Kommunstyrelsen

KALLELSE

Kallelse till sammanträde

Organ Kommunstyrelsen

Plats Gustaf Adolfsalen

Tid Onsdagen den 3 december 2025 kl. 09.00

Nr	Ärende	Dnr	Sida
1	Val av protokolljusterare		
2	Godkännande av föredragningslista	2025/4	
3	Uppföljning av kommunens uppsiktsplikt för de kommunala bolagen • *Sala-Heby Energi AB kl. 09.00 – 09.45* • *Salabostäder AB kl. 10.00 – 10.45* • *Sala Silvergruva AB kl. 11.00 – 11.45*	2025/1165	3 - 18
4	Budget i balans *Daniel Holmvin kl. 13.00 – 13.20*	2025/311	19 - 29
5	Månadsuppföljning Kommunstyrelsen, oktober 2025	2025/480	30 - 36
6	Månadsuppföljning Sala kommun, oktober 2025	2025/32	37 - 57
7	Reviderad budget 2026 - 2029	2025/1128	58 - 127
8	Ekonomi-och verksamhetsstyrning 2026	2025/1092	128 - 149
9	Remiss - Regional kulturplan för Västmanland 2027–2030	2025/1002	150 - 183
10	Remiss - Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037	2025/1012	184 - 197
11	Yttrande över granskning av Heby kommuns förslag till Översiktsplan 2040	2024/1186	198 - 205
12	Remiss - Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72)	2025/936	206 - 226
13	Försäljning av fastigheten Gustafsborg 2, Fabriksgatan 12	2025/1117	227 - 234
14	Revidering av VA-taxa	2025/1130	235 - 240
15	Förslag till ny Sotningstaxa 2026	2025/1052	241 - 249

16	Förslag till ny Taxa för brandskyddskontroll 2026	2025/1053	250 - 256
17	Revidering av Taxa för tillsyn enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE)	2025/799	257 - 262
18	Revidering av Taxa för tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO)	2025/800	263 - 268
19	Revidering av Taxa för tillståndsgivning enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE)	2025/801	269 - 275
20	Svar på nämndinitiativ från Erik Hamrin (M); Grunden för ett gemensamt landsbygdsprogram för Sala *Handling skickas ut senare*	2025/1134	276 - 287
21	Svar på e-förslag - Gör hundrastgård Ransta *Handling skickas ut senare*	2024/1111	288 - 289
22	Svar på e-förslag - Kontroll i belastningsregister inför anställning i hemtjänst *Handling skickas ut senare*	2024/1133	290 - 299
23	Svar på e-förslag - Discgolfbana för allmänheten i eller nära centrala Sala *Handling skickas ut senare*	2025/49	300 - 308
24	Svar på e-förslag - Cirkulationsplats Fagerstavägen/Västeråsleden *Handling skickas ut senare*	2025/674	309 - 311
25	Muntliga rapporter	2025/4	
26	Övriga frågor	2025/4	

Kommunledningskontoret, Ekonomienheten
Daniel Holmvin
Kommundirektör

MISSIV

Uppföljning av de kommunala bolagen 2025 utifrån kommunstyrelsens uppsiktsplikt

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

I syfte att stödja kommunstyrelsens uppföljning av de kommunala bolagen i enlighet med kommunallagen, kommunens fastställda bolagsordning samt de beslutade ägardirektiven, har de kommunala bolagen ombetts att skriftligen inkomma med svar på ett antal utvalda frågor. Mallen har skickats ut till bolagens VD:ar, varpå de skulle inkomma med svar inför kommunstyrelsens sammanträde 3 december 2025.

I mallen för uppföljning finns ett antal frågor kopplade till följande rubriker:

- Verksamhetens inriktning
- Ekonomi
- Klimat- och miljömål
- Underställningsplikt
- Årsredovisning och delårsrapport
- Revision
- Upphandling
- Kommunalsättsliga principer

Uppföljningen framgår av bilaga 1-3.

Ekonomiska konsekvenser

Uppföljningen är ett led i att stärka kommunstyrelsens uppsiktsplikt. Ifall de kommunala bolagen ej uppfyller ägardirektivens ekonomiska mål, såsom soliditet och utdelning, möjliggör denna uppföljning att vidare diskussioner om eventuella åtgärder kan inledas.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att godkänna uppföljningen av kommunstyrelsens uppsiktsplikt avseende Sala-Heby Energi AB,

att godkänna uppföljningen av kommunstyrelsens uppsiktsplikt avseende Salabostäder AB, samt

att godkänna uppföljningen av kommunstyrelsens uppsiktsplikt avseende Sala Silvergruva AB

Bilagor:

1 Uppföljning kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2025-SHE AB

2 Uppföljning kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2025-Salabostäder AB

3 Uppföljning kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2025-Sala Silvergruva AB

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Uppföljning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2025 – Sala-Heby Energi AB, org.nr 556601–2901

Inledning

Denna mall syftar till att stödja kommunstyrelsens uppföljning av Sala-Heby Energi AB:s verksamhet i enlighet med kommunallagen och det fastställda ägardirektivet. Svar på kontrollpunkterna sker i kommentarsfält under respektive avsnitt. Vid behov kan relevanta dokument bifogas uppföljningen.

Verksamhetens inriktning

Kontrollpunkter:

- Följer SHE koncernens uppdrag ägardirektivet?
- Bidrar verksamheten till ägarkommunernas strategiska utveckling?

Kommentarer och bedömning:

Ja, SHE koncernens uppdrag följer ägardirektivet.
Ja, verksamheten bidrar väsentligt till den strategiska utvecklingen inom ägarkommunerna.

Ekonomi

Kontrollpunkter:

- Uppfylls målen för soliditet, avkastning och utdelning?
- Följs reglerna för borgensavgift och finansiering?

Kommentarer och bedömning:

Bolagets soliditet är under mål. Det beror dels på den kraftiga utdelningen ägarna valde att ta ut ur bolaget 2015, dels ett behov av att tillgodose kritiska investeringsbehov och dels Rysslands krig i Ukraina kraftiga påverkan på bränslemarknaden. Soliditetsutvecklingen är positiv och vi bedömer att vi succesivt kommer att nå målnivån inom en femårsperiod förutsatt att omvärldsfaktorerna inte förändras dramatiskt återigen.
Övriga mål, såsom avkastning och utdelning samt reglerna kring borgensavgifter och finansiering, uppfylls.

Klimat- och miljömål

Kontrollpunkter:

- Redovisas hållbarhetsmål årsvis?
- Främjas lokal förnybar energiproduktion?

Kommentarer och bedömning:

Hållbarhetsmålen redovisas dels i vår hållbarhetsrapport, men även i andra sammanhang på årsbasis.
Lokal förnybar energiproduktion främjas i den mån det är möjligt. Bla genom att stödja kommuninvånarna att producera och lagra egen el. Vår egen produktion av el från solkraft uppgår till drygt 1.5 MW.

Underställningsplikt

Kontrollpunkter:

- Har bolaget inhämtat yttrande från kommunfullmäktige vid principiellt viktiga beslut?

Kommentarer och bedömning:

Beslut av större vikt stäms alltid av med ägarna innan beslut. Bedömningen vilka beslut som ska tas av fullmäktige görs av ägarna. Det har samtidigt inte fattats några beslut under året vilket bedömts omfattas av den karaktären.

Årsredovisning och delårsrapport

Kontrollpunkter:

- Har årsredovisning, underlag till koncernredovisning för kommunen och delårsrapport inlämnats på de tidpunkter som kommunstyrelsen beslutat?

Kommentarer och bedömning:

Ja, i den mån det har varit möjligt. Eventuella avsteg från detta har historiskt rapporterats i god tid och med väl motiverade skäl.

Revision

Kontrollpunkter:

- Har lekmannarevisorerna granskat ändamålsenlighet och ekonomisk effektivitet?
- Har granskningsrapport inkommit till kommunstyrelsen?

Kommentarer och bedömning:
Ja

Upphandling

Kontrollpunkter:

- Samordnas upphandlingar med Sala kommun?

Kommentarer och bedömning:

I de fall det är möjligt, ja.

Uppföljning av kommunalrättsliga principer

Beskriv om de kommunalrättsliga principerna efterlevs. Om svaret är nej, behöver anledningen till det också beskrivas.

Lokaliseringsprincipen

Kontrollpunkter:

- Bedrivs verksamheten inom ägarkommunernas geografiska område?

Kommentarer:
Ja, i huvudsak. Elhandel bedrivs på hela den svenska marknaden.

Likställighetsprincipen

Kontrollpunkter:

- Behandlas kommunmedlemmar lika?

Kommentarer:
Ja

Självkostnadsprincipen

Kontrollpunkter:

- Följs självkostnadsprincipen?

Kommentarer:
Där den är tillämplig. I övrigt följs det utrymme som ges av Aktiebolagslagen, ellagen och fjärrvärmelagen.

Underskrifter av bolagens representanter

Datum:

Alan _____

_____

Verifikat

Document ID 09222115557562588742

Dokument

Uppföljning kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2025- SHE AB
Huvuddokument
4 sidor
Startades 2025-11-18 11:55:49 CET (+0100) av Alan Nouri (AN)
Färdigställt 2025-11-18 11:57:20 CET (+0100)

Signerare

Alan Nouri (AN)
Sala-Heby Energi AB
Personnummer 199209053892
alan.nouri@sheab.se
+46737657640

Signerade 2025-11-18 11:57:20 CET (+0100)

Detta verifikat är utfärdat av Scrive. Se de dolda bilagorna för mer information/bevis om detta dokument. Använd en PDF-läsare som t ex Adobe Reader som kan visa dolda bilagor för att se bilagorna. Observera att om dokumentet skrivs ut kan inte integriteten i papperskopian bevisas enligt nedan och att en vanlig papperutskrift saknar innehållet i de dolda bilagorna. Den digitala signaturen (elektroniska förseglingen) säkerställer att integriteten av detta dokument, inklusive de dolda bilagorna, kan verifieras i verktyg som Adobe Reader.

Uppföljning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2025 – Salabostäder AB, org.nr 556352–0500

Inledning

Denna mall syftar till att stödja kommunstyrelsens uppföljning av Salabostäder AB:s verksamhet i enlighet med kommunallagen och det fastställda ägardirektivet. Svar på kontrollpunkterna sker i kommentarsfält under respektive avsnitt. Vid behov kan relevanta dokument bifogas uppföljningen.

Verksamhetens inriktning

Kontrollpunkter:

- Följer bolaget sitt uppdrag ägardirektivet?
- Bidrar verksamheten till kommunens bostadsförsörjning och sociala mål?

Kommentarer och bedömning:

Bolaget följer ägardirektivet i alla delar när det gäller inriktning, ägarens insyn, underställningsplikt mm. För de mer specifika kraven i ägardirektivet se nedan.

Fastighetsbeståndet: De omfattande renoveringarna som pågår är en förutsättning för att kunna erbjuda boende med bra godtagbar standard. Bolaget följer Salas utveckling för att ha framförhållning vad gäller behovet av bostäder. Under de senaste 12 åren har med pågående försäljning 183 lägenheter avyttrats och 138 (80 genom nyproduktion) tillskapats.

Hyresgästinflytande: Ett samarbetsavtal finns med Hyresgästföreningen för boinflytande. Avtalet utvärderas och omförhandlas för närvarande för att få optimera nyttan av samarbetet. Bolaget arbetar även med boinflytande på andra sätt genom familjedagar, områdesträffar och samarbetet med BG10.

Socialt ansvar: I dagsläget finns ett väl fungerande samarbete med kommunens sociala verksamheter, fältassistenter och polisen både för att motverka hemlöshet och öka trygghet. Bolaget har i egen regi arrangerat trygghetsvandringar tillsammans med fältassistenter och de föreningar som vi samarbetar med via sponsringsavtal. Vid regelbundna träffar med hyresgästerna i samverkan med Hyresgästföreningen har vi genomfört många trygghetsvandringar och därefter åtgärder i form av belysning trädbeskärning osv.

Ekonomi

Kontrollpunkter:

- Uppfylls målen för soliditet och avkastning?
- Följs reglerna för borgensavgift och finansiering?

Kommentarer och bedömning:

Salabostäder har under många år lagt stora investeringsmedel i upprustning av fastighetsbeståndet och det påverkar våra möjligheter att uppfylla kraven på avkastning och soliditet i och med att vi lånefinansierar en del av insatserna. Soliditeten har under de senaste tre åren i genomsnitt legat på 14,6% vilket är strax under målet på 15%. Direktavkastningen har de senaste åren rört sig mellan 4 och 4,5% och uppfyller därmed inte kravet på 5%. Målet kommer att uppfyllas i och med att vi ligger efter med hyresökningarna efter den period med hög inflation som varit.

Borgensavgiften som beslutats av kommunen för 2024 är 0,61% vilket motsvarar 4,73Mkr.

Finansiering av bolaget görs genom lån till rörlig ränta (Stibor 3 mån) hos den bank som ger mest förmånligt pris. Alla lån tas med kommunal borgen. Det senaste året har Nordea varit mer förmånligt än Kommuninvest vad gäller prissättning av lån. Räntan säkras genom ränteswappar som tas mot låneportföljen i sin helhet. Finansieringsfrågor styrs av vår finanspolicy som styrelsen får rapport om vid varje sammanträde.

Klimat- och miljömål

Kontrollpunkter:

- Har bolaget upprättat mätbara klimat- och miljömål?
- Följs målen upp i årsredovisningen?

Kommentarer och bedömning:

Ja, bolaget är anslutet till Allmännyttans klimatinitiativ och har därigenom förbundit sig att minska energianvändningen med 30% fram till år 2030 med utgångspunkt 2007. Bolaget ska också vid den tidpunkten vara ha en fossilfri verksamhet vilket är uppfyllt i alla avseenden förutom bränsle till gräsklippare och trimmer.

Målen finns med i årsredovisningen men ett arbete pågår också med att ta fram en hållbarhetsrapport.

Underställningsplikt

Kontrollpunkter:

- Har bolaget inhämtat yttrande från kommunfullmäktige vid principiellt viktiga beslut?

Kommentarer och bedömning:

Inget sådana beslut har varit aktuella. Styrelsen gör avvägningar inför beslut om det är något som faller inom styrelsens handlingsutrymme eller ska underställas ägarens prövning.

Årsredovisning och delårsrapport

Kontrollpunkter:

- Har årsredovisning, underlag till koncernredovisning för kommunen och delårsrapport inlämnats på de tidpunkter som kommunstyrelsen beslutat?

Kommentarer och bedömning:

Ja

Revision

Kontrollpunkter:

- Har lekmannarevisorerna granskat ändamålsenlighet och ur ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt?
- Har granskningsrapport inkommit till kommunstyrelsen?

Kommentarer och bedömning:

Ja, lekmannarevisionens granskningsrapport tillsammans med den externa revisionsrapporten, bifogas årsredovisningen som tillställs kommunen efter att den godkänts av styrelsen.

Upphandling

Kontrollpunkter:

- Samordnas upphandlingar med Sala kommun?

Kommentarer och bedömning:

Ja. Vi får alltid frågan om att vara med på upphandlingar och svarar ja förutsatt att det inte på något sätt blir en sämre affär av någon anledning. I många upphandlingar som vi erbjuds är de belopp som vore aktuella så små att det inte påverkar kommunens upphandling och då väljer vi att direktupphandla.

Uppföljning av kommunalrättsliga principer

Beskriv om de kommunalrättsliga principerna efterlevs. Om svaret är nej, behöver anledningen till det också beskrivas.

Lokaliseringsprincipen

Kontrollpunkter:

- Bedrivs verksamheten inom ägarkommunens geografiska område?

Kommentarer:

Ja

Likställighetsprincipen

Kontrollpunkter:

- Behandlas kommunmedlemmar lika?

Kommentarer:

Ja, vi tilldelar alla lägenheter via våra olika köer som är lika för alla.

Självkostnadsprincipen

Kontrollpunkter:

- Följs självkostnadsprincipen?

Kommentarer:

Punkten om självkostnadsprincipen är inte aktuell för Salabostäder på grund av ”Allbolagen” som innebär att vi inte kan tillämpa självkostnadsprincipen utan vi ska verka enligt affärsmässiga principer.

2 § Ett allmännyttigt kommunalt bostadsaktiebolag ska bedriva verksamheten enligt affärsmässiga principer trots 2 kap. 6 och 7 §§ kommunallagen (2017:725).

Underskrifter av bolagens representanter

Datum:

_____

Bernard Niglis, vd

_____

Ulrika Spårebo, ordförande

Uppföljning av kommunstyrelsens uppsiktsplikt 2025 – Sala Silvergruva AB, org.nr 556333–0207

Inledning

Denna mall syftar till att stödja kommunstyrelsens uppföljning av Sala Silvergruva AB:s verksamhet i enlighet med kommunallagen och den fastställda bolagsordningen. Svar på kontrollpunkterna sker i kommentarsfält under respektive avsnitt. Vid behov kan relevanta dokument bifogas uppföljningen.

Verksamhetsföremål

Kontrollpunkter:

- Bedrivs gruvturism och därtill relaterad verksamhet inom Sala kommun?
- Förvaltas och utvecklas byggnader, gruva och grönområden enligt uppdrag?

Kommentarer och bedömning:

Ja. Sala Silvergruva AB bedriver verksamhet i enlighet med sitt uppdrag och inom Sala kommuns geografiska område. Gruvturism, guidade visningar under jord, skolprogram, evenemang och konferensverksamhet utgör kärnan i bolagets verksamhet.

Bolaget förvaltar och utvecklar byggnader, gruva och grönområden med syfte att bevara det kulturhistoriska arvet och skapa en säker, tillgänglig och attraktiv besöksmiljö. Under 2025 har särskilt fokus lagts på underhåll och utveckling av miljön kring och i Karl XI:s lave, Smedjan, Drottning Kristinas schakt och dessa historiska byggnader ovan jord.

Ett arbete har även pågått för att utreda framtida hisslösningar till 155-metersnivån, inklusive tekniska jämförelser mellan mast- och linbaserade system, för att möjliggöra tillgänglighet för fler besökare.

Ändamål

Kontrollpunkter:

- Främjas Sala Silvergruva som ett levande kulturarv och besöksmål?

Kommentarer och bedömning:

Ja. Bolaget arbetar kontinuerligt med att stärka Sala Silvergruva som ett levande kulturarv. Under året har samarbeten med inom regionen, näringslivet och andra aktörer inom besöksnäringen på nationell nivå utvecklats för att lyfta gruvan som besöksmål året runt.

Sala Silvergruva deltar aktivt i kulturmiljöprojekt, regionala samarbeten och evenemang som stärker områdets attraktionskraft, såsom familjedagar, historiska vandringar och guidningar på flera språk. Bolaget har även påbörjat ett förberedande arbete med en att hitta externa finansieringslösningar för tillgänglighetsprojektet med ny hiss till 155-

metersnivån samt genomfört insatser för bevarande av Karl XI:s lave – Sveriges äldsta gruvlave – som blir säkert tillgänglig för besökare via en ny belysningslösning och skyddad gångbro.

Underställningsplikt

Kontrollpunkter:

- Har kommunfullmäktige beretts möjlighet att ta ställning till principiellt viktiga beslut?

Kommentarer och bedömning:

Ja. Inga principiellt viktiga beslut har fattats utan ägarens vetskap. För större strategiska frågor, såsom investeringar och utvecklingen av fastighetsbeståndet, har dialog förts med kommunstyrelsen och ägarrepresentanter i enlighet med bolagsordning.

Årsredovisning och delårsrapport

Kontrollpunkter:

- Har årsredovisning, underlag till koncernredovisning för kommunen och delårsrapport inlämnats på de tidpunkter som kommunstyrelsen beslutat?

Kommentarer och bedömning:

Ja. Bolaget har lämnat in årsredovisning, delårsrapport och koncernunderlag i enlighet med kommunstyrelsens tidsplan. Redovisningarna har behandlats av styrelsen och revisorer enligt gällande regler

Revision

Kontrollpunkter:

- Har lekmannarevisorer utsetts och granskningsrapport inkommit till kommunstyrelsen?

Kommentarer och bedömning:

Ja. Lekmannarevisorer har utsetts av kommunfullmäktige. Granskningsrapport har inkommit enligt plan och samverkan med lekmannarevisorerna har fungerat väl.

Uppföljning av kommunalrättsliga principer

Beskriv om de kommunalrättsliga principerna efterlevs. Om svaret är nej, behöver anledningen till det också beskrivas.

Lokaliseringsprincipen

Kontrollpunkter:

- Bedrivs verksamheten inom ägarkommunernas geografiska område?

Kommentarer:

Ja. All verksamhet bedrivs inom Sala kommun.

Likställighetsprincipen

Kontrollpunkter:

- Behandlas kommunmedlemmar lika?

Kommentarer:

Ja. Bolaget erbjuder sina tjänster på lika villkor för alla kommunmedlemmar och besökare. Priser och tjänster är offentliga och tillgängliga via hemsidan, receptionen och bokningssystem.

Självkostnadsprincipen

Kontrollpunkter:

- Följs självkostnadsprincipen?

Kommentarer:

Ja. Verksamheten bedrivs utan vinstutdelning. Eventuellt överskott återinvesteras i bevarande, underhåll och utveckling av kulturmiljön, i enlighet med bolagsordning.

Underskrifter av bolagens representanter

Datum:

_____

_____

Kommunledningskontoret, Stab
Daniel Holmvin
Kommundirektör

MISSIV

Budget i balans – december 2025

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Ärendet Budget i Balans har varit återkommande under kommunstyrelsen sammanträden under år 2025 med syfte att ge kommunstyrelsen fördjupad information om pågående åtgärder för att nå en verksamhet i ekonomisk balans.

Verksamheterna inom Kommunstyrelsens ansvar har gett förslag på kostnadsminskande åtgärder samt ökade intäkter. Ytterligare politiska beslut harfattats under året med syfte att sänka kostnaderna och uppnå en budget i balans för kommunstyrelsen.

Utöver det samlande ärendet Budget i Balans har en del av åtgärderna återrapporterats och redovisats som separata ärenden under årets sammanträden.

Underlaget påvisar även om redovisade åtgärder kräver ett politiskt beslut eller om dessa handlar om verkställighet utifrån det uppdrag som kontoret har som ansvar.

Några politiska beslut kring ärenden av ren verkställighet inom tekniska kontorets grunduppdrag återfinns också i ärendet. Det är en följd av att det framkommit frånteknikska kontoret att verksamheten inte har haft full kontroll på kostnader som internhyror, uttag av avgifter och fakturering utifrån nedlagt arbete. Tekniska kontoret har genomlysts med stöd av controllers från ekonomienheten.

Det har under året vidtagit åtgärder som revideringar och framtagande av nya rutiner för att säkerställa att verksamheten klarar att utföra sitt grunduppdrag och ställer om verksamheten enligt gällande styrdokument. Flera av dessa åtgärder har redovisats i arbetet med ärendet Budget i balans.

Kommunstyrelsen har även under året fattat beslut kring mer övergripandekaraktär som kommer ha betydande påverkan framöver gällande ekonomistyrningen med syfte att få en bättre kostnadskontroll.

KS § 120 Revidering av Riktlinje för investeringar.

KS § 121 Revidering av riktlinje för god ekonomisk hushållning.

Utifrån de vidtagna åtgärderna och den senaste presenterade månadsuppföljningen för oktober månad förväntas Kommunstyrelsen verksamheter redovisa ett positivt

resultat för helåret 2025. Förutsättningarna utifrån de vidtagna åtgärderna innebär att verksamheten går in i verksamhetsår 2026 med en budget i balans

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet om de olika åtgärderna förväntas ge positiva ekonomiska konsekvenser.

Under år 2025 förväntas en ekonomisk effekt utifrån de beslutade åtgärderna på 10 210m kr samt under år 2026, 34 626 mkr.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen beslutar
att godkänna rapporteringen och att uppföljningen under kommande år sker inom ordinarie ekonomistyrningen.

Dnr 2025/311

KS § 192 Budget i balans

INLEDNING
Ärendet Budget i Balans har varit återkommande under kommunstyrelsens sammanträden under år 2025 med syfte att ge kommunstyrelsen fördjupad information om pågående åtgärder för att nå en verksamhet i ekonomisk balans. Verksamheterna inom kommunstyrelsens ansvar har gett förslag på kostnadsminskande åtgärder samt ökade intäkter. Ytterligare politiska beslut har fattats under året med syfte att sänka kostnaderna och uppnå en budget i balans för kommunstyrelsen.

Utöver det samlande ärendet Budget i Balans har en del av åtgärderna återrapporterats och redovisats som separata ärenden under årets sammanträden. Underlaget påvisar även om redovisade åtgärder kräver ett politiskt beslut eller om dessa handlar om verkställighet utifrån det uppdrag som kontoret har som ansvar.

Några politiska beslut kring ärenden av ren verkställighet inom tekniska kontorets grunduppdrag återfinns också i ärendet. Det är en följd av att det framkommit från tekniska kontoret att verksamheten inte har haft full kontroll på kostnader som internhyror, uttag av avgifter och fakturering utifrån nedlagt arbete. Tekniska kontoret har genomlysts med stöd av controllers från ekonomienheten. Det har under året vidtagit åtgärder som revideringar och framtagande av nya rutiner för att säkerställa att verksamheten klarar att utföra sitt grunduppdrag och ställer om verksamheten enligt gällande styrdokument. Flera av dessa åtgärder har redovisats i arbetet med ärendet Budget i balans.

Kommunstyrelsen har även under året fattat beslut av mer övergripande karaktär som kommer ha betydande påverkan framöver gällande ekonomistyrningen med syfte att få en bättre kostnadskontroll.

KS § 120 Revidering av Riktlinje för investeringar.

KS § 121 Revidering av riktlinje för god ekonomisk hushållning.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet om de olika åtgärderna förväntas ge positiva ekonomiska konsekvenser.

Under år 2025 förväntas en ekonomisk effekt utifrån de beslutade åtgärderna på 10 210 kronor och under år 2026, 34 626 kronor.

Beslutsunderlag
KS 2025.5533 – Missiv
KS 2025.5534 - Beslutspunkter för budget i balans 2025 - KS november
KS 2025.5535 - Åtgärder för budget i balans 2025 - KS november

Ärendet föredras av kommundirektör Daniel Holmvin. Teknisk chef Roger Lindström deltar vid ärendets behandling.

KS § 192 fortsättning

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att kommunstyrelsen beslutar,
att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde, samt
att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträde,
att uppdra till kommundirektör att fortsätta effektivisering inom kommunledningskontoret,
att uppdra till kommundirektören att samordna och effektivisera kommunens digitala system med syfte att sänka kostnaderna.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Kommunstyrelsen beslutar,
att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde, samt
att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträde,
att uppdra till kommundirektör att fortsätta effektivisering inom kommunledningskontoret,
att uppdra till kommundirektören att samordna och effektivisera kommunens digitala system med syfte att sänka kostnaderna.

Skickas till
Kommundirektören

Åtgärder

	Välj bland förval	Fri text	Fri text	Fri text	Välj bland förval Ja/nej	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr	Tkr				
Nr	**Kontor**	**Verksamhet/ enhet**	**Åtgärdsnamn**	**Kommentar, beskrivning, konsekvens**	**Krävs politiskt beslut?**	**Plan ekonomisk, effekt 2025**	**Plan ekonomisk effekt 2026**	**Plan ekonomisk effekt 2027**	**Plan ekonomisk effekt 2028**	**Plan ekonomisk effekt 2029**	**Plan summa ekonomisk effekt totalt**	**Med i prognos i uppföljning**	**Tidigaste återrapportering**	**Status**	**Kommentar 251107**
1	Tekniska	Gata	Minskad kostnad för markvärme	Sedan 2023 betalar kommunen (Gata) för markvärme i centrum (500 tkr per år till SHE). Kostnaden ska belasta SHE framöver.	Nej	500	500	500	500	500	2 500	Ja		Verkställt	SHE aviserar att de planerar att säga upp befintliga avtal och stänga av markvärmen vilket skulle generera en tillkommande kostnad för konventionell vinterväghållning, dialog pågår om alternativ.
2	Tekniska	Samhällsfinansierade resor	Silverlinjen och Silverexpressen, samt effektiviseringsutredning,	Beslut gällande färre antal resor där det är låg nyttjandegrad.	Ja	-	2 200	5 000	5 000	5 000	17 200	Nej	Hösten 2025	Verkställt	Tagits omhand i "effektivisering av kollektivtrafik". Nedläggning av Silverlinjen och SilverExpressen (årskostnad 2024: 3 450 tkr) var inte aktuellt. Besvaras därför i punkt 11.
3	Tekniska	Fastighet	Minskad personalkostnad	Avslut av tjänster eftersom kommunen driver färre projekt.	Nej	500	2 700	2 700	2 700	2 700	11 300	Ja		Verkställt	Förväntad effekt 2025 500tkr
4	Kommunledning	KLK	Minskad personalkostnad	Effektivisering inom KLK, nyttja digitaliseringens möjligheter. Översyn utfrån grunduppdrag. Digitalisering.	Nej	-	3 339	3 339	3 339	3 339	13 356	Avser 2026 och framåt		Verkställt	
5	Kommunledning	Kommunövergripande	Minskad hyreskostnad	Uppsägning avtal BFC, Utredning kostnader för flytt från Centrumhuset. Stora inveseringskostnader vid avflytt	Nej	-	200	200	200	200	800	Avser 2026 och framåt		Pågår	BFC: Nytt avtal från 2026, kraftigt sänkt årskostnad och förbättrade villkor. CH: Dialog med fastighetsägaren pågår om avtalslängd och återställningskostnad vid avflytt.
6	Tekniska	Kommunövergripande	Minskat antal fordon i kommunen	Översyn har gjorts kring vilka fordon som använts i liten utsträckning. Sammanlagt har 20 bilar identifierats, varav 7 bilars leasingavtal inte förlängdes under 2024. Under 2025 kommer 4 av de fordon som kommunen äger säljas, och ytterligare 9 som leasas ska lösas ut och säljas. Utöver leasingkostnader minskar kommunens kostnader för försäkringar, fordonsskatt, besiktning m.m	Nej	995	735	735	735	735	3 935	Ja		Verkställt	Effekt på GaPa 130 tkr
7	Tekniska	Samhällstekniska	Bortagande av chefstjänst	Neddragning av en verksamhetschefstjänst på Samhällstekniska	Nej	-	1 150	1 150	1 150	1 150	4 600	Avser 2026 och framåt		Verkställt	Beslut om tillsättning av ordinarie chef eller organisationsförändring.
8	Tekniska	Samhällstekniska	Borttagande av chefstjänst	Neddragning av enhetschefstjänst. Gata och Park organiseras utifrån en enchefschef istället för två.	Nej	85	1 732	1 732	1 732	1 732	1 732	Ja		Verkställt	Ny GaPa chef på plats sedan 1 oktober
9	Tekniska	Kommunövergripande	Nedläggning av centralförråd	Kommunens verksamheters kostnader minskar med sammanlagt ca 1300 tkr, genom att de beställer varor direkt från leverantören istället för via centralförrådet.	Nej	1 300	1 300	1 300	1 300	1 300	6 500	Nej		Verkställt	Lokalen är ute till försäljning och KS hanterar beslut
10	Tekniska	Park	Nedläggning av den interna verkstaden	Genom att avveckla den interna verkstaden minskar personalkostnaden med ca 750 tkr. Samtidigt ökar reparationskostnaderna med ca 200 tkr per år för att det är dyrare att köpa in verkstadstimmar från extern verkstad	Nej	-	550	550	550	550	2 200	Avser 2026 och framåt	Hösten 2025	Pågår	En utredning om alternativkostnader pågår, beslut kan tidigast tas i december
11	Tekniska	Samhällsfinansierade resor	Kollektivtrafik	Översyn effektivisering,utredning presenterad	Ja	-	2 500	2 500	2 500	2 500	10 000	Avser 2026 och framåt	Hösten 2025	Verkställt	Beslut är fattat i Kommunstyrelsen om att anta det förslag vi tog fram till effektivisering av kollektivtrafiken. Effekten blir minst 2 mkr för 2026 och förväntad effekt för 2027 är strax över 5 mkr.

Nr	Kontor	Verksamhet/ enhet	Åtgärdsnamn	Kommentar, beskrivning, konsekvens	Krävs politiskt beslut?	Plan ekonomisk, effekt 2025	Plan ekonomisk effekt 2026	Plan ekonomisk effekt 2027	Plan ekonomisk effekt 2028	Plan ekonomisk effekt 2029	Plan summa ekonomisk effekt totalt	Med i prognos i uppföljning	Tidigaste återrapportering	Status	Kommentar 251107
12	Tekniska	Gata/park	Ökade intäkter från VA	Fakturera ut kostnader för utfört arbete	Nej	2 000	2 000	2 000	2 000	8 000	16 000	Ja		Verkställt	Faktiska kostnader följs för att säkerställa att beslutet låg på rätt nivå
13	Tekniska	Gata	Minskat antal maskiner	Genom att minska ned på antalet maskiner och byta ut gamla maskiner som medför höga reparationskostnader kommer maskinkostnaderna att minska.	Nej	-	-	-	-	-	-	Ja	Våren 2026	Pågår	Utredning pågår. Åtgärden genererar betydande investeringskostnader eller förhöjda leasingavgifter vilka kan vara motiverade. Effekt 2025 200tkr
14	Tekniska	Samhällsfinansierade resor	Minskad kostnad för skoltransporter	I samarbete med skolkontoret minska ned på kostnader för skoltransporter (resor till och från ex. idrott, moderna språk). Bättre planering av scheman borde kunna minska på kostnaderna.	Nej	-	400	400	400	400	1 600	Avser 2026 och framåt	Hösten 2025	Verkställt	Kostnaderna för moderna språk har minskat för att vi i samarbete med skolan planerade om verksamheten. Istället för att Kilbo, Västerfärnebo och Heden åkte buss in till stan för utbildning åker lärare ut till Västerfärnebo och eleverna har utbildning där istället. Skolorna på östra sidan samlas i Ransta, men utan relevant kostnadsbesparing för transport. Total kostnadsminskning är 85 333 kr för skolår 25-26. Påverkar budget 2025 med 42 667 kr.
15	Tekniska	Samhällsfinansierade resor	Minskad kostnad för skolskjuts	Minska ned på antalet ramtider, så att skolskjutskostnaderna minskar.	Nej	-	565	565	565	565	2 260	Avser 2026 och framåt	Hösten 2025	Verkställt	Omplanering av VL-linjerna 61, 62, 64, 461 och 464 ledde till att vi i samarbete med skolan kunde lägga om ramtiderna för Kilbo så att de får ut sin undervisningstid och transporterna fungerar. Detta gjorde att vi kunde ta bort skolbuss 9000 ur planeringen och det ger en besparing på 565 tkr på skolår. Påverkar budget 2025 med 283 tkr.
16	Tekniska	Fastighet	Minska ned på mängden tomställda lokaler	Sälja/hyra ut Gröna villan, Lärkbacksskolan, Åsgården, och Salbo förskola. Beloppet är minskade kostnader. Eventuella försäljningsintäkter tillkommer.	Nej	-	1 310	1 310	1 310	1 310	5 240	Avser 2026 och framåt		Pågår	Gröna villan verksamhetsanpassas under Q3Q4 2025 och hyrs ut till kommunla verksamhet 2026-01-01, Lärkbacksskolan tomställd sedan 2025-09-01, dialog pågår om användningsändamål inom fler kontor, inget beslut om rivning, försäljning eller ny hyresgäst finns. Åsgården ligger offentligt ute till försäljning. Salbo förskola, intern beredning pågår. Sala stationshus ligger offentligt ute till försäljning.

Nr	Kontor	Verksamhet/ enhet	Åtgärdsnamn	Kommentar, beskrivning, konsekvens	Krävs politiskt beslut?	Plan ekonomisk, effekt 2025	Plan ekonomisk effekt 2026	Plan ekonomisk effekt 2027	Plan ekonomisk effekt 2028	Plan ekonomisk effekt 2029	Plan summa ekonomisk effekt totalt	Med i prognos i uppföljning	Tidigaste återrapportering	Status	Kommentar 251107
17	Tekniska	Fastighet	Avveckla evakueringslokaler/ moduler	Avveckla moduler, beloppet avser Ekdalen, Övriga moduler Emmylund, Lärkan, Kila, Åby, Ösby elevhem, Ösby anpassad gymnasieskola. Politiskt Uppdrag översyn	KS§33	-	7 597	7 597	7 597	7 597	30 388	Avser 2026 och framåt		Pågår	Effekt 2025 320tkr (helår 960tkr). För 2026: avgår kostnader för modul Lärkan, Ösby elevhem, tillkommnade intäkt från Ekdalen viia Salberga Fastighetförvaltning AB. Byte av modul på Kila kommer ske under halvårsskiftet 2026. Kostnader för moduler på Ösby anpassat gymnasium löper till 2029-06-30
18	Tekniska	Fastighet	Kostnadsänkande åtgärder för lokaler	Genomföra kostnadssänkande åtgärder kopplat till lokaler och mediakostnader i dialog med nyttjande verksamheter. Översyn tömningsfrekvens molucker och larmavtal. Installation solceller.	KS§51	600	900	900	900	900	4 200	Ja		Verkställd	Nytt larmavtal 300tkr. Tömningsfrekvens sopor 150tkr (helår 300tkr)
19	Tekniska	Kommunöver gripande	Minska ytterligare 5 fordon	I dialog med nyttjande verksamheter säkerställa att antalet fordon minskas ytterligare, omfattande minst 5 fordon under 2025.	KS§51	300	598	598	598	598	2 692	Ja		Verkställt	
20	Tekniska	Måltid	Effektivisera måltidsenheten	Genomföra effektivisering inom måltidsenheten med 660 tkr för att komma i ekonomisk balans 2025. Bl a vikariestopp	KS§51	660	660	660	660	660	3 300	Ja		Verkställt	
21	Tekniska	Fastighet	Villkorsändra avtal för att öka intäkterna	Säga upp uthyresavtal med externa hyresgäster för villkorsändring. Dvs de fastigheter där hyran är satt så lågt att fastighetens kostnader inte täcks.	Nej	-	500	500	500	500	2 000	Avser 2026 och framåt	Våren 2026	Utredning	Avser 2026 och framåt
22	Tekniska	Fastighet	Ökade externa hyresintäkter	Justera hyresavtal och hyror avseende externa lokaler, kommersiella fastigheter samt egna lokaler med extern hyresvärd. KRV from Q4-25	Nej	320	2 500	2 500	2 500	2 500	10 320	Avser 2026 och framåt		Pågår	Avser 2026 och framåt
23	Kommunledning	Kansliet	Översyn radiosändningar	Alternativ lösning till radiosändningar av fullmäktiges sammanträden	Nej	-	140	140	140	140	560	Avser 2026 och framåt		Pågår	
24	Kommunledning	Kansliet	Översyn tidningsabonnemang	Säga upp vissa tidningsprenumerationer	Nej	-	150	150	150	150	600	Avser 2026 och framåt		Pågår	
25	Kommunledning	Personal	Vakanshållen tjänst	Utredning pågår kring återbesättning av tjänsten och inriktningen, rekrytering 2026.	Nej	250	200				450	Ja		Pågår	
26	Kommunledning	Ekonomi	Vakanshållen tjänst	Långtidsjukskrivning, rekrytering under 2026.	Nej	700	200				900	Ja		Pågår	
27	Tekniska	Park	Ökat uttag av virke	Virke kan avverkas utan att det ger större konsekvenser, goda virksepriser	Ja	2 000					2 000	Ja		Pågår	
28	Kommunledning	KLK	Översyn kring organisationen. Färre antal medarbetare	Samverkan med fackliga organisationerna	Nej						-			Pågår	
											-				
											-				
											-				
											-				
											-				
											-				
											-				
						10 210	**34 626**	**37 026**	**37 026**	**43 026**	**156 633**				

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
Att ekonomisk återhållsamhet och kostnadsrestriktivitet ska gälla för Sala kommuns verksamheter under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Pågår	I månadsuppföljningar	1,2	
Att samtliga nämnder samt styrelsen arbetar för generella kostnadsreduceringar för att anpassa verksamheter efter kommunens samlade ekonomiska förutsättningar.	KS §2, 25-01-15	Pågår	I månadsuppföljningar	4 ,5 ,6 , 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 23, 24	
Att anställningsprövning ska gälla och hanteras av respektive kontorschef under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att inköpsprövning ska gälla och hanteras av respektive kontorschef under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att kommundirektören ges i uppdrag att följa upp avtalstrohet för att hålla nere kostnaderna.	KS §2, 25-01-15	Pågår	Spendanalys redovisas förslagsvis hösten 2025, del av internkontroll		
Att behovsprövning och godkännande för att teckna nya hyresavtal för externa lokaler görs av kommundirektören	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att restriktiv behovsprövning av konsulter ska gälla och beviljas endast av kommundirektör under år 2025.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas			
Att internfakturerande verksamheter ska prioritera att arbeta för kostnadsreduceringar tillsammans med beställande verksamheter för att minska Sala kommuns samlade kostnadsmassa.	KS §2, 25-01-15, KS §9, 25-01-15	Pågår	Översyn har gjorts av: * hyresavtal lokaler och fordon. Riktlinje för fordonshantering är beslutad av KS. * Riktlinje för uthyrning av lokaler är under framtagande och kommer att gå upp till KS för beslut innan årsskiftet. * Genomlysning av tidsredovisningen inom tekniska kontoret har genomförts under våren 2025, vilket lett till reviderade timpriser för interndebitering. * Översyn av måltidspriser har presenterats för KS under våren 2025. Fortsatt utredning av effektiviseringar inom måltid är påbörjad och kommer att presenteras för KS innan årsskiftet.		Gemensam statusrapportering kan ske när som fr o m november.
Att uppdra till tekniska kontoret att genomlysa avtal för att säkerställa kostnadstäckning.	KS §51, 25-04-09	Pågår	Se kommentar ovan		Se kommentar ovan.
Att ekonomiska konsekvensbeskrivningar tas fram som underlag inför samtliga beslut med budgetpåverkan för att samtliga beslut som tas ska ha en plan för finansiering.	KS §2, 25-01-15	Tillämpas	Infört i missiv		
Att ekonomichefen ger i uppdrag att ta fram förslag till nya finansiella mål utifrån den analys av kommunens ekonomi som SKR genomfört.	KS §2, 25-01-15	Verkställt	Beslutat av KF		
Att kommundirektören ges i uppdrag att säkerställa en analys av den ekonomiska utvecklingen de senaste åren med fokus på hur brister i prognosarbete ska åtgärdas samt att prognossäkerhet säkerställs för år 2025 och kommande år.	KS §2, 25-01-15	Pågår	Obligatorisk utbildning 24 september för chefer. Tydligare styrning via ekonomienheten.		
Att kommundirektören ges i uppdrag att säkerställa att den analys av Sala kommuns ekonomi som tagits fram av SKR ska hanteras av kommunen gemensamt av kommunstyrelsen och nämnder samt även utgöra temat för Budget kickoff 2025 som är en del av kommunens ekonomistyrning.	KS §2, 25-01-15	Verkställt			

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
Att fastighetsbeståndet och andra tillgångar ses över med syfte att minska kostnader och generera intäkter.	KS §2, 25-01-15	Pågår	Objekt till försäljning: Åsgården, Gustavsborg 2, Sala järnvägsstation.	3	Är beslutade för försäljning av KS. Nästa steg är att KS tar beslut vid aktuell försäljning. Status rapport kan ske i samband med återrapporterin g fastighetsprojk et i dec.
Att kommundirektören ges i uppdrag att genomföra en översyn av samtliga moduler som nyttjas av Sala kommun med syfte att sänka kostnaderna.	KS §33, 25-03-12	Pågår	Genomlysning genomförd. Moduler som avvecklas under året: Gärdesta modulskola, moduler Lärkbacksskolan, boendemoduler Ösby elevhem, modul Ängshagenskolan. Ekdalens modulförskola är tömd och dialog pågår om eventuell uthyrning av delar under hösten. Resterande delar ses över för annat ändamål.	17	Förslag att återrapportera en lista på moduler och status för avveckling i dec.
Att Tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att arbeta fram och presentera en plan för att säkerställa kostnadstäckning för lokalhyror i enlighet med beslutade styrdokument.	KS §51, 25-04-09	Pågår	Åtgärdslista är framtagen för att säkerställa kostnadstäckning och omfattar: * Externt inhyrda lokaler och hyresrätter till intern verksamhet * Interna hyresavtal; kapitalkostnader och städkostnader * Avtal för kommsersiella fastigheter (interna lokaler med extern hyresgäst) ses över	21, 22	Plan presenteras i ett missiv i mars/april 2026.
Att Tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att arbeta fram en plan för att uppnå en kostnadstäckning av tomställda lokaler.	KS §51, 25-04-09	Pågår	Översyn av tomställda lokaler, där en del avyttras och andra hyrs ut	16	Kan återrapportera s då lokalstrateg är på plats i mars/april.
Att tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att genomföra förberedning för försäljning av Fastighet Sörsalbo 6:51 för nytt politiskt beslut och att häva tidigare rivningsbeslut.	KS §51, 25-04-09	Riviningsbeslut hävt	Utredning genomförd av SBK och förslag att försälja lyfts för beslut i KS under hösten (dnr KS 2025/311, 2025-04-09 § 51)		Återrapportera s tidigast i jan.

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
Att Tekniska kontoret, verksamhet fastighet, uppdras att genomföra kostnadssänkande åtgärder kopplat till lokaler och mediakostnader i dialog med nyttjande verksamheter.	KS §51, 25-04-09	Pågår	Översyn gjord gällande: * Avtal lås, larm och bevakning * Avtal för avfallshantering * Energibesparande åtgärder så som värmekälla * Översyn av antal kök i drift	18	Rapporteras i årsbokslutet. Beskrivning av åtgärder för BiB.
Att tekniska kontoret ges i uppdrag att i dialog med nyttjande verksamheter säkerställa att antalet fordon minskar ytterligare, omfattande minst 5 fordon ytterligare under 2025.	KS §51, 25-04-09	Verkställt	Riktlinje för fordonshantering beslutad av KS under våren 2025. 15 fordon har beståndet minskats med sedan våren 2024. Fortsatt översyn gällande behovet görs vid varje ny beställning av fordon.	19	Klart, se kommentar. Riktlinje beslutad och nu verkställd.
Att kommunledningskontoret uppdras att genomföra en översyn av samtliga bidrag som hanteras av kommunstyrelsen samt presentera en plan för strukturerad hantering.	KS §51, 25-04-09		Förslag framtaget klart att presenteras.		
Att genomföra en översyn av kommunens samlade medlemskap.	KS §51, 25-04-09	Ej påbörjad			
Att uppdra till Teknisk chef att genomföra effektivisering inom måltidsenheten med 660 tkr för att komma i ekonomisk balans 2025.	KS §79, 25-05-07	Verkställt	Inräknat i månadsuppföljningen	20	Klart, se delårsbokslut.
Att uppdra till teknisk chef att utreda möjligheten att öka intäkter genom att tillaga matlådor för avhämtning vid kök med minskad volym i verksamheten eller utrymme inom ramen för verksamheten.	KS §79, 25-05-07	Pågår			
Att uppdra till teknisk chef att utreda möjligheten till kombinationstjänster inom måltidsenheten och annan verksamhet för kostnadseffektiviseringar.	KS §79, 25-05-07	Pågår			
Att uppdra till teknisk chef att arbeta för kostnadssänkande åtgärder inom verksamhet Måltidsenheten tillsammans med beställande verksamheter för att möta demografiska förändringar med effekt under innevarande år samt kommande år.	KS §79, 25-05-07	Pågår			
Förstudie genomförs av ekonomichefen och personalchef i samarbete med SKR för att spåra arbetad tid som en del av ekonomisk uppföljning och styrning.	KS §79, 25-05-07	Verkställt			
Att utöver tidigare beslut, ge ekonomienheten i uppdrag att utreda måltidsverksamheten i syfte att kostnadseffektivisera och att återrapportera till kommunstyrelsen senast i september 2025.	KS §99, 25-06-04	Verkställt	KS 25-10-15		
Att uppdra till kommundirektören att bereda fler förslag till åtgärder för att uppnå balans mellan verksamhet och finansiering per kontor inom kommunstyrelsens verksamheter och återrapportera detta till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde.	KS §101, 25-06-04 KS §127, 25-08-13	Verkställt			
Att uppdra till samtliga nämnder att forsätta arbete med att uppnå balans mellan verksamhet och finansering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen i samband med årets månadsuppföljningar samt delår.	KS §102, 25-06-04	Verkställt			
Att uppdra till Äldre- och omsorgsnämnden samt Social- och arbetsmarknadsnämnden att till kommunstyrelsens kommande sammanträde i augusti ska redovisa samtliga arbetsinsatser avseende hanteringen av kostnadsutvecklingen och konstandskontroll för budget i balans, inklusive tidplan	KS §102, 25-06-04 KF § 98 25-10-27	Verkställt			
Att en budgetrevidering för innevarande år ska beredas för hantering i samband med delårsbokslutet för att överbygga budgetskillnader mellan 2025 års budget och budget 2026 som kan härledas till de felaktiga prognoserna som gällde vid tid för budgetbeslutet föregående år.	KS §102, 25-06-04	Verkställt			
Att kommundirektören fortsätter arbetet med att uppnå balansmellan verksamhet och finansiering och återrapporterar utfallet till kommunstyrelsen vid kommande sammanträde	KS §123, 25-08-13 KS §172 25-10-15	Pågår			
Att nya förslag till besparingar kompletteras redovisningen skriftligen inför kommande sammanträden	KS §123, 25-08-13, KS §172, 25-10-15	Pågår			
Att kommundirektören ges i uppdrag att, i enlighet med tidigare beslut och inriktning, fortsätta arbetet med att uppnå budget i balans mellan verksamhet och finansering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen	KS §128, 25-08-13	Pågår		25, 26	
Att uppdra till samtliga nämnder att forsätta arbete med att uppnå balans mellan verksamhet och finansering och återrapportera utfallet till kommunstyrelsen i samband med årets månadsuppföljningar samt delår.	KS §128, 25-08-13	Verkställt			
Att ytterligare effekter av åtgärder kopplade till beslut om generell kostnadsrestriktivitet och anställningsprövning måste uppnås under 2025 och gäller för hela Sala kommuns verksamhet	KS §170, 25-10-15	Pågår			

Politiskt beslut	Paragraf	Status	Kommentar	BiB-nr	Rapporteras
Att kommunstyrelsen och samtliga nämnder ges i uppdrag att utöver säkerställande av kostnadssänkande åtgärder, också säkerställa effekter av mer långsiktigt förändringsarbete för ökad effektivitet	KS §170, 25-10-15	Pågår	Kommundirektören bereder frågan i kommunledningsgruppen		
Att kommunstyrelsen och nämnder får i uppdrag att prioritera pågående åtgärder som har en kostnadsreducerande effekt och sänker kommunens kostnadsutvecklingstakt	KS §170, 25-10-15	Pågår	Se prognos i månadsuppföljningar		
Att kommunstyrelsen ges i uppdrag att fortsatt noga följa nämnder och förvaltningens resultatutveckling samt förändringsarbete för ökad effektivitet	KS §170, 25-10-15	Pågår	Se prognos i månadsuppföljningar		
Att uppdra till tekniska kontoret att utöka uttaget av skog i enlighet med gällande skogsbruksplan för att uppnå ökade intäkter i enlighet med förslag i bilaga KS 2025.4973	KS §172, 25-10-15	Pågår			
Att uppdra till kommundirektören att fortsätta effektivisering inom kommunledningskontoret	KS §172, 25-10-15	Pågår		27	

Dnr 2025/480

KSLU § 188 Månadsuppföljning Kommunstyrelsen, oktober 2025

INLEDNING
Månadsuppföljning, eller prognos, är något som görs sex gånger om året. Då ska verksamheterna analysera och dra slutsatser om det ekonomiska utfallet för resterande del av året. Detta sker med stöd av verksamhetssystemet Budget och Prognos som finns i Visma.

Prognoserna görs av enhets-, verksamhets- och kontorschefer i samråd med verksamhetscontrollers för respektive kontor. Dessa sammanställs och lämnas sedan över till kommundirektör och förtroendevalda.

Månadsuppföljningarna används som ett underlag till förtroendevalda för att kunna fatta beslut.

Ekonomiska konsekvenser
Beskriv vilka ekonomiska konsekvenser ärendet kan innebära samt hur det ska finansieras.

Beslutsunderlag
KS 2025.5674 - Månadsuppföljning KS verksamheter, oktober 2025

Ärendet föredras av kommundirektör Daniel Holmvin och teknisk chef Roger Lindström.

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att lägga informationen till handlingarna.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att lägga informationen till handlingarna.

Anders Wigelsbo (C), Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till
Kommunstyrelsen

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: **Kommunstyrelsen**
Månad: **Okt**

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Externa intäkter	- 164 278	- 170 245	5 967	- 136 893	- 117 876	72%
Interna intäkter	- 385 681	- 339 760	- 45 921	- 321 388	- 271 510	70%
Summa intäkter	***- 549 959***	***- 510 005***	***- 39 954***	***- 458 281***	***- 389 386***	***71%***
Köp av huvudvht, bidrag	50 804	53 539	- 2 736	42 336	42 126	83%
Personalkostnader	238 730	218 341	20 389	198 933	184 138	77%
Övriga kostnader	450 377	415 396	34 981	375 299	318 381	71%
Interna kostnader	87 710	96 985	- 9 275	73 089	81 401	93%
Summa kostnader	***827 621***	***784 261***	***43 359***	***689 657***	***626 046***	***76%***
RESULTAT	**277 661**	**274 256**	**3 406**	**231 375**	**236 662**	**85%**

Verksamhetsområde/Enhet	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Tekniska kontoret	119 124	121 300	- 2 176	99 267	117 949	99%
Kommunledningskontoret	106 583	102 339	4 244	88 816	83 199	78%
Räddningstjänsten	26 306	25 815	491	21 921	17 992	68%
Samhällsbyggnadskontoret	25 648	24 802	847	21 372	17 523	68%
SUMMA	**277 661**	**274 256**	**3 406**	**231 375**	**236 662**	**85%**

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: Tekniska kontoret
Månad: Okt

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Externa intäkter	- 122 194	- 128 471	6 277	- 101 824	- 77 380	63%
Interna intäkter	- 381 990	- 335 238	- 46 752	- 318 312	- 268 914	70%
Summa intäkter	***- 504 184***	***- 463 709***	***- 40 475***	***- 420 136***	***- 346 294***	***69%***
Köp av huvudvht, bidrag	30 273	32 182	- 1 909	25 227	25 227	83%
Personalkostnader	102 786	93 496	9 290	85 651	79 769	78%
Övriga kostnader	412 295	372 826	39 469	343 566	286 457	69%
Interna kostnader	77 954	86 505	- 8 551	64 959	72 790	93%
Summa kostnader	***623 308***	***585 009***	***38 299***	***519 403***	***464 243***	***74%***
RESULTAT	**119 124**	**121 300**	**- 2 176**	**99 267**	**117 949**	**99%**

Verksamhetsområde/Enhet	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Kontorsledning inkl skogen	- 1 200	- 6 049	4 849	- 1 000	- 1 269	106%
Samhällsfinasierade resor	55 337	59 859	- 4 522	46 112	50 589	91%
Va-kollektivet*	0	3 073	- 3 073	0	7 205	72050000%
Gata	27 085	28 030	- 945	22 570	22 882	84%
Park	11 739	12 328	- 589	9 782	12 498	106%
Kart/ Mät	3 018	2 647	371	2 515	2 483	82%
Projekt och Utveckling	4 738	5 073	- 335	3 948	4 255	90%
Fastighetsenheten	17 407	15 232	2 175	14 505	5 328	31%
Gruvanssaneringsprojekt	0	0	-	0	1 753	1753000%
Måltidsenheten	1 000	1 108	- 108	833	12 224	1222%
SUMMA	**119 124**	**121 301**	**- 2 177**	**99 265**	**117 948**	**99%**

Kommentar till driftsprognos. Avvikelser kommenteras.

Ekonomi:
Tekniska kontoret redovisar en prognos mot budget för helåret om -2,2 mnkr. Jämfört med föregående prognos är förbättringen 14,4 mnkr. Under perioden beslutade kommunfullmäktige om en ändringsbudget vilket medförde en ramförstärkning om totalt 15,6 mnkr jämfört med föregående prognos (KF § 98 Dnr 2025/991). Ändringensbudgeten förstärkte ramarna för Samhällsfinansierade resor med totalt 2,5 mnkr, Gata med 1,1 mnkr och Fastighet med 12,0 mnkr.
Dessa förstärkningar möter redan uppkomna kostnader i respektive verksamhet.

Kontorsledning:
Prognosen är -6,0 mnkr jmf med -8,7 mnkr per september. Prognosen är justerad utifrån korrekta personalkostnader mtp ny Teknisk chef och avslut av tf Teknisk chef på konsultbasis. Intäkten från skogen bedöms fortsatt till 9 mnkr på helår.

Samhällsfinansierade resor:
Som nämnt ovan är ramen förstärkt efter beslut i KF, denna ramförstärkning är riktad mot de ökade kostnader för färdtjänst som kommunicerats i tidigare månadsuppföljningar. Förstärkningen innebär att avvikelsen mot budget är justerad nedåt från 7,0 mnkr till 4,5 mnkr. Prognosen är däremot oförändandrad jmf med föregående månad.

Gata:
Gata hade en årsbudget på 25,9 mnkr, innan den ovan nämnda ramförstärkningen, den reviderade årsbudgeten är 27,1. och prognosticerar nu ett utfall vid årets slut på 28,0 mnkr. Det betyder att det prognosticeras ett budgetunderskott motsvarande 0,9 mnkr. De åtgärder som har rapporterats tidigare har fortfarande effekt och därmed är prognosen i sig oförändrad jmf med tidigare.

Park:
Prognosen per oktober är ytterst marginellt förändrad mot september med en förbättring under 0,1 mnkr.
Vidtagna åtgärder för budget i balans har fortsatt effekt även här. Och resultatet kan vid årsskiftet förbättrats ytterligare då intäkter från försäljning av grot i samband med beskärningar av träd och buskar. Dock är storleken på intäkten osäker i nuläget.

Kart/mät:
Prognosen är oförändrad.

Projekt och utveckling:
Prognosen är oförändrad.

VA-verksamhet
VA-verksamheten har en prognos på helåret om-3,0 mnkr. VA-verksamhetens över eller underskott regleras mot inbetalda taxor och har tidigare år balanserats mot tidigare överskott för att uppnå självkostnad för VA kollektivet. Dessa tidigare överskott är nu förbrukade och verksamheten skriver därför fram ett ärende om reviderad Va-taxa till fullmäktige för att uppnå självkostnad. Det är viktigt att notera att 0,6 mnkr av underskottet beror i sin helhet på regresskrav som nu ska regleras efter översvämningarna 2023 och härrör således inte från ordinarie driftverksamhet.

Fastighet:
Verksamhet Fastighet fick i ovannämnda KF beslut en ramförstärkning på 12,0 mnkr, sedan tidigare har verksamheten erhållit 5,4 mnkr ifrån KS förfogande, vilket totalt ger en budgetram för helåret på 17,4 mnkr. Verksamheten lämnar en årsprognos på 15,2 mnkr vilket ger en positiv avvikelse mot budget på 2,2 mnkr. Prognosen för helåret är förbättrad med 4,6 mnkr jmf med föregående prognos (19,8 mnkr).
Förändringarna i prognos är helt kopplade till minskning av kostnader för små reparationer och underhåll, samt husbyggnadsetreprenader, verksamheten har under året aktivt arbetat med att hålla nere dessa kostnader för att uppnå en budget i balans, samt varit mycket återhållsamma med att räkna hem effekter av detta arbete för tidigt med anledningen av erfarenheter från tidigare år.
För små reparationer och underhåll är prognosen på helår nedjusterad med ytterligare 1,4 mnkr jmf med föregående prognos. För husbyggnadsentreprenader är motsvarande nedjustering 4,4 mnkr.
Denna återhållsamhet inom dessa områden måste ses som en engångsåtgärd då det löpande underhåll som bedömts vara möjligt att skjuta på i år måste genomföras under nästa år. För yttre underhåll och skötsel där bland annat snö och halkbekämpning kring våra fastigheter har ingen justering skett då det av naturliga skäl är osäkerhet hur vintern artar sig.
Övriga driftskostnader kopplade till fasta installationer bla larm, inköp av material, avgifter har justerats upp med 1,4 mnkr jmf med föregående prognos.

Måltid:
Måltid har en svag prognosförsämring på under 0,1 mnkr vilket till sin helhet beror på förändringar i livsmedelspriser, Åtgärder är vidtagna för att minska påverkan på helåret ytterligare genom fortsatt arbete med att justera menyer.

Åtgärder med tidplan	**Effekt 2025**	**Helårseffekt**	**Tidplan/ansvarig**
Minskade lokalkostnader genom bättre lokalutnyttjande inom tekniska kontoret	-	- 800	Ska ske under hösten inför 2026. Teknisk chef.
Minskade personalkostnader genom ett minskat antal chefer på samhällstekniska	- 85	- 1 732	Kommer att få full effekt 2026. Verkställd.
Minskade kostnader för fordonshyra genom ett minskat antal bilar på Gata och Park	- 130	- 130	Verkställd.
Ökade interna intäkter på Gata och Park genom att fler arbetsuppgifter utförs åt andra enhet	- 2 000	- 2 000	Verkställd.
Minskade kostnader på Gata för markvärme i centrum	- 500	- 500	Verkställd. Kommundirektör.
Vikariestopp vid kortidsfrånvaro Måltid	- 200	- 200	Verkställd. Verksamhetschef
Översyn frekvens tömning av molucker (sopor)	- 150	- 300	Påbörjad Fastighetschef
Nya larmavtal Fastighet	- 300	- 300	Verkställd. Fastighetschef
Uppsägning bilar Fastighet	- 300	- 300	Verkställd. Fastighetschef
Solceller Åkraskolan	- 150	- 300	Driftschef
Omorganisation Fastighet fulleffekt 2026	- 500	- 2 700	Fastighetschef
Samhällstekniska Kart/mät taxeöversyn, KF beslut, ärende under framtagning		-	
Avveckla evakueringslokaler/moduler	- 320	- 960	Fastighetschef
Summa	**- 4 635**	**- 10 222**	

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: **Kommunledningskontoret**
Månad: **Okt**

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Externa intäkter	-5 659	-7 091	1 432	-4 716	-6 015	106%
Interna intäkter	-2 254	-2 691	437	-1 878	-2 166	96%
Summa intäkter	***-7 913***	***-9 782***	***1 869***	***-6 594***	***-8 181***	***103%***
Köp av huvudvht, bidrag	15 429	15 362	66	12 857	12 600	82%
Personalkostnader	67 926	63 033	4 893	56 603	52 524	77%
Övriga kostnader	25 736	28 178	-2 442	21 446	21 801	85%
Interna kostnader	5 405	5 548	-143	4 504	4 454	82%
Summa kostnader	***114 496***	***112 121***	***2 375***	***95 410***	***91 379***	***80%***
RESULTAT	**106 583**	**102 339**	**4 244**	**88 816**	**83 199**	**78%**

Verksamhetsområde/Enhet	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Kommundirektör	6 430	5 851	579	5 358	4 830	75%
Säkerhet och beredskap	1 609	1 580	29	1 341	1 161	72%
Näringsliv	6 854	6 811	43	5 711	5 912	86%
Kommunledningskontoret	1 377	1 452	- 75	1 147	1 194	87%
Personal	11 780	10 977	803	9 816	9 501	81%
Kanslienheten	27 041	27 270	- 230	22 533	22 139	82%
IT	23 887	23 023	864	19 905	18 135	76%
Ekonomi	11 211	10 282	929	9 342	8 253	74%
Kommunikation	8 893	8 614	279	7 411	7 015	79%
Upphandling/inköp	5 200	4 287	913	4 333	3 242	62%
Hållbar utveckling	2 302	2 191	110	1 918	1 817	79%
SUMMA	**106 583**	**102 339**	**4 244**	**88 816**	**83 199**	**78%**

Kommentar till driftsprognos. Avvikelser kommenteras.

Totalt Kommundirektör och Kommunledningskontoret:
Lämnar totalt en plus prognos. Under perioden beslutade kommunfullmäktige om en ändringsbudget vilket medförde en ramförstärkning om totalt 1,4 mnkr för kommunledningskontoret jämfört med föregående prognos (KF § 98 Dnr 2025/991). Ändringensbudgeten förstärkte ramen för IT enheten.

Kommundirektör:
Prognosen visar ett positiv resultat som till stor del beroer på att övriga kostnader har ett lägre utfall än mot prognosen. I dessa delar återfinns oförusedda kostander och politiska uppdrag samt utredningar.

Säkerhets och beredskap:
Säkerhets- och beredskapsenheten har en felbudgetering och åtgärder har vidtagits för att möte det underskottet och lämnar därmed en noll prognos.

Kommunledningskontoret:
Höger lönekostnader en budgeterat.

Personalkontoret:
Högre kostnader för system men detta vägs upp av lägre personalkostnader. Lämnar en positiv prognos. Något negativ förändring från föregående månad utifran förändring i personalprognos.

Kansli:
Kanslienheten redovisar en negativ budgetavvikelse främst till följd av obudgeterade kostnader och kostnader kopplade till införande av e-arkiv. Förändring från föregående prognos kan härledas till flera mindre justeringar.

IT:
IT- och digitaliseringsenheten redovisar en positiv prognosavvikelse på 864 tkr (föregående månad: -399 tkr). Förbättringen beror främst på att enheten har erhållit en tilläggsbudget på 900 tkr för ökade licenskostnader samt 500 tkr för etablering av krisledningsplats. Utöver budgetförändringen så är prognosen för intäkter prognostiseras ner med -136tkr. Det tidigare prognotiserade underskottet förklaras huvudsakligen av justerade avskrivningar, licenskostnader (som dock blev något lägre än beräknat efter avslutad upphandling) samt lokalhyror kopplade till att kommunledningsplatsen placerades hos IT- och digitaliseringsenheten.

Ekonomi och Kommunikation:
Lämnar en plusprognos som beror på minskade personalkostnader. Däremot finns ett underskott inom övriga kostnader som till stor del består av avgifter kopplade till ekonomisystemet.

Upphandling:
Lämnar en plusprognos pga intäkter från Hallstahammars kommun som prognostiseras att inte helt tas upp av ökade kostnader. En rekrytering pågår och kan komma att tillsättas under q4 2025.

Åtgärder med tidplan	**Effekt 2025**	**Helårseffekt**	**Tidplan/ansvarig**
KAN: Se över billigare alternativ till radio sändningar		ca 140 tkr	Sandra Ahlbin
KAN: Säga upp tidningsprenumerationer		ca 150 tkr	Sandra Ahlbin
IT: Sagt upp en servicebil	80	80	Marie Johansson
IT: Organisationsförändring (lägre budget ram nästa år)		880	Marie Johansson
IT: Omförhandlat licenskostnader	300	300	Marie Johansson
SÄK/BER: Förbrukningsinventarier och materiel för lokal kopplat till signalskydd sker under hela 2025	80		David Lugnet
SÄK/BER: Representation, kompetensutveckling och resor minskas då vi i nuläget är två personal färre än budgeterat för under 2025.	66		David Lugnet
SÄK/BER: Se över administrativa tjänster och licenser	52,5		David Lugnet

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: **Räddningstjänsten**
Månad: **Okt**

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Externa intäkter	-16 718	-16 855	137	-13 931	-16 880	101%
Interna intäkter	-835	-787	-48	-696	-126	15%
Summa intäkter	-17 553	-17 642	90	-14 627	-17 006	***97%***
Köp av huvudvht, bidrag	865	865	0	721	169	20%
Personalkostnader	33 298	33 994	-696	27 747	28 091	84%
Övriga kostnader	7 346	6 140	1 206	6 121	4 695	64%
Interna kostnader	2 351	2 459	-108	1 959	2 043	87%
Summa kostnader	***43 859***	***43 457***	***402***	***36 548***	***34 998***	***80%***
RESULTAT	**26 306**	**25 815**	**491**	**21 921**	**17 992**	**68%**

Verksamhetsområde/Enhet	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Räddningstjänsten	26 306	25 815	491	21 921	17 992	1
SUMMA	**26 306**	**25 815**	**491**	**21 921**	**17 992**	**68%**

Kommentar till driftsprognos. Avvikelser kommenteras.

Utökat stöd från MSB med 300 tkr till kommunal räddningstjänst inför höjd beredskap bidrar till ett positivt resultat. Utökad postivit prognos från föregånde månad beror på längre prognotiserade bränslekostnader till följd av sänkta bränslepriser.

Åtgärder med tidplan	**Effekt 2025**	**Helårseffekt**	**Tidplan/ansvarig**

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: **Samhällsbyggnadskontoret**
Månad: **Okt**

DRIFTSREDOVISNING, tkr

Resultaträkning	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Externa intäkter	-19 707	-17 828	-1 879	-16 422	-17 601	89%
Interna intäkter	-602	-1 044	442	-502	-304	50%
Summa intäkter	***-20 309***	***-18 872***	***-1 437***	***-16 924***	***-17 905***	***88%***
Köp av huvudvht, bidrag	4 237	5 130	-893	3 531	4 130	97%
Personalkostnader	34 720	27 818	6 902	28 932	23 754	68%
Övriga kostnader	5 000	8 252	-3 252	4 166	5 428	109%
Interna kostnader	2 000	2 473	-473	1 667	2 114	106%
Summa kostnader	***45 957***	***43 673***	***2 284***	***38 296***	***35 427***	***77%***
RESULTAT	**25 648**	**24 802**	**847**	**21 372**	**17 523**	**68%**

Verksamhetsområde/Enhet	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*Periodbudget*	*Periodutfall*	*% av årsbudget*
Stab	0	0	0	0	79	#DIVISION/0!
Nämnd	1 094	853	241	911	660	60%
Byggenheten	8 133	8 638	-505	6 777	6 594	81%
Miljöenheten	5 750	5 913	-163	4 791	3 657	64%
Plan- och utvecklingsenheten	10 672	9 398	1 274	8 893	6 533	61%
SUMMA	**25 648**	**24 802**	**847**	**21 372**	**17 523**	**68%**

Kommentar till driftsprognos. Avvikelser kommenteras.

Samhällsbyggnadskontoret prognostiserar ett överskott om 846 tkr för helåret 2025.

Vi ser två huvudsakliga risker för kontorets ekonomi under året. Den ena rör bostadsanpassning där vi per sista oktober ligger högt i kostnadsutfall och där vi vet att kostnadsutvecklingen snabbt kan accelerera. Den andra rör processen Nytt läge 2026 där framförallt miljöenheten påverkas av att både personalkostnader och intäkter är osäkra i omställningsprocessen.

Åtgärder med tidplan	**Effekt 2025**	**Helårseffekt**	**Tidplan/ansvarig**

MÅNADSUPPFÖLJNINGSRAPPORT

Nämnd/kontor: **Kommunledningskontoret**
Månad: **Okt**

INVESTERINGSREDOVISNING

Investeringsprojekt/program	*Periodutfall*	*Årsbudget*	*Årsprognos*	*Avvikelse*	*% av årsbudget*
S&B: Krislivsmedelshantering	218	200	200	-	109%
S&B: Krigsmaterial	96	150	150	-	64%
KAN: E-arkiv	-	1 250	-	1 250	0%
KAN: Sala silvergruva b-aktier	42	-	42	- 42	#DIVISION/0!
IT: Server/Lagrin/nätver/säkerhet	5 581	6 232	4 349	1 883	90%
IT: IT- och digitaliseringsenheten	262	1 000	1 000	-	26%
KOM: Ai funktion webb intranät	25	300	300	-	8%
Rtj tankbil	3 225	3 300	3 300	-	98%
SBk Försäljning övrig mark	- 1 027	- 600	- 2 323	1 723	171%
TK: Kontorsledning	-	37 009	-	37 009	0%
TK: Gata	7 100	15 600	14 900	700	46%
TK: Park	1 200	3 400	2 800	600	35%
TK: VA	25 400	36 400	36 300	100	70%
TK: Fastighet	39 500	74 200	65 200	9 000	53%
		-	-	-	#DIVISION/0!
TK: Kart Mät	400	350	340	10	114%
TK: Proj & utv inkl Gruvans vattensystem	7 900	5 300	4 900	400	149%
SUMMA	**89 922**	**184 091**	**131 459**	**52 633**	**49%**

Dnr 2025/32

KSLU § 189 Månadsuppföljning Sala kommun, oktober 2025

INLEDNING
Månadsuppföljning, eller prognos, är något som görs sex gånger om året. Då ska verksamheterna analysera och dra slutsatser om det ekonomiska utfallet för resterande del av året. Detta sker med stöd av verksamhetssystemet Budget och Prognos som finns i Visma.

Prognoserna görs av enhets-, verksamhets- och kontorschefer i samråd med verksamhetscontrollers för respektive kontor. Dessa sammanställs och lämnas sedan över till kommundirektör och förtroendevalda.

Månadsuppföljningarna används som ett underlag till förtroendevalda för att kunna fatta beslut.

Beslutsunderlag
KS 2025.5711 – Månadsuppföljning Sala kommun, oktober 2025

Ärendet föredras av controller Anna Cedervång. Ekonomichef Inger Lindström och controller Mikaela Assarsson deltar vid ärendets behandling.

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att lägga informationen till handlingarna.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottetföreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att lägga informationen till handlingarna.

Anders Wigelsbo (C), Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Månadsuppföljning oktober 2025

KOMMUNSTYRELSEN

Ledningsutskottet

2025-11-19

INNEHÅLL

SAMMANFATTNING 5
Resultaträkning 5
Verksamhetens nettokostnader *5*
Skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning *6*
Finansnetto *7*
FINANSFÖRVALTNING 8
NÄMNDERNA 9
Driftredovisning 9
Kommunstyrelse *9*
överförmyndarverksamhet *11*
Skolnämnd *11*
Äldre – och omsorgsnämnd *12*
Social- och arbetsmarknadsnämnd *13*
Investeringsredovisning 15
Kommunstyrelse *15*
Kultur- och fritidsnämnd *16*
Skolnämnd *16*
Äldre- och omsorgsnämnd *16*
ÖVRIGT 17
Kommunstyrelsens förfogande *17*
Likviditet *17*
UTVALDA NYCKELTAL 18
Preliminär befolkningsutveckling 2025 med prognos *18*
Finansförvaltningen – finansiella mål och nyckeltal *18*

SAMMANFATTNING

Resultaträkning

Mnkr	Bokslut 2024	*Budget 2025*	Rev Budget 2025	Utfall okt 2025	Prognos 2025	Avvikelse
Verksamhetens intäkter[1]	875,2	*1 289,2*	1 289,2	1 027,7	1 280,2	-9,0
Jämförelsestörande intäkter	103,8					
Verksamhetens kostnader[1]	-2 541,0	*-2 881,9*	-2 931,5	-2 353,9	-2 906,0	25,5
Jämförelsestörande kostnader	-12,9					
Avskrivningar	-109,6	*-96,6*	-96,6	-92,4	-109,7	-13,1
Verksamhetens nettokostnader	**-1 684,5**	***-1 689,4***	**-1 738,9**	**-1 418,6**	**-1 735,5**	**3,4**
Skatteintäkter	1 201,4	*1 253,3*	1 253,3	1 028,9	1 233,7	-19,7
Generella statsbidrag och utjämning	506,4	*517,1*	517,1	440,8	530,5	13,4
Verksamhetens resultat	**23,3**	***81,1***	**31,6**	**51,1**	**28,7**	**-2,9**
Finansiella intäkter	16,2	*6,5*	6,5	8,2	10,6	4,1
Finansiella kostnader	-39,4	*-34,5*	-34,5	-27,9	-42,0	-7,5
Resultat efter finansiella poster	**0,1**	***53,1***	**3,6**	**31,4**	**-2,6**	**-6,2**
Extraordinära poster						
Årets resultat	**0,1**	***53,1***	**3,6**	**31,4**	**-2,6**	**-6,2**
Reavinster	-98,5			-0,3	-0,3	-0,3
Orealiserade vinster/förluster	-0,8			-0,5	-0,5	-0,5
Justering för reaförluster med undantagsmöjlighet	2,0					
Årets balanskravsresultat	**-97,2**	***53,1***	**3,6**	**30,6**	**-3,4**	**-7,0**

I enlighet med beslutad budgetrevidering (KF § 98 2025-10-27) har resultatmålet sänkts till 3,6 mnkr och 49,5 mnkr har förstärkt nämndernas ramar.
Årsprognosen för 2025 har förbättrats med 8,1 mnkr jämfört föregående prognos och pekar nu på ett negativt resultat på -2,6 mnkr och en budgetavvikelse på -6,2 mnkr.
I det prognostiserade resultatet ingår VA-verksamheten med ett beräknat underskott på -3,1 mnkr. VA-verksamheten ska bedrivas enligt självkostnadsprincipen vilket innebär kostnader och intäkter ska balansera över tid. Underskottet innebär att intäkterna behöver öka kommande år för att möta underskottet. Ett ärende om reviderad VA-taxa är påbörjat.

VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER

Helårsprognosen för nettokostnaderna uppgår till -1 735,5 mnkr vilket är 3,4 mnkr lägre än budgeterat.

[1] Inkl interna poster

Verksamhetens intäkter

Intäkterna delas upp på externa och interna intäkter och totalt beräknas de avvika med -9 mnkr från budget.
De ***externa*** intäkterna beräknas ge ett överskott på 37,6 mnkr. Prognosen för bidrag från staten överstiger budget med 20,4 mnkr. Ökade bidrag ses till skola och vård och omsorg samt även ett retroaktivt elstöd. Bidraget till saneringsprojektet vid gruvan beräknas dock bli 10 mnkr lägre än budgeterat kopplat till lägre kostnader. Försäljningsintäkterna tillsammans med taxor och avgifter förväntas överstiga budget med 6,3 mnkr bl a för avverkad skog. De externa hyresintäkterna bedöms bli 8,2 mnkr högre än budgeterat bl a på grund av att de felaktigt budgeterats som interna hyresintäkter.
De ***interna*** intäkterna avviker med -46,6 mnkr. Merparten av den interna försäljningen sker från Tekniska kontoret och det är där avvikelsen uppstår. En av orsakerna är begränsad möjlighet att ta ut full hyra för evakueringslokaler och tomställda lokaler (-16,6 mnkr) samt ovan nämnda felbudgetering (-8 mnkr). Inom gata- och parkenheten har möjligheten att ”sälja” timmar till investeringsprojekt och övriga verksamheter till viss del varit begränsad bland annat på grund av personalbrist (-13 mnkr).
Måltidsenhetens försäljning till förskolor och skolor beräknas avvika med -4,5 mnkr.

Verksamhetens kostnader och avskrivningar

Budgetrevideringen har ökat budgeten för rubricerade poster med 49,5 mnkr. Den sammanräknade helårsprognosen för posterna visar på en positiv avvikelse från budget med 12,4 mnkr, fördelat enligt nedan.

Köp av huvudverksamhet, bidrag
Budgetavvikelse -39,3 mnkr. Budgeten ökad med 11,3 mnkr i och med budgetrevideringen.
De stora avvikelserna ses bland interkommunala ersättningar -3,4 mnkr, placeringskostnader för framför allt barn och unga -27,9 mnkr, samhällsfinansierade transporter -1,9 mnkr, ersättning till Försäkringskassan för personlig assistans -4,7 mnkr samt försörjningsstöd -1,2 mnkr.

Personalkostnader
Budgetavvikelsen beräknas bli +22,1 mnkr. Budgeten ökad med 24,7 mnkr i och med budgetrevideringen.
Nämnderna prognostiserar en avvikelse på +34,5 mnkr. I och med att första pensionsprognosen inför verksamhetsåret pekade på ett lägre utfall än vad som budgeterats togs beslut om att sänka det, till nämnderna, debiterade po-pålägget med ytterligare 1,15 procentenheter vilket förbättrat nämndernas förutsättningar.
De personalrelaterade kostnader (pensionskostnader, arbetsgivaravgifter, arbetsmarknadsförsäkringar) som återfinns inom Finansförvaltningen beräknas ge ett underskott på -12,5 mnkr (se sid 7).

Övriga kostnader/interna kostnader/avskrivningar
Prognosen för ovanstående poster visar +22,4 mnkr. Budgeten ökad med 13,5 mnkr i och med budgetrevideringen.
Avskrivningskostnaderna avviker negativt -13,1 mnkr, till stor del beroende på att kostnader för externt inhyrda lokaler delvis bokas om till en avskrivningskostnad i enlighet med regelverket för finansiell leasing. De interna kostnaderna beräknas bli 2 mnkr högre än budgeterat. Övriga kostnader, +37,5 mnkr, delvis beroende på ovan nämnda ombokning samt att en budgeterad post på 10 mnkr för inhyrd konsult inom saneringsprojektet kopplat till gruvan beräknas inte falla ut. Reparationer och underhåll av fastigheter har medvetet skjutits fram där det bedömts möjligt i avsikt att nå budget i balans (+14,7 mnkr). Kostnaderna för el bedöms inte bli så höga som budgeterats (+3,5 mnkr).

SKATTEINTÄKTER, GENERELLA STATSBIDRAG OCH UTJÄMNING

I senaste skatteprognosen (SKR:s cirkulär 25:47) beräknas skatteintäkterna bli -19,7 mnkr lägre än budgeterat. Det beräknade skatteunderlaget har försämrats vilket ger negativa slutavräkningar för både 2024 och 2025. Avseende de generella statsbidragen är prognosen i samma cirkulär +13,4 mnkr jämfört med budget, där främst bidraget i inkomstutjämningen ökat.
Sammantaget är avvikelseprognosen för skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning -6,3 mnkr, vilket är i nivå med föregående prognos.

FINANSNETTO

Prognosen för finansnettot är 31,3 mnkr vilket är 3,3 mnkr sämre än budgeterat.
De finansiella kostnaderna beräknas sammanräknat bli 7,5 mnkr högre än budgeterat. Lägre finansiell kostnad kopplad till pensioner (+0,5 mnkr) samt lägre räntekostnader för kommunen lån (+0,7 mnkr) då räntenivåerna vid ny- och omtecknande av lån är något lägre än vad som budgeterats. Räntekostnaden för finansiell leasing avviker med -8,2 mnkr, den posten möts till sin helhet av en intern intäkt redovisad inom verksamhetens kostnader.

De finansiella intäkterna beräknas bli 4,1 mnkr bättre än budgeterat beroende på något högre utdelning från de kommunala bolagen, ränteintäkter för utestående kundfordringar samt överskottsutdelning från Kommuninvest och en orealiserad vinst kopplad till en kapitalförsäkring.

FINANSFÖRVALTNING

Mnkr	Bokslut 2024	Budget 2025	Utfall okt 2025	Prognos 2025	Avvikelse	[2]Prognos-förändring
Pensionskostnader	179,4	134,7	109,0	129,6	5,2	↘
Reavinst, markförsäljning	-98,5	0,0	-0,2	-0,2	0,2	→
Övrigt finans	-163,7	-131,2	-109,2	-127,6	-3,6	↗
Skatteintäkter	-1 201,45	-1 253,3	-1 028,9	-1 233,7	-19,7	→
Generella statsbidrag/utjämning	-506,4	-517,1	-440,8	-530,4	13,4	→
Finansnetto	20,1	28,0	20,0	31,6	-3,6	↗
Summa finansförvaltningen	**-1 770,5**	**-1 738,9**	**-1 450,1**	**-1 730,8**	**-8,0**	↗

Finansförvaltningens avvikelseprognos är -8 mnkr jämfört med budget, vilket är en förbättring med 0,1 mnkr jämfört septemberprognosen.

Inom finansförvaltningen redovisas kostnader för arbetsmarknadsförsäkringar, arbetsgivaravgifter, pensionskostnader, hanteringen av påminnelser och krav. Intäkter i form av internränta och po-pålägg kommer från verksamheterna. Intäkten för po-pålägget ska möta vissa delar av pensionskostnaderna och särskild löneskatt kopplad till dessa samt arbetsgivaravgifter och avtalsförsäkringar.
Kommunen följer det, av SKR, föreslagna po-pålägget. I budgetplaneringen var po-pålägget preliminärt satt till 41,39 % vilket sent i december sedan fastslogs till 40,24 %. I och med att pensionsprognosen från december indikerade lägre pensionskostnader än vad som budgeterats togs beslut om att debitera nämnderna det lägre po-pålägget under 2025. En reviderad pensionsprognos visar dock på ökade pensionskostnader kopplat till att pensionsberäkningar gjorts på enskilda personer.
I budgetberäkningen baserades framräkningen av po-pålägg och arbetsgivaravgifter på ett för högt underlag vilket tillsammans med avvikelsen på pensionskostnaderna och ersättningen för omställningsförsäkringen ger en nettoavvikelse på -11,3 mnkr. I prognosen har retroaktivt elstöd på 5,2 mnkr räknats in.

Prognoskommentarer angående skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning samt finansnetto, se sid 6 och 7.

[2] Symbolen visar hur årsprognosen förändrats jämfört med föregående prognos.

NÄMNDERNA

Driftredovisning

Mnkr	Bokslut 2024	*Budget 2025*	Rev Budget 2025	Utfall okt 2025	Prognos 2025	Avvikelse	[3]Prognos förändring
Kommunstyrelse	**306,2**	***260,5***	**277,7**	**236,7**	**274,3**	**3,4**	↘
- varav Kommundirektör	*12,8*	*14,9*	*14,9*	*11,9*	*14,2*	*0,7*	↗
- varav Kommunledningskontor	*91,7*	*90,3*	*91,7*	*71,3*	*88,1*	*3,6*	↘
- varav Tekniskt kontor	*148,1*	*103,4*	*119,1*	*117,9*	*121,3*	*-2,2*	↘
- varav Räddningstjänst	*26,4*	*26,3*	*26,3*	*18,0*	*25,9*	*0,5*	↗
- varav Samhällsbyggnadskontor	*27,3*	*25,6*	*25,6*	*17,5*	*24,8*	*0,8*	↘
Revision	**1,3**	***1,2***	**1,2**	**0,6**	**1,1**	**0,1**	→
Överförmyndare	**2,5**	***3,3***	**3,3**	**1,9**	**2,8**	**0,5**	→
Kultur- och fritidsnämnd	**65,8**	***67,7***	**67,7**	**55,1**	**67,7**	**0,0**	→
Skolnämnd	**655,9**	***672,4***	**672,4**	**527,2**	**654,9**	**17,5**	↗
Äldre- och omsorgsnämnd	**542,6**	***520,6***	**538,6**	**442,6**	**536,1**	**2,6**	↗
Social- o arbetsmarknadsnämnd	**196,1**	***159,9***	**174,3**	**154,8**	**196,6**	**-22,3**	↗
Summa nämnder	**1 770,4**	***1 685,7***	**1 735,3**	**1 418,8**	**1 733,4**	**1,9**	↗

Nämndernas nettoprognos har förbättrats med 8 mnkr jämfört med föregående månad. Nämnderna har fått 49,5 mnkr i tilläggsbudget och prognosticerar nu sammantaget med en budgetavvikelse på +1,9 mnkr (-55,8 mnkr).

Nedan kommenteras nämnder/kontors eventuella avvikelser:

KOMMUNSTYRELSE

Kommundirektör

Budgetavvikelse +0,7 mnkr (fg prognos +0,6 mnkr.) Kostnader för politiska uppdrag och utredningar samt oförutsedda kostnader bedöms inte bli i nivå med avsatt budget.

Kommunledningskontor

Nettoprognosen har försämrats 0,1 mnkr jmf föregående prognos.
Budgetavvikelse +3,6 mnkr (+2,3 mnkr). 1,4 mnkr i tilläggsbudget har tillförts Kommunledningskontoret i avsikt att täcka IT-enhetens ökade kostnader.
IT-enheten har via tilläggsbudget nu täckning för ökade lokal- och avskrivningskostnader och beräknas även ett överskott då kostnaderna för MS-licenser inte blir så höga som tidigare aviserats.
Kanslienheten prognostiserar ett underskott vilket i huvudsak hänförs till obudgeterade kostnader för bl a avgifter och radiosändningar samt kostnader för införande av e-arkiv.
Kommunikations-, personal-, ekonomi- samt upphandlingsenheterna prognostiserar samtliga med

[3] Symbolen visar hur årsprognosen (inte prognosavvikelsen) förändrats jämfört med föregående prognos.

överskott där lägre personalkostnader (vakanta tjänster) är största anledningen tillsammans med ökade intäkter för upphandlingsenheten.

Tekniskt kontor

Nettoprognosen har försämrats med 0,3 mnkr jmf föregående prognos.
Total avvikelse -2,2 mnkr (-17,6 mnkr). Kontoret har tillförts 15,7 mnkr i tilläggsbudget. Tillskottet har förstärkt ramarna för verksamheterna Fastighet, Gata och Samhällsfinansierade resor.
Kontorsledning inkl skogsdrift, +4,9 mnkr (+6,5 mnkr). Överskottet beror dels på god avkastning vid försäljning av virke enligt gällande skogsbruksplan och ett ökat uttag från skogen, dels på ersättning vid röjning och säkring av ledningsgator. Prognosförändringen kopplas till justerad personalprognos för kontorsledning.
Samhällsfinansierade resor, -4,5 mnkr (-7 mnkr). Avvikelsen minskad p g a tilläggsbudget (2,5 mnkr) i avsikt att möta ökade kostnader för den särskilda kollektivtrafiken (färdtjänst och resor till daglig verksamhet LSS) kopplat till ett ökat antal resande, +0,4 mnkr och dels av ökad kostnad för allmänna kollektivtrafiken (-4,9 mnkr) än vad som antogs i budget. Prognosen förbättrades i delåret med 1,8 mnkr p g a ändrade skatteregler för biogas.
Gatuenheten, -0,9 mnkr (-2,2 mnkr). Avvikelsen minskad p g a tilläggsbudget (1,1 mnkr) kopplad till ökade kostnader för medfinansiering av statlig infrastruktur (cykelbanor). Resterande del av underskottet beror på minskade interna intäkter då andra verksamheter inte köpt tjänster i planerad omfattning.
Parkenheten, -0,6 mnkr (-0,6 mnkr). Minskade interna intäkter då andra verksamheter inte köpt tjänster i planerad omfattning.
VA-verksamheten: -3,1 mnkr. VA-verksamhetens kostnader ska täckas genom taxor och avgifter från abonnenterna enligt självkostnadsprincipen. Under kortare perioder kan ett visst överuttag av avgifter kunna balansera underskott. Så har skett under de senaste åren, men nu är dessa överskott förbrukade och verksamheten redovisar ett underskott. Verksamheten skriver därför nu fram ett ärende om reviderad VA-taxa för att uppnå självkostnad. 0,6 mnkr av underskottet kan härledas till regresskrav ställda på verksamheten kopplat till översvämningen 2023.
Fastighet, +2,2 mnkr (-14,6 mnkr). Avvikelsen minskad delvis p g a tilläggsbudget (12 mnkr) för att möta ökade kostnader för evakueringslokaler men också beroende på att prognosen för kostnaderna för reparationer, underhåll och husbyggnadsentreprenader justerats ned med ytterligare 4,6 mnkr. Verksamheten har aktivt arbetat för att hålla nere dessa kostnader för att nå en budget i balans. Återhållsamhet inom dessa områden måste ses som en engångsåtgärd då löpande underhåll som bedömts vara möjlig att skjuta på tillfälligt måste genomföras under nästa år.
Måltid, -0,1 mnkr (0). Prognosförsämring p g a ökade livsmedelspriser. Enheten ska enligt särskilt beslut debiterat förskoleverksamheten 2 mnkr för måltider. Verksamheten fortsätter arbetet med att sänka kostnaderna.

Åtgärder för budget i balans:

Åtgärd	Effekt 2025	Helårseffekt[4]	Tidplan/ansvarig
Minskade lokalkostnader genom bättre lokalutnyttjande inom tekniska kontoret.	0	0,8 mnkr	Ska ske under hösten inför 2026. Teknisk chef.
Minskade personalkostnad genom ett minskat antal chefer på samhällstekniska	0,1 mnkr	1,7 mkr	Kommer få full effekt 2026. Verkställd.
Minskade kostnader för fordonshyra genom ett minskat antal bilar på Gata och Park	0,1 mnkr	0,1 mnkr	Verkställd.
Öka intäkterna på Gata/Park från VA	2 mnkr	2 mnkr	Verkställd.
Minskade kostnader på Gata för markvärme i centrum	0,5 mnkr	0,5 mnkr	Verkställd. Kommundirektör.

[4] Beräknad helårseffekt för åtgärd gjord under 2025.

Vikariestopp vid korttidsfrånvaro Måltid	0,6 mnkr	0,6 mnkr	Verkställd. Verksamhetschef.
Översyn frekvens tömning av molucker (sopor)	0,2 mnkr	0,3 mnkr	Påbörjad. Fastighetschef.
Nya larmavtal Fastighet	0,3 mnkr	0,3 mnkr	Verkställd. Fastighetschef.
Uppsägning bilar Fastighet	0,3 mnkr	0,3 mnkr	Verkställd. Fastighetschef.
Minska antalet fordon	1 mnkr	1,3 mnkr	Verkställd. Kostnadsbesparingen sker på köpande verksamhet.
Solceller Åkraskolan	0,2 mnkr	0,3 mnkr	Driftschef
Omorganisation Fastighet	0,5 mnkr	2,7 mnkr	Full effekt 2026. Fastighetschef.
Öka uttag från skogen	2 mnkr	2 mnkr	Pågår. Effekt 2025.
Nedläggning centralförråd	1,3 mnkr	1,3 mnkr	Verkställd.
Avveckla evakueringslokaler/moduler	0,3 mnkr	1,0 mnkr	Fastighetschef.

Räddningstjänst

Budgetavvikelse +0,5 mnkr (+0,4 mnkr). Ett utökat stöd från MSB till kommunal räddningstjänst inför höjd beredskap ger ett positivt resultat. Prognosen för bränslekostnader har justerats ned något.

Samhällsbyggnadskontoret

Budgetavvikelse +0,8 mnkr (+0,9 mnkr). Prognosavvikelsen för *Bostadsanpassning* är beräknad till -0,9 mnkr baserat på att ett något högt kostnadsutfall per sista oktober. För den verksamheten kan emellertid kostnadsutvecklingen accelerera snabbt. Övrig verksamhet beräknas avvika +1,8 mnkr. Ytterligare en osäkerhetsfaktor i prognosen utgör processen kring ”Nytt lägre 2026” där både personalkostnader och intäkter är osäkra i omställningsprocessen.

ÖVERFÖRMYNDARVERKSAMHET

Färre ärenden.

SKOLNÄMND

Budgetavvikelse +17,5 mnkr (+14,1 mnkr). Nettoprognosen har förbättrats med 3,5 mnkr jmf föregående prognos. Prognosförbättringen beror främst på att personalkostnaderna beräknats bli något lägre (0,8 mnkr) och så även de interkommunala kostnaderna (1,1 mnkr) samt att försäljningsintäkterna för bl a mjölkproduktion ökar (0,7 mnkr).

Nämnd och styrelseverksamhet: -0,1 mnkr.
Central förvaltning: Överskott +3,8 mnkr (+3,4 mnkr) p g a vakanta tjänster samt sjukskrivningar.
Förskola: Överskott +0,6 mnkr (-0,2 mnkr). Prognosförbättringen beror på lägre interkommunala kostnader samt lägre personalkostnader. Verksamheten debiteras högre kostnader för måltider (2 mnkr) enligt särskilt beslut. Intäkterna för statsbidrag och från andra kommuner förväntas avvika med och -1,9 mnkr. En inkomstkontroll har genomförts vilken resulterade i 1,5 mnkr extra intäkter för barnomsorg vilket mildrar underskottet tillsammans med lägre personalkostnader (+2,2 mnkr).
Anpassad gymnasieskola: +2,5 mnkr (+2,4 mnkr). Lägre hyreskostnader och högre intäkter p g a fler elever från andra kommuner.
Anpassad grundskola: +0,1 mnkr (+0,3 mnkr).
Grundskola: +11,1 mnkr (+9,3 mnkr). Överskottet förklaras delvis av högre externa intäkter än beräknat, där statsbidrag utgör den största delen. En annan orsak är att budgeterade kostnader för tilläggsbelopp inte förväntas falla ut samt att det debiterade po-pålägget är lägre än budgeterat. Prognosförbättringen beror på ytterligare statsbidrag samt att prognosen för tilläggsbeloppen justerats ned än mer.
Gymnasieskola: -0,8 mnkr (-1,1 mnkr). Högre kostnader för interkommunala ersättningar för elever

som valt skolor i annan kommun och lägre intäkter för externa elever.
Vuxenutbildning: +0,2 mnkr. (+0,3 mnkr). Statsbidragsintäkter.

ÄLDRE – OCH OMSORGSNÄMND

Nettoprognosen har förbättrats 4,3 mnkr jmf föregående månad.
Budgetavvikelse +2,6 mnkr (-19,7 mnkr). Nämnden har fått tilläggsbudget på 18 mnkr för att möta bl a kostnader för LOV-tjänster och personalkostnader. ***Intäkterna*** beräknas bli ca 6,9 mnkr bättre än budgeterat, vilket kan knytas till ökade bidrag från staten (+6,2 mnkr) och försäljning av specialistuppdrag (HSL) till regionen (+5,4 mnkr). Regelverket kring statsbidraget för äldreomsorgslyftet har förändrats och nu finns möjlighet att täcka hela personalkostnaden för de som studerar inom äldreomsorgslyftet. Prognosen för taxor och avgifter tillsammans med intäkter för måltider avviker -4,7 mnkr och utfallet beräknas bli lägre än föregående år.
Kostnaderna avviker med -4,4 mnkr. De stora negativa avvikelserna ses inom köp av huvudverksamhet och bidrag som avviker med -1,5 mnkr samt viteskostnader (IVO) -3,9 mnkr. Prognosen för personalkostnaderna har förbättrats med totalt 3 mnkr då omställningen sker i en högre takt än vad tidigare beräknats och avvikelsen är nu +1,5 mnkr.

Per verksamhetsområde fördelar sig avvikelsen:
Nämndsövergripande ledning: -5,5 mnkr. I budget finns en förväntad kostnadsminskning inräknad vilken nu delvis har kunnat täckas med tilläggsbudget.
Administration: +0,8 mnkr. Vakant tjänst samt statsbidrag för kompetensutveckling.
Hälso- och sjukvård samt rehab: +5,7 mnkr. Högre intäkter än budgeterat p g a fler uppdrag och prisökning.
Omsorgen om funktionshindrade: +7,5 mnkr. Högre intäkter än budgeterat (+3 mnkr) samt restriktiv tillsättning av vikarier vid frånvaro.
Omsorgen om äldre: -3,9 mnkr.
Hemtjänst och dagverksamhet -0,4 mnkr. Den förväntade kostnadsminskningen för LOV-företagen har nu kunnat mötas med tilläggsbudget. Fortsatt restriktiv vikarietäckning bidrar även till prognosförbättringen.
Särskilt boende -6,3 mnkr. Högre personalkostnader än budgeterat samt att intäkterna inte beräknas nå upp till den budgeterade nivån. Den särskilda avgiften som IVO ansökt om hos förvaltningsrätten ingår i prognosen samt även beräknade ökade driftskostnader kopplat till öppnande av nya boendeplatser. Arbete pågår med att nå en budget i balans.

<u>Åtgärder för budget i balans:</u>

Åtgärd	Effekt 2025	Helårseffekt[4]	Tidplan/ansvarig
LOV borttagande av externa utförare	-	3,8 mnkr	Nämndbeslut i maj. Beslut i KF i juni. 6 mån uppsägningstid av avtalen
Minskade nettokostnader på säbo och HSL/Rehab	3 mnkr	11 mnkr	Ökade intäkter för HSL/rehab 3 mnkr, genomfört. Minska antalet tjänster genom naturliga avgångar, klart dec 2025. Verksamhetschef SÄBO/HSL.
Restriktiv vikarietillsättning	2 mnkr	2,5 mnkr	Pågår. Alla verksamhetschefer 2025.
Ändrade riktlinjer för biståndsbedömning	2 mnkr	1,5 mnkr	Verksamhetschef i samråd med Myndighet.
Sänka kostnader och öka intäkter för dagverksamhet	1 mnkr	1 mnkr	Verksamhetschef HTJ, klart hösten 2025.

SOCIAL- OCH ARBETSMARKNADSNÄMND

Nettoprognosen har förbättrats 0,6 mnkr jämfört föregående prognos beroende på ökade intäkter och lägre personalkostnader.
Budgetavvikelse -22,3 mnkr (-37,3 mnkr). Nämnden har fått 14,4 mnkr i tilläggsbudget för att bl a möta kostnader för anpassningar till nya socialtjänstlagen och till feriearbetare samt insatser inom familjehemsvården.
Intäkterna beräknas bli 4,7 mnkr högre än budgeterat. Bidrag från staten i form av momsersättning kopplat till placeringar samt statsbidrag för subventioner av placeringar av barn och unga främsta orsaken.
Kostnadsavvikelsen uppskattas bli -27 mnkr, varav köp av huvudverksamhet och utbetalade bidrag avviker med -32 mnkr och personalkostnaderna med +3,4 mnkr. En stor del av budgettillägget möter kostnader för familjehemsvården (arvoden och ersättningar). De interna kostnaderna beräknas bli 2,3 mnkr lägre än budgeterat p g a minska kostnader för administrativt stöd.

Per verksamhetsområde fördelar sig avvikelsen:
Arbetsmarknad och integration: +2,5 mnkr. Avvikelsen beror på budgettillskott på 2,1 mnkr.
Individ- och familjeomsorg: -20,5 mnkr. Avvikelsen beror främst på ökade kostnader för placeringar av barn och unga (köp av huvudverksamhet). Budgettillskott 10,9 mnkr bidrar till minskad avvikelse för familjehemsvård.
Omsorg om äldre och funktionshindrade: +1,9 mnkr. Budgettillskott på 1,4 mnkr till verksamheten.
LSS-verksamhet: -6,2 mnkr. Kostnader kopplade till personlig assistans, fler ärenden tillkommit efter årsskiftet samt att timpriset ökat. Ett högt inflöde av nya ärenden med begäran om assistans. Ett beslut om s k skolboende har överklagats och förvaltningsrätten har beslutat om fortsatt verkställande.

Åtgärder för budget i balans:

Åtgärd	Effekt 2025	Helårseffekt	Tidplan/ansvarig
Erbjuda stöd på hemmaplan för att kunna avsluta pågående placeringar	1,3 mnkr	1,8 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Reviderat delegationsordning, beslutsfattare för placering barn och unga ligger numera på enhetschef i stället för teamledare. Beslut om placeringar som överstiger 6000 kr/dygn fattas av nämnd	-	0,5 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Ny riktlinje IFO	-	1,2 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Skapat nya rutiner och arbetsprocesser på Barn och unga samt öppenvården	-	1,2 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Omfördelat tjänst till placeringssamordnare. Förhandlar nya avtal som ger lägre kostnader.	-	1,2 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Statsbidrag, subventionering av placeringskostnader BoU	-	1,3 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Förebyggande och tidiga insatser för att undvika placeringar	-	3,3 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Statsbidrag, förebyggande arbete på hemmaplan, projektanställningar på barn och unga	-	2,5 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Överta familjehem i egen regi. Ytterligare familjehem tas över 2027	0,3 mnkr	7 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Vikarietillsätter ej anhörigstöds sommarsemester	-	60 tkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Avsluta möjliga externa placeringar och i stället verkställa på hemmaplan, samverka med skolan för att förhindra externa placeringar, revidera	-	1,5 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026

delegationsordningen nämnd fattar beslut ej enhetschef			
Höja kvalitén på arbetsprocesser för att bättre följa prognos och omfattning av ärenden	-	2,4 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Strukturerat arbete för att upptäcka och förhindra felaktiga utbetalningar"	-	1 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Förebyggande arbete och tidiga insatser. Erbjuda insatser utan behovsbedömning. Skapa riktlinje.	-	1,8 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Admin och IT	0,3 mnkr	0,4 mnkr	Helårseffekt beräknad för 2026
Summering	**1,9 mnkr**	**27,2 mnkr**	

Investeringsredovisning

Mnkr	Budget 2025	Ack utfall okt 2025	Prognos 2025	Avvikelse
Kommunstyrelse	**184,1**	**89,9**	**131,5**	**52,6**
- varav Kommunledningskontor	*9,1*	*6,2*	*6,0*	*3,1*
- varav Tekniskt kontor	*172,3*	*81,5*	*124,5*	*47,8*
- därav Kontorsledning	*37,0*	*0,0*	*0,0*	*37,0*
- därav Samhällsteknik/Gata	*15,6*	*7,1*	*14,9*	*0,7*
- därav Samhällsteknik/Park	*3,4*	*1,2*	*2,8*	*0,6*
- därav Samhällsteknik/Gr vattensystem o projekt/utveckling	*5,3*	*7,9*	*5,0*	*0,4*
- därav Samhällsteknik/Kart_mät	*0,3*	*0,3*	*0,3*	*0,0*
- därav VA-kollektiv	*36,4*	*25,4*	*36,3*	*0,1*
- därav Fastighet	*74,2*	*39,6*	*65,2*	*9,0*
- varav Räddningstjänst	*3,3*	*3,2*	*3,3*	*0,0*
- varav Samhällsbyggnadskontor	*-0,6*	*-1,0*	*-2,3*	*1,7*
Kultur- och fritidsnämnd	**2,5**	**2,9**	**2,9**	**-0,4**
Skolnämnd	**19,7**	**13,2**	**18,7**	**1,0**
Äldre- och omsorgsnämnd	**5,4**	**0,0**	**0,6**	**4,8**
Summa	**211,7**	**105,9**	**153,7**	**58,0**

Årets investeringsbudget uppgår till 206 mnkr och tilläggsanslag på 5,7 mnkr från 2024 har beviljats av KS och totala investeringsbudgeten uppgår därefter till 211,7 mnkr.
Per sista oktober har netto 105,9 mnkr upparbetats. Årsprognosen pekar på 153,7 mnkr i nettoutgifter. 58 mnkr kommer att återlämnas delvis beroende på att ett antal projekt har skjutits på framtiden eller prioriterats bort. Projektet Nya Åkraskolan var något före i tidplanen och överskred budgetramarna förra året vilket gör att delar av årets budgetmedel lämnas åter.

Nedan kommenteras nämnder/kontors eventuella avvikelser:

KOMMUNSTYRELSE

Kommunledningskontor

Lägre kostnader för investeringar i brandväggar och datalagring samt att långsiktig arkitektur för integrationslösning och automation blir flyttad på framtiden. Kanslienheten planerar att leasa e-arkiv via annan kommun i stället för att investera i eget.

Tekniskt kontor

Kontorsledning: +37 mnkr. Som en åtgärd för att minska kommunens utgifter har ett antal budgeterade projekt skjutits på framtiden eller prioriterats bort. Projekt som förra året drog över budgetramar p g a att de låg före i tidplanen återlämnar delar av årets budget.

Gatuprogram: +0,7 mnkr. En mindre del av de 1,2 mnkr som avsatts till trafikåtgärder vid Åkraskolan kommer att nyttjas samt att Trafikverket även medfinansierar projektet med 0,2 mnkr. Projekt Planerat vägunderhåll överstiger budget med ca 0,5 mnkr då beläggningsarbetet på Sörskogsleden blev dyrare än planerat.
Parkprogram: +0,6 mnkr. Inköp av sopsorteringskärl beräknas bli 0,3 mnkr billigare än budgeterat samt att en del andra investeringar inte blivit så kostsamma som tidigare beräknats.
VA-program: +0,1 mnkr. Beräknas upparbeta 36,3 mnkr varav 22,1 avser TS-ledning Sala-Broddbo. Övriga investeringar är fördelade på ny kommunikationsutrustning reningsverken, omläggning och löpande underhåll av VA-nätet.
Gruvans vattensystem: +0,3 mnkr. Investeringsbidrag från MSB utbetalas i slutet av året.
Lokalprogram: +9 mnkr. Flertalet underhållsåtgärder har genomförts till en lägre kostnad än beräknat vilket sammanlagt genererar en positiv avvikelse. Övriga projekt löper eller har löpt enligt plan.

Räddningstjänst

En tankbil köps in.

KULTUR- OCH FRITIDSNÄMND

Bryggorna vid Måns Olsbadet blev dyrare än beräknad då extra konstruktionsförbättringar krävdes för att öka säkerheten vilket innebar ökade arbetskostnader.

SKOLNÄMND

Kostnader för inventarier på nya Åkraskolan förväntas blir lägre än budgeterat.

ÄLDRE- OCH OMSORGSNÄMND

Medel avsatta till inköp av möbler för ett utökat öppnade av särskilda boendeplatser kommer endast delvis att användas.

ÖVRIGT

KOMMUNSTYRELSENS FÖRFOGANDE

10 000 tkr har avsatts i budget 2025 till Kommunstyrelsen att förfoga över. T o m sista oktober har 6 178 tkr delats ut. Prognosen är att hela förfogandet delas ut under året. Om så inte sker kommer återstoden att höja resultatet.

KS förfogande 2025 (belopp i tkr)	**10 000**		**Beslutsdatum**
Brottsofferjouren 2025	-137	KS § 196	2024-11-13
BRIS 2025	-47	KS § 137	2024-09-11
Projekt badhus	-2 500	KS § 5	2025-01-15
Retro driftsbidrag enskilda vägar	-602	KS § 68	2025-05-07
Förstudie LSS – Klövervägen 16–18 och 22–24	-800	KS § 80	2025-05-07
Ekonomi i balans – Fastighetsenheten	-1 982	KS § 81	2025-05-07
Krisledningsplats – diesel	-110	KS § 160	2025-10-15
Återstår av Kommunstyrelsens förfogande	**3 822**		

LIKVIDITET

Föregående års svaga resultat tillsammans med att investeringsprojekt drog över budget innebar att kommunens likvida ställning krävde att hälften av årets beslutade låneutrymme, 75 mnkr, upptogs i redan i januari vilket var tidigare än planerat. Resterande 75 mnkr lånades upp i september. Förutom de två månader som lån har upptagits så har inbetalningarna varit större än utbetalningarna under två månader.

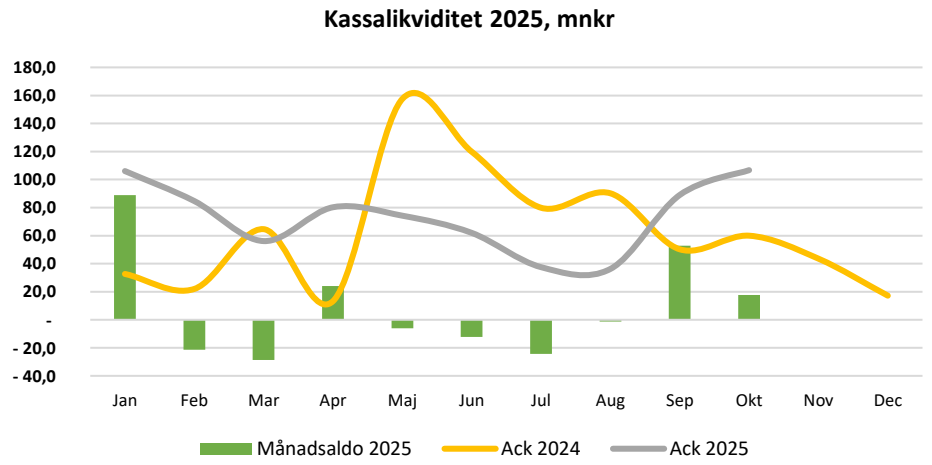

Kommunen har också en checkräkningskredit på 60 mnkr som ökar förmågan att göra de löpande utbetalningarna. Krediten har nyttjats under två dagar i april.

UTVALDA NYCKELTAL

PRELIMINÄR BEFOLKNINGSUTVECKLING 2025 MED PROGNOS

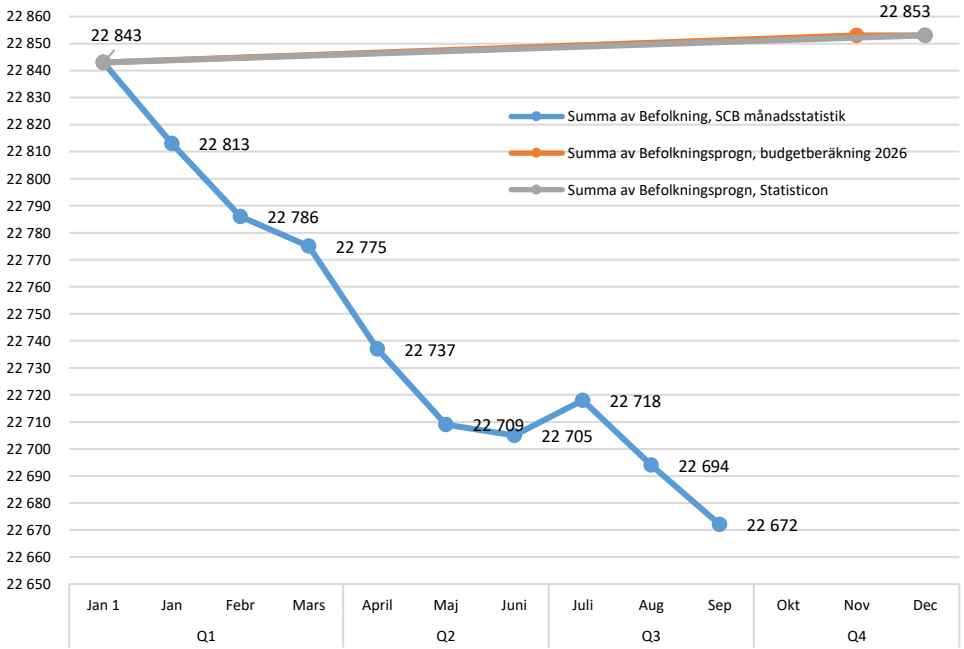

FINANSFÖRVALTNINGEN – FINANSIELLA MÅL OCH NYCKELTAL

	Bokslut 2024	*Budget 2025*	Rev budget 2025	Prognos 2025
Årets resultat, mnkr	0,1	*53,1*	3,6	-2,6
Årets resultat, %	0,0	*3,0*	0,2	-0,15
Årets balanskravsresultat, mnkr	-97,2	-	-	-3,5
Årets nettokostnader, mnkr	1 684,5	*1 689,4*	1 738,9	1 735,5
Förändring, %	1,2	**0,3*	*3,2	3,0
Årets skatter o generella bidrag	1 707,8	*1 770,5*	1 770,5	1 764,2
Förändring, %	2,6	**3,7*	*3,7	3,3
Nettokostnadsandel av skatteintäkter, bidrag och utjämning, %	*98,6*	*95,4*	*98,2*	*98,4*
Självfinansieringsgrad, %	*38,8*	*75,6*	*50,2*	*69,7*
Nämndernas avvikelse, mnkr	-134,0	-	-	1,9

*jämfört föregående års utfall

Månadsuppföljning
Kommunstyrelsen

Ledningsutskottet
ANTAGEN § x | xxxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx | REVIDERAD § x | xxxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx

SALA KOMMUN
Växel: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

Dnr 2025/1128

KSLU § 192 Reviderad budget 2026 - 2029

INLEDNING
Kommunfullmäktige beslutade den 16 juni 2025 om Samverkan för Salas förslag till Budget 2026 och strategisk plan 2027–2029. Därefter har skatteunderlagsprognoser förändrats och inneburit sämre förutsättningar för Sala kommun. Tidigare var en revidering av budget innan årets slut en del av ordinarie ekonomistyrning. De år när förändringarna är stora kan det vara nödvändigt för att ge rättvisande underlag inför budgetårets början. Det är inte en större omarbetning av budgeten utan en justering till gällande förutsättningar. I förslag till reviderad Budget 2026 och strategisk plan 2027–2029 görs förändringar för finansförvaltning, social- och arbetsmarknadsnämnden och kommunstyrelsens förfogande. Enbart förändringar för 2026 föreslås i det här läget, de efterföljande åren kommer att hanteras inom ordinarie budgetprocess.

Det försämrade skatteunderlagsprognosen kommer att påverka finansförvaltningen och kräver därför en justering om året inte ska inledas med missvisande förutsättningar. I samband med revidering av budget 2025 gjordes ett arbete inom ramen för prislappsmodellen för att ta fram nya prioriteringar för social- och arbetsmarknadsnämnden för de omställningskostnader som nämnden står inför. De senaste åren har visat behovet av handlingsutrymme när förändringar av förutsättningar sker och därför görs även en förstärkning av kommunstyrelsens förfogande.

Förändringen innebär ett minskat resultat till 2,1 % vilket är den nivå som krävs för återställande av tidigare års negativa balanskrav. För perioden blir resultatmålet 2,8 % i snitt vilket är en nivå som möter både krav om återställande av negativt balanskrav samt den ambition av investeringar som planeras för perioden.

Förslaget anpassar de ekonomiska förutsättningarna för år 2026 till de förändringar som skett och identifierats sedan Budget 2026 och strategisk plan för 2027–2029 antogs av kommunfullmäktige. Förväntningar om att fortsätta arbete för kostnadskontroll och budget i balans kvarstår för kommunstyrelsen och samtliga nämnder.

Beslutsunderlag
KS 2025.5684 – Missiv
KS 2025.5685 - Reviderad Budget 2026 Plan 2027-2029 Samverkan för Sala
KS 2025.5686– Bilaga 1a - Budgetberäkning 2026-2029 - Samverkan för Sala reviderad budget
KS 2025.5687– Bilaga 2a - Prioriteringar 2026-2029 Samverkan för Sala reviderad budget

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,

KSLU § 192 fortsättning

att driftbudgetramarna för nämnderna fastställs i revidering enligt bilaga 1a,
att till kommunstyrelsens förfogande anslås till 16 908 tkr för år 2026, 13 871 tkr för år 2027, 17 410 tkr för år 2028 samt 30 476 tkr för år 2029 enligt bilaga 1a,
att resultatmålet för år 2026 revideras till 39 547 tkr, år 2027 till 57 304 tkr, år 2028 till 59 324 tkr och år 2029 till 61 429 tkr enligt bilaga 1a, samt
att nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning samt fastighetsavgift är fastställd till 95,8 % för 2026 och 95 % för åren 2027–2029.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att driftbudgetramarna för nämnderna fastställs i revidering enligt bilaga 1a,
att till kommunstyrelsens förfogande anslås till 16 908 tkr för år 2026, 13 871 tkr för år 2027, 17 410 tkr för år 2028 samt 30 476 tkr för år 2029 enligt bilaga 1a,
att resultatmålet för år 2026 revideras till 39 547 tkr, år 2027 till 57 304 tkr, år 2028 till 59 324 tkr och år 2029 till 61 429 tkr enligt bilaga 1a, samt
att nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning samt fastighetsavgift är fastställd till 95,8 % för 2026 och 95 % för åren 2027–2029.

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till
Kommunstyrelsen

SALA KOMMUN

KOMMUNSTYRELSEN

MISSIV

Reviderad budget 2026 och strategisk plan för 2027-2029

INLEDNING

Kommunfullmäktig beslutade den 16 juni 2025 om Samverkan för Salas förslag till Budget 2026 och strategisk plan 2027-2029. Därefter har skatteunderlagsprognoser förändrats och inneburit sämre förutsättningar för Sala kommun. Tidigare var en revidering av budget innan årets slut en del av ordinarie ekonomistyrning. De år när förändringarna är stora kan det vara nödvändigt för att ge rättvisande underlag inför budgetårets början. Det är inte en större omarbetning av budgeten utan en justering till gällande förutsättningar. I förslag till Reviderad Budget 2026 och strategisk plan 2027-2029 görs förändringar för Finansförvaltning, Social- och arbetsmarknadsnämnden och Kommunstyrelsens förfogande. Enbart förändringar för 2026 föreslås i det här läget, de efterföljande åren kommer att hanteras inom ordinarie budgetprocess.

Det försämrade skatteunderlagsprognosen kommer att påverka finansförvaltningen och kräver därför en justering om året inte ska inledas med missvisande förutsättningar. I samband med revidering av budget 2025 gjordes ett arbete inom ramen för prislappsmodellen för att ta fram nya prioriteringar för Social- och arbetsmarknadsnämnden för de omställningskostnader som nämnden står inför. De senaste åren har visat behovet av handlingsutrymme när förändringar av förutsättningar sker och därför görs även en förstärkning av kommunstyrelsens förfogande.

Förändringen innebär ett minskat resultat till 2,1 % vilket är den nivå som krävs för återställande av tidigare års negativa balanskrav. För perioden blir resultatmålet 2,8 % i snitt vilket är en nivå som möter både krav om återställande av negativt balanskrav samt den ambition av investeringar som planeras för perioden.

Förslaget anpassar de ekonomiska förutsättningarna för år 2026 till de förändringar som skett och identifierats sedan Budget 2026 och strategisk plan för 2027-2029 antogs av kommunfullmäktige. Förväntningar om att fortsätta arbete för kostnadskontroll och budget i balans kvarstår för kommunstyrelsen och samtliga nämnder.

Revideringar

Förslaget till reviderad budget för år 2026 innebär att delar av det budgeterade resultatet omfördelas till Finansförvaltning, Social- och arbetsmarknadsnämnden samt en förstärkning av Kommunstyrelsens förfogande.

SALA1000, v 2.0, 2012-08-02

SALA KOMMUN
Kommunstyrelsen
Box 304
733 25 Sala

Besöksadress: Stora Torget 1
Växel: 0224-74 70 00
Fax: 0224-188 50
kommun.info@sala.se
www.sala.se

Amanda Lindblad
Kommunstyrelsens ordförande
Amanda.Lindblad@sala.se
Direkt: 0224-74 71 00

Finansförvaltning
Ekonomin i Sverige är fortsatt sämre än de prognoser som lades inför 2025 och ett av resultaten av det är försämrade ekonomiska förutsättningar genom försvagat skatteunderlag i många kommuner. Sala kommun ser även som många andra kommuner ett sjunkande befolkningstal. För detta kompenseras Finansförvaltningen med 4,8 mkr i prioritering.

Social och arbetsmarknadsnämnd
Den nya socialtjänstlagen kräver en stor omställning av verksamheten vilket arbetas med under 2025 och kommer vara en del av arbetet kommande år. Social- och arbetsmarknadsnämnden genomför stora omställningar som både är starkt kopplade till den nya socialtjänstlagen och för att hantera nämndens kostnadsavvikelser.

För att långsiktigt ställa om har verksamheten prioriterat arbete med placeringssamordnare och förebyggande arbete kopplat till välfärdsbrottslighet. Familjehemsvård med en höjd ambition är också det en identifierad förutsättning för att ställa om verksamheten. Dessa två ekonomiska prioriteringar har inletts under 2025. Inom prislappsmodellen sorteras dessa under omfattning 1-4-åring och ska trappas ner under perioden där 2026 är år två.

Implementeringen av prislappsmodellen kommer att kunna ge social- och arbetsmarknadsnämnden större förståelse för kostnader och vara ett verktyg för ökad kostnadskontroll även kommande år. För år 2026 föreslås prioritering av familjehemsvården 4,9 mkr samt omställningsfunktioner 2,0 mkr.

Kommunstyrelsens förfogande
Som en del av förändrad hantering av kostnader av tillfällig karaktär har flera kortsiktiga kostnadsposter hänvisats till kommunstyrelsens utökade förfogande och listats i förslag till Budget och strategisk plan. Hanteringen innebär att förutsättningar för löpande verksamhet kan synliggöras för en långsiktig hållbarhet för förvaltningen.

Under 2026 planeras arbete med framtidens badhus, rivning av Ekorren förskolebyggnad, förstudie anpassat gymnasium och avetablering av moduler att kunna finansieras genom förfogandet. Därutöver kompletteras tomställda evakueringsmoduler som en ny post för att skapa en synliggjort och tydlig hantering. Utökningen av kommunstyrelsens förfogande innebär en total av 16,9 mkr.

FÖRSLAG TILL BESLUT
Mot bakgrund av ovanstående föreslås ledningsutskottet besluta att föreslå kommunstyrelsen att hemställa hos kommunfullmäktige

att driftbudgetramarna för nämnderna fastställs i revidering enligt bilaga 1a.

Kommunstyrelsen

att till Kommunstyrelsens förfogande anslås till 16 908 tkr för år 2026, 13 871 tkr för år 2027, 17 410 tkr för år 2028 samt 30 476 tkr för år 2029 enligt bilaga 1a.

att resultatmålet för år 2026 revideras till 39 547 tkr, år 2027 till 57 304 tkr, år 2028 till 59 324 tkr och år 2029 till 61 429 tkr enligt bilaga 1a.

att nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning samt fastighetsavgift är fastställd till 95,8 % för 2026 och 95 % för åren 2027–2029.

SALA KOMMUN

Budget 2026

Strategisk plan 2027–2029

KOMMUNFULLMÄKTIGE
Antagen 2025-06-16
Reviderad 2025–12–15

SALA KOMMUN

SAMMANFATTNING AV KOMMUNENS STYRMODELL

STYRMODELLEN har som syfte att säkerställa att politiska beslut genomförs effektivt, att kommunen hanterar ekonomin på ett hållbart sätt och att invånarna får den kvalitet och service som beslutats.

KOMMUNFULLMÄKTIGES VISION av hur kommunen ska utvecklas - är utgångspunkten för målstyrningsprocessen. Utifrån visionen beslutar fullmäktige om budget och plan för en fyraårig planperiod.

MÅLOMRÅDEN som ses som strategiskt viktiga att prioritera för att nå visionen har utpekats.

- *Ett växande Sala*
- *Ett hållbart Sala*
- *Ett tryggt och rättvist Sala*

LÅNGSIKTIGA UTVECKLINGSMÅL knutna till målområdena har beslutats och viktiga områden att fokusera på har angetts.

RESULTATINDIKATORER visar hur väl målet är uppnått. Indikatorerna kan vara kommunövergripande eller nämndspecifika.

BUDGETDOKUMENTET innehåller de ekonomiska ramarna för nämnderna och de mål som fullmäktige vill att kommunen skall uppnå de kommande fyra åren. Budgetprocessen inleds med ett tillfälle där nuläge och omvärldsfaktorer presenteras för kommunstyrelsens ledningsutskott, nämndernas presidier samt kommunledning. Vid en budgetkickoff diskuteras därefter prioriteringar i driftsbudget, investeringar och målstyrning på en övergripande nivå. Finansförvaltningen presenterar budgetförutsättningarna inför den kommande budgetperioden. Nämnderna sammanställer sina investeringsbehov och förslag till prioriteringar som presenteras kommunstyrelsens budgetberedning. Kommunfullmäktige fattar därefter normalt beslut om budget under sommaren.

I VERKSAMHETSPLANERNA beskriver nämnderna hur ramarna fördelas och hur grunduppdraget ska utföras och utvecklas. Där beskrivs också hur nämnden ska bidra till att uppfylla fullmäktiges utvecklingsmål.

BOKSLUTET REDOVISAR ÅRLIGEN en samlad redogörelse för *God ekonomisk hushållning*. Där görs en sammanvägning av det ekonomiska resultatet samt hur väl målen har uppfyllts.

INNEHÅLL

SALA KOMMUNS BUDGET 2026 I KORTHET 7
SAMVERKAN FÖR SALA - BUDGETSKRIVELSE 2026 PLAN 2027–2029 8
Politiskt förord 8
Budgetprocessen och budgetmodell med prislappar 9
Långsiktiga utvecklingsmål 9
Trygg skola och trygg framtid 10
Utbildning och arbetsmarknad 11
En trygg vård och omsorg 12
En attraktiv arbetsgivare 13
Förebygga ohälsa – med social omsorg 14
Social hållbarhet 15
Ett förebyggande trygghetsarbete 15
Kultur och fritid – en självklar del av välfärden 16
Klimat och miljö för framtiden 17
Tillväxt och utveckling 18
Platsvarumärket Sala 19
Hela kommunen ska växa och leva 19
Beredskap för en orolig omvärld 20
Demokrati 21
Långsiktigt hållbar ekonomi 21
Ekonomiska prioriteringar 23
Beslutspunkter KF § 73 2025-06-16 26
Beslutspunkter KF § xx 2025-12-15 (reviderad budget) 27
FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BUDGET 2026 OCH PLAN 2027–2029 29
Utdrag ur SKR cirkulär 25:21. 29
Utdrag ur sammanfattade slutsatser i SKR:s Ekonomirapport maj 2025 33
God ekonomisk hushållning 41
Kommunalskatt och kommunalekonomisk utjämning 42
Investeringsbudget/plan 44
Lånefinansiering 45
Soliditet 45
Finansnetto 46
Verksamhetens nettokostnader 47
Känslighetsanalys 48
KOMMUNENS VISION OCH MÅL 50
Vision 50
Målområden 50
Utvecklingsmål 50
EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR 53
Resultatbudget/plan 53
Finansieringsbudget/plan 54
Balansbudget/plan 55
Driftbudget/plan 56

Investerings- och exploateringsbudget/plan 57

Tabellförteckning

Tabell 1 Finansiella mål Budget 2026, Plan 2027–2029 41
Tabell 2 Skatter, bidrag, utjämning, fastighetsavgift, mnkr 44
Tabell 3 Soliditet 45
Tabell 4 Beräknad snittränta och räntekostnader 46
Tabell 5 Övriga finansiella kostnader 46
Tabell 6 Finansiella intäkter 47
Tabell 7 Pensionskostnader 47
Tabell 8 Kommunstyrelsens förfogande 47
Tabell 9 Känslighetsanalys 49
Tabell 10 Resultatbudget 2026 och plan 2027–2029, mnkr 53
Tabell 11 Finansieringsbudget 2026 och plan 2027–2029, mnkr 54
Tabell 12 Balansbudget 2026 och plan 2027–2029, mnkr 55
Tabell 13 Nämndernas driftbudgetramar 2026 och plan 2027–2029, mnkr 56
Tabell 14 Prioriteringar 2026-2029, tkr 56
Tabell 15 Investeringsbudget 2026 och plan 2027–2029 per nämnd, mnkr 57
Tabell 16 Tekniska kontorets investeringsbudget på programnivå 2026 plan 2027–2029, mnkr 57
Tabell 17 Exploateringsbudget 2026 plan 2027–2029, mnkr 58

SALA KOMMUNS BUDGET 2026 I KORTHET

KOMMUNALSKATTEN i Sala kommun är 2026 oförändrad och uppgår till 22,31.

INVÅNARANTALET är beräknat till 22 853 invånare.

RESULTATET för 2026 budgeteras i den reviderade budgeten till ett positivt resultat på 39,5 mnkr vilket motsvarar 2,1 % av skatter, generella statsbidrag och utjämning.

NÄMNDERNAS DRIFTSBUDGET uppgår i den reviderade budgeten till totalt 1772,4 mnkr.

Nämnd	Nettoram, mnkr
Kommunstyrelsen, inklusive Överförmyndare och Revision	264,2
Bygg- och miljönämnd	15,8
Kultur- och fritidsnämnden	70,5
Skolnämnden	684,8
Äldre- och omsorgsnämnden	552,6
Social- och arbetsmarknadsnämnden	184,5
Total nettoram	**1 772,4**

Nämndernas totala driftsbudgetram har i den reviderade budgeten räknats upp med 5,5 % jämfört med föregående år.

INVESTERINGSBUDGETEN uppgår till totalt 71,0 mnkr.

Nämnd	Nettoram, mnkr
Kommunstyrelsen	67,1
- varav Tekniska kontoret	*63,3*
Bygg- och miljönämnd	0,0
Kultur- och fritidsnämnden	0,5
Skolnämnden	3,4
Äldre- och omsorgsnämnden	0,0
Social- och arbetsmarknadsnämnden	0,0
Total nettoram	**71,0**

Merparten av investeringarna utförs av Tekniska kontoret där stor del av budgeten under 2026 är riktad till reinvesteringar och underhåll av framförallt lokaler, gator och VA.

SAMVERKAN FÖR SALA - BUDGETSKRIVELSE 2026 PLAN 2027–2029

Politiskt förord

Vårt budgetförslag vilar på en gemensam grund: att stärka välfärden, ta ansvar för ekonomin och samtidigt möta framtiden med hållbara lösningar. Det ekonomiska läget är fortsatt ansträngt, och kommande år kräver starka resultat för att hantera de stora behov av investeringar i fastigheter som inrymmer kommunens verksamhet. Här behövs både långsiktigt tänkande och ett klokt användande av de resurser vi har.

Efter svåra år med krig i Europa står Sala kommun nu tillsammans med resten av Sverige med konsekvenserna av en lågkonjunktur som är den tuffaste ekonomiska situationen sedan 90-talskrisen. Många osäkerhetsfaktorer riskerar att slå hårt mot vår kommun och våra kommuninvånare på flera sätt. Händelserna påminner oss om hur viktigt det är med en handlingskraftig kommun som tar ansvar för både människors trygghet och vår gemensamma miljö.

I Sala kommun finns det goda möjligheter att leva ett gott liv. Vi bor nära naturen, har ett rikt föreningsliv och ett levande kulturarv. Människorna som bor i vår kommun har alltså bra förutsättningar för en god folkhälsa. Sala är en geografiskt stor kommun och det finns många fördelar med möjligheterna som den mysiga stadskärnan ger i kombination med den levande landsbygden. Detta är en tillgång för alla oss som bor här och har även ett stort attraktionsvärde som kan locka nya Salabor och besökare.

Vi ser hela kommunen som en helhet där varje del räknas. En sammanhållen och tillgänglig välfärd är avgörande för tilliten i samhället. Därför arbetar vi målmedvetet för att höja skolresultaten med fokus på ökad likvärdighet och fler behöriga lärare. Likaså står äldreomsorgen inför en utmaning med att rekrytera de undersköterskor som behövs för en trygg äldreomsorg de kommande åren. Arbetsmiljön är en förutsättning för att trygga omsorgen av våra äldre i framtiden.

Sala kommun ska vara ett hållbart och tryggt samhälle med livskvalitet och växtkraft.

Amanda Lindblad (S) ***Anders Wigelsbo (C)***

Johanna Ritvadotter (V) ***Ingela Kilholm Lindström (MP)***

Budgetprocessen och budgetmodell med prislappar

Sala kommun har genom Sveriges kommuner och regioner (SKR) givits möjlighet delta i ett projekt där målet är att genomföra en budgetprocess som utgår från en resursfördelningsmodell baserad på verksamheters prislappar. Kommunstyrelsen har beslutat att Sala kommun ska delta i projektet. Strategisk plan och budget år 2026–2029 är den tredje att tas fram inom ramen för projektet.

Kommunsektorn står inför större utmaningar än på många år: en ökad andel äldre, brist på arbetskraft med efterfrågad kompetens, ökande sociala klyftor, förändrad demografi, orolig omvärld med kraftig inflation med mera. Dessa förutsättningar innebär fortsatta behov av prioriteringar och effektiviseringar för en ekonomi i balans och god ekonomisk hushållning. Ekonomi i balans börjar med en budget i balans.

Resursfördelningsmodellen baserad på prislappar syftar till att skapa förutsättningar för en långsiktigt hållbar ekonomi. Det ska uppnås genom realistiska och transparenta tekniska budgetramar som baseras på en tydlig koppling mellan demografi, intäkter, kostnader och andra förutsättningar som olika kommuner har. Utöver de tekniska ramarna tillkommer politiska prioriteringar av olika typer av verksamheter. När modellen är fullt implementerad är de politiska prioriteringarna synliggjorda vilket ökar transparensen. Modellen skapar också en tydlig koppling mellan driftbudget och investeringar och ska ge förbättrade förutsättningar för långsiktig ekonomisk planering.

Långsiktiga utvecklingsmål

Kommunfullmäktige har fastställt tre målområden som utpekats som strategiskt viktiga för att nå kommunens vision *"Sala kommun – ett hållbart och tryggt samhälle med livskvalitet och växtkraft."* Till varje målområde har långsiktiga utvecklingsmål kopplats. Målarbetet är en viktig del av kommunens kvalitetsarbete och kopplas till strategisk plan och budget samt verksamhetsplan där den kommunala verksamhetens utveckling kopplas till olika målområden.

Ett växande Sala: Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Ett hållbart Sala: Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Ett tryggt och rättvist Sala: Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati

Trygg skola och trygg framtid

Förskolan och skolan utgör grunden för det livslånga lärandet och är avgörande för att ge varje barn goda förutsättningar att lyckas. Sala kommun ska erbjuda tillgång till förskolor och skolor med hög kvalitet i hela kommunen. Grunden till det livslånga lärandet läggs i förskolan. En jämn fördelning av gruppstorlekar ska eftersträvas och det kompensatoriska uppdraget ska fortsätta att stärkas. Särskilt fokus ska riktas mot språk- och kommunikationsutveckling i tidig ålder, som är avgörande för barns framtida läs- och skrivförmåga.

Skolan är en gemensam angelägenhet för hela kommunen. Den ska ge varje elev rätt förutsättningar att lyckas. Därför ska undervisningen ha tydligt fokus på kunskapsutveckling och alla elever ska få det stöd de har rätt till – i rätt tid. Skolan ska kunna väga upp för skillnader i elevernas bakgrund genom en rättvis resursfördelning och tydlig styrning. En särskild satsning ska göras på läs- och skrivinlärning i de tidiga skolåren. God läsförmåga är en nyckel till fortsatt kunskapsutveckling, och riktade insatser ska säkerställa att elever i behov av stöd i språk- och skrivutveckling får det tidigt.

Stöd och anpassning till elever med särskilda behov är avgörande för att ge alla barn möjlighet till en trygg och framgångsrik skolgång. Det gäller såväl i den ordinarie undervisningen som inom anpassad skola. Barn- och elevhälsan ska stärkas och likvärdigheten i kommunens förskolor och skolor ska öka.

Fritidshemmen spelar en viktig roll i att skapa en trygg, stimulerande och meningsfull vardag för barnen även utanför lektionstid. Där ska omsorg, lärande och social utveckling gå hand i hand. Det är viktigt att fritidshemmens kvalitet säkerställs och att personalresurserna är tillräckliga för att möta barnens behov. Fritidshemmen kan även utgöra ett komplement för att stimulera barns språk- och läsutveckling.

En skola av hög kvalitet är avgörande för Sala kommuns utveckling – både socialt och ekonomiskt. För att höja kvaliteten och resultaten i våra skolor behövs fler behöriga lärare. Samverkan med Skolverket och Högskolan Dalarna inom ramen för Samverkan för Bästa Skola kommer att pågå fram till 2026, och alla kommunens skolor ska nu ta del av kvalitets- och utvecklingsarbetet för elevernas bästa.

Trygghet i skolmiljön är en självklarhet. Hot och våld hör inte hemma i skolan. Det förebyggande arbetet mellan kommunens resurser, polisen och andra aktörer ska fortsatt förstärkas och extra insatser kan riktas dit där behovet är som störst. Det kräver ett nära samarbete mellan skolan, socialtjänsten och Region Västmanland.

Till skillnad från många andra mindre kommuner har Sala två välfungerande gymnasieskolor. De ska fortsätta utvecklas och vara attraktiva för både elever och arbetsliv. Vi värnar samarbetet med näringsliv och akademi, och ska sträva mot att programutbudet möter arbetsmarknadens behov. Utvecklingen av Ösby naturbruksgymnasium knyts också samman med Grönt kompetenscentrum. Det är viktigt att arbetet med att bolagisera skoljordbruket på Ösby fortsätter, och att attraktiva utbildningar erbjuds för att säkerställa kompetensförsörjningen till de gröna näringarna.

För att undervisningen ska fungera krävs bra lokaler. Nya skolor och förskolor har byggts både i tätorten och på landsbygden, och äldre lokaler har rustats upp. Hösten 2025 står nya Åkraskolan klar för inflyttning. Nya lokaler innebär stora investeringar – därför är det viktigt att den fortsatta lokalplaneringen präglas av långsiktighet, hållbarhet och effektiv användning av resurser.

Utbildning och arbetsmarknad

Med en arbetslöshet i landet som är högre än på många år påverkas även många av Salaborna. Insatser för att fler ska komma i arbete under året ska prioriteras. Arbetsmarknadsenheten och Vuxnas lärande ska erbjuda olika studie- och arbetsmarknadspolitiska insatser som stärker individens kompetens och möjligheter att få arbete och klara egen försörjning. Ungdomsarbetslösheten behöver mötas med strategiskt arbete i samverkan mellan relevanta aktörer såsom social- och arbetsmarknadsnämnden, skolnämnden, näringslivet och andra aktörer.

Aktivitetsplikt gäller för att individen ska matchas mot arbetsmarknaden med syfte att komma i egen försörjning. Samverkan mellan kommunens olika verksamhetsområden behöver utvecklas för att möjligheter till fler arbetsmarknadsplatser ska öka.

Möjligheten till vuxenutbildning och språkträning ska utvecklas och förbättras, och samordningen med andra ansvariga myndigheter måste stärkas. SFI-verksamheten behöver utvecklas med inriktningen att en större andel av eleverna klarar att bli godkända

enligt de krav som ställs, och rustas med de språkfärdigheter som krävs för tillträde till arbetsmarknaden.

De som är aktiva på arbetsmarknaden idag kommer att ha fler olika yrken under sitt arbetsliv än generationerna före dem. Matchningen på arbetsmarknaden är en utmaning. Tillgång till utbildning för möjligheter till omställning är viktigt.

Sala kommun ska genom regional samverkan agera för fler utbildningsplatser inom bristyrken. Samordningsteamet är en kompletterande verksamhet som arbetar med de personer som står längst ifrån arbetsmarknaden.

En trygg vård och omsorg

Vård och omsorg i Sala kommun ska vara trygg och hålla hög kvalitet. Salas kommuninvånare ska kunna leva ett gott och aktivt liv och få stöd och vård när behovet uppstår.

En adekvat utbildad personal är en förutsättning för en trygg äldreomsorg av hög kvalitet. Bristen på utbildad personal är ett av framtidens stora hot mot hela vård- och omsorgssektorn. Långsiktigt arbete för att säkerställa kompetensförsörjningen ska genomsyra verksamheten och omställning genomföras så att de resurser vi har täcker de behov som uppstår

Antalet äldre äldre ökar drastiskt de kommande åren och belyser behoven av mer förebyggande insatser för god hälsa för våra äldre kommuninvånare. Förebyggande arbete ska prioriteras med fokus på ett rikt utbud av möjlighet till kultur- och fritidsaktiviteter för att öka välbefinnande och gemenskap.

För att säkerställa tillgången till en trygg äldreomsorg samtidigt som demografin förändras krävs en fortsatt utveckling av verksamheten och nyttjande av de möjligheter som digitalisering och tekniska lösningar erbjuder. En förutsättning är också att arbetet med förflyttningen mot Nära Vård fortsätter. Sala har nu ett akademiskt äldreboende, vilket är en verksamhet som kombinerar vård och omsorg med forskning, utveckling och utbildning. Kunskap och praktik möts för att förbättra livskvaliteten för äldre. Tillsammans skapas en lärande miljö där medarbetare, studenter och forskare bidrar till att utveckla framtidens äldreomsorg. Samtidigt stärks såväl kompetens som kvalitet och samverkan i vår verksamhet, detta vill vi värna och utveckla.

Att vårda en anhörig är ett stort och krävande uppdrag. Det behövs ett tillgängligt anhörigstöd som på bred front kan möta behoven av samtal, stöttning och avlösning.

Missbruk och den psykiska ohälsan ökar och därigenom även behovet av sysselsättningsverksamhet och boendestöd. För att stävja den växande ohälsan ska ökat fokus läggas på välmående och möjlighet till gemenskap och en meningsfull fritid. I Sala kommun ska alla medborgare känna att det finns möjligheter till social samvaro och fysisk aktivitet oavsett ålder eller eventuella funktionsnedsättningar.

En attraktiv arbetsgivare

Den långsiktiga kompetensförsörjningen är en utmaning för hela sektorn och Sala kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare med trygga anställningar och goda arbetsvillkor. Heltid är norm inom Sala kommun och ingen arbetar delade turer. Flexibilitet och lyhördhet ska utgöra grunden för en schemamodell gjord för en heltidsorganisation. Möjligheter till kompetensutveckling och en bra arbetsmiljö i ändamålsenliga lokaler är viktigt.

Satsningar på den fast anställda personalen ska ge förutsättningar för att vara en attraktiv arbetsgivare. Fast anställd personal bidrar till kontinuitet och kvalitet för brukaren eller patienten såväl som kollegorna i arbetslaget. Att arbeta med att organisationen ska vara fortsatt oberoende av hyrpersonal kommer att frigöra ekonomiska resurser såväl som att bidra till kontinuitet och kvalitet.

Vår utvecklade styrmodell bygger på tillitsbaserad styrning vilket även ska tillämpas inom särskilda boenden för äldre, för att öka kvalitet i omsorgen och förbättra arbetsmiljön för vårdpersonalen.

En attraktiv arbetsgivare möjliggör att kombinera arbetsliv med fritid och viktig återhämtning oavsett yrkesgrupp. Ett ökat fokus på friskfaktorer behövs som del i arbetet med att minska sjukfrånvaron. För att underlätta rekrytering ska det finnas en öppenhet för nya arbetsmodeller i lägen där det bedöms behövas.

Arbetskläder som tillhandahålls av arbetsgivaren har länge varit norm inom många delar av verksamheten. Från och med 2026 prioriteras även arbetskläder för förskolepersonal och fritidspersonal.

Förebygga ohälsa – med social omsorg

Tidiga insatser är ett skallkrav i den nya socialtjänstlagen. Region, polis, skola och fritid ska samarbeta inom det förbyggande arbetet för att tillsammans hjälpa så många som möjligt. Fältassistenter ska finnas både inom socialtjänsten och fritidsverksamheten. En hårdare omvärld ställer allt större krav på hur en kommun arbetar med dem som är mest utsatta i samhället. Ökat utanförskap och ökade klyftor syns allt tydligare. Konsekvenserna av utanförskapet leder till mänskligt lidande och stora kostnader för samhället.

Att utöka öppenvården med större andel behandlingar på hemmaplan kan ge vinster ur flera perspektiv. I arbetet med familjebehandling och rådgivning till familjer ska det förebyggande arbetet påbörjas tidigt för att ge god effekt.

Öppna förskolan och en familjecentral kommer att startas 2026 och fram tills dess finns det en familjecentralsliknande verksamhet med samarbete mellan vårdcentraler och socialtjänst. På familjecentralen ska flera olika aktörer samlas för att möta familjer utifrån de olika behov de har. Det blir en viktig förebyggande insats. Att jobba med hemmaplanslösningar och nätverk runt dem som annars skulle omhändertas minskar det personliga lidandet och ger vinster för samhället och ska därför prioriteras.

Placeringssamordnare och resurshandläggare är nya titlar i socialtjänsten som samarbetar för att höja kvalitet samt kostnadseffektivisera vid placeringar.

I arbetet mot missbruk behövs riktade satsningar, särskilt mot unga men också mot vuxna. Den psykiska ohälsan är ett växande samhällsproblem. Då ansvaret för arbetet är delat mellan Sala kommun och Region Västmanland krävs ett stärkt samarbete för att rätt insatser ska sättas in i rätt tid samt för att förhindra att människor faller mellan stolarna. Sala kommun ska verka för att starta Fontänhus i samarbete med civilsamhället och andra aktörer.

Våld i nära relation är ett stort samhällsproblem som samhället måste markera tydligt mot. Vi ska ge hjälp, trygghet och skydd till de våldsutsatta och erbjuda behandling till förövarna. Sala kommun stödjer Kvinnojourens verksamhet finansiellt. Barnfattigdomen ska begränsas med kraft. Ingen familj med barn ska leva med försörjningsstöd i mer än sex månader utan möjlighet till andra insatser. Det kan bli aktuellt att starta upp fler verksamheter för att bättre kunna fånga upp kommuninnevånarnas behov.

Social hållbarhet

Sala kommun ska ta ett långtgående ansvar för en hållbar utveckling och miljö- och hållbarhetsarbete ska vara en integrerad del i all verksamhet. Kommunens syn på hållbar utveckling följer Agenda 2030 och FN:s 17 hållbarhetsmål. Som del i arbetet är kommunen medlem i Förbundet Agenda 2030. En bärande del av målen i Agenda 2030 är social hållbarhet.

För att Sala kommun ska kunna arbeta långsiktigt med att nå målen behöver arbetet med demokrati, jämlikhet, god utbildning för alla, folkhälsa, minskad fattigdom, anständiga arbetsvillkor, inkludering och tillgänglighet fortsätta och stärkas. Arbetet med social hållbarhet behöver också genomsyra all kommunal verksamhet. Centrala funktioner behöver leda det strategiska arbetet med social hållbarhet, bland annat kopplat till tillgänglighetsfrågor. Under 2026 ska Sala kommun fullfölja arbetet med CEMR-deklarationen, deklarationen för jämställdhet.

En långsiktigt hållbar samhällsplanering ska prioriteras i utvecklingen av kommunen. I nya bostadsområden och stadsdelar förutsätts bland annat blandade boende- och upplåtelseformer. Det skapar också förutsättningar för att områden ska upplevas som trygga. I kommunen finns också behov av boendeformer som möjliggör generationsväxlingar. Där bostadsområden i någon del av kommunen utmärker sig i trygghetsundersökningar eller andra sammanhang krävs samverkan inom kommunens olika verksamheter med särskilda insatser för att vända utvecklingen.

Ett förebyggande trygghetsarbete

Kommunens ansvar för brottsförebyggande arbete är del av samtliga nämnders verksamheter. Det handlar om arbete med upplevd trygghet, arbete för att förebygga utveckling av brott i kommunen och samarbete med olika aktörer där polisen har en avgörande roll. Den nya socialtjänstlagen innebär en förflyttning till mer förebyggande arbete och en breddning av ansvar där kommunen samlat ska ta om hand uppdraget.

Det förebyggande arbetet är en investering i tidigt skede för att undvika större konsekvenser för både den enskilde och samhället senare. Den förebyggande verksamheten kultur- och fritid som särskilt syftar till att stödja ungdomar som riskerar att hamna i

utanförskap är av stor vikt. Ungdomslokalen spelar en viktig roll för att fånga upp ungdomar, likaså det uppsökande arbete som fältassistenterna genomför.

Genom SSPF och andra samverkansforum arbetar kommunen gemensamt för att uppnå bästa resultat. Tekniska hjälpmedel är en viktig del i arbetet. Resurser prioriteras till de områden där de gör störst nytta under specifika omständigheter.

Kommunen ska arbeta utifrån den antagna handlingsplanen mot välfärdsbrottslighet för att förebygga att kommunens resurser går till brottslighet samt säkerställa rättssäkerheten i arbetet som utförs. Oseriösa aktörer ska stoppas från att utnyttja kommunen. En särskild tipsfunktion mot oseriösa aktörer ska införas.

Den upplevda tryggheten i fysisk miljö ska arbetas med för att fler ska känna sig trygga. Åtgärder kopplat till belysning och aktiva insatser med avsiktlig samhällsplanering samt rustning av vissa stråk ska genomföras.

Kultur och fritid – en självklar del av välfärden

Kultur och fritid är en viktig del av det gemensamma välfärdssystemet. Ett mångsidigt och levande kultur- och fritidsliv bidrar inte bara till att göra vår kommun mer attraktiv, utan förbättrar även invånarnas livskvalitet på många sätt.

Det är viktigt att Sala kommun fortsätter att ge utrymme för det aktiva föreningslivet att växa och utvecklas. Förutom kulturens och idrottens egna värden, spelar det civila samhället en viktig funktion genom att skapa en känsla av gemenskap. Detta har ett stort samhällsekonomiskt värde och främjar både folkhälsa och allmänt välmående. Ett exempel på ett framgångsrikt samarbete mellan kommunen och civilsamhället är Allaktivitetshuset BG10 på Åkraområdet, som stärker dessa insatser.

Kulturlivet i Sala består av en stark blandning av ideella initiativ, kommunal verksamhet och en stark professionell kultursektor. Det ska värnas och ges utrymme att vidareutvecklas. Kulturskolan erbjuder en bred verksamhet där barn och unga ges möjlighet att utveckla och utforska sitt kreativa uttryck. Skapande skola kan vara med och stärka samverkan mellan den professionella kultursektorn och skolorna. Kulturkvarteret Täljstenen ska utvecklas som den kulturella mötesplats det är för kommunen.

Kommunen ska också skapa fler möjligheter för organisationer att anordna fritidsaktiviteter och sociala mötesplatser, även för seniorer och personer med funktionsnedsättning. Detta kan med fördel göras i samarbete med folkbildning och med andra kommunala verksamheter.

Tillgång till fysisk aktivitet och friluftsliv är avgörande för att fler Salabor ska kunna leva ett hälsosamt och aktivt liv. Därför är det viktigt att fritidsaktiviteter utvecklas och erbjuds i hela kommunen, för människor i alla åldrar. Den nya gymnastikhallen är ett viktigt tillskott i detta arbete. Badhuset i Sala har ett stort renoveringsbehov, och en utredning pågår för att säkerställa tillgången till badhus för invånarna.

Sala kommun har ett fantastiskt utbud av natursköna områden och kulturhistoriska miljöer. För att bevara och förbättra tillgången till dessa värden är det viktigt att säkerställa ett gott underhåll samt en välplanerad utveckling av vandrings- och cykelleder, liksom motionsspår – allt för att upprätthålla både kvalitet och tillgänglighet.

Friluftslivet är en värdefull resurs för kommunen, både för kommuninvånarna och som en del av besöksnäringen. Den friluftsplan som tas fram under 2025 ska sedan omsättas i praktiken och fungera som vägledning och vara ett stöd i det fortsatta arbetet med att utveckla våra gemensamma naturområden.

Klimat och miljö för framtiden

Klimatmässig hållbarhet ska genomsyra all planering och genomförande av kommunens verksamheter och resurser ska finnas för att genomföra arbetet. Den framtagna koldioxidbudgeten för kommunen är viktigt för att åstadkomma minskade koldioxidutsläpp och nu förstärks det arbetet med att kommunen i samverkan med SUVERÄN tar fram Energi- och klimatprogram för Sala kommun.

Effekterna av klimatförändringarna syns redan runt omkring oss. Kommunen behöver förbereda sig för en ökad frekvens av extremväder. Förebyggande åtgärder ska vidtas för att stärka naturens förmåga att skydda våra invånare, bebyggelse och infrastruktur mot framtidens ökade risker för översvämningar. Klimatanpassningsarbetet måste också fortsätta, och hänsyn tas till det förändrade klimatet vid all samhällsplanering.

Vid om- och nybyggnation av kommunens fastigheter ska möjliga energieffektiviserande åtgärder prioriteras och genomföras. Arbetet med att montera solpaneler på tak till kommunens byggnader ska fortsätta och stärkas.

Kommunen ska på ett miljömässigt hållbart sätt hantera Salas utmaningar gällande miljöpåverkan från tidigare gruvbrytning och tillse att detta inte innebär orimliga kostnader i exploateringsprocesser för såväl externa aktörer som kommunens egna projekt. När Salatypiska föroreningar spridda över stora arealer hanteras i exploateringsprojekt ska fokus vara på hälsoskydd för människor då märkbar nytta rörande minskad spridning av föroreningar till omgivningen inte kan uppnås genom sanering i enskilda projekt.

Tillväxt och utveckling

För att kunna garantera en trygg välfärd av god kvalitet på sikt behöver kommunen säkerställa en långsiktigt hållfast ekonomisk grund. En stabil kommunal ekonomi förutsätter ett aktivt arbete för att stimulera etableringar, bostadsbyggande och företagande. Ett gott företagsklimat kommer att leda till fler arbetstillfällen, fler välmående företag i kommunen och en växande kommun. Detta kräver ett aktivt agerande från kommunen som möjliggörare i den utsträckning det är möjligt. Med lösningsfokuserad och pragmatisk inriktning ges goda förutsättningar för utveckling och tillväxt. Vår myndighetsutövning ska vara renodlad och effektiv.

En kommuns attraktivitet påverkas både av hur väl välfärd och samhällsservice fungerar, och av hur bemötandet från kommunen upplevs. De är alla viktiga delar för att utveckla Sala kommuns strategiska näringslivsarbete som ska stimulera etablering av handel och verksamheter såväl som ett bra klimat för våra redan existerande företag och näringar. Dialogen med det lokala näringslivet ska stärkas och utvecklas, bland annat genom verkställandet av det näringslivsstrategiska programmet.

Parallellt med arbetet med framtagande av exploaterbar verksamhetsmark ska även arbetet med planering av nya bostadsområden i kommunen fortsätta. Tillgänglig mark ska marknadsföras med syfte att få till exploateringar för fler arbetstillfällen och fler kommuninvånare.

Sala kommun ska fortsätta att arbeta aktivt med att vara en skicklig upphandlare, och stärka samarbetet med de lokala företagen för att få ökad förståelse och samsyn kring vilka möjligheter kommunal upphandling medför. Kommunens upphandlingar ska göras med perspektiven social och miljömässig hållbarhet och sträva efter att stärka beredskapen i kommunen.

Platsvarumärket Sala

Genom att öka kunskapen om en plats kan dess konkurrenskraft stärkas. Sala kommun ska fortsätta arbeta med sitt varumärke och marknadsföringen av kommunen som en plats att leva, bo, besöka och vara verksam i. 400 årsjubileet var starten på ett långsiktigt arbete som ska stärka Salas attraktivitet och det är viktigt att arbetet fortsätter framöver. Koncept som gjordes kända under firandet kan byggas vidare till nya framgångar. Nattljus & Vinterskimmer drog många besökare och är en av flera insatser som kan komma igen.

Sala kommuns erbjudande ska tydliggöras och stärkas för att marknadsföra våra styrkor. Kommunens alla fördelar och attraktionsvärden med levande stadskärna, historiska miljöer och livskraftig landsbygd utgör något unikt och är en viktig del av vår besöksnäring. Upplevelsen av platsen är både digital och i det fysiska rummet. Entréerna till tätorten behöver ses över för att bättre sprida vårt platsvarumärke. En av kommunens styrkor är våra vackra miljöer vilket ska hållas efter och vårdas. Stadsparkens utveckling med mer aktiviteter behöver planeras där Åkra Trädgård kan bli en naturlig mötesplats för rekreation och samvaro för både salabor och besökare.

Ett starkt och robust samhälle tar tillvara olika aktörers styrkor och hjälper varandra både i vardagen och vid samhällsutmaningar. Den strukturerade och långsiktiga samverkan mellan det offentliga och civilsamhället, på sikt även näringslivet, kan därför utvecklas och förbättras inom flera områden.

Hela kommunen ska växa och leva

Sala kommun ska växa och utvecklas. Nära hälften av kommunens befolkning är bosatta på landsbygden eller i någon av kommunens mindre orter. Därför är det viktigt att kommunens insatser är

inriktade på att både stad och landsbygd ska få möjlighet att växa och utvecklas efter sina olika förutsättningar.

En landsbygd i utveckling kräver att landsbygdens behov synliggörs och prioriteras. Därför är ett landsbygdsråd en viktig funktion. Det är viktigt att utveckla de mindre tätorterna till livskraftiga knutpunkter för medborgerlig kommersiell service. Företagandet ska stimuleras i hela kommunen.

Bredbandsutbyggnaden har tagit ett stort steg framåt, inte minst på landsbygden men behovet av utbyggnad är fortsatt stort. Bredband är viktigt för att servicen ska kunna utvecklas och för att kunna använda sig av de digitala tjänsterna som kommunen och andra aktörer erbjuder.

I en geografiskt stor kommun är kollektivtrafiken viktig för att knyta ihop kommundelarna och minska de upplevda avstånden. Inom Sala kommun ska kollektivtrafiken fortsatt vara avgiftsfri.

Beredskap för en orolig omvärld

Omvärldsläget är fortsatt mycket spänt. Det pågår ett fullskaligt invasionskrig i Europa, och det säkerhetspolitiska läget för Sverige är det sämsta sedan andra världskriget. Sala kommun och hela Sverige behöver därför stärka sin civila beredskap.

Det är nödvändigt att säkerställa tillgång till livsmedel, reservkraft, vattentjänster, värme, kommunikation, information med mera. ”Salamodellen” som innebär ett samarbete mellan civilsamhället, näringslivet och kommunen för att snabbt kunna göra insatser vid krissituationer ska utvecklas. För att säkerställa att en god samverkan kan uppnås med näringslivet, civilsamhället och andra aktörer inom kommunens geografiska ansvarsområde ska ett lokalt krishanteringsråd inrättas.

Arbetet med räddningstjänst under höjd beredskap behöver fortsätta under planperioden, och ske i nära samverkan med andra inom ramen för arbetet i Räddningsregion Östra Svealand. Kommunen behöver också arbeta aktivt med att söka statliga medel för att kunna höja sin förmåga inom hela beredskapsområdet.

Sala kommun har goda möjligheter att öka självförsörjningsgraden av livsmedel och göra tillgången på hållbara livsmedel till en

bidragande faktor för kommunens attraktivitet. Det lokala jord- och skogsbruket är en tillgång. Livsmedelsproduktionen behöver värnas och livsmedelsförädlingen utvecklas lokalt. Satsningar på Ösby naturbruksgymnasium är en viktig del i arbetet.

Demokrati

Transparens och öppenhet är en hörnsten i varje fungerande offentlig verksamhet. Att människor kan känna att det är möjligt att påverka den offentliga service som erbjuds är viktigt för att stärka förtroendet för verksamheten, utveckla servicen och ytterligare stärka förtroendet för det demokratiska systemet. Därför ska medborgarinflytande och dialog stärkas. Att hålla en god dialog mellan förtroendevalda, medarbetare och medborgare är en del av den demokratiska processen.

Det ska vara lätt för medborgarna att ta del av de beslut som fattas på olika politiska nivåer. För att det ska vara möjligt måste de politiska besluten tas på rätt nivå och ske med stor tydlighet och transparens. Varje medborgare har rätt till information om vad Sala kommun gör och på så sätt kunna bilda sig en uppfattning om vad som sker. Arbetet med att digitalisera kommunfullmäktige fortsätter och kommande år ska möjlighet finnas för medborgare att kunna följa fullmäktiges sammanträden i realtid, både med ljud och bild. En framgångsrik del i digitaliseringen har varit att e-förslag har ersatt medborgarförslag.

Under 2026 infaller nästa allmänna val i Sverige. Högt valdeltagande är viktigt för demokratin.

Långsiktigt hållbar ekonomi

En långsiktigt hållbar ekonomi är en förutsättning för att kommunen ska kunna bedriva sin välfärd och arbeta för en utveckling av kommunen. Kommunens verksamhet behöver bedrivas utifrån ett långsiktigt hållbart perspektiv där samordning, samnyttjande och effektiv användning av ekonomiska ramar ska vara en grundinställning. Variationer i ekonomiska förutsättningar behöver balanseras mot framtida generationers möjligheter och utmaningar. Det innebär en effektiv användning av skattemedel samtidigt som kvalitet ska vara i fokus.

I tider av lågkonjunktur blir resurserna kraftigt begränsade och i tider av högkonjunktur finns möjligheter att avsätta resurser som kan användas i tuffa tider. Övergången till systemet med en flexibel resultatersättningsreserv ger större möjligheter till utjämning mellan åren, vilket stärker utsikten för en långsiktigt hållbar ekonomi för kommunen. Det skapar också utrymme för att hantera oförutsedda händelser på ett bra sätt under kommande år.

För att skapa förutsättningar för framtida investeringar krävs ett högre resultatmål i budgeten och ett bättre resultat för verksamheten de kommande åren. Därför har resultatmålet satts till 3 % för hela planperioden 2026–2029. Resultatmålet för 2026 har i den reviderade budgeten justerats till 2,1 %.

Sala kommun är i den mest intensiva perioden av investeringar någonsin, med mycket omfattande behov av både upprustning och nybyggnation för att klara kommunens åtaganden även framöver. Ramarna för investeringsplaneringen år 2026–2035 fastställs i samband med strategisk plan och budget 2026–2029 och omfattar drygt 1,1 miljarder kronor. Samverkan för Sala prioriterar ekonomiskt och miljömässigt hållbara investeringar för att säkerställa tillgången till välfärdstjänster och samhällsservice i hela kommunen. Utifrån fyrstegprincipen kommer fler befintliga byggnader att rustas upp och byggas om istället för att ersättas med nybyggnation. Omfattande medel har prioriterats till reinvesteringar och till löpande underhåll i befintligt bestånd. Inga nya lån planeras upptas under planperioden. Ambitionen är att öka amorteringstakten över tid.

Det är av stor vikt att investeringsplaneringen hanteras med långsiktig hållbarhet som målsättning och går hand i hand med verksamhetsplaneringen. Det är en förutsättning för att klara av finansieringen av välfärden på lång sikt. En lokalförsörjningsplan är under framtagande och uppdrag har givits om bättre nyttjande av lokalresurser. För att fördela befintliga resurser rätt behöver tidsplaner vara tydliga och tas fram utifrån de behov som finns. Underhållsplaner för fastigheter ska uppdateras löpande.

Det råder stora osäkerheter i omvärlden vilket har haft stor påverkan på Sala kommun de senaste åren och riskerar att även påverka kommunen under kommande år. Med snabba skiften under åren är det viktigt med utrymme för handlingskraft även utifrån budgeterade förutsättningar. Därför har kommunstyrelsens förfogande hållits på

en hög nivå omfattandes minst 12,9 mkr per år under planperioden. Det skapar beredskap för att hantera förändringar i förutsättningarna och separerar engångskostnader från den löpande driften vilket tydliggör verksamhetens faktiska förutsättningar.

Ekonomiska prioriteringar

Budgetfördelning för år 2026–2029 presenteras i bilaga 1. Under planperiodens första år förväntas en återhämtning i konjunkturen efter år av lågkonjunktur och höga pensionskostnader. Det innebär ett något större ekonomiskt utrymme att prioritera än tidigare år under mandatperioden år. Konjunkturen förväntas därefter stärkas ytterligare. För att ge utrymme till att återställa tidigare års negativa balanskravsresultat, samt högre egenfinansieringar av investeringar, har resultatmålet reviderats till 2,8 % i snitt över treårsperioden.

Budgetmodellen med prislappar innebär att budget 2026–2029 också kompletteras med prioriteringar som är gjorda i förhållande till den tekniska ram som modellen förser kommunen med. Den tekniska ramen fungerar som jämförelsepunkt utifrån givna förutsättningar där den demografiska utvecklingen i kommunen ingår. När modellen implementerats fullt ut görs en förflyttning mot teknisk ram samtidigt som aktiva politiska prioriteringarna listas och kan beslutas. Då kommer även tidigare gjorda prioriteringar av verksamhet utöver den ambitionsnivå som ingår i teknisk ram att belysas. Teknisk ram, prioritering samt budget finns listade i bilaga 1 samt reviderade budget i bilaga 1a.

Äldre- och omsorgsnämnden ges under 2026 en prioritering som ökar nämndens budget från 520 mkr till 552 mkr, vilket är en ökning motsvarande 6,1 % och en viktig förflyttning. Nämnden har prioriteringar för behörig personal, rätten till heltid och borttagande av delade turer i sin verksamhet. En hyreskompensation för det särskilda boendet B30 ges utifrån en nedtrappande modell. Den demografiska utvecklingen kommer att vara en stor utmaning framöver vilket gör att verksamhetens tidigare högre finansiering närmar sig teknisk ram. Under planperioden ökar nämndens budget med över 85 mkr.

Kommunstyrelsens verksamhet genomför en förflyttning mot teknisk ram för sin verksamhet. Kommunstyrelsens verksamhet har utöver verksamhet som finansieras inom teknisk ram även bland annat 3,25 mkr i prioritering av avgiftsfri kollektivtrafik och samhällsfinansierade transporter utöver ingångsvärdet,

kompensationskostnader för kostnader IT för att fortsatt möjliggöra utveckling, näringslivsarbete, kvalitetssäkring av kostinköpt, samt fortsatt höjt ägarbidrag till Sala Silvergruva motsvarande 6,5 mkr i likhet med tidigare år.

Skolnämndens verksamhet ges under 2026 en ökad ekonomisk ram med en ökning från 672 mkr till 684 mkr. Prioriteringar som gjorts består bland annat av hyreskompensationer för ny förskola samt skola i Möklinta samt nya Åkraskolan. Kostnader för fler skolor än utjämningssystemet anger finansieras utöver den tekniska ramen, och det har gjorts prioriteringar för kvalitetshöjande insatser inom verksamheten.

Social- och arbetsmarknadsnämnden har en prioritering i förhållande till teknisk ram som består av kompensation för familjecentral samt insatser för både barn och vuxna inom IFO. Nämnden har ett arbete med att förflytta sig mot teknisk ram, bland annat genom att säkerställa fast anställd personal i sin kärnverksamhet. Nämndens prioriteringar för förebyggande arbete har utökats utifrån den nya socialtjänstlagens krav. I den reviderade budgeten utökad prioriteringarna med hög ambition familjehemsvård för omställning till egna familjehem och nya personalfunktioner. Dessa beslutades i reviderad budget 2025 som 1–4 åriga, och år 2026 är år två.

Bygg- och miljönämnden har nu en egen budget för sin verksamhet eftersom ett budgetansvar för samtliga verksamheter är en viktig förflyttning för en långsiktigt hållbar ekonomi samt den politiska styrningen

Kultur- och fritidsnämnden har flera prioriteringar i budgeten, bland annat en ramförstärkning för föreningslokaler, evenemangsstöd, föreningsstöd och föreningsdrivna anläggningar. De ges även en kompensation för övertagande av ansvaret för skapande skola från skolnämndens verksamheter.

Till finansförvaltningen har i den reviderade budgeten prioriterats medel till att möta intäktsminskningar som nya skatte- och befolkningsprognoser indikerar.

Kommunstyrelsens förfogandes höga nivåer avser att användas till att finansiera poster av engångskaraktär.

Under 2026 planeras arbete med framtidens badhus, rivning av Ekorren förskolebyggnad, förstudie anpassat gymnasium, tomställda evakueringsmoduler och avetablering av moduler att kunna finansieras genom förfogandet. För 2027 planeras rivning av

Dalhems förskolebyggnad i samband med investeringar vid Måns Ols, satt 2028 planeras rivning av Emmylunds förskola samt avetablering av moduler.

Beslutspunkter KF § 73 2025-06-16

1. Driftbudgetramarna för nämnderna fastställs enligt bilaga 1. (revideras se bilaga 1a)
2. Investeringsbudgetramarna för nämnderna fastställs enligt bilaga 1
3. Utdebiteringen fastställs till 22,31% för året 2026 enligt bilaga 1.
4. Till kommunstyrelsens förfogande anslås 12 900 tkr för år 2026, 13 871 tkr för år 2027, 17 410 tkr för år 2028 samt 30 476 tkr för år 2029 enligt bilaga 1. (revideras se bilaga 1a)
5. Resultatmålet för år 2026 fastställs till 55 376 tkr, år 2027 till 57 304 tkr, år 2028 till 59 324 tkr samt år 2029 till 61 429 tkr enligt bilaga 1. (revideras se bilaga 1a)
6. Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning samt fastighetsavgift är fastställd till 95 % samtliga år. (revideras se bilaga 1a)
7. Kommunens investeringsutgifter ska som lägst finansieras av egna medel till en fastslagen procentsats under en rullande fyraårsperiod och den får inte vara lägre än 50 % ett enskilt år.
   Självfinansieringsgraden är över 100 % åren 2026–2028 och 66,8 % år 2029.
8. Styrelse och nämnder ska kontinuerligt arbeta för att effektivisera verksamheterna med bibehållen kvalitet.
9. Kommunstyrelsen har under år 2026 rätt att omsätta lån, det vill säga låna upp motsvarande belopp på de lån som förfaller under 2026.
10. Salabostäder AB ska ge utdelning motsvarande statslåneränta + 1 procentenhet på insatt kapital.
11. Sala-Heby Energi AB ska ge utdelning motsvarande statslåneräntan + 1 procentenhet på insatt kapital.
12. Inget utdelningskrav ska gälla för Sala Silvergruva AB.
13. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säkerställa en stärkt samordning och effektivt nyttjande av kommunens resurser inom de olika nämndernas verksamhetsområden.
14. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att ställa om arbetet med kommunens fastigheter till en strategisk och effektiv verksamhet med syfte att sänka kostnader och som motsvarar gällande styrdokument.
15. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att stärka arbetet mot välfärdsbrottslighet och som ett led i det inrätta en tipsfunktion mot oseriösa aktörer.
16. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att säkerställa en effektiv och hållbar hantering av massor i Sala kommun.

17. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att tillsammans med kultur- och fritidsnämnden fortsätta arbetet för framtidens badhus i kommunen.
18. Skolnämnden ges i uppdrag att fortsätta arbetet med en stärkt måluppfyllelse, höjd kvalitet och ökad likvärdighet för alla barn och elever inom Sala kommuns förskolor och skolor.
19. Skolnämnden ges i uppdrag att fortsätta det systematiska arbetet för att stärka det kompensatoriska uppdraget inom kommunens förskolor och skolor.
20. Skolnämnden ges i uppdrag att fortsätta arbetet med att stärka tryggheten för barn, elever och personal i Salas skolor
21. Skolnämnden ges i uppdrag att tillhandahålla arbetskläder till förskolepersonal samt fritidspersonal.
22. Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att i samarbete och samverkan inom kommunens egna verksamheter och med civilsamhället arbeta för att motverka ofrivillig ensamhet och psykisk ohälsa.
23. Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att ta bort minutstyrningen på särskilda boenden.
24. Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att fortsätta arbeta för att sänka sjukfrånvaron i sina verksamheter.
25. Äldre- och omsorgsnämnden ges i uppdrag att arbeta strategiskt för att framtidssäkra organisationen för att möta demografiska behov.
26. Social- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att arbeta särskilt med förebyggande och tidiga insatser för familjecentral i Sala kommun är en viktig del.
27. Social- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att tillsammans med övriga kommunala kontor identifiera övriga områden för samverkan med anledning av den nya socialtjänstlagen
28. Social- och arbetsmarknadsnämnden ges i uppdrag att intensifiera arbetet med att få fler personer som står långt från arbetsmarknaden i egen försörjning, genom stärkta samverkansinsatser med näringsliv, civilsamhälle och andra myndigheter.
29. Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att stärka arbetet med stöd till föreningar, föreningslokaler och föreningsdrivna anläggningar.
30. Kultur- och fritidsnämnden ges i uppdrag att arbeta med utvecklingen av Kulturkvarteret Täljstenen.
31. Bygg- och miljönämnden ges i uppdrag att bedriva en effektiv och renodlad myndighetsutövning.

Beslutspunkter KF § xx 2025-12-15 (reviderad budget)

1. Driftbudgetramarna för nämnderna fastställs i revidering enligt bilaga 1a.

2. Till Kommunstyrelsens förfogande anslås till 16 908 tkr för år 2026, 13 871 tkr för år 2027, 17 410 tkr för år 2028 samt 30 476 tkr för år 2029 enligt bilaga 1a.
3. Resultatmålet för år 2026 revideras till 39 547 tkr, år 2027 till 57 304 tkr, år 2028 till 59 324 tkr och år 2029 till 61 429 tkr enligt bilaga 1a.
4. Nettokostnadernas andel av skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning samt fastighetsavgift är fastställd till 95,8 % för 2026 och 95 % för åren 2027–2029.

FÖRUTSÄTTNINGAR FÖR BUDGET 2026 OCH PLAN 2027–2029

Utdrag ur SKR cirkulär 25:21.

TURBULENT OMVÄRLD GER FÖRLÄNGD LÅGKONJUNKTUR

- Återhämtningen avstannar, lågkonjunkturen blir mer utdragen.
- Svag arbetsmarknad i år och nästa år.
- Skatteunderlaget växer i genomsnittlig takt 2025–2026.

Våren 2025 har börjat minst sagt turbulent ur ett ekonomiskt perspektiv. Några av de risker som vi tidigare sett framför oss har realiserats, inte minst i form av en eskalerande global handelskonflikt. Hela den internationella ekonomiska spelplanen är plötsligt i gungning. Detta dämpar den ekonomiska aktiviteten i Sverige och i vår omvärld i närtid. Den lågkonjunktur som Sverige befinner sig i just nu kommer därmed bestå ytterligare en tid.

Nyckeltal för den svenska ekonomin

Procentuell förändring om inte annat anges

	2024	2025	2026	2027	2028
BNP	1,0	1,8	2,4	2,5	2,0
Arbetade timmar	-0,3	0,3	0,9	1,1	1,0
Arbetslöshet, andel av arbetskraften	8,4	8,6	8,3	7,8	7,6
Befolkning, 15–74 år	0,2	0,3	0,1	0,1	0,2
Lönesumma, nationalräkenskaperna	3,8	4,4	4,5	4,9	4,7
Timlön, Nationalräkenskaperna	3,9	3,7	3,4	3,5	3,5
Timlön, Konjunkturlönestatistiken	4,1	3,7	3,4	3,5	3,5
Inflation, KPIF	1,9	2,6	1,8	1,9	2,0
Inflation, KPI	2,8	0,6	1,4	2,2	2,4
Inflation, KPI, juni	2,6	0,7	1,1	2,2	2,4
Prisbasbelopp, tkr	57,3	58,8	59,2	59,9	61,2
Inkomstbasbelopp, tkr	76,2	80,6	83,7	86,6	89,8
Styrränta, värde vid årets slut, procent	2,75	1,75	1,75	2,0	2,15

Anm. BNP och arbetade timmar avser kalenderkorrigerade värden i volym. Arbetslöshet och befolkning avser 15-74 år enligt Arbetskraftsundersökningarna. Timlön enligt Nationalräkenskaperna avser anställdas timmar

Källor: Macrobond, Medlingsinstitutet, Riksbanken, Skatteverket, SCB och SKR

Turbulensen beror inte främst på de faktiska tullarna. Det beror snarare på den kraftigt förhöjda osäkerheten, vilken bland annat gett svallvågor in i de finansiella marknaderna globalt. Stora börsfall och ökad finansiell volatilitet påverkar hushållens tillgångar och framtidstro negativt. Trots en något expansiv finans- och penningpolitik i Sverige i år medför osäkerheten att hushållen blir

mer avvaktande och den privata konsumtionen dämpas. Även företagen blir avvaktande, vilket dämpar investeringarna. Motverkande effekter är stora satsningar inom grön omställning och militär upprustning i Sverige och EU. Svagare aktivitet även i vår omvärld dämpar den svenska exporten i närtid. Utvecklingen vi nu ser leder sammantaget till en relativt svag BNP-tillväxt i år som tar bättre fart först nästa år (se tabell ovan). En svagare konjunktur i år har en dämpande effekt även på sysselsättningen, dock inte lika stor som på produktionen. Bedömningen är att denna osäkerhet blir kortvarig och ebbar ut under 2025. Företagen väntas därför i stor utsträckning behålla sina anställda. Sysselsättningen, och arbetade timmar, ökar svagt i år men tar mer fart nästa år. Arbetslösheten bedöms stiga till 8,6 procent i år innan den vänder ner under 2026. Inflationen har överraskat på uppåtsidan under inledningen av 2025 och kommer vara något över inflationsmålet på 2 procent i år. Men den svaga konjunkturen ger inget pristryck uppåt och vi bedömer att KPIF-inflationen (KPI-inflation med fast ränta) minskar till 1,8 procent nästa år. Det ger den samlade bedömningen att Riksbanken kommer att sänka styrräntan ytterligare i år för att mildra lågkonjunkturen.

STARK SKATTEUNDERLAGSTILLVÄXT I REALA TERMER I ÅR

Avmattningen på arbetsmarknaden med fallande sysselsättning höll tillbaka skatteunderlagstillväxten i fjol. Utfallet för slutet av 2024 visade på en återhämtning för svensk ekonomi där det sista kvartalet gav ett lyft i lönesumman. Fortfarande utgör 2024 ett svagt år för skatteunderlaget, vilket i grund och botten beror på avmattningen i antalet arbetade timmar. Även förstärkningen av det förhöjda grundavdraget försvagar skatteunderlaget. Samtidigt bidrar hög timlön samt höga uppräkningsfaktorer för pensionsinkomster, inkomstbasbelopp och prisbasbelopp till att hålla upp skatteunderlagstillväxten. Vi bedömer skatteunderlagstillväxten för helåret till svaga 3,7 procent. Det är lägre än den historiska genomsnittliga ökningen på 4,2 procent per år under den föregående tioårsperioden 2014–2023. Slutgiltigt utfall för 2024 blir tillgängligt först i december 2025, men Skatteverket publicerar preliminära beskattningssammandrag kontinuerligt under året.

Skatteunderlag samt beräknad real utveckling.
Procentenheter

Nyckeltal	2023	2024	2025	2026	2027	2028
Faktiskt skatteunderlag	4,8	3,7	4,2	4,1	4,5	4,3
Regelförändringar*	0,2	–0,2	–0,3	0,1	0,0	0,0
Underliggande	4,7	3,9	4,5	4,0	4,5	4,3
Prisutveckling	6,6	4,5	–0,2	2,9	2,8	3,0
Realt skatteunderlag	–1,8	–0,6	4,7	1,1	1,6	1,3

**Bidrag till förändringar (procentenheter).*

Källor: Skatteverket och SKR.

Återhämtningen på arbetsmarknaden uteblir i år, men antalet arbetade timmar vänder ändå med svag övertygelse upp. Detta, liksom en relativt hög ökning av timlönen, bidrar till att stärka skatteunderlagstillväxten. Till detta kommer att inflationen har sjunkit tillbaka till klart lägre nivåer än de föregående två åren. Uppräkningen av grundavdraget, som varit kraftig 2023–2024, växlar ner i år och ger därför en svagare dämpning av skatteunderlaget. Däremot innebär lägre inflation också en lägre uppräkning av garantipensioner och andra transfereringar jämfört med föregående två år. Sammantaget bedömer vi att skatteunderlaget växer i år med 4,2 procent, motsvarande en ökningstakt i linje med det historiska genomsnittet. Konjunkturuppgången väntas bli mer påtaglig nästa år och antalet arbetade timmar ökar starkare än i år. Återhämtningen fortsätter åren därefter, delvis driven av finanspolitisk stimulans i och med försvarsupprustningen. Som genomsnitt under perioden 2025–2028 beräknas skatteunderlaget öka med 4,3 procent per år, vilket är i linje med den genomsnittliga årliga ökningen under tioårsperioden 2015–2024 (4,3 procent).

PENSIONSKOSTNADERNA MINSKAR KRAFTIGT 2025

Vi beräknar att kommunernas och regionernas kostnader för avtalspensioner ökade med cirka 24 miljarder kronor 2024. I år väntas kostnaderna minska med cirka 51 miljarder kronor för att sedan minska med omkring 5 miljarder kronor ytterligare 2026. Den kraftiga minskningen från 2024 beror på att uppräkningen av kostnaderna är betydligt lägre eftersom inflationen kommit ner till nivåer i linje med Riksbankens mål. Det finns en eftersläpningseffekt som beror på att pensionskostnaderna räknas upp med KPI-inflationen i juni föregående år, vilket ger sektorn ett betydligt lägre kostnadstryck i år. Prognosen är att inflationen ligger kvar nära

målnivån de närmaste åren, vilket medför att pensionskostnaderna bedöms vara mer stabila de närmaste åren. Det finns dock betydande ekonomiska och geopolitiska risker i vår omvärld som kan ändra denna bild.

ARBETSGIVARAVGIFTER OCH GENOMSNITTLIGT PO-PÅLÄGG FÖR 2025 SAMT PRELIMINÄRT FÖR 2026

I december reviderade vi genomsnittligt PO-pålägg i kommunerna för 2025 till 40,2 procent, en minskning med sju procentenheter jämfört med 2024 (47,2 procent) och en nedrevidering med 1,2 procentenheter jämfört med preliminärt genomsnittligt PO-pålägg för 2025. För år 2026 beräknar vi ett preliminärt genomsnittligt PO-pålägg på 40,7 procent i kommunerna. Det innebär en minskning med 0,5 procentenheter jämfört med genomsnittligt PO-pålägg för 2025 och förklaringen är svagt ökade kostnader för avtalspensioner. Övriga delar i form av arbetsgivaravgifter (31,4 procent) och avtalsförsäkringar (0,20 procent) är preliminärt oförändrade. Bedömningen av PO-pålägget för 2026 är preliminär och beroende av bland annat inflationsutvecklingen. Prisbasbeloppet för 2026 baseras på inflationstakten i juni 2025, som beräknas av SCB i mitten av juli. Om inflationstakten blir högre än i vår prognos kan preliminärt PO-pålägg för 2026 behöva höjas.

KOMMUNAL VERKSAMHET, SAMMANVÄGT PRISINDEX

I SKR:s kalkyler beräknas kommunernas verksamhetskostnader både i löpande och fasta priser. Förändringen i fasta priser kallas också verksamhetens volymförändring. Volymförändring är skillnaden mellan förändringen i löpande pris och prisförändringar på arbetskraft (löneförändringar och PO-pålägg) samt på övrig förbrukning. Här redovisas vår senaste bedömning av prisförändringar under perioden 2024–2028. Syftet med uppgifterna är att göra det möjligt för kommuner att räkna om från löpande till fasta priser, till exempel i budgetarbetet, med samma förutsättningar som används i SKR:s kalkyler.

Prisindex för kommunal verksamhet (PKV)

	2024	2025	2026	2027	2028
Arbetskraftskostnader*	5,5	-0,9	3,4	3,4	3,5
Övrig förbrukning	2,7	3,0	2,5	2,6	2,6
Prisförändring, %	***4,6***	***0,3***	***3,1***	***3,1***	***3,2***

*Inklusive förändringar i arbetsgivaravgifter.

Utdrag ur sammanfattade slutsatser i SKR:s Ekonomirapport maj 2025

Den globala ekonomiska osäkerheten har ökat markant sedan slutet av förra året, främst till följd av den nytillträdda amerikanska administrationens agerande. Handelskonflikten som USA inlett har snabbt försämrat de globala konjunkturutsikterna. Höjda tullar och stor osäkerhet dämpar både världshandeln och global BNP-tillväxt. För kommuner och regioner ser de ekonomiska förutsättningarna bättre ut efter två tuffa år. Den demografiska utvecklingen med minskning i antalet barn ger en svag kostnadsökning för kommunerna, men ställer stora krav på anpassning. Ökat antal äldre innebär ökade behov av både sjukvård och äldreomsorg. Medicinteknisk utveckling och nya läkemedel möjliggör en positiv utveckling med ökad livskvalitet som bromsar de ökade behoven av äldreomsorg i kommunerna, men driver samtidigt kostnader i regionerna. Regionerna har utmaningar med att nå ett positivt resultat. Kommunerna har stora investeringsbehov med reinvesteringar och nyinvesteringar i en stor bredd.

GLOBAL OSÄKERHET FÅR KONSEKVENSER FÖR SVERIGE

USA:s nedprioritering av försvarsviljan gentemot europeiska Natoländer samt närmandet till Ryssland har fundamentalt förändrat det globala säkerhetsläget, med stora konsekvenser för Europa. På kort sikt är det dock handelskriget som påverkar världsekonomin mest direkt, både genom svagare tillväxt och större finansiell oro. Den globala turbulensen har lagt en hämsko på den konjunkturuppgång som tidigare förutspåtts för Sverige. BNP-tillväxten för 2025 bedöms bli relativt svag, framför allt till följd av den ökade osäkerheten, som får hushåll och företag att bli mer avvaktande. Återhämtningen bedöms därför bli mer utdragen än vad tidigare prognoser visat.

Arbetsmarknad och sysselsättning

På arbetsmarknaden syns en svag återhämtning, där sysselsättningen ökar något men arbetslösheten förblir hög både i år och nästa år. Framöver väntas dock en gradvis förbättring. Minskningen i sysselsättningen har framför allt skett bland tidsbegränsat anställda. Detta beror bland annat på kompetensbrist inom vissa sektorer, vilket gör att företag väljer att behålla mer fast personal än vad som annars vore optimalt givet minskad efterfrågan. Samtidigt kvarstår strukturella utmaningar såsom kompetensförsörjning, där behoven ökar kraftigt – särskilt inom

kommuner och regioner – och variationerna över landet är stora. Det är tydligt att det krävs åtgärder för att arbetsmarknaden ska fungera bättre framöver där bland annat aktivitetskrav och andra reformer behövs för att stärka anknytningen till arbetsmarknaden – särskilt för grupper med svagare förankring.

Skatteunderlaget har urholkats rejält

Trots den svaga konjunkturen väntas en tydlig ljusning för den kommunala ekonomin under 2025. Efter två år av real urholkning av skatteunderlaget pekar prognosen på en kraftig återhämtning i år, med en real ökning på 4,7 procent. Bakom detta ligger bland annat minskade pensionskostnader på grund av minskande inflationstakt, vilket ger starkare real tillväxt. Men de två tuffa åren har inneburit en real urholkning av kommunsektorns köpkraft. Om det geopolitiska läget skulle förvärras kan både tillväxt och skatteunderlag utvecklas svagare än prognostiserat.

Försvarssatsningar

EU och Sverige har kraftigt höjt sina försvarsambitioner som svar på det försämrade säkerhetsläget. EU-kommissionen har föreslagit försvarsinvesteringar på totalt 800 miljarder euro, inklusive 150 miljarder euro i gemensam SAFE-upplåning för att stärka Europas strategiska kapacitet och minska beroendet av importerat försvarsmaterial. Sverige planerar att öka sina militära utgifter till 3,5 procent av BNP till 2030. Våra beräkningar visar att den svenska satsningen kan öka BNP-tillväxten med cirka 0,3 procent per år och lyfta BNP-nivån med cirka 1,3 procent 2030. Därtill förväntas en positiv indirekt effekt från ökad europeisk efterfrågan på svenskt försvarsmateriel, vilket kan höja tillväxten med ytterligare cirka 0,2 procent per år. Satsningarna finansieras kortsiktigt via lån, vilket väntas öka den offentliga skuldkvoten med cirka 2,6 procent av BNP till 2030. Detta bedöms dock fortsatt vara inom ramen för hållbara offentliga finanser. Hur satsningarna ska finansieras på längre sikt är ännu inte klarlagt, men det kommer att få effekter.

Kommunsektorns roll i det civila försvaret

Det civila försvaret har fått ökad betydelse och utgör samhällets skydd vid kriser och krig. Kommuner och regioner ansvarar för att upprätthålla samhällsviktiga funktioner, skydda civilbefolkningen och stödja det militära försvaret. Efter Rysslands invasion av Ukraina har kommuner och regioner fått krav på sig att omedelbart stärka sin beredskap. Trots oklarheter kring ansvar och finansiering har många kommuner och regioner agerat proaktivt, men det finns en risk att osäkerheten leder till avvaktan. Staten behöver därför ge tydliga

besked om ersättning till de som tar täten. Ett steg mot ökad tydlighet för sektorn togs när slutsatserna från den statliga utredningen ”Om kommuners och regioners grundläggande ansvar inför och under fredstida kriser och höjd beredskap” presenterades i oktober 2024. En av utredningens slutsatser är att alla kommuner och regioner ska klara av att vara självförsörjande under två veckor. Här är det av yttersta vikt att finansieringsprincipen respekteras för att säkerställa långsiktig planering och rättvis ersättning till de som gått före. Bedömningen är dock att de föreslagna tillskotten på 13,5 miljarder kronor för 2027–2031 inte är tillräckliga för att täcka sektorns fulla behov. Dessutom tenderar resurserna att låsas fast i nationella myndigheter och inte stödja uppbyggnad och utbyggnad lokalt och regionalt

DEMOGRAFISKA UTMANINGAR FÖR KOMMUNER OCH REGIONER

SCB:s senaste befolkningsprognos bekräftar bilden av en svag befolkningstillväxt. Antalet barn fortsätter att minska, samtidigt som antalet äldre ökar kraftigt. Denna utveckling innebär stora förändringar för kommuner och regioner, som påverkas på olika sätt beroende på lokal befolkningsstruktur.

Minskande barnkullar – utmaningar för skola och förskola
Barnkullarna har minskat stadigt sedan 2019, med undantag för 2021 då pandemin tillfälligt bidrog till ett ökat antal födda. SCB prognosticerar fortsatt låga födelsetal, vilket innebär att antalet barn i förskolan och i de lägre stadierna i grundskolan kommer att minska de kommande åren.

Förändringen i antal invånare 1-18 år mellan 20214-2024 samt prognos 2024-2034 efter ålder.
Tusentals personer

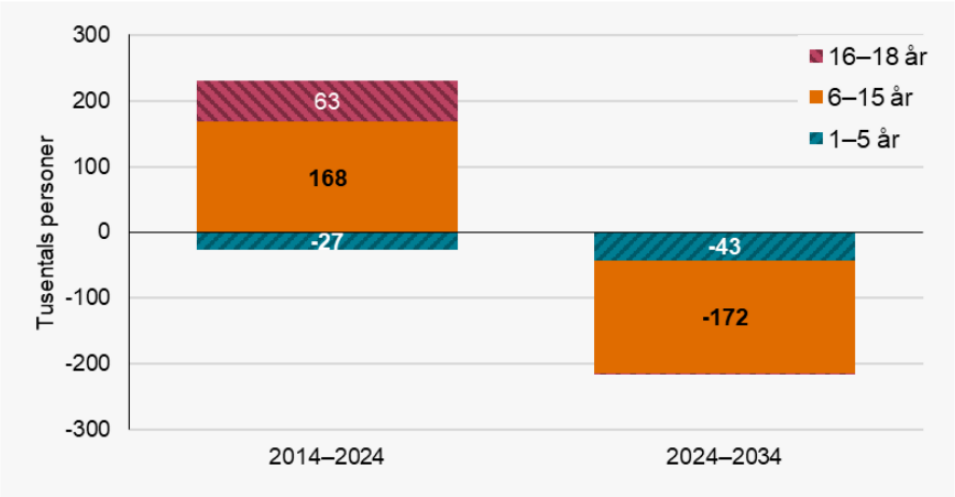

Källa: Statistiska centralbyrån.

Diagrammet visar att antalet invånare mellan 1-18 år ökat kraftigt mellan 2014–2024, prognosen visar på en kraftig minskning av gruppen mellan 2024–2034,

En minskning med 43 000 barn i förskolan motsvarar ungefär 800 förskolor. En minskning med 172 000 barn i grundskoleåldern motsvarar 700 grundskolor. Många kommuner har redan sett denna utveckling, och framöver väntas i princip alla kommuner påverkas. Detta innebär i teorin ett lägre tryck på resurser inom förskola och grundskola. Men för att realisera detta krävs anpassningar. På kort sikt leder minskade barn- och elevkullar ofta till överkapacitet, exempelvis tomma platser i barngrupper och klassrum. Höga lokalrelaterade kostnader per elev riskerar då att tränga undan resurser som annars skulle gå till undervisning, läromedel och elevhälsa. Vår beräkning visar att anpassningsbehovet till följd av minskade barn- och elevkullar under perioden 2025–2028 uppgår till cirka 19 miljarder kronor.

Anpassning är inte enkelt och historiskt har anpassningen också gått långsamt. När elevantalet i grundskolan minskade med 16 procent mellan 2002 och 2010 ökade kostnaden per elev i fasta priser med 8 procent, vilket pekar på en tröghet i att sänka kostnader i samma takt som antal elever minskar. Tecken på pågående anpassning syns dock redan nu. Statistik från omställningsfonden visar att betydligt fler anställda inom välfärdsyrken blev uppsagda på grund av arbetsbrist 2024 jämfört med 2023. De mest berörda yrkesgrupperna är barnskötare, lärare och elevassistenter. Kostnadsutvecklingen i förskolan har också varit låg de senaste åren; preliminära siffror för

2024 visar att kostnaderna, rensade för prisförändringar, minskade med 1,5 procent.

Nära och långsiktig dialog framgångsfaktor

För att genomföra dessa förändringar på ett framgångsrikt sätt krävs en nära och långsiktig dialog med invånare, den egna organisationen och andra utförare. Transparent och tidig kommunikation om varför förändringar görs och vilka mål som eftersträvas är avgörande för att skapa förståelse och legitimitet.

Äldreomsorgen – fortsatt expansion nödvändig

Anpassningen av den pedagogiska verksamheten är också viktig då kommuner behöver frigöra resurser för att möta ökande behov inom framförallt äldreomsorgen. Antalet invånare i Sverige som är 85 år eller äldre förväntas öka med drygt 60 procent fram till 2034. Detta innebär en kraftig expansion av målgruppen för äldreomsorgen. Antalet äldre ökade kraftigt under föregående tioårsperiod, men förändringen kommande tioårsperiod är större.

Förändringen i antal invånare 80+ mellan år 2014-2024 samt prognos 2024-2035 efter ålder

Tusentals personer

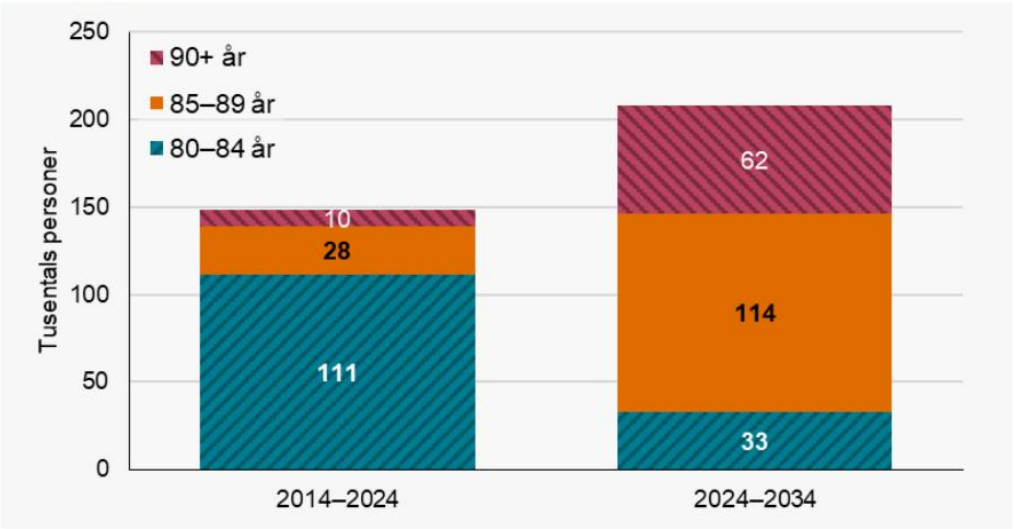

Källa: Statistiska centralbyrån.

Diagrammet visar att antalet invånare mellan 80+ år ökat kraftigt både mellan 2014–2024 och 2024–2034, den prognostiserade förändringen är större än den historiska och den åldersgrupp som ökar mest är 85-89 år, där det historiskt varit främst 80–84 år.

Trots en kraftig ökning i antalet äldre sedan 2014 har inte antalet som nyttjar äldreomsorg ökat i samma utsträckning. Vi lever längre och dessa extra år verkar också vara friska år. Faktorer som påverkat detta kan exempelvis vara vårdens framgångar, högre utbildningsnivå, bättre levnadsstandard och livsstilsförändringar.

Minskningen av behov av omsorg kan också tänkas påverkas av den enskildes preferenser samt av samhällets förebyggande och rehabiliterande insatser. Dessutom har alternativa boendeformer och välfärdsteknik blivit allt viktigare. Digital teknik och marknadslösningar som till exempel hemleveranser och e-handel bidrar till att äldre kan klara sig själva längre.

KOMMUNERNAS EKONOMI

Efter två tuffa år har kommunernas ekonomi försvagats markant. År 2024 redovisade 104 kommuner negativa resultat, och hälften av dessa gjorde det även 2023. För 2025 ser dock läget ljusare ut, där endast 18 kommuner väntas redovisa ett resultat på noll eller lägre. De senaste årens resultatfall har påverkat både de kortsiktiga förutsättningarna och den långsiktiga förmågan att finansiera investeringar med egna medel. Soliditeten, exklusive ansvarsförbindelsen för pensioner, föll för tredje året i rad till knappt 40 procent 2024. Vid årets slut hade 59 kommuner en soliditet under 30 procent, nästan en fördubbling jämfört med 2021. Antalet barn i förskole- och skolåldrar väntas minska kraftigt under prognosperioden, vilket dämpar kostnadsutvecklingen. Samtidigt ökar antalet äldre, vilket gör att äldreomsorgen återigen kommer att bli kommunernas största verksamhet. En ny metod för beräkning av demografiska behov tar för första gången hänsyn till förbättrad hälsa hos äldre, vilket minskar kostnadsökningen med cirka 25–30 procent jämfört med tidigare beräkningar. En återgång till normala pensionskostnader 2025 förklarar att den sammantagna prisförändringen som kommunerna möter 2025 blir mycket låg. Det sammantagna resultatet förbättras något 2025, och ligger sedan stabilt under perioden. Men detta förutsätter också stora anpassningar av förskolan och grundskolan för att det ska bli möjligt. Ett orosmoln är de ökade kostnaderna för ekonomiskt bistånd, bland annat på grund av en förväntad högre arbetslöshet och borttagandet av den tillfälliga höjningen av bostadsbidraget för barnfamiljer. Regeringens bidragsreform, som bland annat innebär aktivitetskrav och bidragstak, kan påverka utvecklingen, men effekterna är ännu svårbedömda.

Stora skillnader mellan kommunerna

Små kommuner, särskilt de med färre än 10 000 invånare, står inför särskilt stora utmaningar. År 2024 minskade befolkningen i drygt 80 procent av dessa kommuner. Historiskt har mindre kommuner haft svårare att anpassa sina kostnader till fallande skatteintäkter jämfört med större kommuner, vilket har lett till större resultatförsämringar

under ekonomiska kriser och perioder med hög inflation. En jämförelse mellan kommuner med hög respektive låg skattesats visar stora skillnader i resultat och kostnadsnivåer, även efter justering för strukturella förutsättningar enligt utjämningssystemet. Kommuner med låg skatt har cirka 20 procent lägre kostnader än genomsnittet inom förskola och äldreomsorg, medan högskattekommuner ofta har högre kostnader inom grundskola och äldreomsorg.

Investeringsbehovet breddas

Investeringsbehoven i kommunerna är inte längre främst drivet av befolkningstillväxt. Framöver spänner det över fler områden än tidigare – från klimatanpassningar och reinvesteringar till utbyggnad av den civila beredskapen. Samtidigt som den statliga skuldsättningen minskar som andel av BNP, fortsätter den kommunala skuldsättningen att öka. Denna förskjutning har pågått under en längre tid. Därför kan man fundera över om utvecklingen är rimlig, och om kommunerna ensamt ska hantera alla dessa investeringar, svaret på frågan beror till stor del på vilket område som diskuteras. Investeringar i verksamhetslokaler är ett tydligt kommunalt ansvar men ett exempel där staten behöver ta sitt ansvar är kopplat till investeringar i statlig infrastruktur där medfinansieringen av statlig infrastruktur växer i kommunernas balansräkningar. Trafikverkets krav på kommunal medfinansiering för att godkänna detaljplaner är ett exempel på en tydlig övervältring av ansvar från stat till kommun. Flertalet kommuner står också inför en annan typ av expansionsinvesteringar nämligen större industrietableringar eller expansioner av befintliga företag, där rollfördelningen behöver gås igenom. Kommunerna har länge haft det huvudsakliga ansvaret för investeringar i VA-systemen, men statens roll har historiskt varit avgörande. Mellan 1968 och 1981 fanns omfattande riktade stöd vilket möjliggjorde en snabb utbyggnad vilket innebär att mycket av dagens VAinfrastruktur tillkom under denna expansiva fas. Nu står kommunerna inför ett nytt omställningsskede. Behovet av investeringar i VA, klimatskydd, hållbar energiförsörjning och beredskap är stort och omfattar samtliga kommuntyper. För att möta dessa utmaningar krävs långsiktiga och förutsägbara statliga stöd. Staten måste återigen ta en aktiv roll, både som möjliggörare och medfinansiär. Riktade investeringsbidrag och värdesäkrade statsbidrag är avgörande för att kommunerna ska klara sina framtida åtaganden.

Statens roll

Under våren har flera statliga utredningar presenterats och fler är på gång. Ett område där utredningarna duggar tätt är skolan. Bland dessa finns bland annat utredningar om sådant som staten redan idag reglerar, som nya läroplaner, nytt betygssystem och skärpta

villkor för friskolesektorn men även regleringar på nya områden som lärares arbetstid och en nationell skolpengsnorm. Syftet är att höja kvaliteten och stärka likvärdigheten inom skolväsendet, men de innebär också högre ambitioner samt ökad statlig styrning vilket minskar manöverutrymmet i omställningsarbetet. För att dessa reformer ska lyckas är det avgörande att de samordnas effektivt och utformas så att de stödjer varandra och tar hänsyn till den demografiska utvecklingen med minskat antal barn. Det är också nödvändigt att förslagen fullt ut finansieras, så att de kan genomföras utan att belasta befintliga resurser. Skolor och huvudmän behöver tillräcklig tid för implementering samt resurser för kompetensutveckling för att kunna anpassa verksamheten, utbilda personal och införa nya arbetssätt som ger långsiktiga förbättringar. För att reformerna ska få önskad effekt måste de dessutom utformas så att de fungerar både i stora städer och i små kommuner.

God ekonomisk hushållning

Kommunen ska enligt Kommunallagen bedriva sin verksamhet så att god ekonomisk hushållning uppnås ur såväl finansiellt som verksamhetsperspektiv.

Kommunfullmäktige har antagit riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Sala kommun.

FINANSIELLA MÅL

En viktig förutsättning för god ekonomisk hushållning är att kostnaderna inte överstiger intäkterna. Ekonomin ska visa på ett positivt resultat på en nivå som gör att förmögenheten inte urholkas av inflation eller låg självfinansieringsgrad av investeringar.

De finansiella målen definieras och beslutas årligen i samband med fullmäktiges budgetbeslut.

Tabell 1 Finansiella mål Budget 2026, Plan 2027–2029

Nyckeltal	Budget 2025	Budget 2026	Rev budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Årets resultat, mnkr	53,1	55,4	39,5	57,3	59,3	61,4
Resultat, % av skatteintäkter och generella statsbidrag	3,0	3,0	2,1	3,0	3,0	3,0
Nettokostnadsandel av skatter, generella statsbidrag och utjämning, %	95,4	95,0	95,8	95,0	95,0	95,0
Självfinansieringsgrad, %	75,6	220,4	198,1	138,5	111,4	66,8

Det behövs ett resultat för att kommunen ska kunna finansiera sina investeringar. Den budgeterade resultatutvecklingen är positiv för hela planperioden. Det genomsnittliga resultatet för hela planperioden motsvarar i den reviderade budgeten 2,8 % av intäkterna för skatter, generella statsbidrag och utjämning.

De budgeterade nettokostnaderna får som högst uppgå till 95,8 % av intäkterna för skatter, generella statsbidrag och utjämning under 2026 samt till 95 % under åren 2027–2029. Utrymme måste finnas till det budgeterade resultatet samt de finansiella posterna.

I vilken utsträckning kommunen ska finansiera sina investeringar med egna medel beskrivs av självfinansieringsgraden. Självfinansieringsgraden under budgetperiodens fyra år uppgår i den reviderade budgeten sammanlagt till 109,1 % och som lägst till 66,8 % för ett enskilt år.

VERKSAMHETSMÅL

God ekonomisk hushållning skapas genom att kommunens verksamhet bedrivs på ett ändamålsenligt och kostnadseffektivt sätt.

Nämnder/styrelsers grunduppdrag regleras i reglementen och ägardirektiv antagna av fullmäktige samt övriga relevanta styrdokument och strategier.

Utifrån fullmäktiges utvecklingsmål *Ett växande Sala*, *Ett hållbart Sala* och *Ett tryggt och rättvis Sala* bidrar nämnder och styrelse med aktiviteter för att nå måluppfyllelse. Nämnderna sätter egna mål för utveckling av sina grunduppdrag vilka fastslås i respektive nämnds verksamhetsplan.

Kommunalskatt och kommunalekonomisk utjämning

Intäkterna bygger på Sveriges kommuner och regioners (SKR) prognos i cirkulär 25:21. Beräkningen utgår från en oförändrad skattesats och ett uppskattat befolkningstal den 1 november året innan respektive år. Den demografiska sammansättningen i kommunen påverkar intäkterna från det kommunala utjämningssystemet.

BEFOLKNINGSPROGNOS

Enligt den senaste befolkningsprognosen från Statisticon som gjordes i september 2024 beräknas befolkningsutvecklingen i Sala kommun stanna av och under perioden 2023–2033 förväntas befolkningen minska med 123 invånare.
I prognosen beräknas invånarantalet uppgå till 22 860 personer per sista december 2024 vilket är en svag ökning jämfört med 2023. Därefter förväntas invånarantalet minska varje år.
Den demografiska utvecklingen i Sala är liknande den i riket, d v s antalet barn och unga sjunker och gruppen över 65 år ökar. Den största procentuella ökningen ses i gruppen 80 år och äldre.
Slutligt utfall för 2024 beräknas publiceras den 22 februari 2025.

Statisticon befolkningsprognos och demografisk sammansättning för Sala kommun

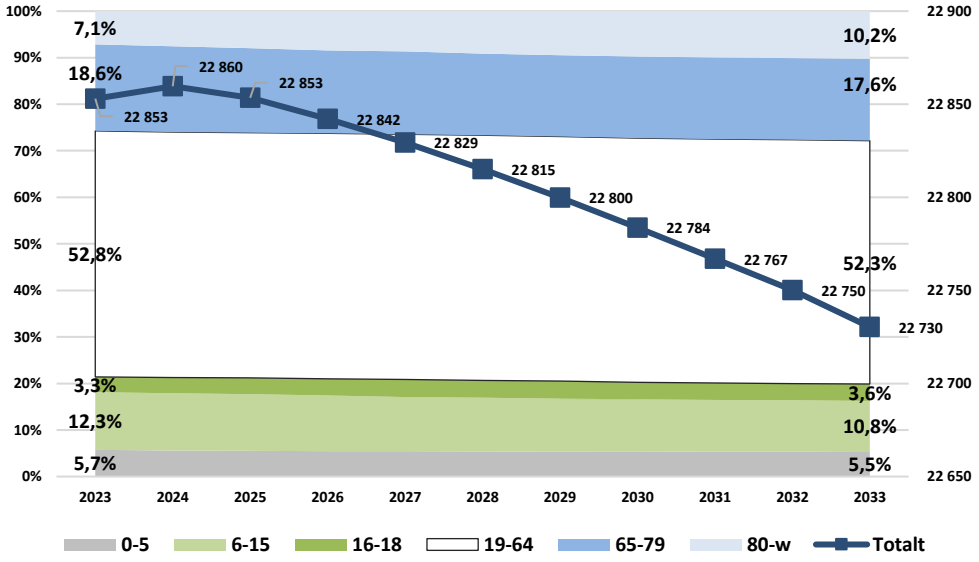

Demografisk sammansättning

I budgetmodellen så är den demografiska sammansättningen en faktor vid beräkningen av intäkterna i det kommunala utjämningssystemet. I tabellen nedan ses utvecklingen för de åldersgrupper som ingår i utjämningssystemet.

Åldersgrupper per 31 december	2025	2026	2027	2028	2029	Förändring 2025–2029, %
1–5 år	1 075	1 068	1 064	1 041	1 031	-4,1
6–12 år	1 909	1 866	1 823	1 804	1 771	-7,3
6 år	243	231	225	246	235	-3,5
7–15 år	2 540	2 506	2 437	2 396	2 375	-6,6
16–18 år	810	813	860	855	850	5,0
65–79 år	4 149	4 081	4 063	4 004	3 992	-3,8
80–89 år	1 551	1 637	1 689	1 759	1 826	17,7
90 +	275	286	289	320	330	19,9

De åldersgrupper som i prognosen beräknas öka under planperioden är gymnasieungdomar 16–18 år (5 %) och äldre personer i åldern 80–89 år (17,7 %) samt 90+ (19,9 %).
Antalet barn i förskoleåldern, 1–5 år, beräknas minska med 4,1 %. En minskning förväntas också av grundskoleelever 6–15 år, där antalet 6-åringar sjunker med -3,5 % och antalet 7–15 år med -6,6 % under samma period.

Åldersgrupper per 31 december	2025	2026	2027	2028	2029	Förändring 2025–2029, %
0 år	181	179	180	182	183	1,1
19–64 år	12 028	12 043	12 022	12 012	11 980	-0,4
Total befolkning	22 853	22 842	22 829	22 815	22 800	-0,2

Antalet födda personer ses lika ganska konstant under planperioden. Personer i arbetsför ålder, 19–64 år, beräknas minska med -0,4 % och totala befolkningen -0,2 %.

SKATTEINTÄKTER, GENERELLA STATSBIDRAG OCH UTJÄMNING

Intäkterna för skatter, generella statsbidrag, utjämning och fastighetsavgift beräknas öka med 75,5 mnkr 2025 jämfört med föregående år. Det motsvarar 4,3 %. Den genomsnittliga ökningen för planperioden är 3,7 %.

Tabell 2 Skatter, bidrag, utjämning, fastighetsavgift, mnkr

Nyckeltal	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Skatteintäkter	1 253,3	1 283,3	1 334,5	1 388,9	1 450,0
Inkomstutjämningsbidrag/– avgift	366,6	397,1	423,6	441,3	454,1
Kostnadsutjämning	26,5	38,5	38,1	42,6	48,1
Regleringsbidrag/– avgift	54,5	53,2	40,1	30,9	21,5
LSS– utjämning	4,3	7,9	7,9	7,9	7,9
Intäkt fastighetsavgift	65,2	65,9	65,9	65,9	65,9
Summa intäkter	**1 770,5**	**1 845,9**	**1 910,1**	**1 977,5**	**2 047,6**
Ökning skatteintäkter, generella statsbidrag, utjämning, %	4,9	4,3	3,5	3,5	3,5

Investeringsbudget/plan

Hela planperiodens investeringsplan uppgår till 559,7 mnkr.

Kapitalkostnaderna för de budgeterade investeringarna har räknats fram enligt en schablon.
Åren 2027–2029 är i finansieringsplanen uppräknade med prisindex för kommunal verksamhet (PKV) respektive år.

I den nya budgetmodellen finns en tydlig koppling mellan drift och investeringar.

Lånefinansiering

Kommunens totala låneskuld uppgick vid bokslut 2024 till 1 011,9 mnkr. För 2025 finns ett upplåningsbeslut på 150 mnkr kopplat till de pågående skolbyggnationerna.

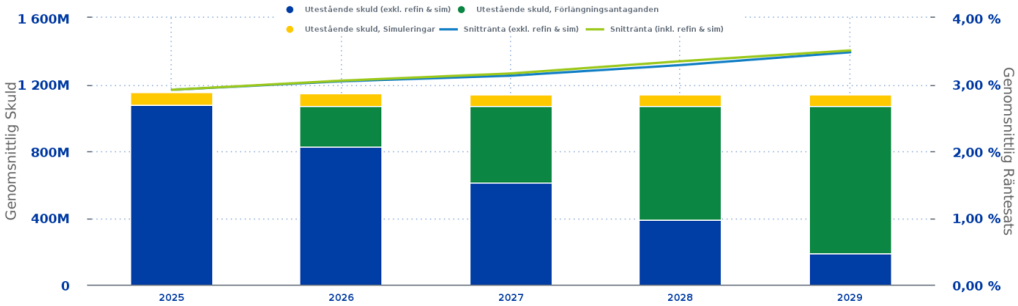

I nu gällande amorteringsplaner amorteras 19 mnkr under perioden 2025–2029. Ytterligare 70 mnkr beräknas kunna amorteras under planperioden.

Soliditet

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme. Det visar i vilken utsträckning kommunens tillgångar har finansierats med eget kapital respektive skulder. Ett viktigt kriterium för god ekonomisk hushållning är att soliditeten över en längre period inte försvagas utan behålls eller utvecklas i positiv inriktning. En förbättrad soliditet innebär att kommunen minskar sin skuldsättning och därigenom stärker sitt finansiella handlingsutrymme.

Tabell 3 Soliditet

	Budget 2026	Rev budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Soliditet, %	28,9	28,5	30,6	32,3	34,0
Soliditet inkl pensionsförpliktelser, %	12,9	12,4	15,6	18,1	20,8

Soliditeten stärks under perioden då investeringsvolymen minskar och ingen ytterligare upplåning är planerad.

Finansnetto

Finansnettot, som beskriver skillnaden mellan finansiella intäkter och kostnader, beräknas bli negativt under hela planperioden. Från -37,1 mnkr 2026 till -41,0 mnkr 2029.

FINANSIELLA KOSTNADER

De finansiella kostnaderna ökar i och med att snittränta stiger för lån som tecknas om under perioden.

Tabell 4 Beräknad snittränta och räntekostnader

	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Snittränta lån, %	2,99	3,10	3,21	3,39	3,54
Låneräntor, mnkr	32,8	35,7	36,8	38,8	40,4

I och med att kommunen övergått till att redovisa finansiell leasing enligt gällande rekommendation från RKR så bokförs del av leasingavgiften som finansiell kostnad. Från och med 2026 budgeteras leasingavgiften.

Tabell 5 Övriga finansiella kostnader

	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Finansiell kostnad leasing, mnkr		8,2	7,7	7,4	7,0
Finansiell kostnad pensioner, mnkr	1,7	0,6	0,9	1,0	0,9

FINANSIELLA INTÄKTER

De finansiella intäkterna, som består av borgensavgifter och utdelning från bolagen, beräknas uppgå till 7,3 mnkr årligen över planperioden.

Den modell gällande borgensavgifter som antogs 2022 utgår från publikt tillgängliga marknadsdata med justering utifrån respektive bolags finansiella status. Baserat på bolagens förändrade nyckeltal har borgensavgifterna justerats inför 2026.

Utdelningskravet på Salabostäder AB och Sala-Heby Energi AB uppgår till motsvarande statslåneränta +1 % på insatt kapital. Inget utdelningskrav finns för Sala Silvergruva AB.

Tabell 6 Finansiella intäkter

	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Borgensavgifter, mnkr	6,1	6,8	6,8	6,8	6,8
Utdelning kommunala bolag, mnkr	0,4	0,5	0,5	0,5	0,5

Verksamhetens nettokostnader

PENSIONSKOSTNADER

Enligt prognos från KPA så beräknas pensionerna bli lägre 2026 jämfört med 2025. Därefter förväntas kostnaderna stiga med ca 5 % per år under 2027–2028 och med 1,7 % 2029.

Tabell 7 Pensionskostnader

	Budget 2025	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Pensionskostnader, mnkr	134,8	117,0	123,4	129,6	131,8

KOMMUNSTYRELSENS FÖRFOGANDE

Under planperioden har avsatts en summa till kommunstyrelsen att förfoga över. Enligt antagen riktlinje är förfogandet i första hand avsett att användas till att täcka koncerninterna oförutsedda enstaka händelser. Maximalt 10 % av förfogandet kan delas ut till externa parter.

Tabell 8 Kommunstyrelsens förfogande

	Budget 2025	Budget 2026	Rev budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunstyrelsens förfogande	10,0	12,9	16,9	13,9	17,4	30,5

DRIFTBUDGET/PLAN

Budgetmodellen är en resursfördelningsmodell som utgår ifrån de intäkter kommunen får och den demografiska sammansättningen i

kommunen.
Kommunens intäkter och de finansiella målen styr vad som finns att fördela i ramar till nämnderna.

Objektiva s k tekniska ramar räknas fram baserat på de prislappar som det kommunala utjämningssystemet ger och på kommunens demografi. Utöver tekniska ramar görs politiska prioriteringar.

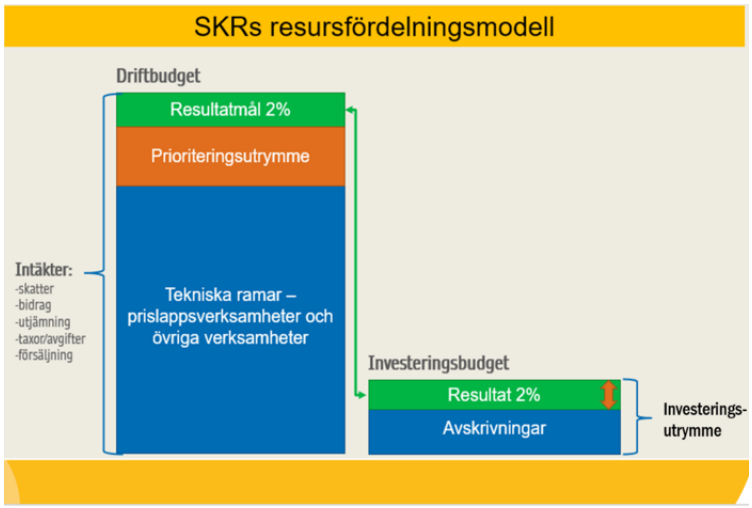

Varje nämnd får en fast ram som ska finansiera verksamheten, lönekostnadsökningar och generella prisökningar samt kapitalkostnader inkluderat.

Känslighetsanalys

Det ekonomiska läget påverkas av ett antal yttre faktorer som vid små avvikelser från grundförutsättningarna ger stora ekonomiska effekter på resultatet.

Tabell 9 Känslighetsanalys

Händelse	Resultateffekt, mnkr
Befolkningsförändring +/- 100 invånare, påverkan skatteintäkter, utjämning och generella statsbidrag	+/- 7,2
Förändrad kommunalskatt (utdebitering), +/- 10 öre	+/- 5,8
Förändrad kommunalskatt (utdebitering), +/- 1 kr	+/- 57,9
Löneökning 1 %, inkl personalomkostnadspålägg	13,0
10 st heltidstjänster, beräknad på snittlön	5,9
Räntesatsändring 1 %, på nuvarande lånevolym	11,5
Förändring av verksamhetens bruttokostnader, 1 %	25,5
Förändring av verksamhetens avgifter, 1 %	1,3

KOMMUNENS VISION OCH MÅL

Under 2021 antog Kommunfullmäktige en ny vision för Sala kommun (KF 2021-04-26 § 31). Visionen visar riktningen till ett önskvärt framtida tillstånd.

Vision

Sala kommun – ett hållbart och tryggt samhälle med livskvalitet och växtkraft.

Målområden

Tre målområden har utpekats som strategiskt viktiga för att nå visionen.

- Ett växande Sala
- Ett hållbart Sala
- Ett tryggt och rättvist Sala

Till vart och ett av målområdena har långsiktiga utvecklingsmål kopplats (KF 2021-08-30 § 90).

Utvecklingsmål

ETT VÄXANDE SALA

Utvecklingsmål:
Sala ska erbjuda attraktiva boenden och verka för fler arbetstillfällen, stärkt näringsliv och bra utbildning i hela kommunen.

Detta ska nås genom att särskilt fokusera på att:

- Arbeta proaktivt och ha beredskap vad gäller mark och planer
- Tydligt kommunicera det som är unikt i Sala, det småskaliga, kulturarv m m
- Uppfattas som en samarbetspartner som är enkel att arbeta med och service inriktad för att bygga goda relationer och förtroende
- Ha hög kvalitet i välfärdstjänster
- Ha bra tillgång till lokaler och fastigheter av god kvalitet

- Ständigt förbättra vårt arbete med verksamhetsetableringar

Vi har lyckats när:

- Antalet företag och arbetstillfällen ökar
- Antalet nyinflyttningar ökar
- Arbetslösheten minskar
- Resultaten i mätningar gällande förtroende och service förbättras

ETT HÅLLBART SALA

Utvecklingsmål:
Fokus på människors hälsa och välmående genom hela livet.

Detta ska nås genom att särskilt fokusera på att:

- Att bryta utanförskap och minskad segregation
- Livslångt lärande
- Folkhälsa – rörelse, friskvård, natur och kultur
- Friska bostäder, lokaler, luft och miljö
- Långsiktigt god ekonomi i kommunen

Vi har lyckats när:

- Koldioxidutsläppen minskar
- Utbildningsnivån ökar och studieresultaten blir bättre
- Folkhälsan förbättras
- Egenförsörjningen bland medborgarna ökar

ETT TRYGGT OCH RÄTTVIST SALA

Utvecklingsmål:
Fokus på att skapa insyn och inflytande för våra medborgare, föreningar och näringsliv för att stärka trygghet och demokrati.

Detta ska nås genom att särskilt fokusera på att:

- Ge möjlighet till inflytande via medborgardialoger och medborgarförslag.
- Jämlikhet och likvärdighet råder både vad avser rättssäkerhet och service
- Samarbeta med civilsamhällets olika aktörer för mer förebyggande arbete med avsikt att fånga upp riskgrupper och minimera riskområden.
- Tillsammans med fler aktörer verka för att minska risken för att utsättas för olyckor och brott samt för att öka tryggheten och tilliten till samhället och varandra genom dialog.

Vi har lyckats när:

- Förtroendet för kommunen ökar
- Medborgarna är mer nöjda med kommunens verksamheter
- Den upplevda tryggheten i offentliga miljöer ökar
- Säkerheten (faktisk trygghet) ökar
- Demokratin stärks

EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

Resultatbudget/plan

Tabell 10 Resultatbudget 2026 och plan 2027–2029, mnkr

	Noter	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter					
Verksamhetens kostnader					
Avskrivningar		-101,2	-97,4	-99,3	-95,1
VERKSAMHETENS NETTOKOSTNADER		**-1 753,3**	**-1 814,6**	**-1 878,3**	**-1 945,2**
Skatteintäkter		1 283,3	1 334,5	1 388,9	1 450,0
Generella statsbidrag och utjämning		562,6	575,6	588,6	597,6
VERKSAMHETENS RESULTAT		**92,5**	**95,5**	**99,2**	**102,4**
Finansiella intäkter		7,3	7,3	7,3	7,3
Finansiella kostnader		-44,5	-45,5	-47,2	-48,3
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER		**55,4**	**57,3**	**59,3**	**61,4**
Extraordinära poster		-	-	-	-
ÅRETS RESULTAT		**55,4**	**57,3**	**59,3**	**61,4**

Finansieringsbudget/plan

Tabell 11 Finansieringsbudget 2026 och plan 2027–2029, mnkr

	Noter	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		55,4	57,3	59,3	61,4
Justering ej likvidpåverkande poster		99,5	95,8	98,1	93,9
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		**154,9**	**153,2**	**157,4**	**155,3**
Ökning/minskning kortfristiga fordringar			-5,0	-5,3	-5,5
Ökning/minskning kortfristiga skulder			10,6	11,3	11,6
Ökning/minskning förråd och varulager			-0,4	-0,5	-0,5
Kassaflöde från den löpande verksamheten		**154,9**	**158,4**	**163,0**	**161,1**
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Investering i immateriella tillgångar					
Försäljning av immateriella tillgångar					
Investering i materiella tillgångar		-71,0	-112,2	-146,2	-240,6
Försäljning av materiella tillgångar					
Investering i finansiella tillgångar					
Försäljning av finansiella tillgångar			-2,3		
Kassaflöde från investeringsverksamheten		**-71,0**	**-114,5**	**-146,2**	**-240,6**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Nyupptagna lån					
Amortering av långfristiga skulder		-16,4	-20,3	-20,5	-25,0
Minskning av långfristiga fordringar					
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		**-16,4**	**-20,3**	**-20,5**	**-25,0**
Utbetalning bidrag till statlig infrastruktur		-6,3	-6,4	-4,0	-4,0
Kassaflöde från bidrag till statlig infrastruktur		**-6,4**	**-4,0**	**-4,0**	**0,0**
Årets kassaflöde		**61,1**	**19,6**	**-7,7**	**-104,5**
Likvida medel vid årets början		**65,7**	**126,9**	**146,5**	**138,7**
Likvida medel vid årets slut		**126,9**	**146,5**	**138,7**	**34,2**

Balansbudget/plan

Tabell 12 Balansbudget 2026 och plan 2027–2029, mnkr

	Noter	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar		**2 374,4**	**2 390,4**	**2 436,1**	**2 580,4**
Omsättningstillgångar					
Förråd m.m.		12,6	13,1	13,5	14,0
Fordringar		145,6	150,6	155,8	161,3
Kassa och bank		126,9	146,5	138,8	34,2
Summa omsättningstillgångar		**285,1**	**310,1**	**308,1**	**209,5**
SUMMA TILLGÅNGAR		**2 659,5**	**2 700,5**	**2 744,2**	**2 789,9**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Ingående eget kapital		713,9	769,3	826,6	885,9
Årets resultat		55,4	57,3	59,3	61,4
Summa eget kapital		**769,3**	**826,6**	**885,9**	**947,3**
Avsättningar					
Pensioner och andra förpliktelser		**57,7**	**55,0**	**52,6**	**50,3**
Skulder					
Långfristiga skulder		1 521,6	1 497,4	1 472,9	1 447,9
Kortfristiga skulder		311,0	321,6	332,8	344,5
Summa skulder		**1 832,6**	**1 818,9**	**1 805,7**	**1 792,3**
SUMMA SKULDER, AVSÄTTNINGAR OCH EGET KAPITAL		**2 659,5**	**2 700,5**	**2 744,2**	**2 789,9**

Driftbudget/plan

Tabell 13 Nämndernas driftbudgetramar 2026 och plan 2027–2029, mnkr

Nettoramar	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunstyrelsen	259,5	266,7	275,2	277,2
Revision	1,4	1,3	1,4	1,4
Överförmyndare	3,3	3,4	3,5	3,7
Bygg- och miljönämnd	15,8	16,4	17,1	17,8
Kultur-och fritidsnämnd	70,5	72,7	75,2	78,0
Skolnämnd	684,8	698,3	712,7	727,7
Äldre- och omsorgsnämnd	552,6	581,5	607,5	638,2
Social- och arbetsmarknadsnämnd	177,5	181,4	186,2	190,9
Summa	**1 765,5**	**1 821,7**	**1 878,8**	**1 934,7**

Tabell 14 Prioriteringar 2026-2029, tkr

NÄMND*	BESKRIVNING PRIORITERING	2026	2027	2028	2029
Kommunstyrelse	IT - Ledningsplats/datorhall	500	515	532	550
	IT - MS licenser - prisjustering för användare och serverlicenser	900	900	900	900
	TK - Driftskostnader Dalhem/Ekorren /Emmylund	110	110	110	110
	TK - Förstudie/alternativa provningar	2 000	2 000	2 500	2 500
	TK - Gata driftskostnader för medfinansiering statlig infrastruktur	1 140	1 140	1 140	1 140
	TK - Hyra evakuleringslokaler Emmylund	4 295	4 509	4 735	
	TK - Ramtillskott måltidsenheten hållbart producerade livsmedel	1 000	1 000	1 000	
	TK - Samhällsfin resor - lägre färdtjänsttaxa leder t mer resande	2 500	2 500	2 500	2 500
	TK - Park Utökad drift	1 400	1 400	1 400	1 400
	Näringsliv - Marknadsföring och evenemang	1 000	1 029	1 064	1 100
	Driftbidrag Sala Silvergruva 2024 års nivå	6 500	6 500	6 500	6 500
	Avgiftsfri kollektivtrafik	750	750	750	
Kommunstyrelse Summa		**22 095**	**22 353**	**23 131**	**16 700**
Revision	Kostnadsökningar	157	47	47	
Revision Summa		**157**	**47**	**47**	
Bygg- och miljönämnd	Bostadsanpassningar	500	544	596	650
Bygg- och miljönämnd Summa		**500**	**544**	**596**	**650**
Kultur- och fritidsnämnd	Evenemangsstöd	403	411	420	431
	Föreningsdrivna anläggningar	560	560	560	560
	Föreningsstöd - skapa förutsättningar för fritidsaktiviteter	302	309	316	325
	Kapitalinvesteringsstöd föredningdrivna anläggningar o lokaler	303	311	320	331
	Kultur - Skapande skola	300	308	317	328
	Projekt BG10	353	362	372	385
	Ramförstärkning föreningslokaler	1 561	1 591	1 624	1 665
Kultur- och fritidsnämnd Summa		**3 782**	**3 852**	**3 929**	**4 025**
Skolnämnd	Arbetskläder till fritidspersonal	400			
	Arbetskläder till förskolepersonal	120			
	Elevhälsa ökad tillgänglighet	1 310	1 343	1 382	1 420
	Fler grundskolor än demografin motiverar	12 900	13 300	13 800	14 300
	Hyreskompensation Möklinta skola	2 000	1 000	-	-
	Hyreskompensation Åkra fsk	750	500	250	-
	Hyreskompensation Åkra skola	1 500	1 000	500	-
Skolnämnd Summa		**18 980**	**17 143**	**15 932**	**15 720**
Äldre- och omsorgsnämnd	Antalet korttidsplatser	1 500	1 500	1 500	1 500
	Borttagande av delade turer	4 500	4 500	4 500	4 500
	Hyreskompensation B30	3 134	2 089	1 045	-
	Hög andel uskor jmf andra kommuner	1 440	1 440	1 440	1 440
	Hög grundbemanning SÄBO	6 433	6 955	7 478	7 478
	Rätten till heltid	7 000	10 000	5 000	2 500
	Ökning av habiliteringsersättning - daglig verksamhet LSS	750	750	750	750
	Generösa riktlinjer biståndsbedömning	2 000	2 000	2 000	2 000
Äldre- och omsorgsnämnd Summa		**26 757**	**29 234**	**23 713**	**20 168**
Social- och arbetsmarknadsnämnd	Anpassningar ny socialtjänstlag	2 500	2 500	2 500	2 500
	Familjecentral	1 033	1 060	1 090	
	Feriearbete	2 183	2 183	2 183	2 183
	Kostnad för CMHV (centrum mot hedersrelaterat våld)	37	37	37	37
	Matlådor - bidrag till sommarläger	60	60	60	60
	Verksamhetsbidrag till Kvinnojouren	373	373	373	373
	Tidiga insatser och hemmaplanslösningar - barn, unga och vuxna	10 600	9 300	8 600	8 600
Social- och arbetsmarknadsnämnd Summa		**16 786**	**15 513**	**14 843**	**13 753**
Totalsumma		**89 057**	**88 686**	**82 191**	**71 016**

EKONOMISKA SAMMANSTÄLLNINGAR

Investerings- och exploateringsbudget/plan

Tabell 15 Investeringsbudget 2026 och plan 2027–2029 per nämnd, mnkr

Nettoinvesteringar	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Kommunstyrelse				
Kommunledningskontor	2,8	4,9	1,6	4,5
Tekniskt kontor	63,3	94,5	136,9	219,7
Räddningstjänst	1,0	3,6	0,0	1,3
Samhällsbyggnadskontor	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa Kommunstyrelse	***67,1***	***102,9***	***138,5***	***225,2***
Bygg- och miljönämnd	0,0	0,0	0,0	0,0
Kultur och fritidsnämnd	0,5	1,5	0,5	5,5
Skolnämnd	3,4	4,9	3,4	3,7
Äldre- och omsorgsnämnd	0,0	0,1	0,1	0,1
Social- och arbetsmarknadsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	**71,0**	**109,4**	**142,5**	**234,5**
Finansförvaltning	0,0	2,3	0,0	0,0
Summa	**71,0**	**111,7**	**142,5**	**234,5**

SPECIFISERING AV DELAR AV INVESTERINGSBUDGETEN

Tabell 16 Tekniska kontorets investeringsbudget på programnivå 2026 plan 2027–2029, mnkr

Nettoinvesteringar	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Tekniskt kontor				
Fastigheter	27,2	56,7	97,1	164,0
Kommunala gator och vägar	14,9	15,9	14,0	14,4
-varav exploateringsprojekt	*4,5*	*4,5*	*4,5*	*4,5*
Parker	3,4	4,2	3,4	3,4
-varav exploateringsprojekt	*0,5*	*0,5*	*0,5*	*0,5*
Gruvans vattensystem	2,6	2,6	3,0	1,1
VA-verksamheten	14,9	15,1	19,4	36,9
-varav exploateringsprojekt	*5,0*	*5,0*	*5,0*	*5,0*
Kart/Mät	0,4	0,0	0,0	0,0
Summa Tekniskt kontor	**63,3**	**94,5**	**136,9**	**219,7**

Tabell 17 Exploateringsbudget 2026 plan 2027–2029, mnkr

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Anläggningstillgångar				
Utgifter:				
Kommunala gator och vägar	4,5	4,5	4,5	4,5
Parker	0,5	0,5	0,5	0,5
VA-anläggningar	5,0	5,0	5,0	5,0
Summa	**10,0**	**10,0**	**10,0**	**10,0**
Omsättningstillgångar				
Utgifter:				
Utgifter kvartersmark	3,0	8,7	12,5	9,5
Inkomster/finansiering:				
Försäljning mark	-18,5	-23,3	-23,6	-23,6
VA anslutningsavgifter	-1,0	-2,0	-2,8	0
Summa	**-16,5**	**-16,6**	**-13,9**	**-14,1**
Totalt	**-6,5**	**-6,6**	**-3,9**	**-4,1**

Budget 2026
Strategisk plan 2027–2029
Kommunfullmäktige

ANTAGEN § 73 | 2025-06-16 | DIARIENUMMER 2025/229|

SALA KOMMUN
Växel: 0224-74 70 00 | E-post: kommun.info@sala.se | Postadress: Box 304, 733 25 Sala

Budgetberäkning 2026-2029, Samverkan för Sala reviderad budget

Bilaga 1a

Förutsättningar för beräkningar

Kommunalskatt 22,31%

Befolkningstal, Statisticon prognos 2024	2026	2027	2028	2029
antal invånare	22 853	22 842	22 829	22 815

Beräknad snittränta/år, nyupplåning	2026	2027	2028	2029
och omsättning av lån	3,10%	3,21%	3,39%	3,54%

Pensionskostnader KPA prognos 2025-04-06

Skatteintäkter, generella statsbidrag utjämning och fastighetsavgift SKR cirkulär 25:21 2025-04-29

Prel PO-pålägg 2026 40,24% SKR cirkulär 24:56 2024-12-12

Internränta 2026 2,75% SKR cirkulär 25:15 2025-02-10

Pris- och intäktslappar JANUARI 2025

PKV SKR cirkulär 25:21 2025-04-29

Prisindex för kommunal verksamhet	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Arbetskraftskostnad	3,4%	3,4%	3,0%	3,5%
Övrig förbrukning	2,5%	2,6%	2,6%	2,6%
Prisförändring	***3,1%***	***3,1%***	***3,2%***	***3,2%***

Beräkning

	2026	2027	2028	2029
Skatteintäkt	-1 283 330	-1 334 521	-1 388 853	-1 450 042
Gen. statsbidrag, utjämning,fastighetsavg.	-562 550	-575 610	-588 607	-597 582
Årets resultatmål	*2,1%*	*3,0%*	*3,0%*	*3,0%*
Årets resultat	*39 547*	*57 304*	*59 324*	61 429
Kommunstyrelsens förfogande	16 908	13 871	17 410	30 476
KS förfogande andel av skatter, bidrag o utjämn	*0,92%*	*0,73%*	*0,88%*	*1,49%*
Prioritering finans p g a befolkningsminskning o ny skattepro	4 862			
Pensionskostnader	116 982	123 380	129 559	131 753
Arbetsgivaravgifter	293 186	303 416	314 004	324 963
Avskrivningar	101 199	97 440	99 323	95 149
Finansnetto	37 163	38 192	39 852	41 018
PO-pålägg	-375 400	-388 539	-402 138	-416 212
Kapitaltjänstkostnader (avskrivningar och internränta)	-160 976	-156 605	-158 650	-155 702
Återstår att fördela ut i ramar	**-1 772 409**	**-1 821 669**	**-1 878 775**	**-1 934 750**

Finansiella mål

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Årets resultat, %	2,1%	3,0%	3,0%	3,0%
Årets resultat, tkr	*39 547*	*57 304*	*59 324*	*61 429*
Nettokostnadsandel, %	95,8%	95,0%	95,0%	95,0%
Självfinansieringsgrad, %	198,1%	138,5%	111,4%	66,8%

Resultaträkning

Tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens kostnader				
Avskrivningar	-101 199	-97 440	-99 323	-95 149
Verksamhetens nettokostnader	**-1 769 170**	**-1 814 633**	**-1 878 283**	**-1 945 178**
Skatteintäkter	1 283 330	1 334 521	1 388 853	1 450 042
Generella statsbidrag och utjämning	562 550	575 610	588 607	597 582
Verksamhetens resultat	**76 710**	**95 498**	**99 177**	**102 446**
Finansiella intäkter	7 304	7 304	7 304	7 304
Finansiella kostnader	-44 467	-45 496	-47 156	-48 322
Resultat efter finansiella poster	**39 547**	**57 304**	**59 324**	**61 429**
Extraordinära intäkter	0	0	0	0
Extraordinära kostnader	0	0	0	0
Årets resultat	**39 547**	**57 304**	**59 324**	**61 429**

Kassaflödesanalys

Tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
LÖPANDE VERKSAMHET				
Årets resultat	39 547	57 304	59 324	61 429
Justering för ej likviditetpåverkande poster	98 371	94 749	96 992	92 791
Övriga likviditetspåverkande poster	0	0	0	0
Poster som redovisas i annan sektion	1 122	1 122	1 122	1 122
Medel från vh före förändring av rörelsekapital	**139 040**	**153 174**	**157 438**	**155 341**
Ökning/minskning kf fordringar	0	-4 951	-5 269	-5 454
Ökning/minskning kortfristiga skulder	0	10 574	11 255	11 649
Ökning/minskning förråd och varulager	0	-430	-458	-474
Kassaflöde löpande verksamhet	**139 040**	**158 368**	**162 966**	**161 063**
INVESTERINGSVERKSAMHET				
Investering i immateriella tillgångar	0	0	0	0
Försäljning av immateriella tillgångar	0	0	0	0
Investering i materiella tillgångar	-71 040	-112 226	-146 179	-240 571
Försäljning av materiella tillgångar	0	0	0	0
Investering i finansiella tillgångar	0	-2 284	0	0
Avyttring av finansiella tillgångar	0	0	0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	**-71 040**	**-114 510**	**-146 179**	**-240 571**
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån	0	0	0	0
Amortering av långfristiga skulder	-16 350	-20 263	-20 500	-25 000
Amortering av skulder för finansiell leasing	0	0	0	0
Ökning långfristiga fordringar	0	0	0	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	**-16 350**	**-20 263**	**-20 500**	**-25 000**
BIDRAG TILL STATLIG INFRASTRUKTUR				
Bidrag till statlig infrastruktur	-6 350	-4 000	-4 000	0
Kassaflöde från bidrag till statlig infrastruktur	**-6 350**	**-4 000**	**-4 000**	**0**
Årets kassaflöde	**45 300**	**19 596**	**-7 714**	**-104 508**
Likvida medel vid årets början	**65 724**	**111 024**	**130 620**	**122 906**
Likvida medel vid årets slut	**111 024**	**130 620**	**122 906**	**18 398**

Balansräkning

Tkr	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Mark, byggnader, tekniska anläggningar	0	0	0	0
Maskiner och inventarier	0	0	0	0
Finansiella anläggningstillgångar	0	0	0	0
Summa anläggningstillgångar	**2 374 434**	**2 390 382**	**2 436 117**	**2 580 417**
Omsättningstillgångar				
Förråd	12 643	13 073	13 531	14 004
Fordringar	145 605	150 555	155 825	161 278
Kassa och bank	111 025	130 621	122 908	18 399
Summa omsättningstillgångar	**269 273**	**294 249**	**292 263**	**193 682**
SUMMA TILLGÅNGAR	**2 643 708**	**2 684 632**	**2 728 380**	**2 774 099**
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
Ingående eget kapital	713 876	753 423	810 727	870 050
Årets resultat	39 547	57 304	59 324	61 429
Summa eget kapital	**753 423**	**810 727**	**870 050**	**931 479**
Avsättningar för pensioner bl a	**57 662**	**54 970**	**52 639**	**50 281**
Skulder				
Långfristiga skulder	1 521 620	1 497 358	1 472 858	1 447 858
Kortfristiga skulder	311 003	321 578	332 833	344 482
Summa skulder	**1 832 623**	**1 818 935**	**1 805 690**	**1 792 339**
SUMMA EGET KAPITAL , AVSÄTTNINGAR				
OCH SKULDER	**2 643 708**	**2 684 632**	**2 728 380**	**2 774 099**

Investeringsbudget/Plan

	Budget 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2029	Plan 2030
Kommunstyrelsen					
Kommundirektör	0	0	0	0	0
Kommunledningskontor	2 840	4 858	1 600	4 450	6 800
Tekniskt kontor, inkl exploateringsinv	63 300	94 475	136 875	219 725	179 050
Räddningstjänst	1 000	3 600	0	1 000	1 300
Samhällsbyggnadskontor	0	0	0	0	0
Summa Kommunstyrelsen	**67 140**	**102 933**	**138 475**	**225 175**	**187 150**
Kultur- och fritidsnämnd	500	1 500	500	5 500	500
Skolnämnd	3 400	4 900	3 400	3 700	5 880
Äldre- och omsorgsnämnd	0	100	100	100	100
Social- och arbetsmarknadsnämnd	0	0	0	0	0
Finans	0	2 284	0	0	0
Summa	**71 040**	**111 717**	**142 475**	**234 475**	**193 630**

	Plan 2031	Plan 2032	Plan 2033	Plan 2034	Plan 2035
Kommunstyrelsen					
Kommundirektör	0	0	0	0	0
Kommunledningskontor	920	150	2 100	3 000	0
Tekniskt kontor, inkl exploateringsinv	67 850	64 750	62 650	60 550	59 350
Räddningstjänst	3 300	10 350	700	3 000	0
Samhällsbyggnadskontor	0	0	0	0	0
Summa Kommunstyrelsen	**72 070**	**75 250**	**65 450**	**66 550**	**59 350**
Kultur- och fritidsnämnd	500	500	0	0	0
Skolnämnd	7 300	6 600	6 450	4 700	3 550
Äldre- och omsorgsnämnd	100	100	100	0	0
Social- och arbetsmarknadsnämnd	0	0	0	0	0
Finans	0	0	0	0	0
Summa	**79 970**	**82 450**	**72 000**	**71 250**	**62 900**

NÄMNDSRAMAR

Sala	2026			2027			2028			2029		
NÄMNDER/SEKTIONER/AVDELNINGAR	TEKNISK RAM 2026	PRIO	BUDGET 2026	TEKNISK RAM 2027	PRIO	PLAN 2027	TEKNISK RAM 2028	PRIO	PLAN 2028	TEKNISK RAM 2029	PRIO	PLAN 2029
Kommunstyrelse	237 383	22 095	259 478	244 299	22 353	266 652	252 030	23 131	275 161	260 489	16 700	277 189
Revision	1 236	157	1 393	1 274	47	1 321	1 314	47	1 361	1 355	0	1 355
Överförmyndare	3 338	0	3 338	3 440	0	3 440	3 548	0	3 548	3 659	0	3 659
Kultur- och fritidsnämnd	66 696	3 782	70 478	68 843	3 852	72 695	71 286	3 929	75 215	74 008	4 025	78 033
Skolnämnd	665 843	18 980	684 823	681 121	17 143	698 264	696 719	15 932	712 651	711 952	15 720	727 672
Äldre- och omsorgsnämnd	525 856	26 757	552 613	552 272	29 234	581 506	583 822	23 713	607 535	618 068	20 168	638 236
Social- och arbetsmarknadsnämnd	160 743	23 747	184 489	165 881	15 513	181 394	171 395	14 843	186 238	177 102	13 753	190 855
Bygg- och miljönämnd	15 299	500	15 799	15 853	544	16 397	16 470	596	17 066	17 101	650	17 751
SUMMA NETTOKOSTNADER OVAN	1 676 393	96 018	1 772 411	1 732 983	88 686	1 821 669	1 796 584	82 191	1 878 775	1 863 733	71 016	1 934 749
FINANSFÖRVALTNING	-1 816 819	4 861	-1 811 958	-1 878 972	0	-1 878 972	-1 938 099	0	-1 938 099	-1 996 178	0	-1 996 178
BERÄKNAT RESULTAT	-140 426	**100 879**	**-39 547**	-145 990	**88 686**	**-57 304**	-141 515	**82 191**	**-59 324**	-132 445	**71 016**	**-61 429**

BESLUTAD*	JA

NÄMND*	BESKRIVNING*	Summa av 2026	Summa av 2027	Summa av 2028	Summa av 2029
Kommunstyrelse	IT - Ledningsplats/datorhall	500	515	532	550
	IT - MS licenser - prisjustering för användare och serverlicenser	900	900	900	900
	TK - Driftskostnader Dalhem/Ekorren /Emmylund	110	110	110	110
	TK - Förstudie/alternativa provningar	2 000	2 000	2 500	2 500
	TK - Gata driftskostnader för medfinansiering statlig infrastruktur	1 140	1 140	1 140	1 140
	TK - Hyra evakuleringslokaler Emmylund	4 295	4 509	4 735	
	TK - Park Utökad drift	1 400	1 400	1 400	1 400
	TK - Ramtillskott måltidsenheten hållbart producerade livsmedel	1 000	1 000	1 000	
	TK - Samhällsfin resor - lägre färdtjänsttaxa leder t mer resande	2 500	2 500	2 500	2 500
	Avgiftsfri kollektivtrafik	750	750	750	
	Näringsliv - Marknadsföring och evenemang	1 000	1 029	1 064	1 100
	Utökat bidrag till Sala Silvergruva AB	6 500	6 500	6 500	6 500
Kommunstyrelse Summa		**22 095**	**22 353**	**23 131**	**16 700**
Revision	Kostnadsökningar	157	47	47	
Revision Summa		**157**	**47**	**47**	
Bygg- och miljönämnd	Kostnadsökningar bostadsanpassning	500	544	596	650
Bygg- och miljönämnd Summa		**500**	**544**	**596**	**650**
Kultur- och fritidsnämnd	Evenemangsstöd	403	411	420	431
	Föreningsdrivna anläggningar	560	560	560	560
	Föreningsstöd - skapa förutsättningar för fritidsaktiviteter	302	309	316	325
	Kapitalinvesteringsstöd föredningdrivna anläggningar o lokaler	303	311	320	331
	Kultur - Skapande skola	300	308	317	328
	Projekt BG10	353	362	372	385
	Ramförstärkning föreningslokaler	1 561	1 591	1 624	1 665
Kultur- och fritidsnämnd Summa		**3 782**	**3 852**	**3 929**	**4 025**
Skolnämnd	Arbetskläder till fritidspersonal	400			
	Arbetskläder till förskolepersonal	120			
	Elevhälsa ökad tillgänglighet	1 310	1 343	1 382	1 420
	Fler grundskolor än demografin motiverar	12 900	13 300	13 800	14 300
	Hyreskompensation Möklinta skola	2 000	1 000	-	-
	Hyreskompensation Åkra fsk	750	500	250	-
	Hyreskompensation Åkra skola	1 500	1 000	500	-
Skolnämnd Summa		**18 980**	**17 143**	**15 932**	**15 720**
Äldre- och omsorgsnämnd	Antalet korttidsplatser	1 500	1 500	1 500	1 500
	Borttagande av delade turer	4 500	4 500	4 500	4 500
	Hyreskompensation B30	3 134	2 089	1 045	-
	Hög andel uskor jmf andra kommuner	1 440	1 440	1 440	1 440
	Hög grundbemanning SÄBO	6 433	6 955	7 478	7 478
	Rätten till heltid	7 000	10 000	5 000	2 500
	Ökning av habiliteringsersättning - daglig verksamhet LSS	750	750	750	750
	Generösare riktlinjer biståndsbedömning	2 000	2 000	2 000	2 000
Äldre- och omsorgsnämnd Summa		**26 757**	**29 234**	**23 713**	**20 168**
Social- och arbetsmarknadsnämnd	Anpassningar ny socialtjänstlag	2 500	2 500	2 500	2 500
	Familjecentral	1 033	1 060	1 090	
	Feriearbete	2 183	2 183	2 183	2 183
	Kostnad för CMHV (centrum mot hedersrelaterat våld)	37	37	37	37
	Matlådor - bidrag till sommarläger	60	60	60	60
	Verksamhetsbidrag till Kvinnojouren	373	373	373	373
	Tidiga insatser och hemmaplanslösningar - barn, unga och vuxna	10 600	9 300	8 600	8 600
	Hög ambition familjehemsvård	4 899			
	Omställning placeringssamordnare, förebyggande välfärdsbrottslighet	2 062			
Social- och arbetsmarknadsnämnd Summa		**23 747**	**15 513**	**14 843**	**13 753**
Finansförvaltning	Möta intäktsminskning p g a befolkningsminskning	4 861			
Finansförvaltning Summa		**4 861**			
Totalsumma		**100 879**	**88 686**	**82 191**	**71 016**

Dnr 2025/1092

KSLU § 190 Ekonomi-och verksamhetsstyrning 2026

INLEDNING
Dokumentet Ekonomi- och verksamhetsstyrning 2026 är ett komplement till kommunens styrmodell och beskriver ingående och detaljerat verksamhetsårets olika delprocesser gällande ekonomi- och verksamhetsstyrning.

Tidplaner till budget- och uppföljningsprocesserna ingår i dokumentet. Tidplanen för budgetprocessen är anpassad utifrån att 2026 är valår.

Ekonomiska konsekvenser
Ärendet medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag
KS 2025.5682 - Missiv
KS 2025.5683 – Ekonomi- och verksamhetsstyrning 2026

Ärendet föredras av controller Anna Cedervång.
Ekonomichef Inger Lindström och controller Mikaela Assarsson deltar vid ärendets behandling.

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att fastställa Ekonomi- och verksamhetsstyrning för verksamhetsåret 2026.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att fastställa Ekonomi- och verksamhetsstyrning för verksamhetsåret 2026.

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) återkommer till kommunstyrelsen med förslag.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Kontor,
Anna Cedervång
Controller

MISSIV

Ekonomi- och verksamhetsstyrning verksamhetsåret 2026

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Dokumentet Ekonomi- och verksamhetsstyrning 2026 är ett komplement till kommunens styrmodell och beskriver ingående och detaljerat verksamhetsårets olika delprocesser gällande ekonomi- och verksamhetsstyrning.

Tidplaner till budget- och uppföljningsprocesserna ingår i dokumentet. Tidplanen för budgetprocessen är anpassad utifrån att 2026 är valår.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet medför inga direkta ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar att fastställa Ekonomi- och verksamhetsstyrning för verksamhetsåret 2026.

Bilagor:

1

2

3

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Ekonomi- och verksamhetsstyrning
Verksamhetsåret 2026

SALA KOMMUN

INNEHÅLL

INLEDNING 5
RELATERADE STYRDOKUMENT 6
Vision och målområden *6*
Reglementen *6*
Långsiktiga utvecklingsmål *6*
Styrmodell Sala kommun *6*
Budget *6*
BUDGETPROCESS 7
Finansiella mål *7*
Budgetprocessens olika delmoment 8
Investeringsplanering *8*
Politisk beslutsprocess *10*
Nämndernas detaljbudget och verksamhetsplaner *10*
Presentation av beslutad budget och nämndernas verksamhetsplaner *11*
UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING 12
Månadsuppföljningar *12*
Delårsrapport *12*
Årsredovisning *13*
Intern kontroll *13*
DETALJERADE TIDPLANER 2026 14
Bokslut 2025 14
Månadsuppföljningar 2026 15
Delårsrapport 2026 15
Budget 2027 med plan 2028–2030 16
Internkontrollplaner 2026 och 2027 17

INLEDNING

Syftet med dokumentet 'Ekonomi- och verksamhetsstyrning 2026' är att mer ingående och detaljerat utifrån Sala kommuns styrmodell beskriva verksamhetsårets olika delprocesser i den kommunala organisationen.

RELATERADE STYRDOKUMENT

Samtliga styrdokument finns att läsa i sin helhet på Sala kommuns hemsida, www.sala.se/styrdokument.

VISION OCH MÅLOMRÅDEN

Fullmäktige har antagit en vision för Sala kommunkoncern och samtidigt utpekat tre målområden som strategiskt viktiga att prioritera för att nå visionen (KF 2021-04-26 § 31).

REGLEMENTEN

- Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder i Sala kommun
  Beskriver uppdrag givet av fullmäktige till styrelse/nämnd.
- Reglemente för intern kontroll i Sala kommun
  Beskriver organisation och ansvar kring säkerställandet av att styrelse/nämnd bedriver en ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet, att tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamhet ges samt att tillämpliga lagar, föreskrifter, riktlinjer m m följs.

LÅNGSIKTIGA UTVECKLINGSMÅL

Fullmäktige har antagit långsiktiga utvecklingsmål kopplade till målområdena. Utvecklingsmålen är övergripande och bedöms viktiga ur ett samhällsbyggarperspektiv för en fortsatt utveckling av kommunen. Särskilda fokusområden har utpekats som prioriterade med resultatindikatorer att följa utvecklingen i (KF 2021-08-30 § 90).
Nämnder/styrelser bidrar utifrån sina reglementen/grunduppdrag till att resultatindikatorerna utvecklas.

STYRMODELL SALA KOMMUN

Dokumentet beskriver de viktiga utgångspunkterna och centrala principerna för styrningen av kommunkoncernen. I dokumentet förklaras mål-, kvalitets- och ekonomistyrningen tillsammans med ansvars- och rollfördelningen för såväl den politiska organisationen som förvaltningsorganisationen.

BUDGET

Budgetdokumentet beskriver beräkningsförutsättningarna som budgeten bygger på, den politiska budgetskrivelsen och de långsiktiga utvecklingsmålen samt fördelningen av de ekonomiska ramarna för drift och investeringar.

BUDGETPROCESS

Under 2026 fastställs av fullmäktige budget för 2027 samt en plan för 2028–2030 med finansiella mål. I budgeten ingår även en investeringsplan för ytterligare sex år, 2031–2036.

FINANSIELLA MÅL

Enligt antagna riktlinjer för god ekonomisk hushållning i Sala kommun, KF § 83 2025-08-25, är följande mål beslutade utifrån ett finansiellt perspektiv:

- Årets resultat ska uppgå till ett procentuellt överskott i relation till skatteintäkter, statsbidrag och utjämning.
- Nettokostnadernas andel av skatter och bidrag ska som högst uppgå till en fastslagen procentsats.
- Kommunens investeringsutgifter ska som lägst finansieras av egna medel till en fastslagen procentsats under en rullande fyraårsperiod. Den får inte vara lägre än 50 % för ett enskilt år.

Finansiella mål, budget 2026 plan 2027–2029, KF § 73 2025-06-16.

	2026	2027	2028	2029
Resultat, %	3,0	3,0	3,0	3,0
Nettokostnadernas andel av skatter, generella statsbidrag och utjämning, %	95,0	95,0	95,0	95,0
Självfinansieringsgrad, %	220,4	138,5	114,4	66,8

Årshjul budgetprocess 2026

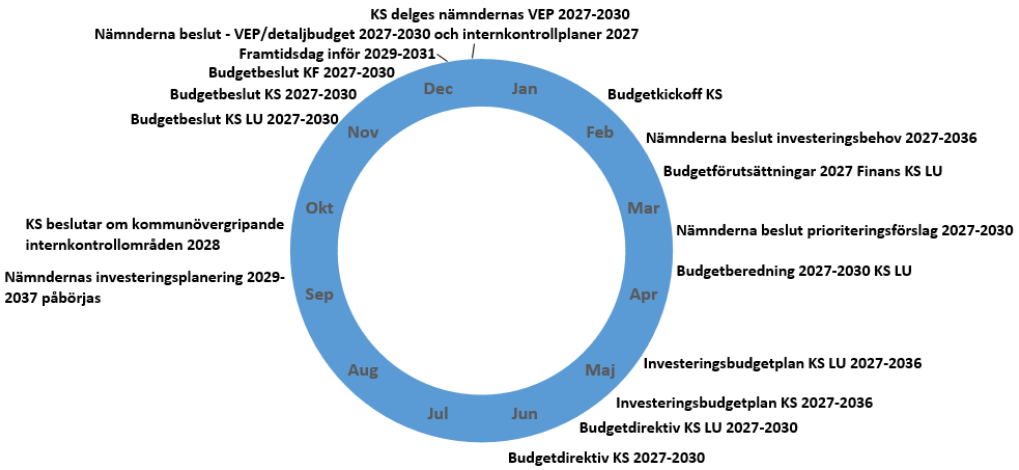

Detaljerad tidplan, se sid 16 och 17.

Budgetprocessens olika delmoment

INVESTERINGSPLANERING

Startmöte med berörda verksamheter och ekonomienheten äger rum i augusti. Syftet med mötet är att delge verksamheterna tidplaner och anvisningar samt bedöma om det finns behov av särskilda arbetsgrupper för exempelvis större investeringsobjekt eller objekt som berör olika verksamheter.

Verksamheterna inventerar investeringsbehovet för kommande 10 år under hösten. Ett avstämningsmöte hålls i november där KS presidium samt berörda verksamheter deltar.

Föreslagna förändringar i nämndernas investeringsbehov ska behandlas av nämnd senast i februari. För nya investeringsbehov ska en behovsanalys upprättas och biläggas beslutsärendet i nämnd.

Ekonomienheten sammanställer nämndernas beslutade investeringsbehov och presenterar dem för gruppledare i kommunstyrelsen på ett nytt avstämningsmöte i början på mars.

I samband med budgetberedningen ska nämnderna sedan presentera sina behov och tillhörande behovsanalyser.

Förslagen behandlas politiskt av KS LU i april och KS i maj.

Innehåll i nämndernas investeringsbehov:

- Investeringsbehov för perioden 2027–2036, där förändringar får göras avseende 2028–2036
- Nämndens lokalbehov på lång sikt
- Beräkningar på driftkonsekvenser (kapitaltjänst, sanering, utrangering etc)
- Behovsmotivering och konsekvensanalys av respektive investering

Ekonomienheten tillhandahåller mallar och ifyllnadsanvisningar.

Framtidsdag

Under senhösten startas budgetarbetet upp med en faktabaserad nulägesbeskrivning och en omvärldsspaning inför budgetkickoffen. Där lyfts t ex kända förutsättningar och förändringar som gäller verksamhet, personal och ekonomi upp och presenteras för kommunstyrelsens ledningsutskott och nämndernas presidier.

Budgetkickoff

På budgetkickoffen i januari deltar kommunstyrelsen, nämndernas presidier, bolagens Vd:ar samt kontorschefer. Vi detta tillfälle diskuteras både prioriteringar i driftsbudgeten, investeringar och målstyrning på en övergripande nivå.

Budgetförutsättningar

Internprissättning

Internhyror (bashyra) räknas upp med det PKV (prisindex kommunal verksamhet) som budgetberäkningen för det kommande året baseras på.

Måltidspriser ska fastställas senast i mars månad före aktuellt verksamhetsår. Måltidsenheten ansvarar för att ärendet bereds inför beslut av Kommunstyrelsen.

Finansförvaltningen

Finansförvaltningen presenterar under februari de ekonomiska förutsättningarna inför budgetåret genom analys av den demografiska utvecklingen samt utvecklingen av kommunens intäkter som exempelvis kommunalskatt och utjämningsbidrag. Dessutom görs beräkningar av bl a arbetsgivaravgifter, pensionskostnader och finansiella kostnader. I beräkningarna beaktas även kommunens finansiella mål.

Nämndernas prioriteringsförslag

Nämnderna gör en omvärldspaning inom sitt ansvarsområde som ett förarbete till sina förslag till prioriteringar. Nämnden beslutar vilka förslag till prioriteringar som ska lämnas vidare till budgetberedningen.

Prioriteringsförslag lämnas till ekonomienheten i mars som sammanställer materialet.

Budgetberedning

Finansförvaltningen gör en kort sammanfattning av budgetförutsättningarna med eventuella förändringar som tillkommit sedan februari.

Nämndernas beslutade investeringsbehov för år 2027–2036 presenteras tillsammans med ett förslag baserat på möjligheterna till finansiering.

Nämnderna presenterar och motiverar sina prioriteringsförslag för år 2027 – 2030 och ges då också tillfälle att diskutera utvecklingsfrågor och måluppfyllelse samt andra framtida verksamhetsförutsättningar som exempelvis lagförslag, förändringar i statsbidrag och övriga aktuella frågor.

De kommunala bolagen beskriver de kommande årens planering.

Stort fokus läggs på dialog och diskussioner.

Kallelse inför budgetberedningen skickas ut till samtliga nämnder och bolag tillsammans med en mall för presentationen.

POLITISK BESLUTSPROCESS

Under valår skiljer sig den politiska beslutsprocessen rörande budgeten från den normala, då nyvalda fullmäktige ska besluta budgeten före november månads utgång.

Den politiska beslutsprocessen kring *investeringsbudgeten* påbörjas efter budgetkickoffen i januari och en investeringsplan beslutas i maj av KS för perioden 2027–2036.

Den politiska beslutsprocessen kring *driftsbudgeten* påbörjas efter budgetberedningen. Ett budgetdirektiv med preliminära budgetramar till nämnderna beslutas i KS under juni.
Ekonomienheten kommer att tillhandahålla uppdaterade beräkningsunderlag då SKR har publicerat skatteunderlagsprognos utifrån vår- och höstbudgetpropositionen. Under denna process finns möjlighet att ställa olika politiska förslag mot varandra.

Styrelsens förslag till skattesats ska rapporteras till Skatteverket senast den 15 november och den av fullmäktige fastställda skattesatsen senast den 30 november. Enligt tidplanen kommer budgetfullmäktige hållas den 30 november vilket innebär att skattesatsen måste beslutas på fullmäktigesammanträdet i oktober.

I november beslutas den slutliga budgeten av nyvalda fullmäktige och då fastslås såväl investeringsbudget, driftsbudget samt finansieringen (låneram) för budget 2027 och plan för 2028–2030 tillsammans med finansiella mål.

NÄMNDERNAS DETALJBUDGET OCH VERKSAMHETSPLANER

Nämndernas uppdrag är att sammanställa en verksamhetsplan och budget som ryms inom de ramar som fastställts av KF.

För att göra detaljbudgeten används verktyget 'Budget och Prognos' (BoP) för såväl personalbudget som driftsbudget.

Verksamhetsplanen för 2027 beslutas av nämnd och delges KS under december 2026/januari 2027.

Innehåll:

- Fördelning mellan verksamhetsområden.
- Kostnader ska beskrivas i sin helhet, inte i form av avvikelse mot föregående budget.
- Prioriteringar som gjorts och konsekvenser av dessa.
- Nämnd ansvarar för uppräkning av kostnaderna för respektive år.
- Varje nämnd ska ta hänsyn till kapitalkostnaderna och driftskonsekvenser för de investeringar som föreslagits inom det ~~i~~ angivna ramförslaget.

- Nämnderna ska, utifrån sitt perspektiv, göra en samlad analys av Kommunfullmäktiges utvecklingsmål för det innevarande verksamhetsåret samt uppge vilka åtaganden som behöver genomföras det kommande verksamhetsåret för att nå måluppfyllelse.
- Nämnderna ska också göra en samlad analys av kvalitetsstyrningen, vilket innefattar uppföljningen av grunduppdraget för det innevarande verksamhetsåret. Detta innebär att identifiera vilka åtaganden som behöver genomföras det kommande verksamhetsåret för att säkra och utveckla kvaliteten i enlighet med grunduppdraget. Detta görs genom indikatorer och nyckeltal för att mäta utvecklingen samt ta fram en plan för strategi och genomförande.

PRESENTATION AV BESLUTAD BUDGET OCH NÄMNDERNAS VERKSAMHETSPLANER

Den beslutade budgeten publiceras på kommunens hemsida.

Parallellt med ovanstående arbetar nämnderna med att ta fram sina verksamhetsplaner utifrån de av KF beslutade ramarna. När nämnden beslutat om verksamhetsplanen ska denna delges KS.

Detaljbudgeten ska finnas tillgänglig i ekonomisystemet senast första dagen på det år budgeten avser förutsatt att ett budgetbeslut tas enligt fastställd tidplan.

UPPFÖLJNING OCH UTVÄRDERING

Kommunens uppföljning sker enligt kommunens styrmodell med:

- fem månadsuppföljningar med årsprognos
- en delårsrapport per 31 augusti med helårsprognos
- årsredovisning.

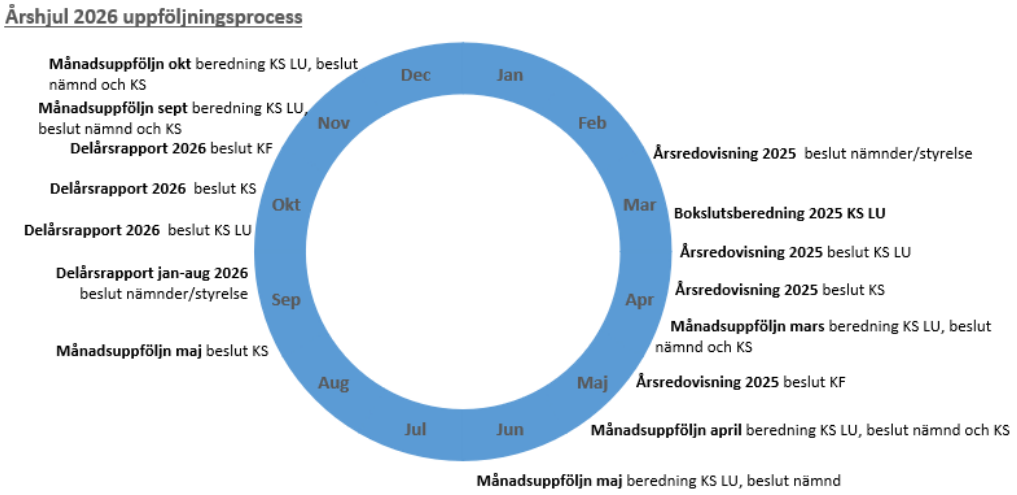

Detaljerad tidplan, se sid 14 och 15.

MÅNADSUPPFÖLJNINGAR

Uppföljningsrapporterna ska innehålla en årsprognos över verksamhetens utfall vad gäller drift och investeringar samt kommentarer om orsaker till ekonomiska avvikelser, förslag på åtgärder inklusive tidplan och verksamhetskommentarer. Månadsuppföljningarna behandlas politiskt av respektive nämnd och överlämnas till KS LU för beredning innan beslut av KS.

DELÅRSRAPPORT

Delårsrapporten ska innehålla en prognos för verksamhetens utfall för hela året när det gäller drift, investeringar och måluppfyllelse.

De kommunala bolagen lämnar en redogörelse över verksamhet och ekonomi med helårsprognos till delårsrapporten.

Nämnderna och bolagen lämnar sina underlag till ekonomienheten i september. Delårsrapporten beslutas av KF under oktobermånad.

ÅRSREDOVISNING

Årsredovisningen skall vara en redogörelse av utfallet av verksamheten, verksamhetens finansiering och den ekonomiska ställningen vid årets slut. För att uppfylla detta ska i årsredovisningen ingå:

- förvaltningsberättelse
- resultaträkning
- balansräkning
- finansierings-/kassaflödesanalys
- noter
- driftsredovisning
- investeringsredovisning

Nämnderna och bolagen lämnar sina bokslut i mitten av februari. Bolagens redovisning ska vara anpassad för att följa de redovisningsprinciper som gäller för kommunen.

Bokslutsberedning

Finansförvaltningen gör en kort sammanfattning av årsredovisningen. Nämnder och bolag presenterar sina verksamhetsberättelser.

Därefter vidtar ett politiskt arbete som resulterar i ett förslag till årsredovisning som presenteras för KS.

INTERN KONTROLL

Nämnderna arbetar fram internkontrollplaner enligt riktlinjer antagna av Kommunstyrelsen, KS § 125 2024-08-14. Enligt riktlinjen kan kommunstyrelsen besluta om övergripande kontrollområden som gäller för samtliga kommunens nämnder.

I samband med delårsrapporten följs internkontrollplanen upp och senast i samband med årsredovisningen redovisas resultatet av den interna kontrollen till Kommunstyrelsen.

Se detaljerad tidplan sid 17.

Mallar

Riktlinje och mallar finns på intranätet.

DETALJERADE TIDPLANER 2026

Bokslut 2025

Datum	Aktivitet
9 jan 2026	Sista dag för att bokföra på december 2025
14 jan	Sista dag för att bokföra på månad 13 2025
15 jan	Kontoren klara med texterna
20 jan	Kontorets deadline till verksamhetscontroller
Vecka 6	Utskick till respektive nämnd Underlag till Ekonomienheten från respektive nämnd
11 feb	Underlag till Ekonomienheten från bolagen
Vecka 7	Nämnderna behandlar bokslutet
3 mar	Utskick till bokslutsberedning
10 mar	Bokslutsberedning KS LU
25 mar	Beslut i KS LU
26 mar-7 apr	Revisionsgranskning
8 apr	Beslut i KS
27 apr	Beslut i KF

Månadsuppföljningar 2026

Aktivitet	Mars	April	Maj	Delår	Sep	Okt
Fastställda siffror för månaden i ekonomisystemet	7 apr	4 maj	3 jun	4 sep	5 okt	3 nov
Verksamhetschefens deadline till ekonom	10 apr	7 maj	4 jun	7 sep	8 okt	5 nov
Till Ekonomienheten för sammanställning	13 apr	11 maj	8 jun	9 sep	13 okt	7 nov
Nämnderna behandlar månadsupp-följningen	v. 16	v. 20	v. 24	v. 38	v. 42	v. 46
Ordförandeberedning	13 apr	11 maj	8 jun	21 sep	19 okt	9 nov
Utskick till KS LU	15 apr	13 maj	10 jun	23 sep	21 okt	11 nov
Månadsuppföljningen behandlas i KS LU	22 apr	20 maj	17 jun	30 sep	28 okt	18 nov
Månadsuppföljningen beslutas av KS	6 maj	3 juni	12 aug	14 okt	11 nov	2 dec

Delårsrapport 2026

Datum	Aktivitet
27 aug	Kontorens texter till verksamhetscontroller
3 sep	Sista dag att bokföra på delårsperioden
8 sep	Kontorens ekonomiska analyser till verksamhetscontroller
9 sep	Underlag till Ekonomienheten från bolagen Underlag till Ekonomienheten från respektive nämnd Utskick till respektive nämnd
Vecka 38	Nämnderna behandlar delårsrapporten
21 sep	Ordförandeberedning
23 sep	Utskick KS LU
30 sep	Beslut i KS LU
1–6 okt	Revisionsgranskning
14 okt	Beslut KS
26 okt	Beslut i KF

Budget 2027 med plan 2028–2030

Datum	Aktivitet
5 nov 2025	Framtidsdag inför budgetkickoff Budget 2027–2030
Aug-Nov 2025	Nämnderna/kontoren sammanställer investeringsbehov för 2027–2036
4 dec 2025	Avstämning nämndernas investeringsbehov med KS presidium och berörda verksamheter
21 jan	Budgetkickoff
Senast v. 9	Nämnderna beslutar om investeringsbehov 2027–2036 *(justerat protokoll och underlag till ekonomienheten senast 28 februari)*
18 feb	Budgetförutsättningar från finans behandlas i KS LU Driftsbudgetens prioriteringsförslag för KS kontoren behandlas i KS LU
Senast v. 11	Avstämning inför beslut om investeringsplan 2027–2036
18 mar	Prioriteringsförslag för KS kontoren behandlas i KS
Senast v. 12	Nämnderna beslutar om driftsbudgetens prioriteringsförslag *(justerat protokoll och underlag till ekonomienheten senast 20 mars)*
24 mar	Prioriteringsförslag från nämnderna färdiga för utskick till budgetberedningen
31 mar	Budgetberedning
Prel. v. 17	SKR presenterar ny skatteunderlagsprognos utifrån vårpropositionen
22 apr	KS LU Investeringsplan 2027 m plan 2028 - 2036
6 maj	KS Investeringsplan 2027 m plan 2028 - 2036
20 maj	KS LU Budgetdirektiv 2027 plan 2028–2030 drift och investering
3 jun	KS Budgetdirektiv 2027 plan 2028–2030 drift och investering
Prel v 39–40	SKR presenterar ny skatteunderlagsprognos utifrån budgetpropositionen
Prel v 40–41	Ekonomienheten levererar uppdaterade beräkningsunderlag
30 sep	KS LU beslutar skattesats för 2027
14 okt	KS beslutar skattesats för 2027
26 okt	KF beslutar skattesats för 2027
28 okt	KS LU Budget 2027 plan 2028–2030 drift och investering
11 nov	KS Budget 2027 plan 2028–2030 drift och investering
30 nov	KF Budget 2027 plan 2028–2030 drift och investering
9 dec	Framtidsdag inför budgetkickoff Budget 2028–2031
Dec 26/Jan 27	Nämndernas verksamhetsplaner delges KS

Internkontrollplaner 2026 och 2027

Datum	Aktivitet
Dec v. 50 2025	Internkontrollplan 2026 antas av nämnd
Jan 2026	Nämndernas internkontrollplaner 2026 delges KS
Feb v. 7 2026	Nämnderna behandlar uppföljning av internkontrollplan 2025 i samband med årsbokslut
Mar-Apr 2026	KS LU, KS och KF behandlar uppföljning av internkontrollplan 2025 i samband med årsbokslut
9 sep 2026	KS beslutar om kommunövergripande kontrollområden för verksamhetsåret 2027
Sep v. 38 2026	Nämnderna behandlar uppföljning av internkontrollplan 2026 i samband med delårsrapporten Nämnderna delges beslut om kommunövergripande kontrollområden för verksamhetsåret 2027
Okt 2026	KS LU, KS och KF behandlar uppföljning av internkontrollplan 2026 i samband med delårsrapporten Nämnderna beslutar om internkontrollpunkter för 2027.
Dec v. 50 2026	Internkontrollplan 2027 antas av nämnd
Jan 2027	Nämndernas internkontrollplaner 2027 delges KS
Feb v. 7 2027	Nämnderna behandlar uppföljning av internkontrollplan 2026 i samband med årsbokslut
Mar-Apr 2027	KS LU, KS och KF behandlar uppföljning av internkontrollplan 2026 i samband med årsbokslut

Ekonomi- och verksamhetsstyrning

ANTAGEN § x | 20xx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx | REVIDERAD § x | xxxx-xx-xx | DIARIENUMMER 20xx/xxx

SALA KOMMUN
Telefon: 0224-74 70 00 | E-post kommun.info@sala.se | Postadress Box 304, 733 25 Sala

Dnr 2025/128

KFN § 139 Remiss - Regional kulturplan för Västmanland

INLEDNING
Kultur- och fritidsnämnden i Sala kommun har tagit del av förslaget till Regional kulturplan för perioden 2027–2030. Kultur- och fritidsnämnden uppskattar det tydligare strategiska grepp som planen visar, och välkomnar den strukturella översikten av insatsområden och samverkansformer. Dock framför kultur- och fritidsnämnden några väsentliga synpunkter, särskilt rörande behovet av ett mer visionärt och långsiktigt framtidsperspektiv.

En annan synpunkt är att remisstiden upplevs som alltför kort i förhållande till planens omfattning och innehåll. Flera verksamheter inom kommunen berörs, och den korta svarstiden har försvårat en bredare intern förankring

Avsaknad av tydliga framtidsutsikter, visioner och ambitioner. En regional kulturplan bör inte bara spegla vad vi gör, utan också vad vi vill – på kort, medellång och lång sikt.

Kultur- och fritidsnämnden ser fram emot en kulturplan som vågar ta ut riktningen, bekräftar kulturens betydelse i hela regionen, och ger det idéburna kulturlivet den plats och tyngd den förtjänar.

Ekonomiska konsekvenser
Inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag
KFN 2025.526 - Remiss - Regional kulturplan för Västmanland 2027–2030
KFN 2025.610 - Förslag Remissvar Regional Kulturplan

Yrkanden
Ordförande Gert Wibe (V) yrkar,
att kultur och fritidsnämnden beslutar,
att kultur- och fritidsnämnden lämnar remissvar på förslaget till Regional kulturplan för Västmanland till kommunstyrelsen för beslut.

Beslutsgång
Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Kultur och fritidsnämnden beslutar,
att kultur- och fritidsnämnden lämnar remissvar på förslaget till Regional kulturplan för Västmanland till kommunstyrelsen för beslut.

Skickas till
Huvudregistrator

Remissvar – Förslag till Regional kulturplan för Västmanland 2027–2030

Från: Kultur- och fritidsnämnden i Sala kommun

Kultur- och fritidsnämnden i Sala kommun har tagit del av förslaget till Regional kulturplan för perioden 2027–2030. Vi uppskattar det tydligare strategiska grepp som planen visar, och välkomnar den strukturella översikten av insatsområden och samverkansformer.

Vi vill dock framföra några väsentliga synpunkter, särskilt rörande behovet av ett mer visionärt och långsiktigt framtidsperspektiv.

Därutöver vill vi också uppmärksamma att remisstiden upplevs som alltför kort i förhållande till planens omfattning och innehåll. Flera verksamheter inom kommunen berörs, och den korta svarstiden har försvårat en bredare intern förankring. Jämfört med tidigare remissomgångar uppfattar vi att svarstiden denna gång varit mer begränsad, vilket riskerar att minska möjligheterna till en genomarbetad och förankrad återkoppling.

1. Avsaknad av vision för framtidens kulturliv

I jämförelse med den föregående planen för 2023–2026, som hade en mer visionär och processinriktad ton, upplever vi att det nya förslaget i alltför stor utsträckning fokuserar på nuläge, struktur och system. Det finns en risk att kulturens djupare betydelse som samhällsbärande kraft – för demokrati, hållbar utveckling, bildning och mänsklig utveckling – reduceras till ett administrativt program snarare än ett inspirerande vägval.

Vi saknar tydliga framtidsutsikter, visioner och ambitioner. En regional kulturplan bör inte bara spegla vad vi gör, utan också vad vi vill – på kort, medellång och lång sikt. Kultur är inte bara en funktion utan en riktning. Den förväntan vill vi tydliggöra – och vi hoppas att Region Västmanland även har modet att formulera en vision, även om den inte fullt ut kan härledas ur tidigare dialogprocesser.

2. Stärk civilsamhällets roll – kulturens ryggrad

Vi efterlyser också ett starkare fokus på det idéburna kulturlivet. Civilsamhället är en bärande del av Västmanlands kulturliv – utan de ideella arrangörerna, föreningarna, konstnärsnätverken, eldsjälarna och det breda engagemanget skulle kulturen i vårt län vara betydligt fattigare och mindre tillgänglig. Institutionerna, som får lejonparten av de statliga och regionala resurserna, klarar inte av att bära kulturens geografiska bredd och djup själva. De är i praktiken beroende av samverkan med det ideella, i allt från turnéer till lokalt förankrade arrangemang.

Vi föreslår att planen:

- Ger större erkännande och strategiskt utrymme för civilsamhällets roll.

- Lyfter fram samverkan som en nödvändig förutsättning – inte bara en möjlighet.
- Tydligt beskriver hur Region Västmanland avser att stötta idéburen och lokal kulturverksamhet.

3. Kulturens roll i samhällsutmaningar

Vi önskar också att planen stärker kopplingen mellan kultur och de stora samhällsutmaningarna. Kulturens betydelse för folkhälsa, social sammanhållning, inkludering, förebyggande arbete mot utanförskap och robusthet i samhället bör lyftas tydligare.

Det civila kulturlivet spelar en nyckelroll i att skapa mötesplatser, bygga tillit, ge unga uttrycksformer och skapa sammanhang – särskilti en tid då det är viktigt att samhället håller ihop och att människor mår bra. Här finns ett stort utvecklingsområde.

4. Geografisk fördelning och rättvisa

Kulturens tillgänglighet över hela länet är en grundläggande demokratifråga. Vi vill betona vikten av att undvika en koncentration av kulturutbud, resurser och utvecklingsprojekt till endast Västerås eller andra större kommuner. Västmanland är en region av landsbygd, mindre städer och bruksorter – och det är där framtidens kulturliv måste få gro, växa och synas.

Planen bör därför:
- Inkludera skrivningar om geografisk balans.
- Visa på konkreta mekanismer för att stärka kulturliv och kulturstöd i mindre kommuner och landsbygder.

5. Vårt förslag

Vi föreslår att Region Västmanland:
- Formulerar en tydlig övergripande vision i inledningen – en målbild för kulturens roll 2030 och framåt.
- Integrerar framtidsperspektiv i varje avsnitt: klimat, demografi, digitalisering, civilsamhälle, delaktighet.
- Skapar en fördjupad dialogprocess parallellt med planens genomförande, där länets kommuner, institutioner, civilsamhälle och invånare gemensamt utvecklar planens visionära dimension.

Avslutning

En regional kulturplan behöver både struktur och riktning – men också vilja och fantasi. Utan visioner och starka kopplingar till både samhällsutmaningar och det civila engagemanget riskerar planen att bli ett administrativt dokument snarare än ett kulturellt vägval.

Vi i Sala kommun ser fram emot en kulturplan som vågar ta ut riktningen, bekräftar kulturens betydelse i hela regionen, och ger det idéburna kulturlivet den plats och tyngd det förtjänar.

Sala, november 2025
För Kultur- och fritidsnämnden i Sala kommun
Gert Wibe, ordförande

Remiss –
Regional Kulturplan 2027–2030

Region Västmanland erbjuder härmed möjlighet att svara på remissen gällande *Regional Kulturplan 2027–2030.* Kulturplanen är ett strategiskt dokument som beskriver hur Region Västmanland vill bidra till utvecklingen av konst och kultur för alla som bor och verkar i länet. Västmanlands femte kulturplan tar avstamp i visionen om *Ett livskraftigt Västmanland.*

Förslaget skickas nu ut på remiss under perioden 25 september - den 25 november 2025.

Bakgrund

Den regionala kulturplanen har tagits fram genom ett omfattande dialogarbete under 2024–2025. Arbetet har skett i nära samverkan med invånare, kulturaktörer, kommuner, civilsamhälle och professionella nätverk för att fånga en bredd av perspektiv, behov och idéer. Under perioden har Region Västmanland genomfört dialogmöten i samtliga tio kommuner, workshops med barn och unga, enkäter till invånare och kulturaktörer samt samtal med representanter från olika kulturområden. Återkommande teman som lyfts fram är behovet av ökad tillgänglighet, starkare samverkan och bättre villkor för kulturskapare. Barns och ungas perspektiv har haft en särskilt viktig roll i framtagandet av planen.

Syfte

Kulturplanen är Region Västmanlands plan för *vad* regionen tillsammans med olika samarbetspartners ska utveckla inom kulturområdet 2027–2030. Den anger inriktning, prioriteringar och mål samt är underlag för Region Västmanlands ansökan om statsbidrag för regional kulturverksamhet. Västmanlands regionala kulturplan beslutas av regionfullmäktige. Den fungerar styrande för de verksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen, vägledande för länets kommuner samt inspirerande för övriga kulturinstitutioner, kulturskapare och civilsamhället.

RV1000, v5.0, 2017-05-16

Handlingar

Remissversionen av kulturplanen med tillhörande handlingar finns på Region Västmanlands hemsida:

Uppdatering av regional kulturplan för Västmanland - Region Västmanland

Handlingarna omfattar:

- Följebrev
- Remissversion av *Regional Kulturplan 2027–2030.*

Hur svarar jag?

Yttrande på remissen lämnas via e-post till region@regionvastmanland.se.

Ange diarienummer RUF250217 både i ämnesraden och på respektive bifogat dokument. Även kontaktperson för eventuella frågor bör anges.

Vi önskar ert svar senast 2025-11-25

Kommande process

Efter remissperioden sammanställer och behandlar Region Västmanland de inkomna synpunkterna. *Regional Kulturplan 2027 - 2030* beslutas sedan i Regional utvecklingsnämnd, Regionstyrelse samt Regionfullmäktige.

Frågor?

Välkommen att kontakta:

Tatiana Sandberg Baraona, Kulturstrateg
tatiana.sandberg.baraona@regionvastmanland.se
021-481 82 83

Vänliga hälsningar

Lena Karlström
Kulturchef Region Västmanland

Sändlista

Arboga kommun
Fagersta kommun
Hallstahammar kommun
Kungsör kommun
Köpings kommun
Norbergs kommun
Sala kommun
Skinnskattebergs kommun
Surahammars kommun
Västerås stad

Västmanlandsmusiken
Västmanlands Teater
Västmanlands läns hemslöjdsförbund
Västmanlands hembygdsförbund
Arkiv Västmanland
Länsstyrelsen i Västmanlands län
Västmanlands länsbildningsförbund

Partier i regionfullmäktige
Moderaterna
Kristdemokraterna
Liberalerna
Sverigedemokraterna
Socialdemokraterna
Centerpartiet
Vänsterpartiet

Remissversion

Region Västmanland

Regional Kulturplan

2027–2030

Versionshistorik

Version 1.0	Remissversion	2025-09-18	RUF250217

Innehåll

1.Inledning 4
2.Kulturpolitikens grunder 5
3.Gemensamma utgångspunkter 7
4. Roller, ansvar och samverkan 9
5. Barn och unga i kulturlivet 11
6.Tre målområden för ett livskraftigt kulturliv 13
7. Verksamhetsområden 20
8. Framtagandet av planen 26
9. Uppföljning och revidering 27

1. Inledning

Kultur är en kraft som formar samhällen och ger människor möjlighet att uttrycka sig, mötas och utvecklas. Kultur bidrar till gemenskap, förståelse och nya perspektiv och är en viktig del av både livskvalitet och samhällsutveckling.

Denna kulturplan är en revidering av den nuvarande planen och har tagits fram inom ramen för kultursamverkansmodellen. Planen utgör grunden för Region Västmanlands kulturpolitiska inriktning under perioden 2027–2030 och ligger samtidigt till grund för det statliga kulturbidraget från Kulturrådet.

Kulturplanen är ett strategiskt verktyg för samverkan, planering och utveckling. Den vänder sig till kommuner, kulturverksamheter, fria aktörer, kulturskapare, civilsamhället och statliga aktörer.

Tillsammans skapar vi ett Västmanland där kulturen är en självklar del av människors vardag och där alla ges möjlighet att både ta del av och själva bidra till kulturlivet.

2. Kulturpolitikens grunder

2.1. Nationella kulturpolitiska mål

De nationella kulturpolitiska målen beslutades av riksdagen 2009. Målen för kulturpolitiken är att kulturen ska vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft med yttrandefriheten som grund, att alla ska ha möjlighet att delta i kulturlivet och att kreativitet, mångfald och konstnärlig kvalitet ska prägla samhällets utveckling.

För att uppnå målen ska kulturpolitiken:

- främja allas möjlighet till kulturupplevelser, bildning och till att utveckla sina skapande förmågor,
- främja kvalitet och konstnärlig förnyelse,
- främja ett levande kulturarv som bevaras, används och utvecklas,
- främja internationellt och interkulturellt utbyte och samverkan,
- särskilt uppmärksamma barns och ungas rätt till kultur.

2.2. Lagar som styr kulturområdet

Bibliotekslagen, Museilagen, Kulturmiljölagen, Plan- och bygglagen, Miljöbalken, Arkivlagen.

2.2. Regional utvecklingsstrategi (RUS 2030)

Den regionala utvecklingsstrategin (RUS 2030) sätter riktningen för ett hållbart och attraktivt Västmanland. Strategin innehåller tre övergripande mål – välmående, tillgänglighet och nyskapande – som Region Västmanland valt att utgå ifrån i kulturplanen.

- **Ett välmående Västmanland** handlar om att skapa goda och jämlika livsvillkor för alla, där hälsa, trygghet, utbildning och kultur bidrar till livskvalitet.

  → Kulturplanens mål "ett välmående kulturliv" kopplar an till detta genom att lyfta kulturens roll för hälsa, gemenskap och meningsfullhet.

- **Ett tillgängligt Västmanland** handlar om att skapa ett Västmanland där avstånd minskar och möjligheter ökar.

  → Kulturplanens mål "ett tillgängligt kulturliv" kopplar an till detta genom att fokusera på spridning av resurser, delaktighet och kulturens närvaro i hela länet.

- **Ett nyskapande Västmanland** fokuserar på innovation, entreprenörskap och en framtidsinriktad regional utveckling.

  → Kulturplanens mål "ett skapande kulturliv" kopplar an till detta till detta genom att lyfta kulturens betydelse för kreativitet, nya idéer och kulturella näringar.

Kulturplanen tar avstamp i RUS 2030 och belyser hur kulturens perspektiv kan bidra till den regionala utvecklingen.

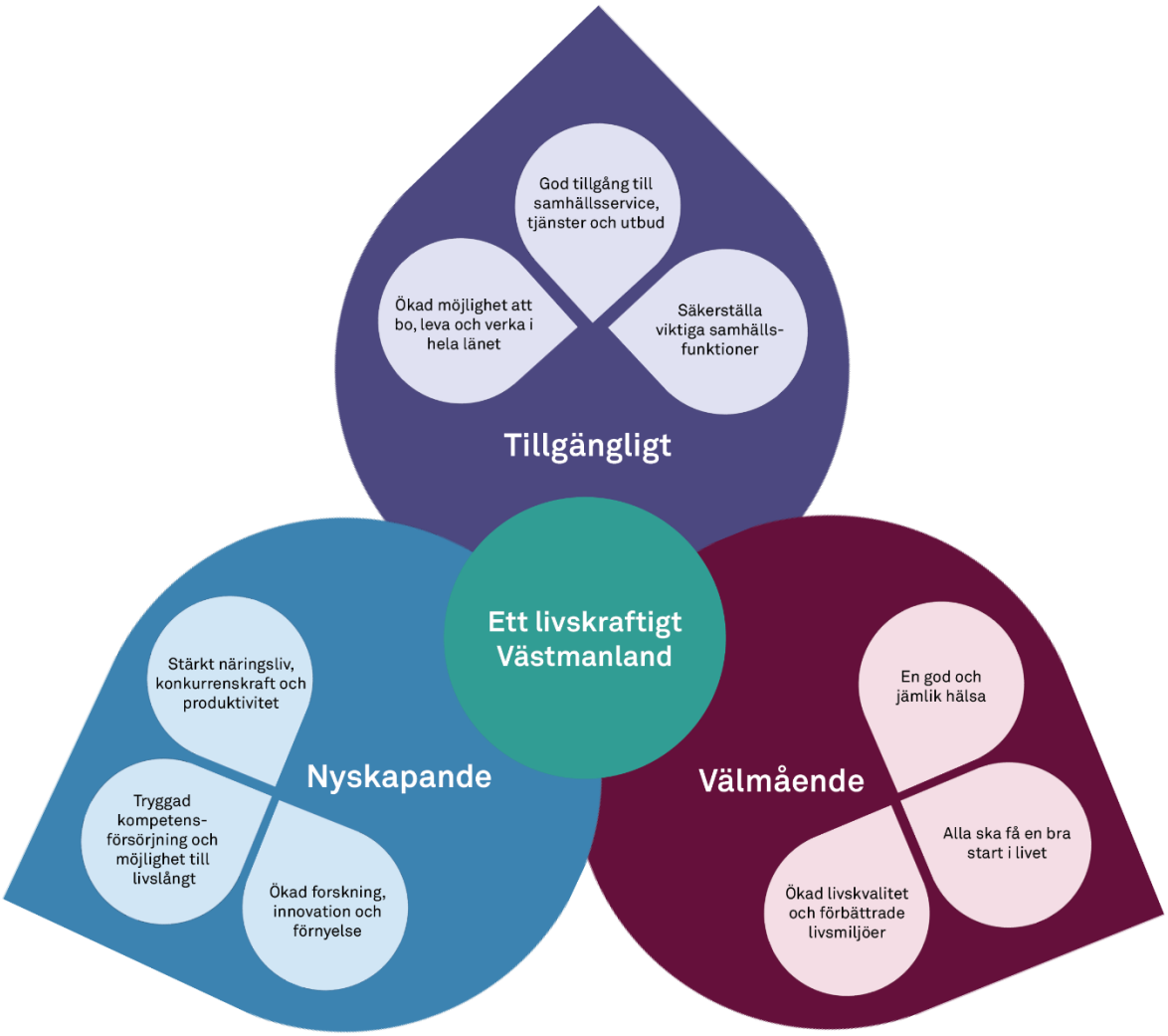

3.Gemensamma utgångspunkter

För att kulturplanens mål och insatser ska bidra till ett attraktivt kulturliv behöver vissa perspektiv genomsyra hela planen. Dessa perspektiv gäller för alla målområden och insatser, oavsett verksamhetsform eller konstområde. Region Västmanland lyfter därför följande som vägledande i det kulturpolitiska arbetet.

3.1. Konstnärlig frihet och armlängds avstånd

Region Västmanland värnar den konstnärliga friheten som en grundläggande demokratisk princip. Genom att hålla armlängds avstånd säkerställer regionen att politiska beslut inte styr det konstnärliga innehållet. Detta skapar förutsättningar för en variation av uttryck, kritiska perspektiv och ett levande offentligt samhälle.

3.2. Kulturens roll i demokratin

Kulturen är en grundpelare i ett demokratiskt samhälle. Genom konsten och kulturen skapas utrymme för olika perspektiv, fria uttryck och kritiska samtal. Kulturen bidrar till att människor kan mötas, förstå varandra bättre och delta i det offentliga samtalet. Ett levande och tillgängligt kulturliv stärker yttrandefriheten, främjar delaktighet och ger fler möjlighet att påverka samhällsutvecklingen. Samtidigt bidrar kulturen till att synliggöra och ta tillvara Västmanlands kulturarv, lokala traditioner och historia, vilket skapar förutsättningar för lärande, delaktighet och gemenskap. För Region Västmanland är kulturen därför en central demokratisk resurs och en drivkraft för samhällsutveckling.

3.3. Kvalitet och kompetens

Hög kvalitet inom kulturlivet bygger på professionell kunskap, konstnärlig integritet och möjlighet till utveckling. Region Västmanland främjar ett kulturliv där yrkesverksamma aktörer kan verka långsiktigt, samtidigt som det är viktigt att skapa förutsättningar för nya kulturutövare att etablera sig och få stöd för att utvecklas. På så sätt stärks möjligheterna till kompetensutbyte, fortbildning och konstnärlig förnyelse, vilket bidrar till ett dynamiskt och nyskapande kulturliv.

3.4. Kris och beredskap

Kulturverksamheter behöver kunna ställa om vid förändrade omständigheter, såsom kriser eller samhällsstörningar. Region Västmanland vill stärka beredskapen genom att främja flexibla arbetssätt, exempelvis möjligheten att snabbt ställa om till digitala format, anpassa verksamheter efter nya förutsättningar och upprätthålla kulturutbudet vid samhällsstörningar.

3.5. Barns rättigheter

Barnkonventionen slår fast att varje barn har rätt till kultur, delaktighet och att få uttrycka sina åsikter. Kulturplanen utgår från barnets rättigheter och strävar efter att alla insatser som rör barn och unga ska utformas med hänsyn till deras olika livsvillkor, behov och perspektiv.

3.6. Nationella minoriteter

Region Västmanland har ett ansvar att bidra till att de nationella minoriteterna kan bevara, utveckla och synliggöra sina språk och kulturuttryck. Detta arbete ska ske i nära dialog med berörda grupper och med respekt för varje minoritets unika identitet, behov och förutsättningar.

3.7. Tillgänglighet och delaktighet

Region Västmanland arbetar för att alla invånare ska ha lika goda möjligheter att ta del av, skapa och påverka kulturlivet, oavsett bakgrund eller bostadsort. För att detta ska bli verklighet krävs att kulturen är tillgänglig, både fysiskt och innehållsmässigt. Det handlar om att kunna ta sig till kulturella platser, men också om att kunna ta del av kultur i olika format, språk och uttryck.

Att motverka diskriminering och främja inkludering är en självklar del i utvecklingen av kulturlivet och ska genomsyra hela kulturplanen. Det innebär att skapa förutsättningar för att personer med funktionsnedsättning ska kunna delta på lika villkor och ges möjlighet att både utöva och ta del av kultur.

Ett kulturliv som speglar samhällets bredd – i konstnärliga uttryck, bland konstnärer och kulturutövare, i ledning och planering samt bland publiken – bidrar till ett mer öppet och tillgängligt samhälle.

Genom att arbeta med metoder som stärker delaktighet och tillgänglighet skapar vi grunden för ett kulturliv där alla känner sig välkomna.

4. Roller, ansvar och samverkan

Ett levande kulturliv i Västmanland bygger på gemensamt ansvar. Region Västmanland, kommunerna, kulturlivet, civilsamhället och den enskilde har olika uppdrag men arbetar mot samma mål: att skapa ett rikt och hållbart kulturliv för länets invånare.

4.1 Roller och ansvar

Region Västmanland har en samordnande och stödjande roll. Regionen driver den regionala kulturpolitiken, initierar utvecklingsinsatser och följer upp kulturplanens mål.

Kommunerna utgör grunden för kulturens lokala närvaro genom att tillhandahålla bibliotek, kulturskolor, scener, mötesplatser och annan infrastruktur som gör kultur tillgänglig i människors vardag.

Kulturlivet och civilsamhället – fria kulturskapare, institutioner, föreningar, studieförbund och folkbildningen och enskilda personer – bär kulturens innehåll, idéer och möten. Det formas både genom människors eget ansvar och engagemang och genom organiserade aktörer. Tillsammans bidrar de till länets utveckling, kreativitet och delaktighet.

4.2. Ekonomisk hållbarhet

Region Västmanland värnar ett stabilt offentligt grundstöd som en förutsättning för ett fritt och livskraftigt kulturliv. För den långsiktiga ekonomiska hållbarheten är det samtidigt viktigt med breddad finansiering och kompletterande intäkter. Sådana intäkter kan bidra till att stärka verksamheternas utveckling och ska alltid samspela med det offentliga stödet utan att begränsa den konstnärliga friheten eller tillgängligheten.

4.3. Samverkan

Samverkan är en grundläggande förutsättning för ett starkt och tillgängligt kulturliv i Västmanland. Genom samverkan skapas möjligheter för invånare i hela länet att ta del av ett rikt och varierat kulturutbud.

Arbetet sker på flera nivåer:

- **Inom länet** samverkar Region Västmanland med kommuner, fria kulturutövare, civilsamhället, folkbildningen och kulturinstitutioner. Tillsammans utvecklas strukturer och satsningar som skapar fler mötesplatser för gemenskap, upplevelser och erfarenhetsutbyte.
- **Mellan samhällsområden** kopplas kulturen till vård, skola, omsorg, folkhälsa, samhällsplanering och näringsliv, vilket ger nya möjligheter att nå fler människor och stärka kulturens roll i samhällsutvecklingen.
- **Interregionalt, nationellt och internationellt** deltar Västmanland i nätverk och samarbeten som stärker erfarenhetsutbyte och gemensam utveckling.

Kultursamverkansmodellen är ett exempel på flernivåstyre där EU, staten, regionen och kommunerna har olika roller men ett gemensamt ansvar. Inom kultursamverkansmodellen sker en nära dialog mellan Region Västmanland, kommunerna och statens företrädare.

Varje kommun bestämmer själv över ambitionen i sitt lokala kulturliv, men genom modellen ska Region Västmanland och kommunerna samråda, samverka och samhandla med olika kulturskapare för att utveckla kulturen i länet.

4.4. Regional överenskommelse (RÖK)

Under planperioden vill Region Västmanland, tillsammans med kommunerna och det civila samhället, utforska förutsättningarna för en regional överenskommelse (RÖK) som kan stärka samverkan och skapa långsiktiga strukturer för utveckling.
En sådan överenskommelse kan bli en gemensam plattform för att möta samhällsutmaningar, stärka demokratin, öka delaktigheten och bidra till ett livskraftigt kulturliv i Västmanland.

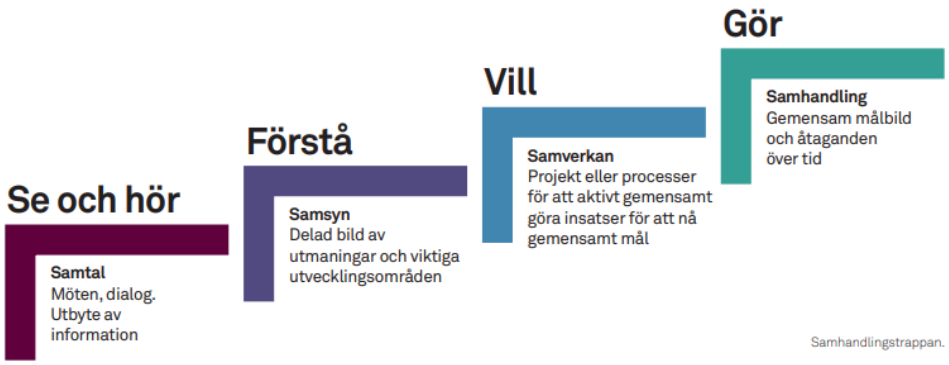

Samhandlingstrappan.

5. Barn och unga i kulturlivet

Barn och unga är både dagens publik och morgondagens kulturskapare. Genom att låta barn och unga vara en del av kulturen – som publik, deltagare och skapare – bygger vi ett rikare kulturliv. För att lyckas med det behöver vi arbeta tillsammans, planera långsiktigt och skapa trygga, utvecklande och inkluderande miljöer.

Alla verksamheter ska skapa möjligheter för barn och unga att ta del av och delta i kulturlivet,

Genom att bredda utbudet och lyssna på barns och ungas egna röster kan vi skapa kultur som är relevant, engagerande och till för alla.

Barn och unga är också medskapare av kultur. Deras perspektiv, kreativitet och erfarenheter berikar kulturlivet och bidrar till dess utveckling. De övergripande målområdena gäller i lika hög grad för barn och unga och ska vara en självklar utgångspunkt i arbetet.

Mål: Ett inkluderande kulturliv där alla barn och unga i Västmanland kan ta del av och själva skapa kultur.

Identifierade behov:

- Samordna och utveckla kultur för barn och unga långsiktigt, samtidigt som deras möjligheter att växa i sitt skapande och delta i kulturaktiviteter stärks.
- Föra kontinuerlig dialog med barn och unga för att förstå deras behov och intressen.
- Säkra likvärdig tillgång till kultur oavsett bakgrund och bostadsort.
- Skapa trygga, inkluderande och tillgängliga kulturmiljöer och sammanhang.

Prioriterade områden:

Strukturer och samverkan

- Stärka långsiktiga och samordnade strukturer för planering, genomförande och utveckling av kultur för barn och unga.
- Erbjuda stöd till kommuner och aktörer vid behov, exempelvis genom kunskapsdelning och samverkan.
- Främja samverkan mellan region, kommun, skola, kulturskola, civilsamhälle och akademi.

Tillgänglighet och inkludering

- Bredda utbudet av kulturformer för barn och unga.
- Utveckla och sprida modeller för uppsökande och mobil kulturverksamhet i hela länet.
- Främja samverkan kring transporter och andra praktiska lösningar som ökar tillgången till kultur.
- Ge barn och unga möjlighet att möta professionella kulturaktörer, utveckla sitt skapande och fördjupa sin förståelse för olika konst- och kulturuttryck.
- Verka för att kulturaktiviteter ska vara tillgängliga för alla och skapa en inbjudande miljö med möjlighet till gemenskap.
- Stärka barns och ungas tillgång till litteratur och berättelser genom samverkan med bibliotek, skolbibliotek och andra aktörer.

Inflytande och mångfald

- Bygga långsiktiga dialoger och mötesplatser där barn och unga kan forma, påverka och vara delaktiga i kulturlivet.
- Synliggöra ungas egna uttryck i offentliga och digitala miljöer.
- Stärka bredden av erfarenheter och bakgrunder i kulturutbudet.

Trygghet och beredskap

- Främja trygga, utvecklande och inkluderande sammanhang för ungas deltagande.
- Utveckla beredskap för att kunna erbjuda kultur till barn och unga i både digitala och fysiska format vid förändrade förutsättningar.

Pågående insatser som utvecklas vidare

Region Västmanland arbetar redan med flera etablerade satsningar för barn och unga, bland annat Skapande skola, Dans för hälsa, skolbio, läsfrämjande initiativ, kulturbussar och skolbibliotek. Den regionala kulturskolan och biblioteksutveckling med särskilt fokus på barn och unga fortsätter att stärkas, liksom stödet till unga arrangörer, filmare och föreningar.

6.Tre målområden för ett livskraftigt kulturliv

För att Västmanland ska ha ett levande kulturliv behövs långsiktiga satsningar, samverkan och tillgänglighet för alla invånare. De tre målområdena – ett välmående kulturliv, ett tillgängligt kulturliv och ett skapande kulturliv beskriver regionens ambitioner och prioriteringar. De går i linje med Västmanlands Regionala utvecklingsstrategi och bidrar till att skapa ett län där människor vill leva, verka och utvecklas.

6.1. Ett välmående kulturliv

Kultur gör att människor mår bättre – det skapar gemenskap, stärker självförtroende och ger plats för känslor och reflektion. Både professionell och ideell kultur behövs för att skapa delaktighet och en meningsfull vardag i hela länet.

Kultur bidrar också till lokal utveckling, stärker hälso- och sjukvård och folkhälsa, och gör Västmanland mer attraktivt. Genom att satsa på väl utformade miljöer som förenar historia och framtid skapas ett län där människor trivs och vill bo.

Mål: Ett välmående kulturliv ska bidra till ökad livskvalitet, social gemenskap och en god hälsa för länets invånare.

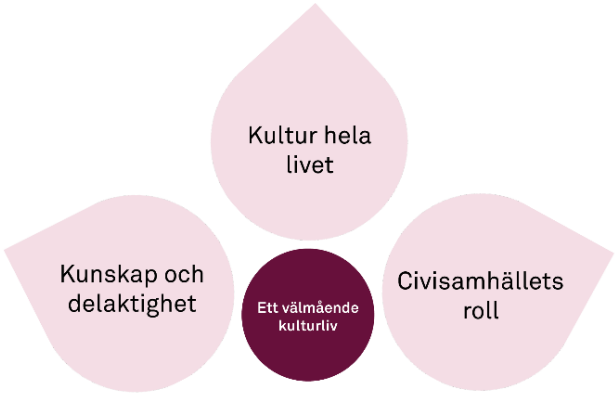

Identifierade behov:

- Öka samverkan mellan kultur, hälso- och sjukvård, omsorg, folkhälsa och andra samhällsområden.
- Främja ett brett utbud av kulturaktiviteter som stärker livskvalitet, gemenskap och känslan av sammanhang för invånare i hela länet.
- Skapa förutsättningar för fler generationsöverskridande kulturarrangemang och initiativ.
- Öka tillgången till olika kulturaktiviteter för äldre.
- Stärka möjligheterna till läsning, berättande och litteratur för olika grupper.
- Utveckla stöd, samverkan och erfarenhetsutbyte med civilsamhället.

Prioriterade områden för ett välmående kulturliv:

Kultur hela livet

- Utveckla strukturer som gör kultur till en naturlig del av människors vardag, med fokus på meningsfullhet, delaktighet och kreativt skapande i alla åldrar.
- Samverka med hälso- och sjukvård, omsorg, folkhälsa, skola och andra samhällsaktörer för att bredda tillgången till kultur och främja livskvalitet.
- Utveckla kulturverksamhet för äldre och generationsöverskridande sammanhang.
- Främja projekt där människor i olika åldrar och bakgrunder möts genom skapande och kulturella aktiviteter.

Kunskap och delaktighet

- Främja läsning och bildkunnighet för barn, unga och personer med låg läsvana.
- Stödja utveckling och samverkan som stärker människors möjligheter att förstå, tolka och kritiskt värdera information, texter och bilder.
- Stärka bibliotekens roll som regionala nav för litteratur, berättande, bildning och kritisk läsning.

Civilsamhällets roll

- Underlätta civilsamhällets möjligheter till dialog, erfarenhetsutbyte och samverkan samt, vid behov, se över hur befintliga stöd kan anpassas för att möta deras förutsättningar.

6.2 Ett tillgängligt kulturliv

Ett tillgängligt kulturliv bygger på att människor känner sig välkomna, sedda och delaktiga. Det formas i samspelet mellan offentliga aktörer, civilsamhälle och invånarnas egna engagemang, där nyfikenhet och deltagande bidrar till ett rikt och levande kulturliv.

Mål: Ett tillgängligt kulturliv där alla ges lika möjligheter, delaktighet och inflytande.

Identifierade behov:

- Öka den geografiska tillgängligheten till kultur i länet.
- Främja tydlig och lättillgänglig information om kulturutbud, stödformer och satsningar.
- Skapa fler trygga och inkluderande mötesplatser för kultur och delaktighet.
- Synliggöra och tillgängliggöra kulturarv och gestaltad livsmiljö.

Prioriterade områden för ett tillgängligt kulturliv:

Geografisk tillgänglighet och kulturell infrastruktur

- Stärka lokal samverkan för kultur i hela länet.
- Främja kulturens närvaro på landsbygd, glesbygd och mindre orter.
- Utforska olika möjligheter för att underlätta invånarnas tillgång till kulturutbudet i hela länet.

Kommunikation och information

- Utveckla och stärka kommunikationen om kulturutbud, stödformer och satsningar i hela länet.
- Främja tydlig och lättillgänglig kommunikation för invånare, kulturaktörer och samarbetspartners.

Kulturella mötesplatser

- Stärka kulturella arrangemang och initiativ som främjar skapande, upplevelser och möten genom att underlätta samverkan, sprida kunskap och synliggöra goda exempel.
- Stärka biblioteken som trygga, inkluderande nav för kultur, integration och bildning.

Kulturarv och gestaltad livsmiljö

- Tillgängliggöra och utveckla det västmanländska kulturarvet.
- Integrera konst och kultur i samhällsplanering genom arbete med gestaltad livsmiljö.
- Stödja kommuners arbete med offentlig konst och platsutveckling.

Inkludering och mångfald

- Främja en bredd bland kulturaktörer och kulturutbud.
- Stärka samverkan kring kulturarv, minoritetskultur och interkulturella uttryck.
- Skapa utrymme för fler perspektiv och berättelser i det professionella kulturlivet.

6.3 Ett skapande kulturliv

Ett skapande kulturliv ger människor möjlighet att uttrycka sig, utvecklas och mötas genom kultur. Det rymmer både etablerade och nyskapande uttryck och ger plats för individuellt och gemensamt skapande. Genom att utveckla strukturer för samverkan, finansiering och kompetensutveckling kan regionen stärka förutsättningarna för ett rikt och levande kulturliv.

Mål: Ett skapande kulturliv med stark konstnärlig frihet, kvalitet och innovation.

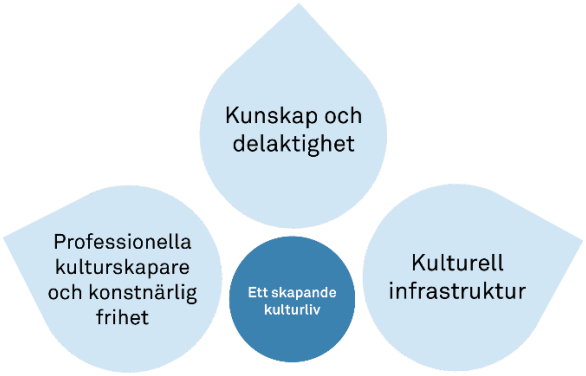

Identifierade behov:

- Förbättra förutsättningarna för fria kulturutövare att verka och utvecklas i länet.
- Skapa långsiktiga och tydliga strukturer för samverkan, stöd och finansiering.
- Utveckla den kulturella infrastrukturen i länet.
- Stärka förutsättningarna för konstområden som tidigare haft begränsad synlighet och resurser, exempelvis dans.
- Främja förutsättningarna för kulturella och kreativa branscher.

Prioriterade områden för ett skapande kulturliv:

Professionella kulturskapare och konstnärlig frihet

- Stärka förutsättningarna för fria kulturskapare att verka och utvecklas i länet.
- Utveckla långsiktiga strukturer för samverkan, finansiering och konstnärlig utveckling.
- Utveckla och synliggöra stödformer som stärker det professionella kulturlivet.

Kulturell infrastruktur

- Stärka den kulturella infrastrukturen i hela länet.
- Främja utveckling inom konstformen dans genom fler plattformar, nätverk och samverkansmöjligheter.

Kulturella och kreativa branscher

- Utveckla nätverk och plattformar där entreprenörer, kulturskapare och offentliga aktörer kan samverka.

- Främja kompetensutveckling och innovation inom kulturella och kreativa branscher.

7. Verksamhetsområden

Kulturlivet i Västmanland formas av många aktörer – professionella kulturinstitutioner, fria kulturskapare, civilsamhället, folkbildningen och länets tio kommuner. Tillsammans skapar vi ett dynamiskt kulturliv som bidrar till människors livskvalitet, delaktighet och kreativitet.

De verksamhetsområden som presenteras här omfattar aktörer inom kultursamverkansmodellen och kompletteras med viktiga delar av civilsamhället och folkbildningen. Varje område har unika uppdrag och roller, men tillsammans bidrar de till att uppfylla kulturplanens tre mål:

- **Ett välmående kulturliv** ska bidra till ökad livskvalitet, social gemenskap och en god hälsa för länets invånare.
- **Ett tillgängligt kulturliv** där alla ges lika möjligheter, delaktighet och inflytande.
- **Ett skapande kulturliv** med stark konstnärlig frihet, kvalitet och innovation.

Alla verksamhetsområden förväntas arbeta utifrån hela kulturplanen och bidra till att förverkliga dess intentioner. Barn och unga är en särskilt viktig målgrupp och ska finnas med i planering, utveckling och genomförande av verksamheterna.

7.1 Professionell teater-, dans- och musikverksamhet

Västmanland är ett län med ett rikt och aktivt kulturliv, där teater, dans och musik engagerar många. Kulturlivet bärs upp av de många människor som själva spelar, dansar, sjunger, agerar på scen och arrangerar aktiviteter.

Här finns en länsteater, fria teatergrupper, amatörteaterföreningar och andra arrangörer som kompletterar varandra. Det gör att både professionella och amatörer får möjlighet att spela teater, och att publiken har mycket att välja på.

Musiklivet har en etablerad infrastruktur med både bredd och spets. Här finns Västmanlandsmusiken, kyrkor, olika aktörer och frilansande professionella musiker som tillsammans erbjuder musik i många genrer och för olika målgrupper.

Dansen har en viktig plats i Västmanland. Deltagarkulturen är stark i länet och har genom åren tagit sig uttryck i dansgillen, kommunala dans- och kulturskolor, privata dansskolor och öppnat upp för andra arrangörer.

Västmanlands Teater

Västmanlands Teater är ett kommunalförbund med Region Västmanland (51 %) och Västerås stad (49 %) som medlemmar. Teaterns uppdrag är att producera, arrangera och stödja teaterverksamhet i Västmanlands län.

Kärnverksamheten består i att skapa teaterföreställningar för barn, unga och vuxna. Teatern erbjuder turnerande produktioner för skolor och teaterföreningar i länet samt arrangerar föreställningar i det egna teaterhuset i Västerås. Till utvalda föreställningar erbjuds kostnadsfri transport för publiken inom länet. Knutna till verksamheten finns både en amatörteaterkonsulent och en teaterkonsulent.

Teatern samarbetar med aktörer såväl lokalt som nationellt och internationellt och strävar efter en verksamhet som förenar bredd, mångfald och konstnärlig kvalitet – med publiken i centrum.

Västmanlandsmusiken

Västmanlandsmusiken är ett kommunalförbund med Västerås stad (90 %) och Region Västmanland (10 %) som medlemmar. Västmanlandsmusiken har i uppdrag att stödja och utveckla musik- och danslivet i Västmanland.

Genom den regionala musik- och dansverksamheten, Västerås Sinfonietta och Västerås Konserthus skapar Västmanlandsmusiken tillgång till ett brett utbud av musik- och dansupplevelser i hela länet.

Västerås Sinfonietta är en kammarorkester med stark lokal förankring. Orkestern spelar en bred och varierad repertoar inom flera genrer och samarbetar med aktörer på lokal, nationell och internationell nivå.

Västerås Konserthus är ett scenkonsthus som erbjuder plats för både lokala arrangörer, egna musiker och professionella gästspel på nationell och internationell nivå inom flera olika genrer.

Västmanlandsmusiken, dans

Västmanlandsmusiken ansvarar för det regionala dansuppdraget i länet. Verksamheten erbjuder professionella dans- och nycirkusföreställningar för barn, familjer och vuxna i hela länet. Genom att arrangera föreställningar med både nationella och internationella dansare och koreografer, både i Västerås Konserthus och på andra platser i länet, verkar Västmanlandsmusiken för att samtida dans får en stark plats i regionen.

Västmanlandsmusiken är också en part i Dansnät Sverige. Detta samarbete omfattar färdiga föreställningar, samproduktioner och workshops, vilket ger bredare möjligheter för både publik och danskonstnärer.

Genom scenkonst, musik och dans skapas mötesplatser som stärker gemenskapen, inspirerar till kreativitet och gör kulturen mer tillgänglig för invånare i hela länet.

7.2 Museiverksamhet och kulturarv

I Västmanland finns många olika museer och kulturmiljöer väl spridda i alla kommuner, med olika inriktningar, uppdrag och omfattning. Kulturarvet i länet är välbevarat, tas om hand och besöks av många invånare. Att bevara och tillgängliggöra kulturarvet för kommande generationer är nödvändigt för att länets historia ska leva vidare. Barn och unga får möjlighet att upptäcka och utforska det lokala kulturarvet, förstå sin plats i historien och samtidigt vara med och forma framtiden.

Ekomuseum Bergslagen samlar över 60 kulturmiljöer i ett nätverk kring Bergslagens historia i Västmanland och Dalarna. Verksamheten bedrivs i nära samarbete med sju kommuner och två länsmuseer.

Västmanlands läns museum

Västmanlands läns museum är ett regionalt museum som drivs av Region Västmanland. Verksamheten omfattar utställningar, pedagogik, programverksamhet, kulturmiljövård, arkiv

och bibliotek. Museet följer museilagen genom att vara öppet för allmänheten samt förvärva, bevara, undersöka och förmedla materiella och immateriella kulturarv.
Med ett kulturhistoriskt perspektiv ska museet bidra till samhället och hållbar utveckling samt främja kunskap, kulturupplevelser och fri åsiktsbildning.

Museets samlingar fungerar som samhällets minne och förvaltas aktivt för att berika förståelsen av dåtid, samtid och framtid. WestmannaArvet med föremålssamling och fotonegativarkiv ligger i Hallstahammar.

Kulturmiljövården arbetar för att bevara, använda och utveckla kulturarvet i samverkan med privatpersoner och organisationer inom byggnadsvård och samhällsplanering, utifrån nationella mål och visionen "Kulturarv för alla i Västmanland".

Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening

Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening är en ideell förening som arbetar för att sprida kunskap om kulturarvet i Västmanlands län. Föreningen fungerar som paraplyorganisation för 49 av länets hembygdsföreningar och har även egna medlemmar.

Föreningen anordnar föredrag, kurser och exkursioner för medlemmarna. Tillsammans med länsmuseet ger föreningen ut olika publikationer, exempelvis den uppskattade tidskriften *Spaning*.

Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening, grundat 1861, är grundare av länsmuseet och Vallby Friluftsmuseum. En stiftelse bildades 1980 men upplöstes 2006 när Landstinget tog över länsmuseet, medan Vallby Friluftsmuseum sedan tidigare drivs av Västerås stad. Föreningen bevakar att Region Västmanland och Västerås stad följer sina åtaganden via en referens- och samrådsgrupp.

Kulturarv Västmanland

Kulturarv Västmanland drivs av Region Västmanland med finansiering från och i samarbete med samtliga kommuner i länet. Ett nära samarbete finns med Västmanlands läns museum samt Västmanlands Hembygdsförbund och Fornminnesförening.

Kulturarv Västmanland är en plattform som arbetar för att göra länets rika kulturarv tillgängligt för alla. Genom berättelser, bilder, filmer och ljud bjuds besökaren in att fördjupa sig i historien om Västmanland – en resa genom tid och liv. Flera av kommunernas kulturmiljöunderlag finns tillgängliga att utforska i Kulturarv Västmanlands karta. Målet är att öka både synligheten och intresset för hela länets historia.

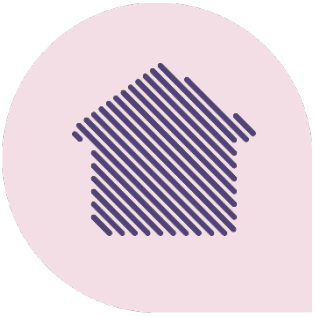

7.3 Biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet

Västmanland har ett väl utvecklat samarbete med Bibliotek i Västmanland, som omfattar folkbiblioteken i alla kommuner. Tillsammans utgör de Västmanlands största kulturinstitution och möter många av länets invånare i deras vardag. Biblioteken bidrar till bildning, upplysning, utbildning och forskning, och erbjuder även kulturell verksamhet för alla åldrar. Biblioteken i det allmänna biblioteksväsendet ska verka för det demokratiska samhällets utveckling genom att bidra till kunskapsförmedling och fri åsiktsbildning. Miljontals böcker lånas ut varje år, och biblioteken fungerar både som förmedlare av litteratur och som en mötesplats mellan författare och läsare. Litteraturen har flera viktiga roller i samhället, som konstform, språk- och kulturbärare. Biblioteken arbetar kontinuerligt med källkritik och språkutveckling som en grund för delaktighet.

Regional biblioteksverksamhet

Den regionala biblioteksverksamheten drivs av Region Västmanland och har som uppdrag att främja samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet för de folkbibliotek som är verksamma i länet. Uppdraget fastställs i bibliotekslagen, 11 §. Verksamheten arbetar för att stödja länets folkbibliotek, stärka det läs- och litteraturfrämjande arbetet och att utveckla bibliotekssamarbetet *Bibliotek i Västmanland*. Arbetet genomförs genom att erbjuda omvärldsbevakning, samordning, projektledning och rådgivning till de lokala folkbiblioteken. Målet är att alla invånare ska ha tillgång till information, litteratur och bibliotekssservice av hög kvalitet.

Litteraturen som konstform

Litteraturen som konstform är en regional verksamhet som drivs av Region Västmanland. Verksamheten arbetar strategiskt för att utveckla och stärka litteraturen som konstform i regionen. Arbetet ska främja kvalitetslitteratur och stärka de litterära aktörernas villkor. Målet är att skapa förutsättningar för professionella ordkonstnärer att bo, verka och utvecklas i Västmanland. Samarbeten sker med kommuner, konstnärer och det civila samhället.

I den litterära infrastrukturen ingår i första hand upphovspersonerna, de som är verksamma inom det traditionella "ordkonstområdet" som författare, dramatiker och översättare, men här ryms även seriekonst samt dramatik för såväl scen, tv, radio och film som nya medier. Biblioteken fungerar som kulturella nav och demokratiska mötesplatser. De stärker läsning, bildning och delaktighet, samtidigt som de skapar tillgång till litteratur och kultur i hela länet.

7.4 Professionell bild- och formverksamhet

I Västmanland finns ett varierat utbud av konstmuseer, konsthallar, gallerier och professionella kulturskapare.

Regionen verkar för goda och hållbara villkor för professionella kulturskapare och följer MU-avtalet (Medverkans- och utställningsersättning).

Regionen har som ambition att konstnärlig gestaltning ska vara en naturlig del vid ny-, om- och tillbyggnation i offentliga miljöer. Kostnader och budgetramar beaktas i ett tidigt skede. Detta skapar bra förutsättningar för hög kvalitet, långsiktighet och attraktiva offentliga miljöer.

Regional bild- och formverksamhet

Den regionala bild- och formverksamheten drivs av Region Västmanland och arbetar för att stärka och utveckla bild- och formområdet i länet. Områdets infrastruktur omfattar alltifrån offentlig verksamhet som konstinstitutioner till ideellt drivna initiativ, föreningsverksamhet och enskilda konstnärer. Arbetet omfattar samverkan på nationell, regional, kommunal och lokal nivå där fokus ligger på att förbättra villkoren för professionella bild- och formkonstnärer att kunna leva, bo och verka i länet. Arbetet handlar också om att höja kompetensen kring och öka tillgängligheten till bild- och formkonst i Västmanland.

Resurscentrum Konst Västmanland

Resurscentrum Konst Västmanland drivs av Region Västmanland med finansiering från samtliga kommuner i länet. Verksamhetens uppdrag är att stärka infrastrukturen och utvecklingen inom bild- och formkonsten i länet. Detta görs genom att skapa nätverk och noder samt förbättra villkoren för bild- och formkonstnärer. Det kan handla om att främja konstnärlig frihet, verka för skäliga avtal och arbetsvillkor eller öka antalet arbetstillfällen för konstnärer inom bild och form. Allt arbete sker i nära samverkan med kommuner och andra aktörer.

Region Västmanlands offentliga konst

Region Västmanland beställer och köper in konst till lokaler och miljöer samt arbetar med platsspecifika konstuppdrag inom regionens egna verksamheter. Konstsamlingen har byggts upp genom kontinuerliga inköp sedan 1960-talet och omfattar omkring 8 000 verk. Inköpen görs från professionellt verksamma och utbildade bild- och formkonstnärer samt gallerister på lokal, regional och nationell nivå. Bild- och formområdet berikar kulturlivet genom att synliggöra konsten i samhället och öppna för nya uttryck och perspektiv.

7.5 Regional enskild arkivverksamhet

Arkiv delas oftast upp i två typer: offentliga arkiv och privata arkiv. För offentliga arkiv finns det lagar som bestämmer hur de ska förvaras, sparas och hanteras. I Västmanland finns, precis som i resten av Sverige, arkiv från landstinget, kommunerna och andra lokala och regionala myndigheter.

Arkiv Västmanland

Arkiv Västmanland är en av länets kulturarvsinstitutioner och erbjuder kvalificerad arkivkompetens, samordnad forskarservice samt arkivdepåer av högsta nationella standard. Verksamheten fungerar som länets sammanhållande resurs för enskilda arkiv och bedriver regional arkivverksamhet för civilsamhällets handlingar.

Arkiv Västmanland har både deponerande medlemmar, som själva äger sina handlingar samt ansvarar för bevarandet av en stor mängd ägarlöst material. Arkivet tillhandahåller även forskarservice till allmänheten, lokalhistoriker, skolelever och akademien. Genom sitt utåtriktade arbete bidrar arkivet till att sprida kunskap om arkivens roll och om de viktiga källor till den västmanländska historien som de enskilda arkiven utgör.

Arkiven bevarar länets historia och gör den tillgänglig som en resurs för framtiden. Genom att synliggöra människors berättelser stärker de kunskap, identitet och delaktighet.

7.6 Filmkulturell verksamhet

Västmanland är en levande filmregion, präglad av ett starkt intresse för filmskapande. I åtta av länets tio kommuner finns sammanlagt nio biografer, drivna av ideella föreningar, organisationer eller kommersiella aktörer. Flera av länets kulturskolor har infört filmskapande i sitt kursutbud, och för äldre filmintresserade erbjuds en filminriktning vid Tärna folkhögskola.

Film Västmanland

Film Västmanland drivs av Region Västmanland med finansiering från samtliga kommuner i länet, och är ett resurscentrum och en mötesplats för filmskapande. Här kan alla som vill arbeta med film, oavsett erfarenhetsnivå, få teknikstöd och handledning för sina filmprojekt. Det finns även möjlighet att söka ekonomiskt bidrag för sitt projekt. För att stärka filmskapare i länet erbjuds nätverksträffar, workshops och kurser som syftar till att främja kompetensutveckling och möjliggöra erfarenhetsutbyte.

Genom ett brett stöd och ett starkt engagemang för lokal filmproduktion är Film Västmanland en drivande kraft som ger filmskapare i länet möjlighet att nå framgång, såväl på lokal som på nationell arena.

Den regionala filmkulturella verksamheten

Den regionala filmkulturella verksamheten drivs av Region Västmanland och vilar på de nationella filmpolitiska målen. Verksamheten syftar till att utveckla Västmanland till en levande och mångsidig filmregion, där den rörliga bilden främjas som konstform, pedagogiskt verktyg och näring. Filmskapandet ska vara tillgängligt på alla nivåer.

Det innebär ett strategiskt arbete för att stärka samarbetet mellan kommuner, civilsamhälle och kulturskapare, med syfte att höja kompetensen och kvaliteten inom tre prioriterade områden: film för barn och unga, filmskapande samt film och publik.

Filmskapandet i länet skapar nya perspektiv och berättelser, stärker den kreativa infrastrukturen och bidrar till ett mer varierat och inkluderande kulturutbud.

7.7 Främjande av hemslöjd

I Västmanland utgör slöjd och hantverk en betydelsefull del av det västmanländska kulturarvet. Slöjden är idag en folkrörelse som engagerar människor av olika skäl. Den praktiseras inte enbart för att skapa estetiskt tilltalande föremål, utan också som ett sätt att främja välbefinnande, möjliggöra social samvaro, stimulera lärande och bygga gemenskap kring ett gemensamt intresse.

Västmanlands läns hemslöjdsförbund

Västmanlands läns hemslöjdsförbund är en ideell förening och är medlem i Svenska Hemslöjdsföreningarnas Riksförbund (SHR). Förbundet är den samlande regionala organisationen för hemslöjdsrörelsen i länet.

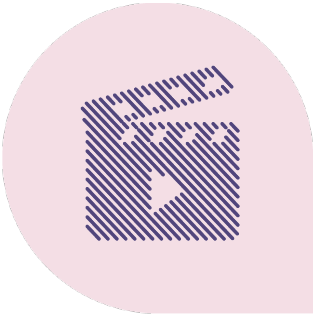

I Västmanland finns fem slöjd- och hantverksföreningar med tillsammans cirka 600 slöjdintresserade medlemmar. Föreningarna arrangerar kurser, utställningar, föreläsningar och andra aktiviteter, över 200 aktiviteter hålls varje år.

Förbundet verkar för att slöjden ska ha en naturlig plats i västmanlänningarnas vardag, där intresset för slöjd får växa och skapa möten över kultur-, språk- och generationsgränser.

Hemslöjden förenar tradition och förnyelse, skapar gemenskap över generations- och kulturgränser och bidrar till ett kulturliv där handens kunskap får ta plats.

7.8 Det civila samhället och folkbildning

Det civila samhället har en framträdande roll i den svenska samhällsmodellen och bidrar till positiv samhällsutveckling i Västmanland. Det civila samhället och folkbildningen, med studieförbund och folkhögskolor, utgör en viktig del av länets kulturella infrastruktur och skapar kulturella mötesplatser i hela länet. Genom att erbjuda mötesplatser, folkbildning och möjligheter till delaktighet bidrar de även till att stärka det demokratiska samtalet och ge fler invånare möjlighet att påverka samhällsutvecklingen.

Det civila samhällets aktörer är särskilt viktiga på lokal och regional nivå, där de samlar människor utifrån platsens behov och intressen. Föreningsliv, nätverk och enskilda eldsjälar är viktiga kulturbärare i länet, och de bidrar till fler kulturupplevelser och ökat eget skapande.

Regionala utvecklingsnämnden (RUN) stödjer det civila samhällets regionala strukturer med bidrag till studieförbund, kulturföreningar, funktionsrättsorganisationer, pensionärsföreningar, ungdomsorganisationer, idrottsrörelsen samt övriga ideella organisationer. RUN är också ansvarig styrelse för Tärna folkhögskola.

8. Framtagandet av planen

Den regionala kulturplanen 2027–2030 har tagits fram genom ett omfattande dialogarbete under 2024–2025. Arbetet har skett i nära samverkan med invånare, kulturaktörer, kommuner, civilsamhälle och professionella nätverk för att fånga en bredd av perspektiv, behov och idéer.

Under perioden har Region Västmanland genomfört dialogmöten i samtliga tio kommuner, workshops med barn och unga, enkäter till invånare och kulturaktörer samt samtal med representanter från olika kulturområden. Återkommande teman som lyfts fram är behovet av ökad tillgänglighet, starkare samverkan och bättre villkor för kulturskapare. Barns och ungas perspektiv har haft en särskilt viktig roll i framtagandet av planen.

Dialogen avslutas inte med antagandet av planen. Kulturplanen är ett levande dokument, och Region Västmanland kommer även framöver att föra nära dialog med kommuner, kulturverksamheter, fria aktörer och invånare. På så sätt säkerställs att kulturpolitiken förblir relevant, inkluderande och förankrad i länets behov.

9. Uppföljning och revidering

För att säkerställa att kulturplanens mål får genomslag följs utvecklingen inom kulturlivet kontinuerligt under planperioden. Uppföljningen sker i nära dialog med kulturverksamheter, kommuner, civilsamhälle, fria aktörer och representanter för nationella minoriteter.

9.1. Ansvar och organisering

Region Västmanlands Regionala utvecklingsnämnd ansvarar för att genomföra och följa upp målen i kulturplanen. Nämnden fördelar både regionala och statliga medel till de regionala kulturverksamheterna och redovisar årligen till Statens kulturråd hur de statliga bidragen har använts och vilka effekter som uppnåtts.

Myndigheten för kulturanalys samlar in data från regionerna via Kulturdatabasen, som används för nationell statistik och Kulturrådets uppföljning av statliga bidrag inom kultursamverkansmodellen. Regionala museer rapporterar även uppgifter till Riksantikvarieämbetet via samma system.

Verksamheten Kultur och ideell sektor inom den Regionala utvecklingsförvaltningen leder och samordnar arbetet med kulturplanen och kultursamverkansmodellen. Här ingår Västmanlands läns museum samt utvecklingsområdena bibliotek, litteratur, läsfrämjande, film, bild och form samt barn- och ungkultur. Enheten Kulturservice ger administrativt och operativt stöd.

Barns rättigheter beaktas i regionens arbete och följs upp inom ramen för kulturplanens ordinarie uppföljning. Region Västmanland arbetar för att säkerställa att barnkonventionens principer integreras i planering, genomförande och utveckling av kulturverksamheter.

9.2. Underlag för uppföljning

Uppföljningen bygger på både statistik och kvalitativa underlag, till exempel:

- verksamhetsberättelser från regionalt stödda aktörer,
- data från Kulturdatabasen och andra nationella källor,
- dialogmöten, nätverksträffar och fördjupade samtal,
- enkäter och berättelser från invånare och aktörer,
- antal genomförda kulturaktiviteter i Västmanlands kommuner.

9.4. Revidering av kulturplanen

Kulturplanen är ett levande dokument som kan anpassas när förutsättningar förändras, nya behov uppstår eller särskilda samhällsutmaningar kräver det. En större översyn sker inför nästa planperiod efter 2030.

Revideringarna sker alltid i dialog med berörda aktörer och bygger på samma principer som planens framtagande: delaktighet, öppenhet och lyhördhet.

Samhällsbyggnadskontoret,
Marta Dypbukt
Planarkitekt

YTTRANDE

Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037

YTTRANDE

Sala kommun har tagit emot en inbjudan till yttrande från Trafikverket avseende *"Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037".* Ärendet har beretts av Samhällsbyggnadskontoret i samarbete med Tekniska kontoret och transportstrateg. Genom sitt yttrande vill Sala kommun trycka på vikten av att möjliggöra för utveckling och tillväxt i mindre orter genom satsningar på infrastruktur som är viktig genom kopplingarna de utgör, även om de inte är de mest trafikerade. Vi vill också lyfta Salas viktiga roll som knutpunkt för järnvägstrafik. Dels avseende kopplingen mellan Västmanlands, Uppsalas och Dalarnas län, både för tåg- och vägtransporter. Denna roll bedöms bli allt viktigare i och med planerad Nato-bas i Enköping. Dels för att Sala är en av orterna som passeras av persontågslinjen UVEN. Via den kopplas Sala även till ett långt stråk av orter inom avstånd för arbetspendling. Det innebär att satsningarna längs denna sträcka, exempelvis på Mälarbanan, också är av stor betydelse för Sala kommun.

Järnväg

Sala kommun ser positivt på att så stor del av planeringsramen är reserverad för upprustning samt utbyggnad av järnväg och att man för första gången gjort en bedömning om när järnvägsunderhållet är återtaget.

Dalabanan

Medel för fortsatta hastighetshöjande åtgärder och ökad kapacitet, samt åtgärder för ökad turtäthet och kortare restid på järnvägssträckan Dalabanan finns till Sala kommuns glädje avsatt i förslaget till nationell plan. Transportstråket utgör viktig infrastruktur för både Västmanlands län och kringliggande län.

I planförslagets bilaga *"Namngivna investeringar – underlagsrapport till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037"* beskrivs att åtgärdande av plankorsningar Uppsala-Sala-Avesta Krylbo ingår i arbetet. Sala har länge väntat på två planskilda korsningar i centrala Sala; En underfart för bil och gång-/cykeltrafik väster om Sala station, samt en gång- och cykelbro öster om Sala station och är glada över att de finns med i planen. Nya planskilda korsningar kommer minska barriäreffekten som järnvägen utgör och möjliggöra för utveckling av det i översiktsplanen utpekade utvecklingsområdet Norrmalm. Sala kommun vill dock trycka på vikten av att den östra plankorsningen vid Metso (Norrängsgatan) finns

kvar för biltrafik. Tidigare förslag att stänga denna plankorsning skulle medföra att endast en väg kvarstår att passera järnväg mellan nord och syd. Även blåljusverksamhet har pekat ut detta som en risk. Detta skulle medföra en ökad trafikmängd på Väsbygatans känsligaste del – resecentrum, med flera oskyddade trafikanter. Vid händelse av olycka eller underhåll i den enda kvarstående passagen mellan nord och syd skulle det bli totalstopp med stora negativa effekter på trafikens framkomlighet.

Ostkustbanan, fyrspår (Uppsala- länsgränsen Uppsala-Stockholm)
Sala kommun är positiva till förslag på föreslagen utbyggnad av Ostkustbanan mellan länsgränsen Uppsala-Stockholm och Uppsala stad, då detta i förlängningen innebär en bättre koppling mellan Sala och Arlanda/Stockholm.

Sala-Oxelösund (UVEN)
Sala kommun vill även lyfta att fortsatt investering i järnvägssträckan Sala-Oxelösund (UVEN) är viktig för kopplingen mellan Västmanlands och Dalarnas/Uppsalas län samt söderut och kopplingarna mot Södermanland/Östergötland och önskar att denna ska tas med i nationell plan. Sträckan är särskilt viktig för Sala kommuns planerade utveckling då Ransta är en prioriterad servicenod i kommunens översiktsplan. Bland annat finns behov av en till plattform vid Ransta station för att möjliggöra samtidig infart och att tillskapa planskilda korsningar vid Ransta station samt längs riksväg 70 vid Kumla kyrkby. Ökad kapacitet på järnvägssträckan Västerås–Sala är viktig för koppling mellan Västmanland–Dalarna samt Västmanland–Uppland och bidrar till ett minskat tryck på sträckan Västerås-Stockholm. UVEN:s dragning är viktig för Sala eftersom den, förutom kopplingen till Uppsala, skapar möjlighet till miljömässigt hållbar arbetspendling till ett flertal större städer längs sträckningen. Därför är kapacitetsökningarna på Mälarbanan viktiga även för Sala kommun. Dessa möjliggör mer trafik och högre tillförlitlighet, vilket Sala kommun ser som avgörande för att locka fler att använda tåget som färdmedel, men också för att göra arbetspendling inom ett större område aktuellt.

Väg

Sala kommun ser mycket positivt på avsatta medel för vägunderhåll som kommer innebära att allt eftersatt vägunderhåll kan återtas under planperioden.

Riksväg 56
Sala kommun gläds åt att den planerade ombyggnaden av riksväg 56 mellan Sala-Heby får ytterligare medel och att den pekas ut som prioriteringskategori 1. Vi vill dock uttrycka viss oro kring planerad byggstart. Planerad byggstart under 2025 sköts upp till våren 2026 och nu kom nyheten om ytterligare förseningar och att byggstart bedöms bli först 2027. Sala kommun ser det som mycket angeläget att arbetet kommer igång så fort som möjligt. Sala kommun vill också lyfta vikten av att den planerade cirkulationsplatsen i korsningen Fridhemsgatan/Norrby Prästgård/Väg 56 byggs.

SALA KOMMUN

Förbifart Sala
På grund av att en stor andel tung trafik färdats från riksväg 70 till riksväg 56 via Sörskogsleden och väg 800 har Sala kommun behövt förbjuda genomfart för tung trafik samt farligt gods på Sörskogsleden. Detta har i sin tur lett till en ohållbar utveckling då trafikmängd av ovan nämnda trafikslag ökat i centrala Sala tätort eftersom Väsbygatan använts i stället. Detta önskar Sala kommun ändra på genom att åter tillåta den förbjudna trafiken genomfart på Sörskogsleden. Sala kommun skulle helst se att förbifart öster prioriterades i den nationella planen och att tung trafik samt farligt gods ej färdas genom stadskärnan. Om detta inte är möjligt ser Sala kommun genomfart på Sörskogsleden som det bästa alternativet i nuläget. Innan genomfart för tung trafik och farligt gods återigen kan tillåtas på Sörskogsleden, krävs åtgärder och Sala kommun vill därför efterfråga stöd och samarbete från Trafikverket och regionen i denna gemensamma fråga.

Riksväg 70
Sala kommun vill se att åtgärder på riksväg 70 tas med i nationell plan. Vägen är en av de viktigaste regionala förbindelserna mellan Dalarna och Mälardalen, men delar av den är fortfarande inte mötesfria. Vi vill lyfta behovet av att bygga om vägen till 2+1 väg från Simtuna fram till Tärnarakan. Dessa åtgärder behövs för förbättrad koppling mellan Dalarna och Västmanland/Uppsala län, vilket bedöms vara av särskilt stor vikt i och med planerad Nato-bas i Enköping.

Länsväg U 726
En åtgärd som inte föreslås pekas ut i den nationella planen, men som Sala kommun ändå vill lyfta behovet av, är att en breddning av länsväg U 726 mellan Ransta och Tomta utreds. En breddning skulle möjliggöra fortsatt utveckling av Ransta och kollektivtrafiken i området.

Avslutning
Avslutningsvis vill vi tacka för möjligheten att skicka in vårt inspel och meddela att vi ser fram emot ett fortsatt gott samarbete i att bygga ett mer hållbart och tillgängligt transportsystem.

Victor Zakrisson	Marta Dypbukt
Plan- och exploateringschef	Planarkitekt

Dnr 2025/1012

KSLU § 178 Remiss - Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

INLEDNING
Sala kommun har tagit emot en inbjudan till yttrande från Trafikverket avseende *"Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037".* Ärendet har beretts av Samhällsbyggnadskontoret i samarbete med Tekniska kontoret och transportstrateg. Den nationella planen beskriver hur den statliga infrastrukturen ska underhållas och utvecklas under de kommande tolv åren. Den beskriver hur pengarna ska fördelas mellan drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar, investeringar i statliga vägar, järnvägar, farleder och slussar, åtgärder för att minska infrastrukturens miljöpåverkan samt medel till forskning och innovation. Genom kontorens yttrande trycks på vikten av satsningar på infrastruktur som är viktig genom kopplingarna de utgör, även om de inte är de mest trafikerade. Salas roll som knutpunkt för kopplingen mellan flera län både för tågtransporter och vägar lyfts även fram. Denna roll bedöms bli allt viktigare i och med planerad Nato-bas i Enköping.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inte någon direkt ekonomisk konsekvens för Sala kommun.

Beslutsunderlag
KS 2025.5682– Missiv
KS 2025.5680 – Yttrande
KS 2025.4747 - Remiss – Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

Ärendet föredras av planarkitekt Marta Dypbukt. Planchef Victor Zakrisson och samhällsbyggnadschef Lars Wedlin deltar vid ärendets behandling.

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta yttrandet som sitt eget och till Trafikverket avge yttrande avseende Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037, i enlighet med bilaga KS 2025.5680.

Erik Hamrin (M) yrkar bifall till Anders Wigelsbos (C) yrkande.

Erik Hamrin (M) yrkar tillägg
att de två sista meningarna i stycket *Yttrande* på sida 1 i yttrandet ersätts med följande text;

"Vi vill också lyfta Salas viktiga roll som knutpunkt för järnvägstrafik. Dels avseende kopplingen mellan Västmanlands, Uppsalas och Dalarnas län, både för tåg- och vägtransporter. Denna roll bedöms bli allt viktigare i och med planerad Nato-bas i Enköping. Dels för att Sala är en av orterna som passeras av persontågslinjen UVEN. Via den kopplas Sala även till ett långt stråk av orter inom avstånd för

KSLU § 178 fortsättning

arbetspendling. Det innebär att satsningarna längs denna sträcka, exempelvis på Mälarbanan, också är av stor betydelse för Sala kommun.", samt
att sist i stycket om *Sala-Oxelösund (UVEN)* på sida 2 i förslaget till yttrande tillägga följande text;

"UVEN:s dragning är viktig för Sala eftersom den, förutom kopplingen till Uppsala, skapar möjlighet till miljömässigt hållbar arbetspendling till ett flertal större städer längs sträckningen. Därför är kapacitetsökningarna på Mälarbanan viktiga även för Sala kommun. Dessa möjliggör mer trafik och högre tillförlitlighet, vilket Sala kommun ser som avgörande för att locka fler att använda tåget som färdmedel, men också för att göra arbetspendling inom ett större område aktuellt."

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.
Ordföranden ställer Erik Hamrins (M) tilläggsyrkande mot avslag och finner tilläggsyrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,

att anta yttrandet som sitt eget och till Trafikverket avge yttrande avseende Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037, i enlighet med bilaga KS 2025.5680, samt
att de två sista meningarna i stycket *Yttrande* på sida 1 i yttrandet ersätts med följande text; "Vi vill också lyfta Salas viktiga roll som knutpunkt för järnvägstrafik. Dels avseende kopplingen mellan Västmanlands, Uppsalas och Dalarnas län, både för tåg- och vägtransporter. Denna roll bedöms bli allt viktigare i och med planerad Nato-bas i Enköping. Dels för att Sala är en av orterna som passeras av persontågslinjen UVEN. Via den kopplas Sala även till ett långt stråk av orter inom avstånd för arbetspendling. Det innebär att satsningarna längs denna sträcka, exempelvis på Mälarbanan, också är av stor betydelse för Sala kommun.", samt
att sist i stycket om *Sala-Oxelösund (UVEN)* på sida 2 i förslaget till yttrande tillägga följande text; "UVEN:s dragning är viktig för Sala eftersom den, förutom kopplingen till Uppsala, skapar möjlighet till miljömässigt hållbar arbetspendling till ett flertal större städer längs sträckningen. Därför är kapacitetsökningarna på Mälarbanan viktiga även för Sala kommun. Dessa möjliggör mer trafik och högre tillförlitlighet, vilket Sala kommun ser som avgörande för att locka fler att använda tåget som färdmedel, men också för att göra arbetspendling inom ett större område aktuellt."

Skickas till
Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadskontoret
Plan- och utvecklingsenheten
Marta Dypbukt
Planarkitekt

MISSIV

Yttrande om nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Sala kommun har tagit emot en inbjudan till yttrande från Trafikverket avseende *”Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037”.* Ärendet har beretts av Samhällsbyggnadskontoret i samarbete med Tekniska kontoret och transportstrateg. Den nationella planen beskriver hur den statliga infrastrukturen ska underhållas och utvecklas under de kommande tolv åren. Den beskriver hur pengarna ska fördelas mellan drift och underhåll av statliga vägar och järnvägar, investeringar i statliga vägar, järnvägar, farleder och slussar, åtgärder för att minska infrastrukturens miljöpåverkan samt medel till forskning och innovation. Genom vårt yttrande trycker vi på vikten av satsningar på infrastruktur som är viktig genom kopplingarna de utgör, även om de inte är de mest trafikerade. Vi lyfter också Salas roll som knutpunkt för kopplingen mellan flera län både för tågtransporter men även vägar. Denna roll skriver vi bedöms bli allt viktigare i och med planerad Nato-bas i Enköping.

Vårt yttrande är uppdelat under rubrikerna ”Järnväg” och ”Väg”. Under ”Järnväg” lyfter vi att vi ser positivt på att så stor del av planeringsramen är avsatt för upprustning och utbyggnad av järnväg. Vidare uttrycker vi glädje över att medel avsatts för fortsatta åtgärder på Dalabanan. Vi uttrycker att vi väntat länge på planskilda korsningar i centrala Sala och att vi är glada att de finns med i planen. Vi lyfter också vikten av att den östra plankorsningen vid Metso finns kvar för biltrafik. Vidare beskriver vi att vi ser positivt på föreslagen utbyggnad av Ostkustbanan mellan länsgränsen Uppsala-Stockholm och Uppsala stad till fyrspår. Vi skriver också att fortsatt investering i järnvägssträckan Sala-Oxelösund (UVEN) är viktig för kopplingen mellan Västmanlands och Dalarnas/Uppsalas län samt söderut och kopplingarna mot Södermanland/Östergötland och att vi önskar att upprustningar av denna ska prioriteras i nationell plan.

Under rubriken ”Väg” lyfter vi att vi ser positivt på avsatta medel för vägunderhåll som kommer innebära att allt eftersatt vägunderhåll kan återtas under planperioden. Vidare uttrycker vi glädje över att ombyggnaden av riksväg 56 mellan Sala-Heby får ytterligare medel, men vi uttrycker även viss oro kring den uppskjutna byggstarten och trycker på vikten av att arbetet kommer igång så fort som möjligt.

SALA KOMMUN

Vi lyfter också vikten av att planerad cirkulationsplats vid Fridhem byggs. Vidare lyfter vi att vi önskar att förbifart Sala prioriteras i den nationella planen och om det inte är möjligt, att vi önskar stöd och samarbete från Trafikverket och regionen för att återigen kunna tillåta tung trafik och farligt gods passera på Sörskogsleden. Vi lyfter också att vi önskar att åtgärder för att göra sträckan Simtuna-Tärnarakan på riksväg 70 mötesfri tas med i nationell plan. Även här lyfter vi Nato-aspekten då riksväg 70 bedöms bli allt viktigare i framtiden. Vidare lyfter vi utredning av breddning av länsväg U726 mellan Ransta och Tomta som en åtgärd som vi ser behov av, men som vi inte anser ska pekas ut i nationell plan.

Avslutningsvis tackar vi för möjligheten att skicka in vårt inspel och meddelar att vi ser fram emot ett fortsatt gott samarbete i att bygga ett mer hållbart och tillgängligt transportsystem.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inte någon direkt ekonomisk konsekvens för Sala kommun.

FÖRSLAG TILL BESLUT
Kommunstyrelsen beslutar

att anta yttrandet som sitt eget och till Trafikverket avge yttrande avseende Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037.

Bilagor:

1. Yttrande om förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037
2. Remiss – Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☒
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☒

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☒	NEJ ☐

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☒

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☒
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☒

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Samhällsbyggnadskontoret,
Marta Dypbukt
Planarkitekt

YTTRANDE

Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026-2037

YTTRANDE

Sala kommun har tagit emot en inbjudan till yttrande från Trafikverket avseende *"Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037".* Ärendet har beretts av Samhällsbyggnadskontoret i samarbete med Tekniska kontoret och transportstrateg. Genom sitt yttrande vill Sala kommun trycka på vikten av att möjliggöra för utveckling och tillväxt i mindre orter genom satsningar på infrastruktur som är viktig genom kopplingarna de utgör, även om de inte är de mest trafikerade. Vi vill också lyfta Salas viktiga roll som knutpunkt för kopplingen mellan Västmanlands/Uppsalas och Dalarnas län, både för tågtransporter men även vägar. Denna roll bedöms bli allt viktigare i och med planerad Nato-bas i Enköping.

Järnväg

Sala kommun ser positivt på att så stor del av planeringsramen är reserverad för upprustning samt utbyggnad av järnväg och att man för första gången gjort en bedömning om när järnvägsunderhållet är återtaget.

Dalabanan

Medel för fortsatta hastighetshöjande åtgärder och ökad kapacitet, samt åtgärder för ökad turtäthet och kortare restid på järnvägssträckan Dalabanan finns till Sala kommuns glädje avsatt i förslaget till nationell plan. Transportstråket utgör viktig infrastruktur för både Västmanlands län och kringliggande län.

I planförslagets bilaga *"Namngivna investeringar – underlagsrapport till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037"* beskrivs att åtgärdande av plankorsningar Uppsala-Sala-Avesta Krylbo ingår i arbetet. Sala har länge väntat på två planskilda korsningar i centrala Sala; En underfart för bil och gång-/cykeltrafik väster om Sala station, samt en gång- och cykelbro öster om Sala station och är glada över att de finns med i planen. Nya planskilda korsningar kommer minska barriäreffekten som järnvägen utgör och möjliggöra för utveckling av det i översiktsplanen utpekade utvecklingsområdet Norrmalm. Sala kommun vill dock trycka på vikten av att den östra plankorsningen vid Metso (Norrängsgatan) finns kvar för biltrafik. Tidigare förslag att stänga denna plankorsning skulle medföra att endast en väg kvarstår att passera järnväg mellan nord och syd. Även blåljusverksamhet har pekat ut detta som en risk. Detta skulle medföra en ökad trafikmängd på Väsbygatans känsligaste del – resecentrum, med flera oskyddade

trafikanter. Vid händelse av olycka eller underhåll i den enda kvarstående passagen mellan nord och syd skulle det bli totalstopp med stora negativa effekter på trafikens framkomlighet.

Ostkustbanan, fyrspår (Uppsala- länsgränsen Uppsala-Stockholm)
Sala kommun är positiva till förslag på föreslagen utbyggnad av Ostkustbanan mellan länsgränsen Uppsala-Stockholm och Uppsala stad, då detta i förlängningen innebär en bättre koppling mellan Sala och Arlanda/Stockholm.

Sala-Oxelösund (UVEN)
Sala kommun vill även lyfta att fortsatt investering i järnvägssträckan Sala-Oxelösund (UVEN) är viktig för kopplingen mellan Västmanlands och Dalarnas/Uppsalas län samt söderut och kopplingarna mot Södermanland/Östergötland och önskar att denna ska tas med i nationell plan. Sträckan är särskilt viktig för Sala kommuns planerade utveckling då Ransta är en prioriterad servicenod i kommunens översiktsplan. Bland annat finns behov av en till plattform vid Ransta station för att möjliggöra samtidig infart och att tillskapa planskilda korsningar vid Ransta station samt längs riksväg 70 vid Kumla kyrkby. Ökad kapacitet på järnvägssträckan Västerås–Sala är viktig för koppling mellan Västmanland–Dalarna samt Västmanland–Uppland och bidrar till ett minskat tryck på sträckan Västerås-Stockholm.

Väg

Sala kommun ser mycket positivt på avsatta medel för vägunderhåll som kommer innebära att allt eftersatt vägunderhåll kan återtas under planperioden.

Riksväg 56
Sala kommun gläds åt att den planerade ombyggnaden av riksväg 56 mellan Sala-Heby får ytterligare medel och att den pekas ut som prioriteringskategori 1. Vi vill dock uttrycka viss oro kring planerad byggstart. Planerad byggstart under 2025 sköts upp till våren 2026 och nu kom nyheten om ytterligare förseningar och att byggstart bedöms bli först 2027. Sala kommun ser det som mycket angeläget att arbetet kommer igång så fort som möjligt. Sala kommun vill också lyfta vikten av att den planerade cirkulationsplatsen i korsningen Fridhemsgatan/Norrby Prästgård/Väg 56 byggs.

Förbifart Sala
På grund av att en stor andel tung trafik färdats från riksväg 70 till riksväg 56 via Sörskogsleden och väg 800 har Sala kommun behövt förbjuda genomfart för tung trafik samt farligt gods på Sörskogsleden. Detta har i sin tur lett till en ohållbar utveckling då trafikmängd av ovan nämnda trafikslag ökat i centrala Sala tätort eftersom Väsbygatan använts i stället. Detta önskar Sala kommun ändra på genom att åter tillåta den förbjudna trafiken genomfart på Sörskogsleden. Sala kommun skulle helst se att förbifart öster prioriterades i den nationella planen och att tung trafik samt farligt gods ej färdas genom stadskärnan. Om detta inte är möjligt ser Sala kommun genomfart på Sörskogsleden som det bästa alternativet i nuläget.

Innan genomfart för tung trafik och farligt gods återigen kan tillåtas på Sörskogsleden, krävs åtgärder och Sala kommun vill därför efterfråga stöd och samarbete från Trafikverket och regionen i denna gemensamma fråga.

Riksväg 70
Sala kommun vill se att åtgärder på riksväg 70 tas med i nationell plan. Vägen är en av de viktigaste regionala förbindelserna mellan Dalarna och Mälardalen, men delar av den är fortfarande inte mötesfria. Vi vill lyfta behovet av att bygga om vägen till 2+1 väg från Simtuna fram till Tärnarakan. Dessa åtgärder behövs för förbättrad koppling mellan Dalarna och Västmanland/Uppsala län, vilket bedöms vara av särskilt stor vikt i och med planerad Nato-bas i Enköping.

Länsväg U 726
En åtgärd som inte föreslås pekas ut i den nationella planen, men som Sala kommun ändå vill lyfta behovet av, är att en breddning av länsväg U 726 mellan Ransta och Tomta utreds. En breddning skulle möjliggöra fortsatt utveckling av Ransta och kollektivtrafiken i området.

Avslutning

Avslutningsvis vill vi tacka för möjligheten att skicka in vårt inspel och meddela att vi ser fram emot ett fortsatt gott samarbete i att bygga ett mer hållbart och tillgängligt transportsystem.

Victor Zakrisson	Marta Dypbukt
Plan- och exploateringschef	Planarkitekt

TRAFIKVERKET

Ärendenummer
TRV 2025/37255
Motpartens ärendenummer
LI2025/01587

Dokumentdatum
2025-09-30

Konfidentialitetsnivå
2 Intern

Mottagare
Enligt sändlista

Kopia till
Trafikverkets generaldirektör
Trafikverkets överdirektör
Diariet
Verksgemensam styrning
GD-sekreterare
Webb- och projektstöd

Förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037

På uppdrag av regeringen remitteras Trafikverkets förslag till nationell plan för transportinfrastrukturen 2026–2037. Utöver förslaget till nationell plan remitteras även Trafikverkets redovisning av regeringsuppdraget om att utforma ett stöd till investeringar i ombordutrustning för ERTMS (TRV2025/17432). Redovisningarna är tillgängliga på Trafikverkets webbplats Nationell plan 2026-2037 - Bransch.

Remissyttranden ska ha kommit in till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet) **senast den 30 december 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till li.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till li.transport.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer LI2025/01587 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet. Frågor om förlängd remisstid ställs till Regeringskansliet (Landsbygds- och infrastrukturdepartementet).

Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service. Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

TMALL 0422 Brev 4.0

Trafikverket
781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1

Texttelefon: 010-123 50 50
Telefon: 0771 - 921 921
trafikverket@trafikverket.se
www.trafikverket.se

Pär-Erik Westin
Transportsystemutveckling
Direkt: +46 123 61 57
Mobil: +46 73 598 42 96
par-erik.westin@trafikverket.se

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Ärendenummer
TRV 2025/37255
Motpartens ärendenummer
LI2025/01587

Dokumentdatum
2025-09-30

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta. För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter. Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

Roberto Maiorana
Generaldirektör

Pär-Erik Westin
Strategisk planerare

par-erik.westin@trafikverket.se
Direkt: 010-123 6157
Mobil: 073-598 4296

Trafikverket
Adress: 781 89 Borlänge
Besöksadress: Röda vägen 1
Telefon: 0771-921 921
trafikverket.se

TMALL 0422 Brev 4.0

Dokumentegenskaper, Ärendenummer *TRV 2025/37255*, Motpartens ärendenummer *LI2025/01587*, Dokumentdatum *2025-09-30*, Dokumenttyp *BREV*. Konfidentialitetsnivå.1 Ej känslig

Ovanstående textfält är endast avsett att läsas digitalt och får ej tas bort. Det innehåller uppgifter från sidhuvudet och gör att dokumentets egenskaper blir tillgängliga enligt Lag (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

Dokumentet är elektroniskt undertecknat

Dnr 2024/1186

KSLU § 177 Yttrande över granskning av Heby kommuns förslag till Översiktsplan 2040

INLEDNING
Sala kommun har tagit emot en inbjudan till granskning avseende ny översiktsplan för Heby kommun, Översiktsplan 2040. Sala kommun har tidigare yttrat sig under samrådsskedet. Synpunkter som lämnats på samrådshandlingen har besvarats och tagits omhand på ett tillfredställande sätt. Granskningen pågår mellan 21 oktober – 21 december 2025.

I yttrandet uppmärksammas att Heby kommun gjort många tydliga och bra ändringar sedan samrådsskedet. Särskilt lyfts ändringar i kapitlet ”Utvecklingsstrategi” som positiva. Vidare lyfts möjligheten att Heby kommun byter namn på ”Utvecklingsstrategi” till ”Utvecklingsinriktning” för att följa ÖP-katalogens rekommenderade begrepp. Plan- och utvecklingsenheten tackar också för svaret i samrådsredogörelsen där Heby kommun uttryckte en önskan om fortsatta möjligheter för samverkan med Sala och lyfter en förhoppning om ett fortsatt starkt samarbete.

Avslutningsvis tackar Sala kommun för möjligheten att lämna synpunkter och önskar Heby kommun lycka till i det vidare arbetet med översiktsplanen.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inte någon direkt ekonomisk konsekvens för Sala kommun.

Beslutsunderlag
KS 2025.5679 – Missiv
KS 2025.5678 – Yttrande
Ks 2025.5144 - Heby kommun - Översiktsplan 2040; Granskning av förslag till översiktsplan

Ärendet föredras av planarkitekt Marta Dypbukt. Planchef Victor Zakrisson och samhällsbyggnadschef Lars Wedlin deltar vid ärendets behandling.

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta yttrandet som sitt eget och till Heby kommun avge yttrande avseende granskning av ny översiktsplan för Heby kommun, Översiktsplan 2040, i enlighet med bilaga KS 2025.5678.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

KSLU § 177 fortsättning

BESLUT
Ledningsutskottet förslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta yttrandet som sitt eget och till Heby kommun avge yttrande avseende granskning av ny översiktsplan för Heby kommun, Översiktsplan 2040, i enlighet med bilaga KS 2025.5678.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadskontoret,
Marta Dypbukt och Emma Öberg
ÖP-gruppen

MISSIV

Begäran om yttrande avseende granskning av ny översiktsplan för Heby kommun. Översiktsplan 2040

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Sala kommun har tagit emot en inbjudan till granskning avseende ny översiktsplan för Heby kommun, Översiktsplan 2040. Sala kommun har tidigare yttrat sig under samrådsskedet. Synpunkter som lämnats på samrådshandlingen har besvarats och tagits omhand på ett tillfredställande sätt. Granskningen pågår mellan 21 oktober – 21 december 2025.

I vårt yttrande uppmärksammar vi att Heby kommun gjort många tydliga och bra ändringar sedan samrådsskedet. Vi lyfter särskilt ändringar i kapitlet ”Utvecklingsstrategi” som positiva. Vidare lyfter vi möjligheten att Heby kommun byter namn på ”Utvecklingsstrategi” till ”Utvecklingsinriktning” för att följa ÖP-katalogens rekommenderade begrepp. Vi tackar också för svaret i samrådsredogörelsen där Heby kommun uttryckte en önskan om fortsatta möjligheter för samverkan med oss och vi lyfter att även vi hoppas på ett fortsatt starkt samarbete.

Avslutningsvis tackar Sala kommun för möjligheten att lämna synpunkter och önskar Heby kommun lycka till i det vidare arbetet med översiktsplanen.

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet innebär inte någon direkt ekonomisk konsekvens för Sala kommun.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen beslutar

att anta yttrandet som sitt eget och till Heby kommun avge yttrande avseende granskning av ny översiktsplan för Heby kommun, Översiktsplan 2040.

Bilagor:

1. Begäran om yttrande avseende granskning av ny översiktsplan för Heby kommun, Översiktsplan 2040
2. Heby kommun - Översiktsplan 2040; Granskning av förslag till översiktsplan

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☒
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☒
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☒

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☒
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☒

Om **NEJ** – varför inte? Ej relevant

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Samhällsbyggnadskontoret
Plan- och utvecklingsenheten
Marta Dypbukt och Emma Öberg
ÖP-gruppen

YTTRANDE

Begäran om yttrande avseende granskning av ny översiktsplan för Heby kommun. Översiktsplan 2040.

YTTRANDE

Sala kommun har tagit emot en inbjudan till granskning avseende ny översiktsplan för Heby kommun, Översiktsplan 2040. Sala kommun har tidigare yttrat sig under samrådsskedet. Synpunkter som lämnats på samrådshandlingen har besvarats och tagits omhand på ett tillfredställande sätt. Granskningen pågår mellan 21 oktober – 21 december 2025.

Sala kommun vill uppmärksamma att Heby kommun gjort många tydliga och bra ändringar sedan samrådsskedet. I Sala kommuns samrådsyttrande lyftes möjligheten att text i kapitlet ”Utvecklingsstrategi” tydligare kopplades till kartan i samma kapitel. Här vill Sala kommun lyfta att detta nu gjorts på ett väldigt bra sätt och positivt är även att man kopplat samman utvecklingsstrategin med kommunens vision. Vidare vill Sala kommun lyfta möjligheten att utvecklingsstrategin byter namn till ”utvecklingsinriktning” för att följa ÖP-katalogens rekommenderade begrepp. Om kommunen använder ÖP-katalogen får innehållet i kommunens översiktsplan en identifikation som möjliggör att informationen är utsökbar.

I Sala kommuns yttrande uppmärksammade vi det starka samarbetet som idag finns mellan kommunerna och Heby kommun svarade på detta med att de såg fram emot fortsatta möjligheter för samverkan. Vi vill tacka för svaret och återigen lyfta att vi hoppas på ett fortsatt starkt samarbete med vår grannkommun Heby.

Avslutningsvis vill Sala kommun tacka för möjligheten att lämna synpunkter och önska Heby kommun lycka till i det vidare arbetet med översiktsplanen.

För Samhällsbyggnadskontoret,

Marta Dypbukt och Emma Öberg ÖP-gruppen	Victor Zakrisson Planchef

From: Erik Mörtsell
Sent: 2025-10-20 10:55:51
To: uppsala@lansstyrelsen.se; region.uppsala@regionuppsala.se; uppsala.kommun@uppsala.se; medborgarservice@tierp.se; kommunen@enkoping.se; Kommun Info; servicecenter@avesta.se; medborgarservice@sandviken.se; gavle.kommun@gavle.se
Cc: plan.uppsala@lansstyrelsen.se
Subject: Heby kommun – Granskning av förslag till översiktsplan
Attachments: Kungörelse kommunens anslagstavla.pdf

Hej!

Heby kommun har tagit fram ett förslag till översiktsplan, *Översiktsplan 2040,* som nu är föremål för granskning under perioden 21 oktober till och med 21 december 2025.

Bifogat finns kungörelse om granskning. På grund av övriga granskningshandlingarnas filstorlek bifogas inte några handlingar i detta e-postmeddelande. Nedan finns länkar till handlingarna (pdf):

- Översiktsplan 2040, granskningshandling
- Hållbarhetsbedömning, inklusive MKB, granskningshandling
- Samrådsredogörelse

Planförslaget samt mer information om granskningen och hur man lämnar synpunkter hittas på Heby kommuns hemsida: www.heby.se/op2040.

Samtliga handlingar som samrådet har avsett finns tillgängliga här: www.heby.se/op2040.

Synpunkter på förslaget ska ha inkommit till Heby kommun **senast den 21 december 2025**.

Vänligen

Erik Mörtsell
Översiktsplanerare
erik.mortsell@heby.se
0224-362 80
Heby kommun, 744 88 Heby
www.heby.se

HEBY KOMMUN
Vi behandlar dina personuppgifter
i enlighet med dataskyddsförordningen, GDPR.

Granskning av Heby kommuns förslag till ny översiktsplan

2025-10-20

Samhällsbyggnadsförvaltningen i Heby kommun har tagit fram ett förslag till ny översiktsplan.

Granskningstid: **21 oktober-21 december 2025**

Beskrivning av förslaget

Översiktsplanen är ett strategiskt och vägledande dokument med stor betydelse för kommunens utveckling. Var vi bygger bostäder och verksamheter, planerar samhällsservice, utvecklar grönytor och bevarar olika värden. Planförslaget omfattar hela kommunen och anger inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av kommunens fysiska miljö.

Läsa förslaget

Under granskningstiden finns förslaget på Medborgarservice, Tingsgatan 11, Heby, kommunens webbplats: www.heby.se/op2040, Heby bibliotek, Kyrkogatan 2, Tärnsjö bibliotek, Stationsgatan 19, och Östervåla bibliotek, Stora torget 3 I.

Lämna synpunkter skriftligt senast 21 december 2025

Skicka synpunkter till information@heby.se eller till Heby kommun, 744 88 Heby. Du kan också använda formulär på www.heby.se/op2040. Märk meddelandet med "ÖP 2040".

Dina synpunkter ska ha kommit in till kommunen senast 21 december 2025. Inkomna synpunkter sammanställs efter granskningen och bemöts av Heby kommun i ett granskningsutlåtande.

Datum då anslaget sätts upp

20 oktober 2025

Datum då anslaget tas ned

21 december 2025

Kontakt

information@heby.se
0224-360 00

Senast uppdaterad: 20 oktober 2025

Skriv ut

Sidan publicerad av: Charlotta Nord

Dnr 2025/936

KSLU § 182 Remiss - Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72)

INLEDNING
Skolnämnden har yttrat sig över remissen Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72), som inkommit från Utbildningsdepartementet.
Delbetänkandet omfattar verksamhetsformerna förskoleklass, grundskola (inklusive internationell skola), anpassad grundskola och fritidshem. Fristående resursskolor inom dessa skolformer ingår också. Det omfattar kommunens ersättning till verksamheter som drivs såväl i kommunens egen regi som av enskilda och av andra kommunala huvudmän.

Skolnämnden föreslår att Sala kommun ställer sig positiv till utredningens inriktning att stärka likvärdigheten i den svenska skolan genom en tydligare modell för resursfördelning. Utifrån kommunens ansvar för grundskola, fritidshem och anpassad grundskola ser vi det som viktigt att ramverket för resursfördelningen förtydligas och att det erbjuds ett ökat stöd i detta arbete.

Samtidigt är det av avgörande betydelse att kommunens möjlighet att bedriva en effektiv, hållbar och lokalt anpassad verksamhet inte begränsas. Utredningen har ännu inte klargjort hur beräkningar av resursfördelningen kan ta hänsyn till kommuners olika lokala förutsättningar och samtidigt uppnå den likvärdighet som eftersträvas.

Mot denna bakgrund delar skolnämnden utredningens bedömning att en bindande nationell skolpengsnorm inte bör införas. Däremot ser nämnden positivt på att ett vägledande underlag för resursfördelning tas fram. Man välkomnar även förslag som bidrar till ökad likvärdighet, såsom skärpta krav på redovisning av bidrag och avdrag samt möjligheten att ge riktade bidrag till resursskolor.

För att ytterligare stärka likvärdigheten hoppas skolnämnden att regeringen antar förslaget om att tillsätta en särskild utredning kring resursskolors målgrupp och uppdrag. Slutligen anser nämnden att en vägledande norm bör införas successivt, gärna med stöd av ett antal pilotkommuner som kan bidra med erfarenheter och lärdomar inför ett brett genomförande.

Ekonomiska konsekvenser
Då detta endast är ett förslag finns inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag
KS 2025.5542 - Yttrande från skolnämnden; SKN § 104 Yttrande över remiss - Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72)
KS 2025.4411 - Remiss - Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72)

KSLU § 182 fortsättning

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta skolkontorets yttrande, SKN 2025.1188, som sitt eget och lämna yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) yrkar bifall till Anders Wigelsbos (C) yrkande.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta skolkontorets yttrande, SKN 2025.1188, som sitt eget och lämna yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Dnr 2025/133

SKN § 104 Yttrrande över remiss - Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72) [2025/936]

INLEDNING
Detta delbetänkande omfattar verksamhetsformerna förskoleklass, grundskola (inklusive internationell skola), anpassad grundskola och fritidshem. Fristående resursskolor inom dessa skolformer ingår också. Det omfattar kommunens ersättning till verksamheter som drivs såväl i kommunens egen regi som av enskilda och av andra kommunala huvudmän.

Sala kommun ställer sig positiv till utredningens inriktning att stärka likvärdigheten i den svenska skolan genom en tydligare modell för resursfördelning. Utifrån vårt ansvar för grundskola, fritidshem och anpassad grundskola ser vi det som viktigt att ramverket för resursfördelningen förtydligas och att det erbjuds ett ökat stöd i detta arbete.

Samtidigt är det av avgörande betydelse för oss att kommunens möjlighet att bedriva en effektiv, hållbar och lokalt anpassad verksamhet inte begränsas. Utredningen har ännu inte klargjort hur beräkningar av resursfördelningen kan ta hänsyn till kommuners olika lokala förutsättningar och samtidigt uppnå den likvärdighet som eftersträvas.

Mot denna bakgrund delar vi utredningens bedömning att en bindande nationell skolpengsnorm inte bör införas. Däremot ser vi positivt på att ett vägledande underlag för resursfördelning tas fram. Vi välkomnar även förslag som bidrar till ökad likvärdighet, såsom skärpta krav på redovisning av bidrag och avdrag samt möjligheten att ge riktade bidrag till resursskolor.

För att ytterligare stärka likvärdigheten hoppas vi att regeringen antar förslaget om att tillsätta en särskild utredning kring resursskolors målgrupp och uppdrag. Slutligen anser vi att en vägledande norm bör införas successivt, gärna med stöd av ett antal pilotkommuner som kan bidra med erfarenheter och lärdomar inför ett brett genomförande.

Ekonomiska konsekvenser
Då detta endast är ett förslag finns inga ekonomiska konsekvenser.

Beslutsunderlag
SKN 2025.1186 – Missiv från skolkontoret
SKN 2025.1188 – Remissyttrande - Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72) [KS 2025/936]
SKN 2025.885 – Internremiss - Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72) [KS 2025/936]

SKN § 104 fortsättning

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att skolnämnden föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta skolkontorets yttrande, SKN 2025.1188, som sitt eget och lämna yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Viveca Molin (M) yrkar bifall till ordförandes förslag.

Beslutsgång
Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Skolnämnden föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta skolkontorets yttrande, SKN 2025.1188, som sitt eget och lämna yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Skolkontoret, Gymnasium/Anpassad gymnasieskola/Vuxenutbildning/Stöd och Utveckling/Medicinsk Elevhälsa
Ulrika Karlsson
Verksamhetschef

MISSIV

Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72) [2025/936]

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Detta delbetänkande omfattar verksamhetsformerna förskoleklass, grundskola (inklusive internationell skola), anpassad grundskola och fritidshem. Fristående resursskolor inom dessa skolformer ingår också. Det omfattar kommunens ersättning till verksamheter som drivs såväl i kommunens egen regi som av enskilda och av andra kommunala huvudmän.

Sala kommun ställer sig positiv till utredningens inriktning att stärka likvärdigheten i den svenska skolan genom en tydligare modell för resursfördelning. Utifrån vårt ansvar för grundskola, fritidshem och anpassad grundskola ser vi det som viktigt att ramverket för resursfördelningen förtydligas och att det erbjuds ett ökat stöd i detta arbete.

Samtidigt är det av avgörande betydelse för oss att kommunens möjlighet att bedriva en effektiv, hållbar och lokalt anpassad verksamhet inte begränsas. Utredningen har ännu inte klargjort hur beräkningar av resursfördelningen kan ta hänsyn till kommuners olika lokala förutsättningar och samtidigt uppnå den likvärdighet som eftersträvas.

Mot denna bakgrund delar vi utredningens bedömning att en bindande nationell skolpengsnorm inte bör införas. Däremot ser vi positivt på att ett vägledande underlag för resursfördelning tas fram. Vi välkomnar även förslag som bidrar till ökad likvärdighet, såsom skärpta krav på redovisning av bidrag och avdrag samt möjligheten att ge riktade bidrag till resursskolor.

För att ytterligare stärka likvärdigheten hoppas vi att regeringen antar förslaget om att tillsätta en särskild utredning kring resursskolors målgrupp och uppdrag. Slutligen anser vi att en vägledande norm bör införas successivt, gärna med stöd av ett antal pilotkommuner som kan bidra med erfarenheter och lärdomar inför ett brett genomförande.

Ekonomiska konsekvenser
Då detta endast är ett förslag finns inga ekonomiska konsekvenser.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att anta skolkontorets yttrande som sitt eget och lämna yttrandet till Utbildningsdepartementet.

Bilagor:

1

Remissyttrande - Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72) [2025/936]

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktions-nedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Skolkontoret,
Ulrika Karlsson
Verksamhetschef

REMISSYTTRANDE

Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72) [2025/936]

Sala kommun tackar för möjligheten att lämna remissyttrande på betänkandet *Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72)* och lämnar följande synpunkter.

Sammanfattning

Sala kommun ställer sig positiv till utredningens inriktning att stärka likvärdigheten i den svenska skolan genom en tydligare modell för resursfördelning. Utifrån vårt ansvar för grundskola, fritidshem och anpassad grundskola ser vi det som viktigt att ramverket för resursfördelningen förtydligas och att det erbjuds ett ökat stöd i detta arbete.

Samtidigt är det av avgörande betydelse för oss att kommunens möjlighet att bedriva en effektiv, hållbar och lokalt anpassad verksamhet inte begränsas. Utredningen har ännu inte klargjort hur beräkningar av resursfördelningen kan ta hänsyn till kommuners olika lokala förutsättningar och samtidigt uppnå den likvärdighet som eftersträvas.

Mot denna bakgrund delar vi utredningens bedömning att en bindande nationell skolpengsnorm inte bör införas. Däremot ser vi positivt på att ett vägledande underlag för resursfördelning tas fram. Vi välkomnar även förslag som bidrar till ökad likvärdighet, såsom skärpta krav på redovisning av bidrag och avdrag samt möjligheten att ge riktade bidrag till resursskolor.

För att ytterligare stärka likvärdigheten hoppas vi att regeringen antar förslaget om att tillsätta en särskild utredning kring resursskolors målgrupp och uppdrag. Slutligen anser vi att en vägledande norm bör införas successivt, gärna med stöd av ett antal pilotkommuner, som kan bidra med erfarenheter och lärdomar inför ett brett genomförande.

Nedan beskrivs ovanstående mer utförligt och med de farhågor som kan finnas.

Behov av nationell norm

Sala kommun tycker det är bra att olika möjligheter till insatser för att stärka likvärdigheten utreds. Likvärdighet och stabilitet är viktigt. Det måste dock beaktas att alla kommuner har lokala förutsättningar, både strukturellt och geografiskt,

vilket gör att en helt styrande norm kan göra det svårt för den enskilda kommunen att göra lokala prioriteringar och tillse att man följer andra lagstadgade åtaganden. Vi välkomnar en norm kring resurstilldelning, men i enlighet med utredningen anser vi att den i sådana fall ska vara vägledande, alltså en riktlinje och inte bindande, eftersom kommuner har olika socioekonomiska och demografiska förutsättningar måste riktlinjen kunna justeras utifrån kostnader som skiljer sig åt mellan kommuner, exempelvis hyror, löner, skolskjutsar samt politiska prioriteringar. En norm kan dock bli vägledande/stödjande då kommunen gör en bedömning av hur resurserna tilldelas utifrån olika parametrar.

Ökat krav på redovisning av bidrag och avdrag

I grunden är vi positiva till mer detaljerad redovisning av hur bidrag och avdrag beräknas i kommunerna. Vi ser samtidigt en risk för att vi behöver lägga resurser vi inte har idag på ökad administration, samt för att eventuellt bygga nya system för spårbarhet, uppföljning och dokumentation.

Med tydligare instruktioner gällande kostnadsstatistiken hoppas vi på ökad likvärdighet och ökad relevans att jämföra oss med andra kommuner, till exempel via statistik i Kolada.

Sala kommun ställer sig även bakom utredningens förslag att inte införa någon norm för fritidshemmet och anpassade grundskolan utifrån de argument som redovisas i utredningen

Vi har inga kommentarer gällande beräkningen av den vägledande normen.

Kommunernas utbudsansvar

Utredningen lämnar förslag på hur nuvarande reglering om bidrag kan justeras utifrån att kommunala huvudmän har ett utbudsansvar, som innebär en garanti för alla elever att få gå i skola under rimliga förhållanden oavsett om man bor i glesbygd eller tätort. Kommunala huvudmän har därför inte samma möjligheter att anpassa sin verksamhet till exempel utifrån skiftande elevantal över tid. Det är inte heller kommunen som beslutar om tillstånd för enskilda huvudmän utan det gör Skolinspektionen. Utifrån detta anser Sala kommun att det är ett befogat förslag att kommunala huvudmän kan göra ett avdrag från grundbeloppet till enskild huvudman. Utifrån ett likvärdighetsperspektiv anser vi att det är bra med en statligt fastställd schablon för avdraget. Vi välkomnar också förslaget om att kommunal huvudman vid synnerliga skäl som uppstått under budgetåret inte ska tvingas ge motsvarande tillskott till enskild huvudman. Även detta är kopplat till kommunens utbudsansvar.

Resursskolors verksamhet

För ökad likvärdighet samt i viss mån en ökad garanti för vad som kan krävas vid skolgång hoppas vi regeringen antar förslaget att tillsätta en utredning med uppdrag att ta fram föreslag på en närmare definition av resursskolans målgrupp och uppdrag.

Villkorade belopp för resursskolor och andra ändamål

Utredningen föreslår att ett villkorat belopp kan utgå för merkostnader för resursskola eller de med viss inriktning i verksamheten. Detta förslag anser vi vara ett bra komplement till dagens grundbelopp och tilläggsbelopp. Vi vill dock understryka vikten av att kunna ställa krav på att bidraget går till avsett ändamål och gynnar elevens utbildning. I samband med att ett krav införs så måste hemkommunen ges möjlighet att följa upp detta och även återkräva pengarna om de inte använts till avsett ändamål. Det gäller dock att det finns tydliga riktlinjer/metoder så kommunens kontroll inte blir svår och resurskrävande. Riktlinjerna måste också vara ett stöd så att kommunen inte missgynnar eller olagligt gynnar annan huvudman. Om inte tydlighet finns ser vi en risk för slitningar mellan kommun och enskilda huvudmän.

Tidplan för eventuellt införande

Det är viktigt att ett eventuellt införande genomförs successivt, kanske med ett antal pilotkommuner innan ett nationellt införande. Innan införande är det viktigt att kommunen hinner se över vilken påverkan detta skulle få för olika skolenheter, speciellt om det innebär en minskning av resurser, men även om det innebär en utökning. Det tar tid att hitta former för en ny organisation som är hållbar över tid.

From: Sandra Medin on behalf of "U S" <u.s@regeringskansliet.se>
Sent: 2025-09-02 14:37:47
To: info; kommun@bengtsfors.se; kommunen@bjurholm.se; kommunen@boden.se; kommun@boxholm.se; kommunen@danderyd.se; info@dorotea.se; registrator; kommunen@emmaboda.se; kommunen@falkoping.se; forvaltningsrattenimalmo; forvaltningsratteniumea; gnesta.kommun@gnesta.se; post@gallivare.se; stadsledningskontoret@stadshuset.goteborg.se; kommunstyrelsen@halmstad.se; haningekommun@haninge.se; kommun@hudiksvall.se; kommun@harryda.se; ifau; registrator@jamstalldhetsmyndigheten.se; kammarratten goteborg; konkurrensverket; kommun@kristianstad.se; kommun@linkoping.se; kommun@leksand.se; kommunstyrelsen@malmo.se; info; justitieombudsmannen@jo.se; registrator@riksrevisionen.se; Kommun Info; info; overklagandenamnden; spsm; skolinspektionen; registrator; scb; kommunstyrelsen@stockholm.se; registrator; storfors.kommun@storfors.se; registrator@skr.se; info@sverigeselevrad.se; info@sverigeselevkarer.se; remiss@sverigeslarare.se; info@sverigesskolledare.se; sodertalje.kommun@sodertalje.se; info@torsas.se; kommunen@toreboda.se; registrator; registrator; kommunstyrelsen@vaxjo.se; Kommun@orebro.se; kundcenter@ostersund.se; Info@almegautbildning.se; info@academedia.se; info@elevernasriksforbund.se; info@funktionsratt.se; info@foretagarna.se; info@ideburenskola.se; info@ifn.se; info@engelska.se; info@kunskapsskolan.se; rektor@hfskola.com; rektor@lingbygdensfriskola.se; jonas.gustavsson@friskolan.net; rektor@svalovsmontessori.se; info@sverigefinskaskolan.eu; info@kalmarwaldorfskola.se; rektor@vastanaskolan.se; info@sallybauer.com; info@aprendere.se; info@hillel.nu; info@kristenfriskola.se; gustaf.froby@helleborusskolan.se; info@norsjo.se; regelradet@regelradet.se; remisser@svensktnaringsliv.se; info@prolympia.se; janakefalt@outlook.com
Cc: U Registrator; betankande@elanders.com; Kristina Lundström
Subject: Remiss av SOU 2025:72 Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan - Svar senast 2/12
Attachments: U2025_01477 Remissmissiv.pdf

Du får inte ofta e-post från u.s@regeringskansliet.se. Läs om varför det här är viktigt

Remiss av betänkandet Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72) - Regeringen.se

Remiss av betänkandet Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72)

Remissinstanser

1. Academedia AB
2. Almega Utbildning
3. Aprendere skolor AB
4. Barnombudsmannen
5. Bengtsfors kommun

6. Bjurholms kommun
7. Bodens kommun
8. Boxholms kommun
9. Danderyds kommun
10. Dorotea kommun
11. Ekonomistyrningsverket
12. Elevernas riksförbund
13. Emmaboda kommun
14. Falköpings kommun
15. Funktionsrätt Sverige
16. Föreningen Hillel
17. Företagarna
18. Förvaltningsrätten i Malmö
19. Förvaltningsrätten i Umeå
20. Gnesta kommun
21. Gällivare kommun
22. Göteborgs kommun
23. Halmstads kommun
24. Haninge kommun
25. Helleborusskolan Österåker AB
26. Hietaniemi friskoleförening
27. Hudiksvalls kommun
28. Härryda kommun
29. Idéburna Skolors Riksförbund
30. Ideella föreningen Sally Bauerskolorna
31. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
32. Institutet för näringslivsforskning
33. Internationella Engelska skolan i Sverige AB
34. Jämställdhetsmyndigheten

35. Kammarrätten i Göteborg
36. Konkurrensverket
37. Kristianstads kommun
38. Kristina Friskolerådet
39. Kunskapsskolan i Sverige AB
40. Leksands kommun
41. Lingbygdens friskola ekonomisk förening
42. Linköpings kommun
43. Malmens friskola AB
44. Malmö kommun
45. Myndigheten för delaktighet
46. Norsjö kommun
47. Nätverket för en likvärdig skola
48. Prolympia AB
49. Regelrådet
50. Riksdagens ombudsmän (JO)
51. Riksrevisionen
52. Sala kommun
53. Skolforskningsinstitutet
54. Skolväsendets överklagandenämnd
55. Specialpedagogiska skolmyndigheten
56. Statens skolinspektion
57. Statens skolverk
58. Statistiska centralbyrån
59. Statskontoret
60. Stiftelsen Kalmar Waldorfskola
61. Stockholms kommun
62. Storfors kommun
63. Svalövs montessori ekonomiska förening

64. Svenskt Näringsliv
65. Sverigefinskaskolan i Stockholm AB
66. Sveriges elevkårer
67. Sveriges elevråd
68. Sveriges Kommuner och Regioner
69. Sveriges Lärare
70. Sveriges Skolledare
71. Södertälje kommun
72. Torsås kommun
73. Töreboda kommun
74. Umeå universitet
75. Uppsala universitet
76. Västanåsskolans Ekonomiska förening
77. Växjö kommun
78. Örebro kommun
79. Östersunds kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Utbildningsdepartementet **senast den 2 december 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till u.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till u.s.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer U2025/01477 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

När det gäller remissvaret bör följande beaktas:

- Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

- Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

- Använd gärna följande rubriker:

- inledande sammanfattande synpunkter bör lämnas under rubriken ”Sammanfattning”,
- övergripande synpunkter som inte lämnas under sammanfattningen bör lämnas under rubriken ”Övergripande synpunkter”,
- vid synpunkter på ett förslag eller en bedömning i ett avsnitt eller delavsnitt bör betänkandets avsnittsrubrik (inklusive numrering), användas som rubrik,
- synpunkter avseende konsekvensanalysen bör lämnas under rubriken ”Konsekvenser”.

Ytterligare råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss (SB PM 2021:1). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att
svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av betänkandet via ett beställningsformulär hos Elanders Sverige AB.

Eva Lenberg
Rättschef

Regeringskansliet

Remiss

2025-09-02
U2025/01477

Utbildningsdepartementet
Skolenheten

Remiss av betänkandet Verktyg för en mer likvärdig resursfördelning till skolan (SOU 2025:72)

Remissinstanser

1. Academedia AB
2. Almega Utbildning
3. Aprendere skolor AB
4. Barnombudsmannen
5. Bengtsfors kommun
6. Bjurholms kommun
7. Bodens kommun
8. Boxholms kommun
9. Danderyds kommun
10. Dorotea kommun
11. Ekonomistyrningsverket
12. Elevernas riksförbund
13. Emmaboda kommun
14. Falköpings kommun
15. Funktionsrätt Sverige
16. Föreningen Hillel
17. Företagarna
18. Förvaltningsrätten i Malmö
19. Förvaltningsrätten i Umeå

Telefonväxel: 08-405 10 00
Fax: 08-24 46 31
Webb: www.regeringen.se

Postadress: 103 33 Stockholm
Besöksadress: Drottninggatan 16
E-post: u.registrator@regeringskansliet.se

20. Gnesta kommun
21. Gällivare kommun
22. Göteborgs kommun
23. Halmstads kommun
24. Haninge kommun
25. Helleborusskolan Österåker AB
26. Hietaniemi friskoleförening
27. Hudiksvalls kommun
28. Härryda kommun
29. Idéburna Skolors Riksförbund
30. Ideella föreningen Sally Bauerskolorna
31. Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering
32. Institutet för näringslivsforskning
33. Internationella Engelska skolan i Sverige AB
34. Jämställdhetsmyndigheten
35. Kammarrätten i Göteborg
36. Konkurrensverket
37. Kristianstads kommun
38. Kristina Friskolerådet
39. Kunskapsskolan i Sverige AB
40. Leksands kommun
41. Lingbygdens friskola ekonomisk förening
42. Linköpings kommun
43. Malmens friskola AB
44. Malmö kommun
45. Myndigheten för delaktighet
46. Norsjö kommun
47. Nätverket för en likvärdig skola
48. Prolympia AB
49. Regelrådet

50. Riksdagens ombudsmän (JO)
51. Riksrevisionen
52. Sala kommun
53. Skolforskningsinstitutet
54. Skolväsendets överklagandenämnd
55. Specialpedagogiska skolmyndigheten
56. Statens skolinspektion
57. Statens skolverk
58. Statistiska centralbyrån
59. Statskontoret
60. Stiftelsen Kalmar Waldorfskola
61. Stockholms kommun
62. Storfors kommun
63. Svalövs montessori ekonomiska förening
64. Svenskt Näringsliv
65. Sverigefinskaskolan i Stockholm AB
66. Sveriges elevkårer
67. Sveriges elevråd
68. Sveriges Kommuner och Regioner
69. Sveriges Lärare
70. Sveriges Skolledare
71. Södertälje kommun
72. Torsås kommun
73. Töreboda kommun
74. Umeå universitet
75. Uppsala universitet
76. Västanåsskolans Ekonomiska förening
77. Växjö kommun
78. Örebro kommun
79. Östersunds kommun

Remissvaren ska ha kommit in till Utbildningsdepartementet **senast den 2 december 2025**. Svaren bör lämnas per e-post till u.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till u.s.remissvar@regeringskansliet.se. Ange diarienummer U2025/01477 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.

När det gäller remissvaret bör följande beaktas:

- Svaret bör lämnas i två versioner: den ena i ett bearbetningsbart format (t.ex. Word), den andra i ett format (t.ex. pdf) som följer tillgänglighetskraven enligt lagen (2018:1937) om tillgänglighet till digital offentlig service.

- Remissinstansens namn ska anges i namnet på respektive dokument.

- Använd gärna följande rubriker:

– inledande sammanfattande synpunkter bör lämnas under rubriken ”Sammanfattning”,
– övergripande synpunkter som inte lämnas under sammanfattningen bör lämnas under rubriken ”Övergripande synpunkter”,
– vid synpunkter på ett förslag eller en bedömning i ett avsnitt eller delavsnitt bör betänkandets avsnittsrubrik (inklusive numrering), användas som rubrik,
– synpunkter avseende konsekvensanalysen bör lämnas under rubriken ”Konsekvenser”.

Ytterligare råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens promemoria Svara på remiss (SB PM 2021:1). Den kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissvaren kommer att publiceras på regeringens webbplats.

I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen eller materialet i betänkandet.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att

redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För **andra remissinstanser** innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Betänkandet kan laddas ned från Regeringskansliets webbplats www.regeringen.se.

Remissinstanserna kan utan kostnad beställa tryckta exemplar av betänkandet via ett beställningsformulär hos Elanders Sverige AB.

Eva Lenberg
Rättschef

Dnr 2025/1117

KSLU § 180 Försäljning av fastigheten Gustafsborg 2, Fabriksgatan 12

INLEDNING
Samhällsbyggnadskontoret fick den 15 november 2023 i uppdrag av kommunstyrelsen att påbörja en försäljning av fastigheten Gustafsborg 2.
Det förekommer markföroreningar på fastigheten. Köparen övertar det fulla ansvaret för samtliga vid köpet befintliga markföroreningar, inklusive eventuella framtida krav på undersökning, efterbehandling eller sanering som kan komma att ställas av myndigheter eller andra berörda parter.
Försäljningen hanteras av fastighetsmäklare. Köparen Vallsta Hus AB, Kolsva, är verksam inom uthyrning och förvaltning av industrilokaler.

Ekonomiska konsekvenser
Köpeskilling: 6 000 000 SEK. Bokfört värde (UB oktober): 3 065 519 SEK.

Beslutsunderlag
KS 2025.5666 – Missiv
KS 2025.5667– Avtal undertecknat

Ärendet föredras av mark-o exploateringsstrateg Eva Suikkonen. Planchef Victor Zakrisson och samhällsbyggnadschef Lars Wedlin deltar vid ärendets behandling.

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att godkänna försäljningen av fastigheten Gustafsborg 2 i enlighet med villkor i bifogat köpekontrakt per 31 oktober 2025, bilaga KS 2025.5667, samt
att uppdra till planchef att slutföra försäljningsprocessen genom att underteckna likvidavräkning, köpebrev och övriga i ärendet förekommande handlingar, i enlighet med villkor i bifogat köpekontrakt per 31 oktober 2025.

Erik Hamrin (M) och Magnus Edman (SD) yrkar bifall till Anders Wigelsbos (C) yrkande.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att godkänna försäljningen av fastigheten Gustafsborg 2 i enlighet med villkor i bifogat köpekontrakt per 31 oktober 2025, bilaga KS 2025.5667, samt
att uppdra till planchef att slutföra försäljningsprocessen genom att underteckna likvidavräkning, köpebrev och övriga i ärendet förekommande handlingar, i enlighet med villkor i bifogat köpekontrakt per 31 oktober 2025.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Samhällsbyggnadskontoret,
Eva Suikkonen
Mark-o exploateringsstrateg

MISSIV

Försäljning av fastigheten Gustafsborg 2, Fabriksgatan 12

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Samhällsbyggnadskontoret fick den 15 november 2023 av KS i uppdrag att påbörja en försäljning av fastigheten Gustafsborg 2. Vi har nu ett köpekontrakt, bilaga 1.

Det förekommer markföroreningar på fastigheten. Köparen övertar det fulla ansvaret för samtliga vid köpet befintliga markföroreningar, inklusive eventuella framtida krav på undersökning, efterbehandling eller sanering som kan komma att ställas av myndigheter eller andra berörda parter.

Försäljningen hanteras av fastighetsmäklare. Köparen Vallsta Hus AB, Kolsva, är verksam inom uthyrning och förvaltning av industrilokaler.

Ekonomiska konsekvenser
Köpeskilling: 6 000 000 SEK. Bokfört värde (UB oktober): 3 065 519 SEK.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar

att godkänna försäljningen av fastigheten Gustafsborg 2 i enlighet med villkor i bifogat köpekontrakt per 2025-10-31, samt

att uppdra till planchef att slutföra försäljningsprocessen genom att underteckna likvidavräkning, köpebrev och övriga i ärendet förekommande handlingar, i enlighet med villkor i bifogat köpekontrakt per 2025-10-31.

Bilagor:

1 Köpekontrakt för fastigheten Sala Gustafsborg 2, d.2025-10-31

2

3

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☒
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☒
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☒
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☒

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☒

Om **NEJ** – varför inte?

Inte aktuellt i detta beslut.

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Köpekontrakt

Säljare	SALA KOMMUN Box 304, 733 25 Sala	212000-2098	1/1-del
Köpare	Vallsta Hus AB Brovägen 20, 731 13 Kolsva	559412-7739	1/1-del

Köpeobjekt

Fastigheten SALA GUSTAFSBORG 2 med adressen Fabriksgatan 12, 733 39 Sala, nedan kallad fastigheten

Överlåtelseförklaring

Säljaren överlåter härmed fastigheten till köparen

Köpeskilling

Överlåtelsen sker mot en överenskommen köpeskilling av

SEX MILJONER KRONOR	6 000 000 SEK

Tillträdesdag

2026-01~~30~~, eller annat datum som parterna skriftligen överenskommer.
04-01

§1 Betalning av köpeskilling

Köparen betalar köpeskillingen till säljaren på följande sätt:

1. Betalar handpenning 2025-10-31 genom insättning på	
Mäklarens klientmedelskonto Handelsbanken 6602 - 316 450 421.	600 000 SEK
2. Betalar på tillträdesdagen	5 400 000 SEK
Summa:	6 000 000 SEK

På tillträdesdagen ska likvidavräkning upprättas.

§2 Inteckningar och pantbrev

Säljaren garanterar att

fastigheten på tillträdesdagen är intecknad till: 0 SEK

§3 Rättigheter och belastningar

Säljaren garanterar att

fastigheten inte belastas av servitut, nyttjanderätter, ledningsrätter, utmätnings- eller kvarstadsanteckningar utöver vad som anges i bilagt fastighetsregisterutdrag.

1.1 1.0 Copyright © 2025 Mäklarsamfundet System i Sverige AB

BLOKKFAST i Sverige AB
Kungsgatan 78
632 21 Eskilstuna

Telefon: 016-542 02 00
info@blokkfast.se
blokkfast.se

Org.nr: 559024-1682

§4 Fastighetens skick

Köparen har beretts tillfälle att undersöka fastigheten och friskriver med bindande verkan säljaren från allt ansvar för fel i fastigheten enligt 4 kap. 19 § jordabalken. Detsamma gäller för, fel enligt 11 kap. 64 § plan- och bygglagen (s.k. svartbyggen) och fel enligt miljöbalken. Köparen är således medveten om att han inte kan göra några anspråk gällande mot säljaren avseende sådana fel.

Köparen är införstådd med att det förekommer markföroreningar på fastigheten, i enlighet med vad som framgår av bilagor till detta köpekontrakt. Parterna är överens om att köparen, från och med tillträdesdagen, övertar det fulla ansvaret för samtliga vid köpet befintliga markföroreningar, inklusive eventuella framtida krav på undersökning, efterbehandling eller sanering som kan komma att ställas av myndigheter eller andra berörda parter.

Köparen svarar således ensam för alla kostnader och åtgärder hänförliga till befintliga markföroreningar, oavsett när dessa åtgärder aktualiseras.

Köpeskillingen har fastställts med beaktande av att köparen övertar detta ansvar och den ekonomiska belastning som kan följa därav.

§5 Ansvar för skada

Skadas eller försämras fastigheten mellan kontraktsdagen och tillträdesdagen ansvarar säljaren för skadan eller försämringen om den beror på säljarens vanvård, på att säljaren orsakar denna eller om den beror på olyckshändelse som ingen av parterna kunnat råda över.

Ansvaret övergår på köparen från och med den avtalade tillträdesdagen, även om köparen vid den tidpunkten på grund av köparens dröjsmål inte tillträder fastigheten.

Säljaren förbinder sig att hålla fastigheten fullvärdesförsäkrad till och med tillträdesdagen.

§6 Äganderättens övergång samt fördelning av intäkter och kostnader

Parterna är överens om att äganderätten till fastigheten övergår på köparen på tillträdesdagen sedan köpeskillingen erlagts till fullo på det sätt som anges i § 1.

Intäkter och kostnader (inklusive driftskostnader och övriga kostnader) hänförliga till fastigheten för tiden före tillträdesdagen svarar säljaren för medan köparen svarar för intäkter och kostnader som uppkommer från och med tillträdesdagen.

Avräkning av intäkter och kostnader ska ske på tillträdesdagen och justeras mellan parterna.

Vad avser fastighetsskatt är parterna införstådda med att betalningsskyldigheten belastar den av dem som är ägare av fastigheten den 1 januari respektive år. Parterna är överens om att avräkning och fördelning av fastighetsavgiften/fastighetsskatten ska ske parterna emellan på tillträdesdagen på sätt som angivits ovan.

§7 Anslutningsavgifter och myndighetsbeslut

Om inget annat anges i detta kontrakt med bilagor garanterar säljaren, att på fastigheten belöpande

- gatukostnadsersättning
- el-anslutningsavgifter
- VA-anslutningsavgifter
- anslutningsavgifter för fjärrvärme

erlagts, om sådan ersättningsskyldighet inträtt.

Vidare garanteras att fastigheten inte berörs av myndighetsbeslut eller liknande som på något sätt begränsar köparens möjlighet att utnyttja fastigheten som den används av säljaren idag.

§8 Lagfarts- och lånekostnader

Köparen ska betala alla lagfarts- och inteckningskostnader med anledning av köpet.

1.1 1.0 Copyright © 2025 Mäklarsamfundet System i Sverige AB

BLOKKFAST i Sverige AB
Kungsgatan 78
632 21 Eskilstuna

Telefon: 016-542 02 00
info@blokkfast.se
blokkfast.se

Org.nr: 559024-1682

§9 Kontraktsbrott

Skulle någon part inte fullgöra sina skyldigheter enligt detta kontrakt, har motparten rätt till skälig ersättning. Är kontraktsbrottet av väsentlig betydelse för part har denne dessutom rätt att häva köpet. Omedelbar hävningsrätt föreligger inte om köparen är privatperson och kan hänvisa till sådana extraordinära omständigheter som inte skulle ha kunnat undvikas även om alla rimliga åtgärder hade vidtagits.

Vid köparens kontraktsbrott, som leder till hävning av köpet, ska ersättning i första hand regleras ur betald handpenning. Överstiger säljarens skada handpenningen ska köparen snarast betala mellanskillnaden. Är säljarens skada mindre än handpenningen ska säljaren snarast återbetala mellanskillnaden till köparen. Vid köparens kontraktsbrott ska ersättningen till säljaren även innefatta säljarens kostnad för mäklarprovision i samband med försäljningen av fastigheten.

§10 Säljarens garanti

Säljaren garanterar att:

- att fastigheten sälja utan befintliga hyresgäster,

- åläggande från miljö- och hälsoskyddsnämnd eller annan myndighet inte föreligger än vad som angivits i detta kontrakt,

- avtal avseende ekonomisk eller teknisk fastighetsförvaltning för fastigheten ej föreligger,

- byggnaderna på fastigheten är uppförda och används i enlighet med bygglov och gällande detaljplan,

- fastigheten inte är föremål för expropriation eller liknande åtgärd och att, såvitt säljaren känner till, inga förberedande sådana åtgärder har vidtagits eller är att förvänta,

- den information som säljaren har tillhandahållit köparen inför och i samband med ingåendet av detta avtal är fullständig och korrekt. Således har varken säljaren eller säljarens rådgivare eller anställda lämnat någon felaktig upplysning angående fastigheten eller undanhållit någon information som kan bedömas ha betydelse för köparens beslut att förvärva fastigheten på de villkor som framgår av detta köpekontrakt,

- köparen genom detta avtal inte är skyldig att ta över ansvaret för någon personal anställd hos säljaren eller annan.

§11 Säljarens skyldighet

Från och med tillträdesdagen överlåter säljaren på köparen sina rättigheter och skyldigheter förenade med innehavet av fastigheten.

§12 Köparens skyldighet

Från och med tillträdesdagen övertar köparen säljarens rättigheter och skyldigheter enligt alla för fastighetens behöriga skötsel träffade avtal såsom rörande renhållning, leverans av vatten och el, allt i den mån dessa avtal inte kan sägas upp att upphöra på tillträdesdagen.

§13 Städning

Säljaren svarar för att fastighetens tomtmark är avstädad, samt att utrymmen vilka disponeras av säljaren är utrymda och städade senast på tillträdesdagen.

Säljaren ska före tillträdesdagen ta bort egendom som inte ingår i köpet. Gör inte säljaren detta har köparen – om inte annat avtalats – rätt att göra sig av med egendomen på säljarens bekostnad eller överta egendomen.

1.1 1.0 Copyright © 2025 Mäklarsamfundet System i Sverige AB

BLOKKFAST i Sverige AB
Kungsgatan 78
632 21 Eskilstuna

Telefon: 016-542 02 00
info@blokkfast.se
blokkfast.se

Org.nr: 559024-1682

§14 Överlämnande av handlingar samt nycklar

Sedan köpeskilling betalats enligt de i 1 § angivna villkoren, ska säljaren till köparen överlämna bevittnat kvitterat köpebrev avseende fastigheten och övriga handlingar som behövs för att köparen ska få lagfart. Säljaren ska även till köparen överlämna de nycklar säljaren har samt aktuellt utdrag ur fastighetsregistret, obelånade pantbrev, gällande hyresavtal och tomtkarta om sådan finns och andra handlingar rörande fastigheten, vilka är av betydelse för köparen som ägare av denna.

§15 Skriftliga meddelanden

Skriftliga meddelanden med anledning av detta kontrakt ska ske genom personligt överlämnande/överlämnande genom bud, brev, rekommenderat brev eller e-post samt med kännedomskopia till ansvarig mäklare.

Meddelande ska anses ha kommit mottagaren tillhanda:

a) om avlämnats personligen/bud: vid överlämnandet;

b) om avsänt med brev: vid mottagandet;

c) om avsänt med e-post: vid avsändande;

d) om avsänt med rekommenderat brev: tre arbetsdagar efter avlämnande för postbefordran.

§16 Fullständighet

Parterna bekräftar att detta köpekontrakt representerar hela överenskommelsen mellan parterna. Köpekontraktet ersätter alla tidigare avtal, kontrakt, uppgörelser, kommunikationer, framställanden eller garantier, vare sig muntliga eller skriftliga, av någon tjänsteman, agent, anställd hos eller ombud till någon part.

§17 Överlåtelse

Part ska ej äga rätt att utan den andre partens skriftliga medgivande överlåta sina rättigheter eller skyldigheter enligt detta köpekontrakt.

§18 Lag/tvist

Svensk lag ska tillämpas på detta köpekontrakt.

Utväxling av kontraktet

Detta kontrakt är upprättat i tre likalydande exemplar, varav vilka säljare och köpare tagit var sitt och det tredje exemplaret utgör fastighetsmäklarens arkivexemplar.

Säljarens underskrift

För SALA KOMMUN
Sala

Amanda Lindblad

Köparens underskrift

För Vallsta Hus AB 2025-10-30
Eskilstuna

Anders Karlsson

Bilagor

Bilagor 1: Miljödokumentation

Bilaga 2: Fastighetsutdrag

Bilaga 3: Depositionsavtal

1.1 1.0 Copyright © 2025 Mäklarsamfundet System i Sverige AB

BLOKKFAST i Sverige AB
Kungsgatan 78
632 21 Eskilstuna

Telefon: 016-542 02 00
info@blokkfast.se
blokkfast.se

Org.nr: 559024-1682

Dnr 2025/1130

KSLU § 191 Revidering av VA-taxa

INLEDNING
Enligt Lagen om Allmänna Vattentjänster 2006:412, ska VA-taxan utformas så att varje brukare betalar utifrån den nytta av vattentjänster (vatten, spillvatten och dagvatten) som man nyttjar. VA-verksamheten ska bedrivas till självkostnadspris och ha ett nollresultat, det vill säga varken gå med vinst eller förlust.

Den aktuella VA-taxan började gälla 1 januari 2021. En översyn på kostnader och intäkter har gjorts utifrån prognos 2025 samt beräkning för kostnader och intäkter 2024 och tidigare. Sammanfattningsvis har VA-kollektivets kostnader ökat i och med omläggning av personalkostnader och lokalhyror för att spegla den verkliga kostnaden. Ökade el- och kemikaliekostnader har bidragit till att tidigare överskott har upparbetats. Efter skyfallet 2023 finns behov av att öka underhållstakten på ledningsnätet, vilket gör att investeringsvolymen behöver öka framöver.

Inga förändringar i taxans konstruktion föreslås utan avgifterna består fortsatt av tre avgiftsdelar för brukningsavgiften och fyra avgiftsdelar för anslutningsavgiften. Fördelningen mellan fasta och rörliga avgifter kvarstår också då de redan i nuvarande taxa speglar fördelningen mellan fasta och rörliga kostnader.

Tekniska kontoret föreslår en höjning av brukningsavgiften med 25 % för att balansera upp underskottet. Höjningen baseras på tidigare års resultat, årets prognos och beräkning för kostnader och intäkter för kommande år.

En höjning av anläggningsavgifterna (§§ 5–13) och särskilda avgifter (§18) föreslås endast ske enligt entreprenadindex sedan förra revideringen.

Totalt över hela brukarkollektivet föreslås brukningsavgifterna höjas med 25 %. Dock innebär förändringen att olika kunder påverkas olika mycket beroende på hur många tjänster man är ansluten till (dricksvatten, spillvatten och dagvatten), hur mycket vatten man förbrukar och för verksamheter, hur stora byggnadernas ytor är.

Ekonomiska konsekvenser
Höjningen av VA-taxan kommer att påverka medlemmar av VA-kollektivet på följande sätt.

25 % höjning

För en vanlig villa med en förbrukning på 150 m3 vatten innebär den föreslagna höjningen cirka 140 kr/månad.

För ett flerbostadshus med 15 lägenheter och en förbrukning på 2 000 m3 innebär den föreslagna höjningen cirka 80 kr/lägenhet och månad.

Beslutsunderlag
KS 2025.5712 – Missiv

Ärendet föredras av teknisk chef Roger Lindström.

KSLU § 191 forts

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anta förslag till ny VA-taxa enligt bilagt förslag, samt
att taxan börjar gälla från och med 1 januari 2026.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar,
att anta förslag till ny VA-taxa enligt bilagt förslag samt
att taxan börjar gälla från och med 1 januari 2026.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Tekniska kontoret,
Roger Lindström
Kontorschef

MISSIV

Revidering VA-taxa

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

BAKGRUND

Enligt Lagen om Allmänna Vattentjänster 2006:412, ska VA taxan utformas så att varje brukare betalar utifrån den nytta av vattentjänster (vatten, spillvatten och dagvatten) som man nyttjar. VA-verksamheten ska bedrivas till självkostnadspris och ha ett nollresultat, dvs. varken gå med vinst eller förlust.

Den aktuella VA-taxan började gälla 1 januari 2021. En översyn på kostnader och intäkter har gjorts utifrån prognos 2025 samt beräkning för kostnader och intäkter 2024 och tidigare. Sammanfattningsvis har VA-kollektivets kostnader ökat i och med omläggning av personalkostnader och lokalhyror för att spegla den verkliga kostnaden. Ökade el- och kemikaliekostnader har bidragit till att tidigare överskott har upparbetats. Efter skyfallet 2023 finns behov av att öka underhållstakten på ledningsnätet, vilket gör att investeringsvolymen behöver öka framöver.

Inga förändringar i taxans konstruktion föreslås utan avgifterna består fortsatt av tre avgiftsdelar för brukningsavgiften och fyra avgiftsdelar för anslutningsavgiften. Fördelningen mellan fasta och rörliga avgifter kvarstår också då de redan i nuvarande taxa speglar fördelningen mellan fasta och rörliga kostnader.

FÖRÄNDRING

Tekniska kontoret föreslår en höjning av brukningsavgiften med 25 % för att balansera upp underskottet. Höjningen baseras på tidigare års resultat, årets prognos och beräkning för kostnader och intäkter för kommande år.

En höjning av anläggningsavgifterna (§§ 5-13) och särskilda avgifter (§18) föreslås endast ske enligt entreprenadindex sedan förra revideringen.

KONSEKVENSER

Totalt över hela brukarkollektivet föreslås brukningsavgifterna höjas med 25 %. Dock innebär förändringen att olika kunder påverkas olika mycket beroende på hur många tjänster man är ansluten till (dricksvatten, spillvatten och dagvatten), hur mycket vatten man förbrukar och för verksamheter hur stora byggnadernas ytor är.

SALA KOMMUN

Ekonomiska konsekvenser
Höjningen av VA-taxan kommer att påverka medlemmar av VA-kollektivet på följande sätt.

25 % höjning

För en vanlig villa med en förbrukning på 150 m3 vatten innebär den föreslagna höjningen cirka 140 kr/månad.

För ett flerbostadshus med 15 lägenheter och en förbrukning på 2 000 m3 innebär den föreslagna höjningen cirka 80 kr/lägenhet och månad.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen hemställer att kommunfullmäktige beslutar
att anta Tekniska kontorets förslag till ny VA-taxa samt

att taxan börjar gälla från och med 1 januari 2026.

Roger Lindström
Teknisk chef

Bilagor: 1

2

3

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☒
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☒
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Dnr 2025/1052

KSLU § 183 Förslag till ny Sotningstaxa 2026

INLEDNING
Kommunfullmäktige beslutade den 27 oktober 2025, att byta uppräkningsmodell för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll från Sotningsindex till Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV). Detta eftersom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) slutar att publicera Sotningsindex inom något år.

Vid övergången till PKV har kommunfullmäktige fastställt att justera taxan med faktorn 1,009 i enlighet med SKR:s rekommendation.
SKR:s PKV för oktober 2025 är 0,7.

Kommunstyrelsens beslut gällande sotningstaxa för 2025 infördes den 1 juli. Det nya beslutet kommer att gälla från den 1 januari 2026.

Vid första användningen av PKV samt för att säkerställa rätt nivå vid övergången till PKV multipliceras befintlig taxa med faktorn 1,009 som blir 553 kronor x 1,009 = 558. Sedan multipliceras 558 med PKV som blir 558 x 0,7 % = 562.

Detta medför att timpriset för sotningstaxan fastställs till 562 kronor.

Kommunfullmäktige beslutade den 27 oktober 2025, att delegera till kommunstyrelsen att justera taxan i enlighet med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV).

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet bedöms inte ha någon ekonomisk negativ påverkan.

Beslutsunderlag
KS 2025.5701 - Missiv
KS 2025.5702 - Sotningstaxa 2026

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att från den 1 januari 2026 fastställa timpriset för sotningstaxan till 562 kronor samt
att den gamla taxan därmed upphävs.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att från den 1 januari 2026 fastställa timpriset för sotningstaxan till 562 kronor samt
att den gamla taxan därmed upphävs.

Skickas till - Kommunstyrelsen

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SALA-HEBY
Andreas Fernros
Räddningschef

Kommunstyrelsen

Sotningstaxa 2026

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Kommunfullmäktige beslutar 2025-10-27 att byta uppräkningsmodell för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll från Sotningsindex till Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV). Detta eftersom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) slutar att publicera Sotningsindex inom något år.

Vid övergången till PKV har kommunfullmäktige fastställt att justera taxan med faktorn 1,009 i enlighet med SKR:s rekommendation.

SKR:s PKV för oktober 2025 är 0,7.

Kommunstyrelsens beslut gällande sotningstaxa för 2025 infördes den 1 juli. Det nya beslutet kommer att gälla från den 1 januari 2026.

Vid första användningen av PKV samt för att säkerställa rätt nivå vid övergången till PKV multipliceras befintlig taxa med faktorn 1,009 som blir 553 kronor x 1,009 = 558. Sedan multipliceras 558 med PKV som blir 558 x 0,7 % = 562.

Detta medför att timpriset för sotningstaxan fastställs till 562 kronor.

Kommunfullmäktige beslutar 2025-10-27 att delegera till kommunstyrelsen att justera taxan i enlighet med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV).

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte ha någon ekonomisk negativ påverkan.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen beslutar

att från den 1 januari 2026 fastställa timpriset för sotningstaxan till 562 kronor samt

att den gamla taxan därmed upphävs.

Bilagor:

1 Sotningstaxa 2026

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna
(tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktions-nedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Sala kommun

Kommunal författningssamling

Sotningstaxa

KFS 063 revision 18

TAXA

ANTAGEN: 2025-X

GÄLLER FRÅN OCH MED: 2026-01-01

ERSÄTTER: 202X/X

Objekt i småhus

Taxan träder i kraft den 1 januari 2026. Kr exkl. moms.

§ 1. Grundavgift

Inställelse för utförande av arbete enligt § 2 under ordinarie sotningstur per gång.

1. Helårsbebott hus
   (12,74 minuter x 9,36 kr) 119 kr
2. Fritidshus
   (21,72 minuter x 9,36 kr) 203 kr

§ 2. Objektsavgift (kr/enhet)

Sotning eller rensning av nedan nämnt objekt jämte tillhörande rökkanal och förbindelsekanal eller bikanal.

1. Värmepanna med normaleffekt högst 50 Mcal/h (ca 60 kW)
   a. eldad uteslutande med olja:
      237 kr
   b. eldad helt eller delvis med fast bränsle:
      284 kr
   c. miljögodkänd panna, eldad helt eller delvis med fast bränsle:
      331 kr (objektstid = b + 5,00 minuter)
2. Braskamin
   211 kr
3. Vanlig köksspis och övriga lokaleldstäder
   187 kr

§ 3. Tilläggsavgift

1. Förbindelsekanal eller bikanal av lägst 1.0 m längd
   a. 1,0 –2,5 m:
      36 kr
   b. 2,6 –5,0 m:
      89 kr
   c. Mer än 5,0 m; timersättning tas ut enligt § 11.
2. Avstötning från vind eller övervåning av vertikal kanal och/eller horisontell kanal av högst 2,5 m längd.
   27 kr

Övriga objekt

§ 4. Inställelseavgift

Avgift enligt § 5.1 inkluderar ersättning för inställelse för arbetets utförande vid objekt belägna inom en radie av 10 km från arbetslokalerna. För avlägsnare belägna objekt uttas tilläggsersättning för den proportionella delen av den tillkommande transporttiden per man och timme med pris, som anges i § 11.

§ 5.

1. Sotning av värmepanna jämte tillhörande rökkanal och förbindelsekanal. För den till rökkanalen anslutna största sotade värmepannan uttas ersättning enligt *kolumn a* och för var och en av de övriga sotade värmepannorna enligt *kolumn b*.

Tabell 1. Sotning av värmepanna jämte tillhörande rökkanal och förbindelsekanal

Normaleffekt Mcal/h (ca kW)	**a = huvudpanna**	**b = sidopanna**
–50 (–60)	Enl. § 2, pkt 1	151 kr
51–100 (61–120)	439 kr	276 kr
101–150 (121–180)	509 kr	346 kr
151–200 (181–240)	585 kr	421 kr
201–250 (241–300)	614 kr	451 kr

251–300 (301–360)	659 kr	495 kr

2. För sotning eller rensning av annat än för objekt i småhus och § 5.1 angivet objekt uttas ersättning per man och timme med pris, som anges i § 11. Parterna må träffa överenskommelse om fast pris beräknat efter tidsåtgång.

§ 6. Tilläggsavgift

1. Separat rökkanal till sidopanna:
   37 kr
2. Stoftavskiljare, rökgasfläkt, längre förbindelsekanal till objekt enligt § 5.1; timersättning uttas enligt § 11. Parterna må träffa överenskommelse om fast pris beräknat efter tidsåtgång.

Undersökningsarbeten med mera

För undersökningsarbete, annat beställt arbete och utbränning uttas ersättning per man och timme med pris, som anges i § 11 samt transportersättning enligt § 9.

Särskilda bestämmelser

§ 7. Särskild ersättning

Om vid utförande av arbete enligt § 2, § 3 och § 5.2 undantagsförhållande föreligger genom avvikelse av nedan nämnt slag, uttas ersättning per man och timme med pris, som anges i § 11.

1. sådan placering av objektet att rensluckor är svåråtkomliga (jfr åtkomlighetsregler i TFN),
2. anordningar och konstruktionsdetaljer hindrar eller avsevärt försvårar användning av standardverktyg,
3. för sotningens genomförande erforderlig demontering och montering av luckor och andra detaljer orsakar merarbete i sådan omfattning att tidsåtgången härför uppgår till eller överstiger i § 11 angiven debiteringsperiod,
4. blockering av rensluckor eller av utrymme med renslucka,
5. användning av mer än vanligt sotbildande bränsle, förekomsten av svårborttagbara blanksotbeläggningar eller av större sotmängd än normalt på grund av anläggningsfel,
6. fastsättning av arbetsredskap i kanal e.dyl.

§ 8. Lös väggstege

För hämtning av lös väggstege, som ej förvaras omedelbart intill uppstigningsställe uttas tilläggsavgift med:
56 kr

dock att tilläggsersättning beräknas som timersättning enligt § 11, därest tidsåtgången uppgår till eller överstiger däri angiven debiteringsperiod.

§ 9. Extra inställelse

För extra inställelse, då fastighetsägaren eller nyttjaren av rensningspliktigt objekt utan giltigt skäl hindrat arbetets utförande på härför tillkännagiven tidpunkt, uttas för återbesök ersättning per man och timme med pris som anges i § 11 samt transportersättning. Härjämte uttas ersättning för den ordinarie inställelsen enligt § 1 eller §§ 4-6 samt en administrationsavgift av:
84 kr.

Transportersättning för bil beräknas som kilometerersättning med det belopp per påbörjad km av avståndet fram och åter till förrättningsplatsen som vid tillfället gäller för befattningshavare i kommunens tjänst enligt härför centralt utfärdad anvisning.

Vid beräkningen tillämpas reglerna för mindre bil och lägsta årliga körlängd. För annat transportmedel än bil uttas ersättning med den verkliga kostnaden.

§ 10. Arbete utom ordinarie arbetstid

För arbete, som utförs utom ordinarie arbetstid, orsakat av att objektet inte är tillgängligt under ordinarie arbetstid, uttas ersättning per man och timme med pris, som anges i § 11 samt tillägg motsvarande de merkostnader som arbetet föranleder.

§ 11. Timersättning

Timersättning utgår med:
562 kr
innefattande även ersättning för erforderlig arbetsledning. För arbete under ordinarie arbetstid räknas påbörjad kvartstimme som hel kvartstimme. För övertidsarbete räknas påbörjad halvtimme som hel halvtimme. I övertid inräknas eventuell avtalsenlig väntetid samt tid för bad och omklädsel, därest denna utgår särskilt för övertidsarbetet.

Vid beräkning av arbetstidens längd inräknas förflyttningstiden till och från arbetsplatsen.

§ 12. Kostnad för teknisk utrustning

I angivna ersättningar ingår kostnaden för konventionell teknisk utrustning. För användande av speciell teknisk utrustning, exempelvis sotsugare och tvättaggregat, utgår tilläggsersättning enligt överenskommelse med den betalande.

§ 13. Regler för avbokning

Vid förhinder att ge skorstensfejarmästaren/sotaren tillträde till fastighet vid aviserat datum skall detta meddelas så snart som möjligt, dock senast med en arbetsdags framförhållning.

Exempel:

- Avser aviseringen en tisdag, skall avbokning ske senast fredagen innan

- Avser aviseringen en måndag, skall avbokning ske senast torsdagen veckan före
- Avser aviseringen en onsdag skall avbokning ske sensat måndag samma vecka

Meddelande om avbokning skall ske på skorstensfejarmästarens telefon 0224-151 15 och detta på aviserad telefontid, vilken framgår av utsänd avisering.

Om avbokning inte sker enligt ovanstående, kommer en avgift motsvarande kostnaden för den aviserade verksamheten att uttas, dock maximalt 1.200 kr.

Dnr 2025/1053

KSLU § 184 Förslag till ny Taxa för brandskyddskontroll 2026

INLEDNING
Kommunfullmäktige beslutade den 27 oktober 2025, att byta uppräkningsmodell för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll från Sotningsindex till Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV). Detta eftersom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) slutar att publicera Sotningsindex inom något år.

Vid övergången till PKV har kommunfullmäktige fastställt att justera taxan med faktorn 1,009 i enlighet med SKR:s rekommendation.
SKR:s PKV för oktober 2025 är 0,7.

Kommunstyrelsens beslut gällande taxa för brandskyddskontroll för 2025 infördes den 1 juli. Det nya beslutet kommer att gälla från den 1 januari 2026.

Vid första användningen av PKV samt för att säkerställa rätt nivå vid övergången till PKV multipliceras befintlig taxa med faktorn 1,009 som blir 872 kronor x 1,009 = 880. Sedan multipliceras 880 med PKV som blir 880 x 0,7 % = 886. Detta medför att timpriset för brandskyddskontroll fastställs till 886 kronor.

Kommunfullmäktige beslutade den 27 oktober 2025, att delegera till kommunstyrelsen att justera taxan i enlighet med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV).

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet bedöms inte ha någon ekonomisk negativ påverkan.

Beslutsunderlag
KS 2025.5703 – Missiv
KS 2025.5704 - Taxa för brandskyddskontroll 2026

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta förslag till taxa för brandskyddskontroll med en timersättning av 886 kronor, att gälla från och med den 1 januari 2026 samt
att den gamla taxan därmed upphävs.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att anta förslag till taxa för brandskyddskontroll med en timersättning av 886 kronor, att gälla från och med den 1 januari 2026 samt
att den gamla taxan därmed upphävs.

Skickas till
Kommunstyrelsen

RÄDDNINGSTJÄNSTEN SALA-HEBY
Andreas Fernros
Räddningschef

Kommunstyrelsen

Taxa för brandskyddskontroll 2026

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Kommunfullmäktige beslutar 2025-10-27 att byta uppräkningsmodell för rengöring (sotning) och brandskyddskontroll från Sotningsindex till Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV). Detta eftersom Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) slutar att publicera Sotningsindex inom något år.

Vid övergången till PKV har kommunfullmäktige fastställt att justera taxan med faktorn 1,009 i enlighet med SKR:s rekommendation.

SKR:s PKV för oktober 2025 är 0,7.

Kommunstyrelsens beslut gällande taxa för brandskyddskontroll för 2025 infördes den 1 juli. Det nya beslutet kommer att gälla från den 1 januari 2026.

Vid första användningen av PKV samt för att säkerställa rätt nivå vid övergången till PKV multipliceras befintlig taxa med faktorn 1,009 som blir 872 kronor x 1,009 = 880. Sedan multipliceras 880 med PKV som blir 880 x 0,7 % = 886.

Detta medför att timpriset för brandskyddskontroll fastställs till 886 kronor.

Kommunfullmäktige beslutar 2025-10-27 att delegera till kommunstyrelsen att justera taxan i enlighet med Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV).

Ekonomiska konsekvenser

Beslutet bedöms inte ha någon ekonomisk negativ påverkan.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att anta förslag till taxa för brandskyddskontroll med en timersättning av 886 kronor, att gälla från och med den 1 januari 2026 samt

att den gamla taxan därmed upphävs.

Bilagor:

1 Taxa för brandskyddskontroll 2026

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktions-nedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Sala kommun

Kommunal författningssamling

Taxa för brandskyddskontroll

KFS 062 revision 18

TAXA

ANTAGEN: 2025-XX-XX

GÄLLER FRÅN OCH MED: 2026-01-01

ERSÄTTER: 202X/X

Tillämpningsområde - Sala kommun

För utförande av brandskyddskontroll enligt lagen om skydd mot olyckor samt tillhörande föreskrifter utgår ersättning enligt denna taxa.

Gäller från den 1 januari 2026. Angivna avgifter exkl. moms.

1. Objekt i småhus

1.1 Grundavgift

Inställelse för utförande av brandskyddskontroll

1 Helårsbebott hus (timpris enl. 4.4/60 x 12,74 x 1,5) 282 kr

2. Fritidshus (timpris enl. 4.4/60 x 21,72 x 1,5) 481 kr

1.2 Kontrollavgift

1. Kontroll av eldstad med tillhörande rökkanal (45 minuter) 666 kr.
2. Kontroll av ytterligare eldstad ansluten till rökkanal i samma skorsten som (1) (20 min) 295 kr

1.3 Tilläggsavgift

För kontroll genom temperaturmätning, tryckmätning, röktrycksprovning eller läckagemätning uttas ersättning för mertiden med pris, som anges i 4.4.

2. Övriga objekt

2.1 Kontrollavgift

Kontrollavgift utgår med pris som anges i 4.4.

3 Avgift för efterkontroll

För separat utförd efterkontroll av förelagd brandskyddsåtgärd utgår ersättning med pris som anges i 4.4 samt transportersättning.

4. Särskilda bestämmelser

1. För extra inställelse, då kontrollen inte kunnat utföras enligt ordinarie avisering och särskilda skäl för detta inte förelegat, utgår ersättning för återbesök med pris som anges i 4.4 samt transportersättning. Härjämte utgår ersättning för den ordinarie inställelsen enl. 1.1 eller 2.1 samt en administrationsavgift av 143 kronor (Avgiften bör baseras på tio minuters tidsåtgång).
2. Transportersättning för bil beräknas som kilometerersättning per påbörjad km av avståndet fram och åter till förättningsplatsen. Vid beräkningen tillämpas reglerna för mindre bil och lägsta årliga körlängd. För annat transportmedel än bil utgår ersättning med den verkliga kostnaden.
3. För kontroll utförd utom ordinarie arbetstid orsakat av att objektet inte är tillgängligt under ordinarie arbetstid, utgår ersättning med pris som anges i 4.4 samt tillägg motsvarande de merkostnader som arbetet föranleder.
4. Timersättning utgår per man med: 886 kronor. För kontroll utförd under ordinarie arbetstid räknas påbörjad kvartstimme som hel kvartstimme. För kontroll utförd utom ordinarie arbetstid räknas påbörjad halvtimme som hel halvtimme.

   Vid beräkning av arbetstidens längd enligt 2. och 3. samt 4. inräknas förflyttningstiden till och från arbetsplatsen.
5. I angivna ersättningar ingår kostnaden för tekniska utrustning och förbrukningsmateriel samt för protokollering av brandskydds- kontrollen.

5. Indexreglering av taxan

Ersättning för brandskyddskontroll enligt denna taxa revideras årligen den 1 januari enligt index framtaget av Sveriges Kommuner och Regioner, Prisindex för Kommunal Verksamhet (PKV) för oktober månad.

6. Regler för avbokning

Vid förhinder att ge skorstensfejarmästaren/tekniker tillträde till fastighet vid aviserat datum skall detta meddelas så snart som möjligt, dock senast med en arbetsdags framförhållning.

Exempel:

- Avser aviseringen en tisdag, skall avbokning ske senast fredagen innan
- Avser aviseringen en måndag, skall avbokning ske senast torsdagen veckan före
- Avser aviseringen en onsdag skall avbokning ske senast måndag samma vecka

Meddelande om avbokning skall ske på skorstensfejarmästarens telefon 0224-151 15 och detta på aviserad telefontid, vilken framgår av utsänd avisering.

Om avbokning inte sker enligt ovanstående, kommer en avgift motsvarande kostnaden för den aviserade verksamheten att uttas, dock maximalt 1.200 kr.

7. Särskild brandskyddskontroll

Där det föreligger osäkerhet om en eldstads brandsäkerhet, och det inte är lämpligt att invänta nästa ordinarie brandskyddskontroll, kan det som ett alternativ till ett eldningsförbud beslutas om en särskild brandskyddskontroll.

Vid en soteld där räddningstjänsten gjort en insats och att brandbefälet bedömer att en extra brandskyddskontroll skall utföras tas särskilt beslut därom och skorstensfejarmästaren meddelas. Kostnad för fastighetsägaren motsvarar ersättning enligt särskilda bestämmelser i § 4.

Dnr 2025/799

KSLU § 185 Revidering av Taxa för tillsyn enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

INLEDNING
Kommunfullmäktige har vid fastställande av räddningstjänstens taxor samtidigt uppdragit till kommunstyrelsen att revidera dessa utifrån personalkostnads-ökningarna.

Taxan som avses i denna framställning gäller tillsyn enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Den senaste taxehöjningen genomfördes 1 januari 2025.

En höjning som motsvarar personalkostnadsökningarna för 2026 innebär en taxehöjning på 3,1 % och gäller samtliga avgifter.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inte någon direkt ekonomisk konsekvens för Sala kommun.

Beslutsunderlag
KS 2025.5705 – Missiv
KS 2025.5706 - Förslag till taxa för tillsyn enligt LBE

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att taxa för tillsyn enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor höjs från den 1 januari 2026 med 3,1 % enligt bilagt förslag och gäller samtliga avgifter.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att taxa för tillsyn enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor höjs från den 1 januari 2026 med 3,1 % enligt bilagt förslag och gäller samtliga avgifter.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Räddningstjänsten
Andreas Fernros
Räddningschef

Kommunstyrelsen

MISSIV

Revidering av Taxa för tillsyn enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Kommunfullmäktige har vid fastställande av räddningstjänstens taxor samtidigt uppdragit till kommunstyrelsen att revidera dessa utifrån personalkostnads-ökningarna.

Taxan som avses i denna framställning gäller tillsyn enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Den senaste taxehöjningen genomfördes 2025-01-01.

En höjning som motsvarar personalkostnadsökningarna för 2026 innebär en taxehöjning på 3,1 % och gäller samtliga avgifter.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inte någon direkt ekonomisk konsekvens för Sala kommun.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att taxa för tillsyn enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor höjs från 2026-01-01 med 3,1 % enligt bilagt förslag och gäller samtliga avgifter.

Bilagor:

1 Förslag till taxa för tillsyn enligt LBE

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Sala kommun

Kommunal författningssamling

Taxa för tillsyn av brandfarliga och explosiva varor

KFS 067 REVISION 14

TAXA

ANTAGEN: 2025-

GÄLLER FRÅN OCH MED: 2026-01-01

---

§ 1. Inledande bestämmelser

Enligt denna taxa erläggs avgift för tillsyn enligt § 21, lagen om brandfarliga och explosiva varor.

§ 2. Beräkning av tillsynsavgift

En ägare eller innehavare till anläggning för vilken tillstånd meddelats enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor skall erlägga en tillsynsavgift med av Kommunstyrelsen fastställt belopp. Om anläggningen är ett tillsynsobjekt enligt 5 kap 5 § 1, LSO (lag om skydd mot olyckor) skall tillsynsavgiften enligt denna taxa adderas tillsynsavgiften enligt LSO. Om anläggningen ej är ett tillsynsobjekt enligt LSO skall grundavgift enligt § 5 erläggas förutom tillsynsavgiften.

§ 3. Reskostnader

Om åtgärd föranleder resa utanför räddningsregionen Sala-Heby, utgår extra avgift härför för timtid och reskostnad enligt avtal.

§ 4. Särskilt sakkunnig

Då ärende är av sådan speciell natur eller svårighetsgrad att Kommunstyrelsen finner sig nödsakad anlita särskild sakkunnig, erläggs ersättning åt denne av anläggningsägaren/innehavaren.

§ 5. Belopp

Avgifterna enligt § 2 och 3 utgör fr.o.m. dagen för denna taxas tillämpning.

- Taxan består av en grundavgift på 1.985 kr och en timavgift på 989 kr.

- För varje påbörjad timme på objektet utgår en tillsynsavgift på 989 kr.
- Efterkontroll debiteras med 2.973 kr.

§ 6. Avgiftens erläggande

Avgift enligt denna taxa erläggs av anläggningsägaren/innehavaren mot räkning när huvudbesiktningen vid tillsyn fullgjorts.

Efterkontroll av föreläggande, utöver den första, debiteras efter varje fullgjord besiktning.

Om tillsynsbeslut vid besvär blir ogiltigt, äger anläggningsägaren/ innehavaren efter ansökan återfå för efterbesiktningarna erlagd avgift.

§ 7. Taxans reglering

Kommunstyrelsen reglerar på kommunfullmäktiges uppdrag taxan årligen motsvarande personalkostnadshöjningen för räddningstjänstens personal inom Kommunal.

§ 8. Dröjsmålsränta

Betalas icke avgift innan på räkning angiven tid debiteras dröjsmålsränta.

§ 9. Ikraftträdande

Denna taxa skall tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2026 och gäller för åtgärd som är påbörjad efter denna dag.

Alla avgifter är exklusive moms.

Dnr 2025/800

KSLU § 186 Revidering av Taxa för tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO)

INLEDNING
Kommunfullmäktige har vid fastställande av räddningstjänstens taxor samtidigt uppdragit till kommunstyrelsen att revidera dessa utifrån personalkostnads-ökningarna.

Taxan som avses i denna framställning gäller tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO).

Den senaste taxehöjningen genomfördes den 1 januari 2025.

En höjning som motsvarar personalkostnadsökningarna för 2026 innebär en taxehöjning på 3,1 % och gäller samtliga avgifter.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inte någon direkt ekonomisk konsekvens för Sala kommun.

Beslutsunderlag
KS 2025.5707 – Missiv
KS 2025.5708 - Förslag till taxa för tillsyn enligt LSO

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att taxa för tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor höjs från den 1 januari 2026 med 3,1 % enligt bilagt förslag och gäller samtliga avgifter.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet beslutar,
att taxa för tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor höjs från den 1 januari 2026 med 3,1 % enligt bilagt förslag och gäller samtliga avgifter.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Räddningstjänsten
Andreas Fernros
Räddningschef

Kommunstyrelsen

MISSIV

Revidering av Taxa för tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO)

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Kommunfullmäktige har vid fastställande av räddningstjänstens taxor samtidigt uppdragit till kommunstyrelsen att revidera dessa utifrån personalkostnads-ökningarna.

Taxan som avses i denna framställning gäller tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor (LSO).

Den senaste taxehöjningen genomfördes 2025-01-01.

En höjning som motsvarar personalkostnadsökningarna för 2026 innebär en taxehöjning på 3,1 % och gäller samtliga avgifter.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inte någon direkt ekonomisk konsekvens för Sala kommun.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att taxa för tillsyn enligt Lagen om skydd mot olyckor höjs från 2026-01-01 med 3,1 % enligt bilagt förslag och gäller samtliga avgifter.

Bilagor:

1 Förslag till taxa för tillsyn enligt LSO

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Sala kommun

Kommunal författningssamling

Taxa för tillsyn av brandskydd enligt lagen om skydd mot olyckor

KFS 066 REVISION 14

TAXA

ANTAGEN: 2025-

GÄLLER FRÅN OCH MED: 2026-01-01

---

§ 1. Inledande bestämmelser

Enligt denna taxa erläggs avgift för regelbunden tillsyn av brandskydd enligt LSO (lag om skydd mot olyckor SFS 2003:778) 5 kap. 1 § och 4 §.

§ 2. Beräkning av tillsynsavgift

Ägare eller innehavare till anläggning för vilken tillsyn enligt LSO skall ske, erlägger en tillsynsavgift med av Kommunstyrelsen fastställt belopp.

§ 3. Avtal om särskild ersättning för tillsyn

Om en anläggningsägare eller innehavare har så många tillsynsobjekt att den totala tillsynen utsträcker sig över en längre tidsperiod kan ersättningen för tillsynsverksamheten regleras i ett särskilt avtal mellan anläggningsägaren/ innehavaren och Kommunstyrelsen.

§ 4. Reskostnader

Om åtgärd föranleder resa utanför räddningsregionen Sala-Heby, utgår extra avgift härför för timtid och reskostnad enligt avtal.

§ 5. Särskilt sakkunnig

Då ärende är av sådan speciell natur eller svårighetsgrad att kommunstyrelsen finner sig nödsakad anlita särskild sakkunnig, erläggs ersättning åt denne av anläggningsägaren/innehavaren.

§ 6. Belopp

Avgifterna enligt § 2 utgör fr.o.m. dagen för denna taxas tillämpning.

- Taxan uppgår till 3.964 kronor för varje tillsyn, som tar upp till två timmar och att efterföljande timmar debiteras med ny timavgift för varje påbörjad timme.
- Taxan består av en grundavgift på 1.985 kronor och en timavgift på 965 kronor.
- Efterkontroll debiteras med 2.973 kronor.

§ 7. Avgiftens erläggande

Avgift enligt denna taxa erläggs av anläggningsägaren/innehavaren mot räkning när tillsyn fullgjorts.

Efterkontroll av föreläggande, utöver den första, debiteras efter varje fullgjord besiktning.

Om tillsynsbeslut vid besvär blir ogiltigt, äger anläggningsägaren/innehavaren efter ansökan därom återfå för efterkontroll erlagd avgift.

§ 8. Taxans reglering

Kommunstyrelsen reglerar på kommunfullmäktiges uppdrag taxan årligen motsvarande personalkostnadshöjningen för räddningstjänstens personal inom Kommunal.

§ 9. Dröjsmålsränta

Betalas icke avgift innan på räkning angiven tid debiteras dröjsmålsränta.

§ 10. Ikraftträdande

Denna taxa skall tillämpas fr.o.m. den 1 januari 2026 och gäller för åtgärd som är påbörjad efter denna dag.

Alla avgifter är exklusive moms.

Dnr 2025/801

KSLU § 187 Revidering av Taxa för tillståndsgivning enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

INLEDNING
Kommunfullmäktige har vid fastställande av räddningstjänstens taxor samtidigt uppdragit till kommunstyrelsen att revidera dessa utifrån personalkostnads-ökningarna.

Taxan som avses i denna framställning gäller tillståndsgivning enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Den senaste taxehöjningen genomfördes den 1 januari 2025.

En höjning som motsvarar personalkostnadsökningarna för 2026 innebär en taxehöjning på 3,1 % och gäller samtliga avgifter.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inte någon direkt ekonomisk konsekvens för Sala kommun.

Beslutsunderlag
KS 2025.5709 – Missiv
KS 2025.5710 - Taxa för tillståndsgivning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

Yrkanden
Ordförande Anders Wigelsbo (C) yrkar,
att ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att taxa för tillståndsgivning enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor höjs från den 1 januari 2026 med 3,1 % enligt bilagt förslag och gäller samtliga avgifter.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Ledningsutskottet föreslår att kommunstyrelsen beslutar,
att taxa för tillståndsgivning enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor höjs från den 1 januari 2026 med 3,1 % enligt bilagt förslag och gäller samtliga avgifter

Skickas till
Kommunstyrelsen

Räddningstjänsten
Andreas Fernros
Räddningschef

Kommunstyrelsen

MISSIV

Revidering av Taxa för tillståndsgivning enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE)

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Kommunfullmäktige har vid fastställande av räddningstjänstens taxor samtidigt uppdragit till kommunstyrelsen att revidera dessa utifrån personalkostnads-ökningarna.

Taxan som avses i denna framställning gäller tillståndsgivning enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor (LBE).

Den senaste taxehöjningen genomfördes 2025-01-01.

En höjning som motsvarar personalkostnadsökningarna för 2026 innebär en taxehöjning på 3,1 % och gäller samtliga avgifter.

Ekonomiska konsekvenser
Beslutet innebär inte någon direkt ekonomisk konsekvens för Sala kommun.

FÖRSLAG TILL BESLUT

att taxa för tillståndsgivning enligt Lagen om brandfarliga och explosiva varor höjs från 2026-01-01 med 3,1 % enligt bilagt förslag och gäller samtliga avgifter.

Bilagor:

1 Förslag till taxa för tillståndsgivning enligt LBE

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☒
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Sala kommun

Kommunal författningssamling

Taxa för tillståndsgivning enligt lag om brandfarliga och explosiva varor

KFS 096 REVISION 11

TAXA

ANTAGEN: 2025-

GÄLLER FRÅN OCH MED: 2026-01-01

ERSÄTTER: 2024/

Avgiftstaxa för tillstånd enligt lag om brandfarliga och explosiva varor, SFS 2010:1011

Tidsåtgång för handläggning av tillståndsärenden explosiva varor

Den totala tidsåtgången för handläggning av tillståndsärenden för explosiva varor:

	Försäljning fyrverkeri		**Förvaring av explosiv vara**		**Godkännande av föreståndare**		**Överföring**	**Avslag**
Administration	1,0		1		0,5		0,5	1
Handläggning	1,5		1		0,5		0,5	
Avsyning	1,5		2					
Summa tid	4		4		1		1	1
Summa kr/ärende	**4.464**		**4.464**		**1.116**		**1.116**	**1.116**

Tidsåtgång för handläggning av tillståndsärenden brandfarliga varor.
Den totala tidsåtgången för handläggning av tillståndsärenden för brandfarliga varor:

	Mindre anläggning		**Medelstor anläggning**		**Stor anläggning**		**Avslag**
Admini-stration	1		1		1		1
Hand-läggning	1,5		4		10		
Avsyning	1,5		2		4		
Summa tid	4		7		15		1
Summa kr/ärende	**4.464**		**7.813**		**17.033**		**1.116**

Med mindre anläggningar avses:

- Anläggning där hantering sker av brandfarliga varor i lösa behållare i mindre omfattning, t.ex. gasol i skolor och restauranger och försäljning i detaljhandel.

Med medelstor anläggning avses:

- Anläggning med omfattande hantering av brandfarliga varor i lösa behållare, t.ex. grossistlager och transportdepåer.
- Anläggning för försäljning av brandfarliga varor från cistern, t.ex. bensinstationer.
- Anläggning med industriell hantering av brandfarliga varor i begränsad omfattning, t.ex. billackering och verkstäder.

Med stor anläggning avses:

- Anläggning med omfattande hantering av brandfarliga varor i såväl cisterner som lösa behållare, t.ex. processindustri.

I administration ingår:
Mottagning, registrering, första granskning, ev. kontakt med tillståndssökaren, remissutskick till berörda myndigheter och avslut av ärende.

I handläggning ingår:
Granskning av inkomna handlingar och remissvar, bedömning, beslut, skriva tillstånd och arkivhållning.

I avsyning ingår:
Förberedelser, restid, tid på plats.

Speciella fall:
För omfattande, eller mer komplexa ärenden som kräver stor arbetsinsats och avsyning utöver vad som ingår i den normala tillståndshanteringen, tillämpas timdebitering med 1.060 kronor per påbörjad timme.

Debitering vid tillståndsansökan:
Debitering enligt ovanstående avgifter betalas av sökande mot faktura när Räddningstjänsten Sala-Heby skickat beslutet till denne.

Avgifternas reglering:
Kommunstyrelsen reglerar avgifterna på kommunfullmäktiges uppdrag motsvarande personalkostnadsökningen för räddningstjänstens personal. Avgifterna i denna taxa baseras på en timkostnad om 1.116 kronor per timme.

Alla avgifter är exklusive moms.

Dnr 2025/1134

KS § 212 Nämndinitiativ från Erik Hamrin (M); Grunden för ett gemensamt landsbygdsprogram för Sala.

INLEDNING
Erik Hamrin (M) väcker rubricerat nämndinitiativ.
Initiativtagaren beskriver att landsbygden är en av Sala kommuns största tillgångar.

Initiativtagaren nämner att under en längre tid har frågan om ett landsbygdsprogram diskuterats i kommunen. Han ser ett behov av att samla de tankar, idéer och mål som finns till ett konkret dokument som kan utgöra grunden för fortsatt arbete. Mot den bakgrunden har ett förslag till landsbygdsprogram för Sala kommun tagits fram. Initiativtagarens ambition är att det ska fungera som ett konstruktivt underlag för den fortsatta dialogen – ett första steg mot ett gemensamt program som alla partier kan stå bakom.

Initiativtagaren yrkar,
att kommunstyrelsen för egen del införlivar bilaga KS 2025.5585 i korrekt formatmall för ett program, samt
att kommunstyrelsen beslutar att låta förslaget i bilaga KS 2025.5585 utgöra del av kommunstyrelsen underlag vid framtagandet av landsbygdspolitiskt program för Sala kommun.

Beslutsunderlag
KS 2025.5586 – Nämndinitiativ
KS 2025.5585 - Koalition Salas landsbygdsprogram Sala kommun

Yrkanden
Ordförande Amanda Lindblad (S) yrkar,
att kommunstyrelsen beslutar,
att nämndinitiativet får väckas och överlämnas till kommunstyrelsen för hantering.

Beslutsgång
Ordföranden ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Kommunstyrelsen beslutar,
att nämndinitiativet får väckas och överlämnas till kommunstyrelsen för hantering.

Skickas till
Kommunstyrelsen

Sala 2025-11-11

KOALITION SALA

Nämndinitiativ:
Grunden för ett gemensamt landsbygdsprogram för Sala.

Landsbygden är en av Sala kommuns största tillgångar. Den rymmer företagande, engagemang, kulturarv och livskvalitet – och förtjänar en tydlig och långsiktig politisk inriktning.

Under en längre tid har frågan om ett landsbygdsprogram diskuterats i kommunen. Vi ser nu ett behov av att samla de tankar, idéer och mål som finns till ett konkret dokument som kan utgöra grunden för fortsatt arbete.

Mot den bakgrunden har vi tagit fram ett förslag till landsbygdsprogram för Sala kommun. Vår ambition är att det ska fungera som ett konstruktivt underlag för den fortsatta dialogen – ett första steg mot ett gemensamt program som alla partier kan stå bakom.

Vi ser gärna att dokumentet utvecklas vidare genom samtal mellan partierna, i dialog med invånare, företag och föreningsliv på landsbygden.

På så sätt kan vi skapa en gemensam plattform för landsbygdsutveckling som stärker hela kommunen.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår vi därför

- **att kommunstyrelsen för egen del införlivar bilaga KS2025:XXX i korrekt formatmall för ett program, samt**
- **att kommunstyrelsen beslutar att låta förslaget i bilaga KS2025:XXX utgöra del av kommunstyrelsen underlag vid framtagandet av landsdbygdspolitiskt program för Sala kommun.**

För Koalition Sala,
Erik Hamrin (M), oppositionsråd
Magnus Edman (SD), gruppledare
Hanna Westman (SBä), gruppledare
Magnus Holm (KD), gruppledare

Landsbygdsprogram Sala kommun (Koalition Sala)

Gäller för perioden: [2026–2029]
Version: 1.1

1. Introduktion

Landsbygdsprogrammet beskriver övergripande strategier för utvecklingen av landsbygden i Sala kommun och säkerställer att landsbygdsperspektivet beaktas i det kommunala dagliga arbetet.

Landsbygdsprogrammet utgör grunden för vid framtagande av exempelvis tjänsteskrivelser, verksamhetsplaner, budget- och måldokument och liknande. Det ska utvärderas löpande och uppdateras varje mandatperiod för att hållas aktuellt. Efter tre år (2021) ska landsbygdsprogrammet utvärderas och vid behov omarbetas.

Dialog med invånarna på landsbygden visar att de Salabor som bor utanför tätorten värdesätter frihet, närhet till naturen, gemenskap och den starka drivkraft som finns utanför centralorten vid valet av boende.

Programmet ska stärka möjligheten att bo, arbeta och driva verksamhet på landsbygden genom att säkerställa fungerande service, goda kommunikationer och attraktiva etableringsförutsättningar.

2. Bakgrund

2017 beslutade kommunfullmäktige om att ta fram ett program för landsbygden. Tidigare ställningstagande har omprövats under framtagandet av detta program då behovet av en uppdaterad version har varit stort.

3. Målbild

Landsbygden ska utvecklas långsiktigt och hållbart med fokus på bostäder, tillgänglighet, näringslivsutveckling och digital infrastruktur. Landsbygdsprogrammet ska därför, på ett övergripande och strategiskt sätt, beskriva hur kommunen avser arbeta för att uppmärksamma landsbygdsperspektivet i all kommunal verksamhet.

4. Avgränsning

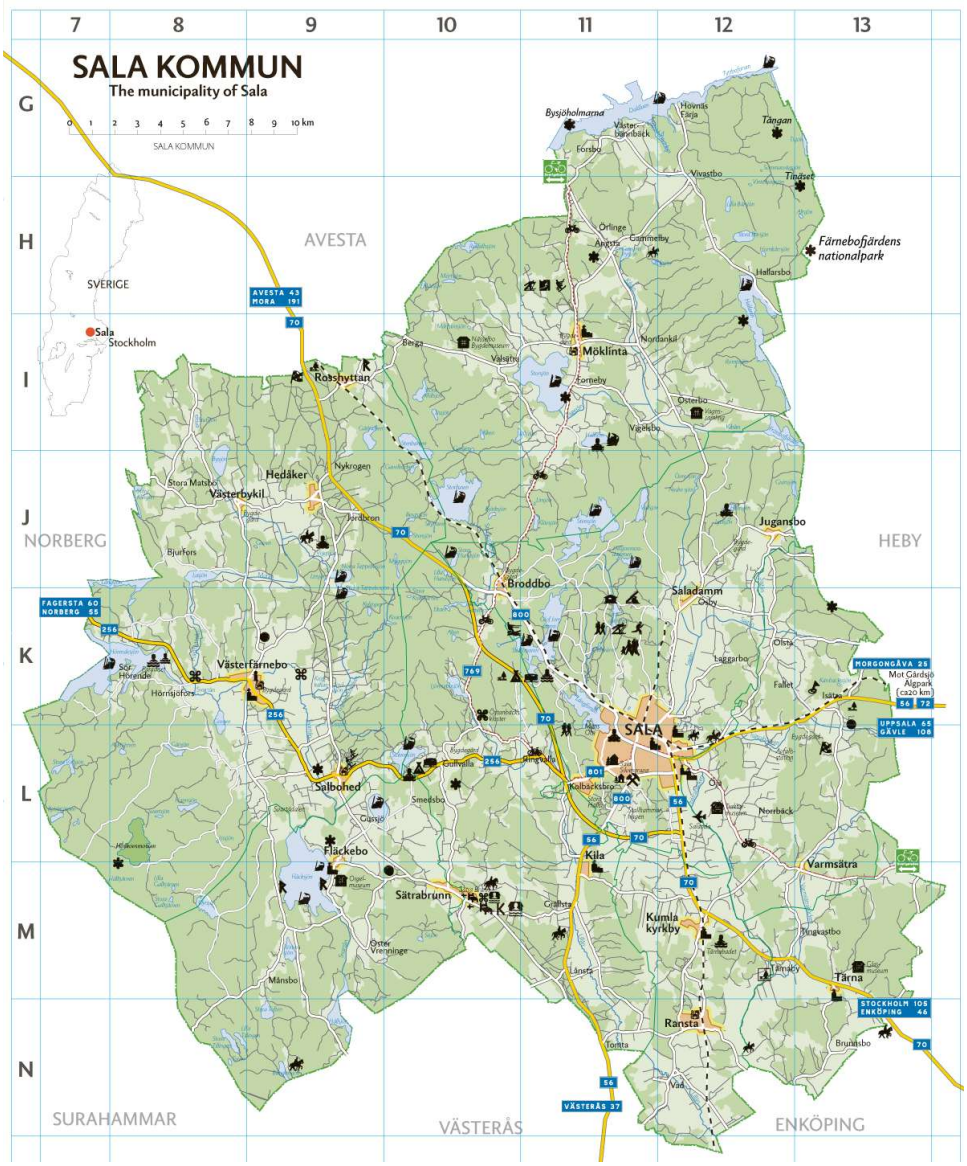

Figur 1: Karta Sala kommun, rättighetsinnehavare Sala kommun

I Sala kommun bor ungefär 30 % procent av befolkningen utanför tätorten Sala. Nära 90% av kommunens yta utgörs av skog och jordbruksmark, jämfört med 75% i riket som helhet. För Sala kommun är landsbygden därmed en väldigt viktig faktor att ta hänsyn till.

Sala kommun omfattar flera olika landsbygdsområden, var och en med unika förutsättningar och utvecklingsmöjligheter. Ett effektivt landsbygdsarbete utgår därför från lokala behov och prioriteringar, snarare än en enhetlig modell. Landsbygdsprogrammet kommer inte att fördjupa sig i de olika orterna och landsbygderna, men utgår ifrån att det finns skillnader mellan dessa.

Skillnaderna inom kommunens landsbygdsområden ska beaktas vid framtagande av underlag, förslag och beslut. Landsbygdsprogrammet omfattar de områden där kommunen har ansvar och rådighet. I frågor som ligger under andra aktörers mandat följer och bevakar kommunen utvecklingen och driver kommuninvånarnas intressen inom ramen för detta program.

5. Landsbygdens roll

I Sala kommun finns livskraftiga orter, ett starkt lokalengagemang, natur- och kulturmiljöer av högt värde samt mark som brukas och sköts. Tillsammans utgör dessa delar en viktig grund för kommunens utveckling, både ekonomiskt och socialt.

Landsbygden har betydelse för boende, företagande, livsmedelsproduktion, energi, friluftsliv och besöksnäring. Den bidrar till vår välfärd och vår långsiktiga beredskap. Kommunens utveckling är därför beroende av att landsbygden har goda villkor att växa och fortsätta utvecklas.

Avstånden i kommunen är stora, men sambanden mellan orterna är starka. Många pendlar till arbete och studier, och lokala företag och servicefunktioner skapar sysselsättning även i de mindre orterna. Möjligheten att bo på landsbygden och arbeta i tätorten, eller tvärtom, är en styrka för Sala.

För att ta tillvara landsbygdens potential krävs att kommunen arbetar samlat. Det innebär att perspektivet behöver finnas med i planering, beslut och uppföljning i hela organisationen. Samverkan mellan nämnder, förvaltningar och kommunens bolag är en förutsättning för att nå resultat och skapa goda förutsättningar för utveckling i hela kommunen.

6. Strategiska områden

Programmet omfattar följande områden:

- Dialog och förankring
- Kommunal närvaro på landsbygden
- Bostäder och byggande på landsbygden
- Infrastruktur och mobilitet
- Näringsliv och lokal ekonomi

6.1. Dialog och förankring

Inför beslut som väsentligen kan påverka landsbygden ska kommunen beakta hur förslaget påverkar boende, företag och verksamheter i berörda delar av kommunen. Det innebär att tjänstemän behöver göra en konsekvensbedömning utifrån ett landsbygdsperspektiv.

Dialog föras med berörda parter kan ske med intressenter i bygderna och genom strukturerad kontakt med byalag, bygdegårdsföreningar, företagare och andra relevanta aktörer på orten.

Syftet är att säkerställa att förslagen i större utsträckning baseras på lokal kunskap och att landsbygdens förutsättningar kan fångas upp i ordinarie beslutsprocesser. Detta ska, på sikt, bli en naturlig del av kommunens arbete.

Kommunen ska ännu tydligare synliggöra satsningar, investeringar och serviceinsatser i landsbygdsområden. En mer geografiskt balanserad kommunikation bidrar till transparens, förtroende och en mer rättvis bild av kommunens arbete i hela geografiska området.

Kommunen ska:

- göra en landsbygdskonsekvensbedömning i alla tjänsteskrivelser som väsentligen berör landsbygden
- genomföra minst [x] lokala dialogmöten per år i landsbygdsområden inför större beslut
- upprätta en årlig sammanställning av inkomna synpunkter från byalag, bygdegårdsföreningar och lokala företagare
- publicera minst [x] geografiskt fördelade exempel per månad på kommunens insatser på landsbygden via webb/kommunikation
- årligen rapportera till KS hur landsbygdsperspektivet har tillämpats i beslut och processer (inkl. indikatorer)

6.2. Kommunal närvaro på landsbygden

6.2.1. Ökad kommunal närvaro på landsbygden

Den centrala organisationen som har sin utgångspunkt i Sala tätort ska på ett tydligare sätt synas på landsbygden.

Det kan vara i form av verksamhetsmöten / utbildningsdagar eller liknande som läggs i olika kommundelar. Kommunen ska vara närvarande på större evenemang i kommundelarna eller arrangera aktiviteter i kommundelen som involverar invånarna.

Kultur- och fritidskontoret lotsar föreningar på landsbygden in i kommunen och ska tillsammans med näringslivskontoret stötta kommunikationen mellan föreningar, företag och den kommunala organisationen.

Samordning av kommunens resurser i kommundelarna kan leda till synergier så som ökade möjligheter för fritidsgårdsverksamhet, bemannade biblioteksklokaler eller lokala servicefunktioner.

Kommunen ska även vara behjälplig för att bidra till etableringar av olika former av statlig service som apoteks- eller systembolagsombud.

Därtill ska kommunen arbeta strategiskt med att skapa förutsättningar för drivmedelsstationer, såväl för traditionella fordonsbränslen som för laddningsstationer, utanför tätorten.

Kommunen ska:

- genomföra minst [X] interna möten/utbildningsdagar per år i landsbygdsorter
- delta i eller arrangera minst [X] lokala evenemang per år i landsbygdsområden
- genomföra årlig samordnad landsbygdsrunda med kultur/fritid och näringslivskontoret
- upprätta och följa årlig plan för samlokaliserade aktiviteter
- följa upp etableringar statlig och privat service i landsbygdsorter
- identifiera och prioritera möjliga platser årligen för drivmedels- och laddinfrastruktur utanför tätorten
- upprätta en serviceplan som tydliggör kommunens ambition för servicetillgången på lång sikt i våra servicenoder

6.2.2. Tillgång till likvärdig utbildning

För att öka inflyttningen och för att hela kommunen ska vara attraktiv, är det önskvärt med väl fungerande barnomsorg samt skola i kommundelarna. Det är viktigt att alla kommundelar utvecklas i takt med demografiska rörelser och att service erbjuds utifrån de förutsättningar som finns.

Tillgång till utbildning ska finnas i hela kommunen. Det kan innebära att skolan finns på gångavstånd, men också att det kan förekomma resor till skolan. Målbilden är att resorna ska vara rimliga i förhållande till barnen och elevernas ålder.

I arbetet med förskolor och skolor är det viktigt att det finns ett långsiktigt perspektiv så att verksamheterna planeras utifrån rimliga klasstorlekar, förutsättningar att bemanna verksamheten med behöriga lärare och kostnaden för skolverksamheten som helhet.

Kommunen ska:

- Säkerställa att det ska finnas tillgång till likvärdig barnomsorg och grundskola oavsett var i kommunen man bosätter sig.

6.3. Bostäder och byggande på landsbygden

Sala kommun ska skapa bättre möjligheter för fler att bosätta sig på landsbygden. Det kräver en planering som tydligt pekar ut var det är lämpligt att bygga, effektiviserade processer och ett arbetssätt som underlättar för både privata aktörer och enskilda markägare att utveckla sina fastigheter.

Kommunen ska vara en partner i stället för ett hinder, med snabba, förutsägbara och tydliga beslut där 'möjliggörande' ska vara ledordet. En central del är att bredda bostadsutbudet i kommundelarna. I dag bor många äldre kvar i stora hus och gårdar, men saknar alternativ i närmiljön.

För att få igång en naturlig rörlighet på bostadsmarknaden behöver fler bostadstyper finnas även utanför tätorten, såsom trygghetsboenden, mindre lägenheter och andra flexibla boendelösningar. När fler kan flytta vidare frigörs bostäder för unga familjer och andra som vill etablera sig på landsbygden.

Kommunen ska ta fram och hålla uppdaterade planeringsunderlag för landsbygdsutveckling, inklusive en tydlig och praktisk väg för byggnation i prioriterade orter och kring attraktiva lägen. Att peka ut platser där kommunen vill se boenden anpassade för äldre bostadsägare eller hyresgäster är en viktig del av denna process.

Planeringen ska även skapa utrymme för småskaliga lösningar för vatten och avlopp när kommunalt nät inte är möjligt eller motiverat.

Det är också viktigt att etableringar av energinfrastruktur som kommersiella solcells- eller vindkraftparker inte tillåts försämra landsbygdens attraktivitet. Därför ska kommunen i den kommande tematiska översiktsplanen vara mycket tydlig med de krav som ställs vid etableringar. I Sala kommun ska man veta att en investering i skog, mark eller fastigheter inte blir en ekonomisk förlust på grund av infrastruktursatsningar i de fall där kommunen har rätt att förhindra det.

Kommunen ska:

- sätta mål för handläggningstid för bygglov/startbesked/förhandsbesked på landsbygd och årligen följa upp detta
- ta fram ett planeringsunderlag som pekar ut prioriterade platser för bostadsbyggande i kommundelarna, inklusive boenden anpassade för äldre

- i den tematiska översiktsplanen för vindkraft tydligt ange villkor för kommersiella energietableringar så att mark- och fastighetsvärden skyddas där kommunen har rådighet över beslut
- årligen följa upp hur planering och byggbeslut har bidragit till ökad bostadsrörlighet på landsbygden

6.4. Infrastruktur och mobilitet

6.4.1. Bra förutsättningar för vardagsresor och pendling

För att bo, arbeta och driva företag på landsbygden krävs fungerande kommunikationer och infrastruktur. Det handlar både om vägar, kollektivtrafik och pendlarparkeringar, men också om stabilt bredband och välfungerande mobilnät. Bra kommunikationer gör det möjligt att pendla, leva och driva verksamheter i hela kommunen och skapar likvärdiga förutsättningar mellan tätort och landsbygd.

Kommunen ska arbeta för tillgänglig och flexibel kollektivtrafik. I en stor kommun som Sala måste vi dessutom sträva efter att hitta lösningar för samåkning och nya sätt att resa tillsammans för att täcka upp det som kollektivtrafiken inte kan tillgodose.

I vår kommun måste det vara möjligt och enkelt att använda sig av bil. Det är så många Salabor får vardagen att fungera. För dem som behöver använda bilen ska vägnätet vara trafiksäkert och fungerande, med nära samverkan mellan kommunen, regionen och de lokala vägföreningarna. Den motorburna ungdomen medför utmaningar, men är likafullt en viktig del av kommunens transporter som vi bör se fördelarna med.

Kommunens mål är en infrastruktur som stärker rörlighet, arbetspendling, serviceåtkomst och näringslivets konkurrenskraft på landsbygden genom att minska utmaningarna med resandet.

Kommunen ska:

- upprätta en plan för att möta behovet av pendlarparkeringar i kommundelarna
- arbeta för att öka tillgången till anropsstyrd trafik och delningstjänster i samverkan med Region Västmanland
- genomföra årlig samverkansträff med vägföreningar och ta fram gemensam prioriteringslista för vägunderhåll på landsbygd
- säkerställa att alla nya detaljplaner och utvecklingsområden utanför tätorten har planerade mobilitetslösningar
- identifiera platser där förbättrad digital infrastruktur kan skapas i samverkan med marknadsaktörerna
- ta fram åtgärdsförslag för förbättrad trafiksäkerhet landsbygdens vägar avseende skyltning, korsningar, belysning, beläggning m.m.
- införa en dialogplattform med motorburna ungdomar för att minska störningar och skapa säkrare rörlighet för unga

6.4.2. Gång- och cykeltrafik på landsbygden

Sala kommun ska arbeta med fysisk tillgänglighet och aktiv mobilitet. Ett väl utbyggt och säkert gång- och cykelvägnät stärker barns och ungas självständighet, kan underlätta arbetspendling på kortare sträckor och bidrar på så sätt till ett mer aktivt vardagsliv.

Särskilt viktigt är att fortsätta skapa cykel- och gånganslutningar till skolor, servicepunkter och kollektivtrafiknoder i landsbygdsområdena. Det kräver fortsatta satsningar och samarbete mellan kommunen, regionen och statliga aktörer.

Kommunen ska:

- prioritera gång- och cykelvägar som stärker barns vardagsrörlighet och underlättar pendlingsmöjligheter i och mellan kommundelar
- samarbeta med Trafikverket, Region Västmanland och privata aktörer för att utveckla aktiv mobilitet och digital anslutning i hela kommunen
- arbeta för att gång- och cykelvägar planeras i samband med utveckling av nya bostads- och verksamhetsområden

6.5. Näringsliv och det lokala företagandet

De företag som verkar på landsbygden skapar arbetstillfällen, driver tillväxt, håller landskapet öppet och stärker lokalsamhället. För att fler ska kunna bo och verka i hela kommunen behöver företag ges goda förutsättningar i alla delar av kommunen.

Kommunen ska bidra genom att säkerställa fungerande infrastruktur, tillgång till lokala mötesplatser och ett aktivt föreningsliv som stärker den sociala gemenskapen. Ett företagsvänligt klimat och snabba, tydliga besked från kommunen är avgörande för att fler ska vilja investera, starta och utveckla verksamhet här.

Sala har stora möjligheter att stärka sin position inom naturturism, kulturmiljöer, friluftsliv och evenemang. Det är områden där intresset växer kraftigt och där små företag ofta spelar en central roll. Genom att stötta besöksnäringen och de lokala initiativen kan fler investeringar och entreprenörer lockas till kommunen.

I upphandlingar ska kommunen, inom ramen för lagstiftningen, arbeta för att skapa goda förutsättningar för lokala företag att delta och konkurrera. En stark lokal ekonomi bygger på att pengarna i större utsträckning stannar i kommunen.

Kommunen ska:

- möjliggöra för fler företag att etablera och utveckla verksamhet på landsbygden genom god planering, tillgänglig service och ett starkt lokalt föreningsliv

- införa upphandlingsprocesser, exempelvis dynamiska inköpssystem, som gör det möjligt för lokala producenter och tjänsteföretag att sälja mindre partier till kommunen

- stärka besöksnäringen genom att utveckla natur-, kultur- och friluftsupplevelser i hela kommunen
- verka för att antalet turism- och besöksföretag ökar i kommundelarna
- arbeta för att fler besökare väljer Sala som destination och därigenom öka antalet övernattningar i kommunen

7. Mål och nyckeltal

Utvecklingen av det som berörs i programmets strategiska områden mäts och följs upp en enlighet med tabellen i bilaga 1. Där anges koppling till fullmäktiges mål, indikatorer, nyckeltal, målnivåer för nyckeltal, ansvarsfördelning samt hur ofta respektive mål följs upp.

Därutöver kan verksamheterna vid behov välja fler indikatorer att följa för att skapa en mer fullständig bild av utvecklingen.

8. Uppföljning och rapportering utifrån detta program

Redovisning till kommunstyrelsen utifrån angivna mål med givna mått/indikatorer/nyckeltal och genomförda åtgärder. En sammanhållen rapport anmäls halvårsvis till KSLU

Programmet revideras vid behov, minst vart fjärde år.

9. Kontakt

Ansvarig funktion: Kommunledningskontoret
Kontakt: kommun.info@sala.se

E-förslag - Anmälan

1. Förslag

Rubrik
Hundrastgård Ransta

Ditt förslag
För ett par år sedan skrev jag ett medborgarförslag om önskemål om att få en hundrastgård i Ransta. Fick då svar om att det eventuellt skulle finnas med i planeringen av det nya bostadsområde som ska byggas i Ransta. Jag har studerat planritningen för Bältarhagen och kan inte hitta någon rastgård.
Det finns ca 300 hundar i Ransta och vi är många som önskar ett säkert ställe att kunna ha sin hund lös på för träning och aktivering. Att behöva ta bilen in till Sala för detta är inget bra alternativ om man tänker på miljön i första hand. Och finns det så mycket parkeringsplatser i anslutning till rastgårder i Sala.
Det finns flera ställen i Ransta som är kommunens mark som inte sköts om ordentligt, som växer igen, där det skulle passa bra att ha en rastgård.
Vi som bor utanför centralorten betalar lika mycket i skatt till kommunen men glöms oftast bort.

Gäller ditt förslag någon specifik plats?
Ja

Adress eller karta
Vill du skriva in en adress eller markera på en karta?

Adress

Ange en adress
Ransta

Vill du bifoga en fil?
Det kan exempelvis vara ett dokument eller en bild.

Nej

2. Villkor

Det här händer med ditt inskickade förslag

1. **Registrering:** vi registrerar ditt förslag och det får ett diarienummer. Det här numret kan du alltid hänvisa till om du har någon fråga kring ditt förslag.
2. **Granskning:** alla inlämnade förslag granskas. Det här innebär att vi säkerställer att ditt förslag uppfyller de kriterier som krävs för att kunna gå vidare till omröstning (se "Villkor"). Om ditt förslag uppfyller kriterierna får du ett meddelande där vi berättar att det har publicerats på sala.se och därmed gått vidare till omröstning. Om ditt förslag behöver förtydligas kan vi be dig om en komplettering. Om ditt förslag inte uppfyller kriterierna för att gå vidare till omröstning hör vi av oss till dig och berättar varför.
3. **Omröstning:** ditt förslag publiceras på sala.se så att du och andra kan rösta på det. Förslaget går att rösta på under en period på 60 dagar.
4. **Behandling:** Om ditt förslag får 30 röster eller mer lyfts det för behandling av dina förtroendevalda. Förslag som inte når 30 röster arkiveras. Gamla förslag hittar du under "Visa arkiverade förslag" i två (2) år efter att förslaget kommit in till oss. Förslag som inte når 30 röster men som ändå ses som intressanta kan lyftas till beredning om de förtroendevalda väljer att göra det.
5. **Beslut:** När ditt förslag har behandlats får du ett meddelande om hur det har hanterats. Förslaget kan antingen godkännas eller avslås. Förslag som godkänns går sedan vidare till den verksamhet som får i uppdrag att genomföra ditt förslag.

Jag har läst och förstår vad som händer med mitt inskickade förslag

Ditt förslag blir en offentlig handling
När du lämnat in ett e-förslag blir det en offentlig handling vilket innebär att vem som helst får läsa handlingen eller kopiera den. Ditt namn kan komma att finnas med i protokoll och föredragningslistor som publiceras på kommunens webbplats.

Jag har läst och förstått att mitt förslag blir en offentlig handling

3. Kontaktuppgifter

Dina kontaktuppgifter
För- och efternamn
MARGARETA JONSSON

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post

Behandling av personuppgifter
De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende
Ditt ärende finns tillgängligt i Sala kommuns e-tjänsteplattform två (2) år efter att ditt ärende har avslutats. Ärendet raderas sedan till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

Dnr 2025/37

ÄON § 13 Ytrrande - Internremiss Kontroll av belastningsregister av medarbetare inom Hemtjänsten

INLEDNING
Det kommunala pensionärsrådet inkommer via ett e-förslag - anmälan 2024 – 10–24 med ett önskemål gällande kontroll i belastningsregister för medarbetare inom Hemtjänsten i Sala kommun.

Ekonomiska konsekvenser
Förslaget skulle medföra kostnader i form av ökad administration.

Beslutsunderlag
Bilaga ÄON 2025.84 ÄON Missiv – Yttrande Belastningsregister inom Hemtjänsten
Bilaga ÄON 2025.85 ÄON Yttrande – Belastningsregister för medarbetare inom Hemtjänsten
Föredragning av Verksamhetschef Åsa Sahlberg

Yrkanden
Ordförande Camilla Runerås (S) yrkar,
att Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att anta yttrande som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Beslutsgång
Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Äldre- och omsorgsnämnden beslutar,

att anta yttrande som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Koalition Sala inkommer med en protokollsanteckning.
Protokollsanteckning bifogas protokollet.

Skickas till
Kommunstyrelsen

KOALITION SALA

Protokollsanteckning Ärende 15 Yttrande Internremiss

Vi vill rikta ett stort tack till pensionärsorganisationen för att ni har uppmärksammat ett viktigt ämne. Det är ett ämne som aktualiserats vid fler tillfällen den senaste tiden i såväl media som i olika politiska forum. Vi i Koalition Sala har vid flera tillfällen lyft just utdrag ur belastningsregistret som en åtgärd för att skapa trygghet för våra äldre i sina olika boendeformer. Tyvärr blev yttrandet från nämnden att lagstöd saknas men vi står bakom er och kommer fortsätta driva frågan.

För Koalition Sala
Victoria Kihlström (M)
Cecilia Viman (SD)
Eva Axelsson (KD)

Vård och omsorg,
Åsa Sahlberg
Verksamhetschef

Äldre- och omsorgsnämnd

YTTRANDE GÄLLANDE KONTROLL AV BELASTNINGSREGISTER INFÖR ANSTÄLLNING I HEMTJÄNSTEN

Yttrande internt

YTTRANDE

Det kommunala pensionärsförbundet inkommer via ett e-förslag - anmälan 2024 – 10–24 med ett önskemål gällande kontroll i belastningsregister för medarbetare inom Hemtjänsten i Sala kommun.

Kommunstyrelsen i Sala kommun beslutade 2017- 05- 09 att ta bort kravet på registerutdrag för verksamheter inom Vård - och omsorg. Beslutet grundar sig i att det inte finns något lagstöd för krav på utdrag ur belastningsregister för Vård -och omsorgsverksamheter på samma vis som det finns när det gäller arbete med barn.

Kontoret ställer sig positiva till inhämtande av belastningsregister, men för att arbetssättet ska ge önskade effekter behöver ett lagstöd finnas.

Då lagstödet inte finns i nuläget är det verkningslöst för arbetsgivaren att kräva in belastningsregister i dagsläget.

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☐	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☐	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☐	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☐
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☐	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☐	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☐

Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:

Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☐
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☐	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☐
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☐	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktions-nedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

Vård och omsorg
Åsa Sahlberg
Verksamhetschef

Äldre- och omsorgsnämnd

MISSIV

Yttrande - Internremiss

SAMMANFATTNING AV ÄRENDET

Det kommunala pensionärsförbundet inkommer via ett e-förslag - anmälan 2024 – 10–24 med ett önskemål gällande kontroll i belastningsregister för medarbetare inom Hemtjänsten i Sala kommun.

Ekonomiska konsekvenser

Förslaget skulle medföra kostnader i form av ökad administration.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Äldre- och omsorgsnämnden föreslås besluta,

att anta yttrande som sitt eget och översända det till Kommunstyrelsen.

Bilagor:

1 Yttrande - Internremiss

SALA KOMMUN

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det blir fler jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktionsnedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

E-förslag - Anmälan

1. Förslag

Rubrik
Kontroll i belastningsregister inför anställning i hemtjänst

Ditt förslag
Vi har i Kommunala pensionärsrådet vid flera tillfällen framfört att kontroll i belastningsregister skall göras av de som anställs i hemtjänsten men fått svaret att Sala kommun inte anser det vara meningsfullt. Anställda i barnomsorgen kontrolleras och vi tycker att de äldre omsorgstagarna många gånger kan vara i en väl så utsatt och försvarslös situation. Majoriteten av landets kommuner gör som Sala men det finns andra kommuner, t ex Karlstad, som har en helt annan tolkning av föreskrifterna. Vi önskar att vår kommun omprövar sitt beslut så att våra äldre kan känna fullt förtroende för alla omsorgspersoner som kommer in deras hem.
För SPF Seniorerna Sala
Per Byström
sekreterare, representant KPR

Gäller ditt förslag någon specifik plats?
Nej

Vill du bifoga en fil?
Det kan exempelvis vara ett dokument eller en bild.

Nej

2. Villkor

Det här händer med ditt inskickade förslag

1. **Registrering:** vi registrerar ditt förslag och det får ett diarienummer. Det här numret kan du alltid hänvisa till om du har någon fråga kring ditt förslag.
2. **Granskning:** alla inlämnade förslag granskas. Det här innebär att vi säkerställer att ditt förslag uppfyller de kriterier som krävs för att kunna gå vidare till omröstning (se "Villkor"). Om ditt förslag uppfyller kriterierna får du ett meddelande där vi berättar att det har publicerats på sala.se och därmed gått vidare till omröstning. Om ditt förslag behöver förtydligas kan vi be dig om en komplettering. Om ditt förslag inte uppfyller kriterierna för att gå vidare till omröstning hör vi av oss till dig och berättar varför.
3. **Omröstning:** ditt förslag publiceras på sala.se så att du och andra kan rösta på det. Förslaget går att rösta på under en period på 60 dagar.
4. **Behandling:** Om ditt förslag får 30 röster eller mer lyfts det för behandling av dina förtroendevalda. Förslag som inte når 30 röster arkiveras. Gamla förslag hittar du under "Visa arkiverade förslag" i två (2) år efter att förslaget kommit in till oss. Förslag som inte når 30 röster men som ändå ses som intressanta kan lyftas till beredning om de förtroendevalda väljer att göra det.
5. **Beslut:** När ditt förslag har behandlats får du ett meddelande om hur det har hanterats. Förslaget kan antingen godkännas eller avslås. Förslag som godkänns går sedan vidare till den verksamhet som får i uppdrag att genomföra ditt förslag.

Jag har läst och förstår vad som händer med mitt inskickade förslag

Ditt förslag blir en offentlig handling
När du lämnat in ett e-förslag blir det en offentlig handling vilket innebär att vem som helst får läsa handlingen eller kopiera den. Ditt namn kan komma att finnas med i protokoll och föredragningslistor som publiceras på kommunens webbplats.

Jag har läst och förstått att mitt förslag blir en offentlig handling

3. Kontaktuppgifter

Dina kontaktuppgifter
För- och efternamn
[redacted]

E-postadress
sala@spfseniorerna.se

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post

Behandling av personuppgifter
De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende
Ditt ärende finns tillgängligt i Sala kommuns e-tjänsteplattform två (2) år efter att ditt ärende har avslutats. Ärendet raderas sedan till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

Dnr 2025/108

KFN § 90 Internremiss E-förslag - Discgolfbana för allmänheten i eller nära centrala Sala [KS 2025/49]

INLEDNING

Förslagsställarens förslag är att kommunen skulle konstruera en discgolfbana för allmänheten. Sporten är anpassad för alla åldrar och är billig att utföra. Förslaget är att konstruera en discgolfbana i Salbergaområdet vid Salbergahallen, strax nordöst om anstalten.

Förslagsställarens argument för en bana just i Salbergaområdet är bland annat:

• Närhet till staden och många boende i närheten.

• Lätt att cykla till – bara 5-10 minuter från tågstationen och centrum.

• Det finns ingen annan bana i närheten.

• Ökad trygghet för de många unga personer som rör sig ensamma på kvällarna i området.

• Det goda läget gör att fler kommer att utöva sporten.

Discgolf är en sport som spelas på liknande sätt som traditionell golf, men med en disc (liknande en frisbee) i stället för golfklubba och boll. Spelet går ut på att kasta discen från en utkastplats (tee) mot en målkorg av metall med kedjor som fångar och bromsar discen.

En fullstor tävlingsbana består av 18 hål, men det förekommer även 9-hålsbanor i mer begränsade miljöer. Discar finns i olika modeller med varierande flygegenskaper, vikt och syfte.

Discgolf kan spelas både individuellt och i lag och är tillgänglig för alla åldrar och nivåer. I dagsläget finns cirka 140 banor i Sverige, vanligtvis belägna i parker, ängs- eller skogsområden.

Ett liknande medborgarförslag om att anlägga en 18-håls discgolfbana vid Silvergruvan behandlades av kommunfullmäktige (2022-06-20 § 101,) och avslogs vid det tillfället.

Vid det tillfället hade Sala kommun kontakt med ansvarig på Discgolfdesign, och detta är deras slutsatser:

•Bråstabacke – 9/18 håls discgolfbana – ca 20 hektar. Bra läge, centralt.

•Sala Kalkbrott – 9/18 håls discgolfbana - ca 20 hektar. Här tror de att man skulle kunna få till en bra ”turismbana”. Då krävs det att det blir en 18-hålare.

•Annedals Idrottsgård. 9/18 håls discgolfbana. Lite avsides men anslutning till en idrottsanläggning är alltid positivt.

•Folkets Park – 9 håls discgolfbana – ca 4 hektar. Tyvärr är den här ytan inom ett Natura2000 område.

•Salberga – 6/9 håls discgolfbana – ca 2 hektar – För litet, men om man är villig att ”skarva” lite på säkerheten så kan man säkert få till en 6-håls 40–70 metersbana.

På Sofielund, Sala Missionsförsamlings vandrarhem, camping och fritidsgård finns idag en mindre discgolfbana med 6 korta hål. Den sträcker över ett mindre område.

Ekonomiska konsekvenser
Efter investeringskostnader tillkommer driftkostnader, som underhåll av utrustning samt återkommande skötsel som idag inte är finansierade.

Beslutsunderlag
KFN 2025.391 - Internremiss E-förslag - Discgolfbana för allmänheten i eller nära centrala Sala [KS 2025/49]
KFN 2025.407 - Yttrande - E-förslag - Discgolfbana för allmänheten i eller nära centrala Sala
Fritidsutvecklare Daniel Watkinson föredrar ärendet.

Yrkanden
Ordförande Gert Wibe (V) yrkar,
att kultur och fritidsnämnden beslutar,
att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att avslå e-förslaget i avvaktan på ett organiserat engagemang från civilsamhället.

Beslutsgång
Ordförande ställer sitt eget yrkande mot avslag och finner yrkandet bifallet.

BESLUT
Kultur och fritidsnämnden beslutar,
att föreslå kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att avslå e-förslaget i avvaktan på ett organiserat engagemang från civilsamhället.

Skickas till
Huvudregistrator

KONTOR, ENHET
Roger Nilsson
Chef Kultur/Fritid

YTTRANDE

Yttrande - E-förslag - Discgolfbana för allmänheten i eller nära centrala Sala

BAKGRUND

Förslagsställarens förslag är att kommunen skulle konstruera en discgolfbana för allmänheten. Sporten är anpassad för alla åldrar och är billig att utföra. Banorna själva är billiga att konstruera och att underhålla.

Följande dokument ämnar lägga fram förslag till Sala kommun att konstruera en discgolfbana i Salbergaområdet vid Salbergahallen, strax nordöst om anstalten.

Förslagsställarens Argument för en bana just i Salbergaområdet

- Närhet till staden och många boende i närheten
- Lätt att cykla till – bara 5-10 minuter från tågstationen och centrum
- Det finns ingen annan bana i närheten och området
- Ökad trygghet för de många unga personer som rör sig ensamma på kvällarna i området.
- Det goda läget gör att fler kommer att utöva sporten. Kan eventuellt leda till att en discgolfförening växer fram i kommunen
- Banan kan nyttjas av skolor i området
- Banan är öppen för alla
- Prisvärt för kommunen, låg investering och relativt lite underhåll krävs.

OMVÄRLDSBEVAKNING

Discgolf är en sport som spelas på liknande sätt som traditionell golf, men med en disc (liknande en frisbee) istället för golfklubba och boll. Spelet går ut på att kasta discen från en utkastplats (tee) mot en målkorg av metall med kedjor som fångar och bromsar discen. Varje hål består av en tee och en målkorg. Målet är att klara banan med så få kast som möjligt.

En fullstor tävlingsbana består av 18 hål, men det förekommer även 9-hålsbanor i mer begränsade miljöer. Discar finns i olika modeller med varierande flygegenskaper, vikt och syfte – på samma sätt som golfklubbor har olika funktioner. Discgolf kan spelas både individuellt och i lag och är tillgänglig för alla åldrar och nivåer. I dagsläget finns cirka 140 banor i Sverige, vanligtvis belägna i parker, ängs- eller skogsområden.

SALA KOMMUN

KONTOR, ENHET

Ett liknande medborgarförslag om att anlägga en 18-håls discgolfbana vid Silvergruvan behandlades av kommunfullmäktige (§ 101, 2022-06-20) och avslogs vid det tillfället.

Vi dettat tillfället hade Sala kommun kontakt med ansvarig på Discgolfdesign Områden som vi tittade på och hans ord då:

- Bråstabacke – 9/18 håls discgolfbana – ca 20 hektar. Bra läge, centralt.
- Sala Kalkbrott – 9/18 håls discgolfbana - ca 20 hektar. Här tror jag att man skulle kunna få till en bra ”turismbana”. Då krävs det att det blir en 18-hålare.
- Annedals Idrottsgård. 9/18 håls discgolfbana – stor yta?. Lite avsides men anslutning till en idrottsanläggning är alltid positivt.
- Folkets Park – 9 håls discgolfbana – ca 4 hektar. Tyvärr är den här ytan inom ett Natura2000 område. Annars väldigt likt den tänkta banan vid Lärkan.
- Salberga – 6/9 håls discgolfbana – ca 2 hektar – För litet, men om man är villig att ”skarva” lite på säkerheten så kan man säkert få till en 6-håls 40–70 metersbana.

På Sofielund, Sala Missionsförsamlings vandrarhem, camping och fritidsgård finns idag en mindre discgolfbana med 6 korta hål. Den sträcker över ett mindre område.

YTTRANDE

Kultur- och fritidskontoret ser positivt på förslag som bidrar till en ökad mångfald av idrotter och fritidsaktiviteter för invånarna i Sala.

Innan en discgolfbana anläggs krävs dock ett antal överväganden. Det gäller bland annat att uppskatta anläggningskostnader, bedöma framtida kostnader för drift och underhåll samt att analysera hur en bana kan påverka befintlig verksamhet och övriga som rör sig i området.

Det vore positivt om en lokal discgolf förening bildas inom civilsamhället. En organiserad förening gör det lättare att bedöma det faktiska intresset, och skapar förutsättningar för en god dialog med kommunen kring banans utformning, framtida skötsel samt eventuella avtal och bidrag.

Vad gäller den föreslagna placeringen i Salbergaområdet behöver en dialog föras med Tekniska kontoret, då de ansvarar för området och har verksamhet där.

EKONOMISKA KONSEKVENSER

Efter investeringskostnader tillkommer driftkostnader, som underhåll av utrustning samt återkommande skötsel som idag inte är finansierade.

Förslag till beslut

att avslå medborgarförslaget i avvaktan på ett organiserat engagemang från civilsamhället.

Roger Nilsson
Kultur- och fritidschef

SALA KOMMUN

KONTOR, ENHET

CHECKLISTA

Checklista avseende Barnperspektivet, Landsbygdsperspektivet och de Horisontella principerna

Förklaring om de olika begreppen finns nedan.

Barnperspektivet

Innebär insatsen att barn och ungdomars hälsa sätts i främsta rummet?	JA ☒	NEJ ☐
Påverkar denna insats barn och ungdomars sociala, ekonomiska och kulturella rättigheter och situation till det bättre?	JA ☒	NEJ ☐
Innebär insatsen att barn och ungdomars rätt till en god hälsa beaktas?	JA ☒	NEJ ☐
Har barn och ungdomar fått möjlighet att uttrycka sin mening om insatsen?	JA ☐	NEJ ☒
Har särskild hänsyn tagits till barn och ungdomar med funktionsvariation - fysiskt och/eller psykiskt?	JA ☒	NEJ ☐
Tar insatsen hänsyn till barnkonventionens text om ”till det yttersta av sin förmåga”?	JA ☒	NEJ ☐

Landsbygdsperspektivet

Bedömer ni att beslutet kommer att innebära särskilda konsekvenser för landsbygden – nu eller i framtiden?	JA ☐	NEJ ☒
Vid **JA** hur bedömer ni att beslutet påverkar:		
Att det blir lättare eller svårare att bo på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det skapas fler eller färre jobb på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐
Att det ökar eller minskar tillgången till god service på landsbygden?	JA ☐	NEJ ☐

Horisontella principerna (tillgänglighet, icke-diskriminering samt jämställdhet)

Innebär insatsen risk för begränsad tillgänglighet?	JA ☐	NEJ ☒
Har icke-diskrimineringsperspektivet beaktats?	JA ☒	NEJ ☐
Kan beslutet utestänga någon från samhället?	JA ☐	NEJ ☒
Har man beaktat FN:s konvention angående rättigheter för personer med funktionsvariation när beslutet togs?	JA ☒	NEJ ☐

Om **NEJ** – varför inte?

SALA KOMMUN

KONTOR, ENHET

Begreppsförklaring

Barnkonventionen/barnperspektivet
Barnkonventionen tar upp barnets situation ur många synvinklar och skall naturligtvis främja helhetssynen på barnen. Enligt FN är alla under 18 år barn.

Barnens bästa i främsta rummet

- Beaktas barnets rättigheter, främst rätten till trygghet och rätten till liv och utveckling i beslutsfattandet?
- Har en sammanvägning av olika intressen gjorts?

FN:s barnkommitté har uttalat principen om att barnets bästa alltid ska beaktas och väga mycket tungt. Det kan dock finnas situationer då andra intressen kan väga tyngre, till exempel samhällsekonomiska eller säkerhetspolitiska. Principen om barnets bästa ska ges absolut prioritet när det gäller adoption och rätt till skydd mot missförhållanden och övergrepp. Till prioriterade rättigheter hör utveckling/utbildning.

Landsbygdsperspektivet
Kan de som bor och verkar på landsbygden bli diskriminerade eller åsidosatta?

Horisontella principer
Diskriminering sker när någon missgynnas eller kränks och missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna (kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning, ålder). Detta gäller även barn till personer med något av ovanstående diskrimineringsgrund.

Funktionshinderspolitiken innebär att alla människor, oavsett funktionsförmåga, ska ha samma möjligheter att vara delaktiga i samhället och ta del av mänskliga rättigheter.

Det nationella målet för funktionshinderspolitiken är att, med FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som utgångspunkt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet för personer med funktions-nedsättning i ett samhälle med mångfald som grund. Målet ska bidra till ökad jämställdhet och till att barnrättsperspektivet ska beaktas.

E-förslag - Anmälan

1. Förslag

Rubrik
Discgolfbana för allmänheten i eller nära centrala Sala

Ditt förslag
Mitt förslag är att kommunen skulle konstruera en discgolfbana för allmänheten. Sporten är anpassad för alla åldrar och är billig att utföra. Banorna själva är billiga att konstruera och att underhålla. För mer information se bilaga.

Gäller ditt förslag någon specifik plats?
Ja

Adress eller karta
Vill du skriva in en adress eller markera på en karta?

Karta

Markera på karta
Sök efter en adress eller fastighet och markera sedan den plats som ditt förslag handlar om.

Vill du bifoga en fil?
Det kan exempelvis vara ett dokument eller en bild.

Ja

Bifoga fil
Här kan du bifoga en eller flera filer som beskriver ditt förslag.

DiskgolfbanaSalbergaSala.pdf (602 KB)
Samtliga filer ovan finns bifogade i detta dokument, se bifogade filer.

2. Villkor

Det här händer med ditt inskickade förslag

1. **Registrering:** vi registrerar ditt förslag och det får ett diarienummer. Det här numret kan du alltid hänvisa till om du har någon fråga kring ditt förslag.
2. **Granskning:** alla inlämnade förslag granskas. Det här innebär att vi säkerställer att ditt förslag uppfyller de kriterier som krävs för att kunna gå vidare till omröstning (se "Villkor"). Om ditt förslag uppfyller kriterierna får du ett meddelande där vi berättar att det har publicerats på sala.se och därmed gått vidare till omröstning. Om ditt förslag behöver förtydligas kan vi be dig om en komplettering. Om ditt förslag inte uppfyller kriterierna för att gå vidare till omröstning hör vi av oss till dig och berättar varför.
3. **Omröstning:** ditt förslag publiceras på sala.se så att du och andra kan rösta på det. Förslaget går att rösta på under en period på 60 dagar.
4. **Behandling:** Om ditt förslag får 30 röster eller mer lyfts det för behandling av dina förtroendevalda. Förslag som inte når 30 röster arkiveras. Gamla förslag hittar du under "Visa arkiverade förslag" i två (2) år efter att förslaget kommit in till oss. Förslag som inte når 30 röster men som ändå ses som intressanta kan lyftas till beredning om de förtroendevalda väljer att göra det.
5. **Beslut:** När ditt förslag har behandlats får du ett meddelande om hur det har hanterats. Förslaget kan antingen godkännas eller avslås. Förslag som godkänns går sedan vidare till den verksamhet som får i uppdrag att genomföra ditt förslag.

Jag har läst och förstår vad som händer med mitt inskickade förslag

Ditt förslag blir en offentlig handling
När du lämnat in ett e-förslag blir det en offentlig handling vilket innebär att vem som helst får läsa handlingen eller kopiera den. Ditt namn kan komma att finnas med i protokoll och föredragningslistor som publiceras på kommunens webbplats.

Jag har läst och förstått att mitt förslag blir en offentlig handling

3. Kontaktuppgifter

Dina kontaktuppgifter
För- och efternamn
[redacted]

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post
SMS

Behandling av personuppgifter
De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende

Ditt ärende finns tillgängligt i Sala kommuns e-tjänsteplattform två (2) år efter att ditt ärende har avslutats. Ärendet raderas sedan till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.

E-förslag - Anmälan

1. Förslag

Rubrik
Cirkulationsplats Fagerstavägen/västeråsleden

Ditt förslag
Få trafiken flyta smidigare samt undvika farliga trafiksituationer

Gäller ditt förslag någon specifik plats?
Ja

Adress eller karta
Vill du skriva in en adress eller markera på en karta?

Karta

Markera på karta
Sök efter en adress eller fastighet och markera sedan den plats som ditt förslag handlar om.

Vill du bifoga en fil?
Det kan exempelvis vara ett dokument eller en bild.

Nej

2. Villkor

Det här händer med ditt inskickade förslag

1. **Registrering:** vi registrerar ditt förslag och det får ett diarienummer. Det här numret kan du alltid hänvisa till om du har någon fråga kring ditt förslag.
2. **Granskning:** alla inlämnade förslag granskas. Det här innebär att vi säkerställer att ditt förslag uppfyller de kriterier som krävs för att kunna gå vidare till omröstning (se "Villkor"). Om ditt förslag uppfyller kriterierna får du ett meddelande där vi berättar att det har publicerats på sala.se och därmed gått vidare till omröstning. Om ditt förslag behöver förtydligas kan vi be dig om en komplettering. Om ditt förslag inte uppfyller kriterierna för att gå vidare till omröstning hör vi av oss till dig och berättar varför.
3. **Omröstning:** ditt förslag publiceras på sala.se så att du och andra kan rösta på det. Förslaget går att rösta på under en period på 60 dagar.
4. **Behandling:** Om ditt förslag får 30 röster eller mer lyfts det för behandling av dina förtroendevalda. Förslag som inte når 30 röster arkiveras. Gamla förslag hittar du under "Visa arkiverade förslag" i två (2) år efter att förslaget kommit in till oss. Förslag som inte når 30 röster men som ändå ses som intressanta kan lyftas till beredning om de förtroendevalda väljer att göra det.
5. **Beslut:** När ditt förslag har behandlats får du ett meddelande om hur det har hanterats. Förslaget kan antingen godkännas eller avslås. Förslag som godkänns går sedan vidare till den verksamhet som får i uppdrag att genomföra ditt förslag.

Jag har läst och förstår vad som händer med mitt inskickade förslag

Ditt förslag blir en offentlig handling

När du lämnat in ett e-förslag blir det en offentlig handling vilket innebär att vem som helst får läsa handlingen eller kopiera den. Ditt namn kan komma att finnas med i protokoll och föredragningslistor som publiceras på kommunens webbplats.

Jag har läst och förstått att mitt förslag blir en offentlig handling

3. Kontaktuppgifter

Dina kontaktuppgifter

Förnamn
JOHAN

Efternamn
NORENFALK

E-postadress
[redacted]

Mobiltelefon
[redacted]

Notifieringar
E-post
SMS

Samtycke till utlämnande av dina kontaktuppgifter

Vi får ibland förfrågningar från media som vill komma i kontakt med personer som lämnat e-förslag. Är du okej med att vi lämnar ut dina kontaktuppgifter (namn, telefonnummer och/eller e-postadress) till media om de frågar?

Ja, jag samtycker

Behandling av personuppgifter

De personuppgifter som lämnas registreras och behandlas för att underlätta administration, handläggning samt för statistiska ändamål.
Mer information om hur kommunen hanterar personuppgifter hittar du på sala.se/integritetspolicy.
Du kan även kontakta dataskyddsombudet via e-post: dataskyddsombud@sala.se

---

Jag förstår att Sala kommun behöver behandla mina personuppgifter.

Lagring av ditt ärende

Ditt ärende finns tillgängligt i Sala kommuns e-tjänsteplattform två (2) år efter att ditt ärende har avslutats. Ärendet raderas sedan till följd av dataskyddsförordningen. Vid frågor kring dina raderade ärenden, vänligen hör av dig till kommun.info@sala.se.